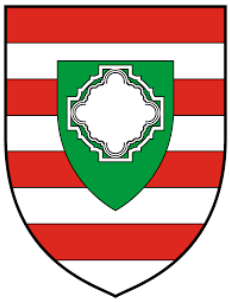
Zirc város integrált településfejlesztési stratégiája

II. STRATÉGIA

Kiegészítésekkel, pontosításokkal egységes szerkezetben

KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Közép-Dunántúli Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

Készült: a Belügyminisztérium megbízásából
a KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002 sz. projekt keretében

Készítette: **KD-ITS KONZORCIUM**

Konzorciumvezető: ***Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.***

A konzorcium tagjai:

- *Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft.*
- *Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Kft.*
- *MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.*
- *PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.*
- *TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.*
- *VÁROS-TEAMPANNON Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*

Tervező iroda: *Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája a* ***PESTTERV Kft.*** *és a* ***MAPI Zrt.*** *tervezésében készült*

Pontosításokat, kiegészítéseket készítette: *Zirc Városi Önkormányzat*

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS **6**
1 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI **9**
1.1 Jövőkép **9**
1.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása **12**
1.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok 12
1.2.2 Városrészi szintű területi célok 18
1.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása **25**
2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK **27**
2.1 Akcióterületek kijelölése **27**
2.2 Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések **33**
2.2.1 1. számú akcióterületen megvalósuló fejlesztések 33
2.2.2 2. számú akcióterületen megvalósuló fejlesztések 37
2.2.3 3. számú akcióterületen megvalósuló fejlesztések 38
2.3 Az akcióterületeken kívüli fejlesztések **39**
2.3.1 Kulcsprojektek 39
2.3.2 Hálózatos projektek 42
2.3.3 Egyéb projektek 46
2.3.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégiai céljaihoz 48
2.4 A településfejlesztési akciók vázlatos pénzügyi terve és ütemezése **52**
2.4.1 A fejlesztések ütemezése 52
2.4.2 A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve 56
3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM **60**
3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések **60**
3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések **60**
3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések **60**
4 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI **61**
4.1 Külső összefüggések **61**
4.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseihez 61
4.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz 64
4.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat 67

4.2 Belső összefüggések 69
4.2.1 A célok logikai összefüggései 69
4.2.2 A stratégia megvalósíthatósága 80
4.2.3 A célok érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai 81
5 A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI 87
6 A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE 91
6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek 91
6.1.1 Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet 91
6.1.2 Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás 91
6.1.3 Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése 92
6.1.4 Adópolitika és helyi kedvezmények 93
6.1.5 Foglalkoztatáspolitikai eszközök 93
6.2 A stratégia megvalósításának szervezeti keretei 94
6.3 Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok 95
6.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során 97
6.5 Monitoring rendszer kialakítása 98
6.5.1 A monitoring rendszer felépítése, működése 100
6.5.2 Az indikátorok rendszere 101
MELLÉKLETEK 110

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra - A településfejlesztési és -rendezési tervek rendszere 7
2. ábra - Települési célok és projektek felépítése 79
3. ábra - Monitoring, ellenőrzés, értékelés 99
4. ábra - A monitoringon alapuló visszacsatolás 100
5. ábra - Indikátorok fajtái 102

TÉRKÉPJEGYZÉK

1. térkép - Akcióterületi lehatárolás a város egészére 28
2. térkép – 1. számú akcióterület lehatárolása 30
3. térkép – 2. számú akcióterület lehatárolása 31
4. térkép - 3. számú akcióterület lehatárolása 32

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat - Zirc városfejlesztési célrendszere 2015-2022-ig 24
2. táblázat - Tematikus és városrészi célok közötti összefüggések 25
3. táblázat - Stratégiai célok és projekttípusok kapcsolata 48
4. táblázat - A fejlesztések tervezett ütemezése 52
5. táblázat - A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve 56
6. táblázat - A tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz 62
7. táblázat - A középtávú tematikus célok illeszkedése az OFTK szakpolitikai céljaihoz 64
8. táblázat - A városrészi átfogó célok illeszkedése az OFTK területi célkitűzéseihez 65
9. táblázat - Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának stratégiai céljaihoz való illeszkedés 66
10. táblázat - Veszprém Megye Területfejlesztési Program prioritásaihoz való illeszkedés 67
11. táblázat - A Gazdasági Program célkitűzéseihez való illeszkedés 68
12. táblázat - A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai 70
13. táblázat - A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai 71
14. táblázat - A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai 73
15. táblázat - A városrészi szintű területi célok és adottságok kapcsolatai 76
16. táblázat - A tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai 82
17. táblázat - A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai 88
18. táblázat - A kockázatok besorolása a kockázat mértéke szerint 90
19. táblázat – A stratégia célrendszeréhez kapcsolódó eredményindikátorok 104
20. táblázat - A megvalósítandó projektek outputindikátorai 105

BEVEZETÉS

Zirc Városa 2002-ben dolgozta ki és fogadta el az Integrált Városfejlesztési Stratégiáját (IVS). Az azóta eltelt időszakban a stratégia megvalósítását befolyásoló belső és külső tényezőkben olyan jelentős változások következtek be, ami indokolttá tette e stratégia felülvizsgálatát, módosítását:

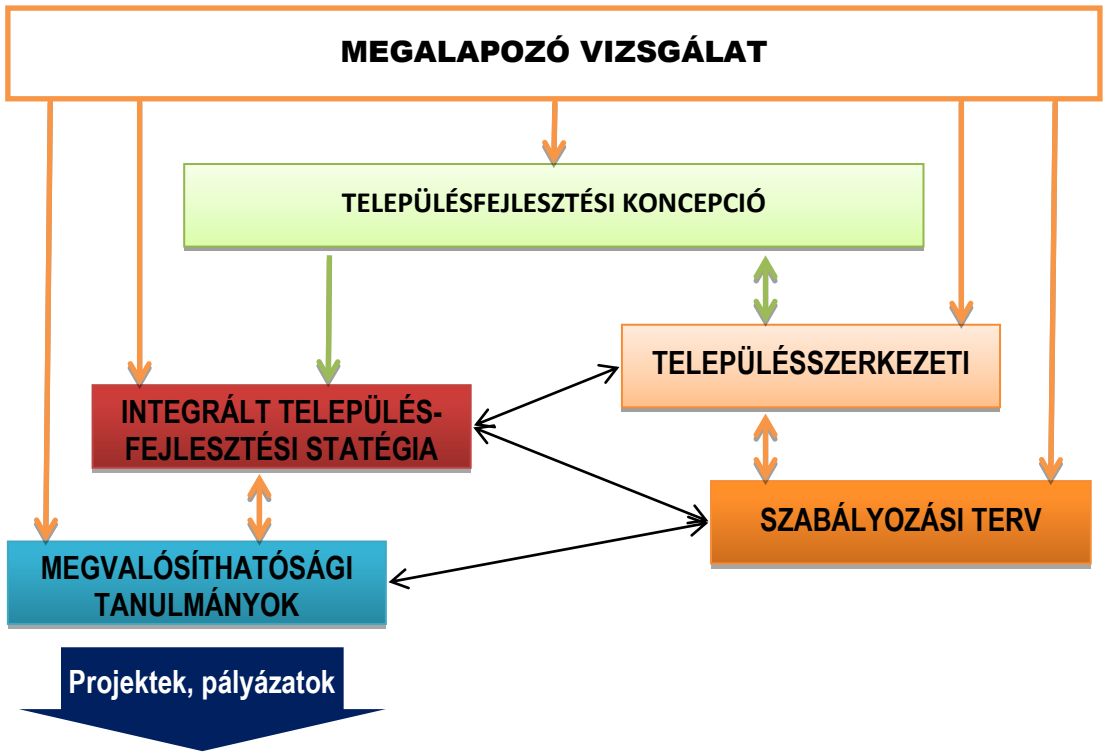
- a 2008-2009-es pénzügyi, gazdasági válságot követően a piaci, befektetői környezet változásai
- demográfiai trendek, a társadalmi környezet megváltozása
- az önkormányzatok feladat- és hatáskörének módosulásai, átalakuló jogszabályi környezet
- a településfejlesztést érintő szakpolitikai és jogszabályi környezet változásai, aminek legfontosabb elemei:
  - Az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő **314/2012. (XI.8) Korm. rendelet** megalkotása
  - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok elfogadása: **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** (elfogadva az 1/2014 OGy. határozattal); **Országos Területrendezési Terv** (OTrT) 2014. február 1-től hatályos módosítása
  - A **megyei területfejlesztési koncepciók és programok** 2014-ben történt felülvizsgálata, illetve megalkotása, amelyek alapján a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a megye, a megyei jogú városok és a megye többi városát érintő fejlesztések összehangolására
- A változások közt kiemelt jelentőségű, hogy megalkotásra és kidolgozásra kerültek az Európai Unió 2014-2020-as programozási időszakának támogatáspolitikai célkitűzései, és az azokhoz kapcsolódó uniós és hazai tervdokumentumok, jogszabályok:
  - Elfogadták az **EU 2020 Stratégiát**, amelyben az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést érdekében az EU öt alapcélt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és a klíma/energiapolitika területén. A 2014-2020-ban elérhető uniós támogatások e célok elérését szolgálják minden tagországban, így Magyarországon is.
  - az EU 2020 stratégiához igazodóan kidolgozásra és Brüsszel által is elfogadásra került a **Partnerségi Megállapodás**, amely a hazánkban elérhető uniós források, az Európai Strukturális és Beruházási Alapok eredményes és hatékony felhasználásának hazai alapfeltételeit rögzíti
  - a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozták a következő támogatási időszak **Operatív Programjait**, amelyek nagyobb részét 2015. elejére már az Európai unió is jóváhagyta.

– Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódóan a stratégia készítésével párhuzamosan zajlik a **megyei Integrált Területi Programok** (ITP) tervezése és ehhez kapcsolódóan a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

A Belügyminisztérium EU-s források igénybevételével a **járásszékhelyek** számára pénzügyi és szakmai támogatást nyújt a stratégiai tervezési feladatokhoz a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek eredményeként az ország összes járásszékhelyére egy időben, egymással párhuzamosan történik a korábbi IVS-ek felülvizsgálata, az Integrált Településfejlesztési Stratégiák (ITS) elkészítése a 314/2012. (XI.8) Kormány rendeletben foglaltaknak megfelelően.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze

1. ábra - A településfejlesztési és -rendezési tervek rendszere

A stratégia elkészítését részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló **Megalapozó vizsgálat** előzte meg. A **Megalapozó vizsgálat** számos tématerületet elemezve mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégia-alkotás számára meghatározva a város és az egyes városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, illetve a külső környezet városfejlesztési szempontból releváns jellemezőit. E munkafázis eredményeit külön dokumentumban összegeztük.

A **stratégia-alkotás** fázis a megalapozó vizsgálaton és a településfejlesztési koncepción túl nagymértékben támaszkodott a korábbi IVS-ben foglaltakra és megvalósításának tapasztalataira, továbbá az egyéb releváns helyi koncepciókra és programokra, köztük a Gazdasági programban foglaltakra. A vizsgálat tárgyát képezte a stratégiában megfogalmazott fejlesztések összhangja a hatályos Településszerkezeti Tervvel is (mai szükség esetén a Szerkezeti Tervre vonatkozó módosítási javaslatokat is generálhat). Mindezek mellett a stratégia- alkotás fontos inputját jelentette a tervezési folyamatot végigkísérő partnerség (szakmai konzultációk, munkacsoport ülések, workshopok); a helyi társadalom, a gazdasági és civil szféra szereplői véleményének, elképzeléseinek megismerése.

A munka eredményeként megalkotott **Integrált Településfejlesztési Stratégia** jelen dokumentumban ölt testet. E stratégia a város **középtávú** fejlesztési irányait, célrendszerét, az ezek elérése érdekében tervezett beavatkozásokat, továbbá a megvalósítás és nyomonkövetés eszközeit és módszereit rögzíti. Legfontosabb célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét. A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével a városa ki tudja használni fejlődési potenciálját;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) döntő részben meg is valósulnak a 2014-2020-as időtávban, kihasználva az uniós támogatások adta lehetőségeket;
- a városban a fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósulnak meg;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közszféra mellett a magánszféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

1 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Zirc fejlesztési célrendszerének meghatározásakor az egyik legfontosabb szempont, hogy a város tényleges igényei középtávon reálisan megvalósítható elképzeléseket foglaljanak magukban és emellett a legteljesebb mértékben illeszkedjenek az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának forráslehetőségeihez. Ennek érdekében az igények felmérésekor figyelemmel kell lenni az alábbiakra:

- a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióban foglalt alapelvek és stratégiai célkitűzések;
- az EU 2020 Stratégia megvalósítását szolgáló tematikus célok;
- Veszprém Megye Integrált Területi Programjában (ITP) foglaltak;
- Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának hosszútávra vonatkozó célrendszere;
- Veszprém Megye Területfejlesztési Programjában megfogalmazott középtávú prioritások, feladatok;
- Jelen ITS Megalapozó munkarészében szereplő megállapítások, megoldásra váró problémák, megvalósítandó feladatok.

Ezen túlmenően a fejlesztési célok meghatározásakor törekedni kell arra is, hogy olyan konkrét, helyspecifikus igények kerüljenek a Stratégiába, melyek „Zircre szabottak" és tényleges igényekre reflektálnak, illetve a Megalapozó munkarészben feltárt problémák orvoslását, a meglévő potenciálok, erőforrások, lehetőségek kihasználását szolgálják.

Arra törekszünk tehát, hogy általános célkitűzések helyett a helyi igényekre és jellegzetességekre fókuszáló célrendszer kerüljön lefektetésre, melynek egyes elemei mind a pénzügyi-műszaki megvalósíthatóság, mind a fenntarthatóság (gazdasági, környezeti, társadalmi) szempontjából reálisak.

1.1 JÖVŐKÉP

A hosszabb időtávra (kb. 15 évre) szóló jövőkép felállítása azért fontos, mert ez pozícionálja a várost a régióban, illetve vonzáskörzetében és ez határozza meg a társadalmi-gazdasági és épített környezeti domináns folyamatokat és állapotot. A 2002-ben készült Stratégiai Program a város történelmileg kialakult karaktere és rangja alapján határozta meg Zirc 15 éves jövőképét. Az akkor felvázolt vízió a város egyházi, kistérségi, idegenforgalmi, turisztikai központi szerepét és mezőgazdasági, ipari jellegét vette alapul, melynek eredményeképpen reális és elérhető jövőkép került megfogalmazásra a 2002-2017-es időtávra.

Jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia ebből a jövőképből kiindulva aktualizálja az elérendő, elvárt állapotot az elkövetkezendő 15 éves időtávlatára, azaz a 2030-ra. A hosszú távú jövőkép tehát az a röviden megfogalmazott pillanatkép, amilyennek a várost 15 év múlva láthatjuk, ha a Stratégiában

felvázolt fejlesztési elképzelések megvalósulnak. Zirc esetében ez a jövőkép az alábbiakban kerül megfogalmazásra:

Zirc Város jövőképe

Zirc a Magas–Bakony kistelepüléseinek oktatási és szolgáltató központi kisvárosa, mely adottságait kihasználva kellemes lakókörnyezetet és jó megélhetést biztosít az itt élők számára. Gazdaságát innovatív, a helyi hagyományokon alapuló és a magas hozzáadott értékű, környezetkímélő ágazatokban tevékenykedő kis- és közepes méretű vállalkozások határozzák meg, amelyek a régió gazdasági tengelyeihez is szervesen kapcsolódnak. A város és térsége a kulturális és természeti vonzerejének megfelelő kihasználásával kedvelt idegenforgalmi célterület, melynek köszönhetően a turizmus a helyi jövedelemtermelés fontos forrása.

A következő lépésben meg kell határozni a jövőkép eléréshez vezető átfogó, hosszú távú célokat, melyekre a program többi eleme épül.

Átfogó cél 1

Versenyképes és innovatív gazdaság

A város gazdasági szerkezetének 2000-es évek elején történt jelentős átalakulása azzal járt, hogy összességében alacsonyabb hozzáadott értékű munkahelyek jöttek létre a városban, mint átlagosan a megye más járásközpontjaiban, ráadásul a külföldi befektetések sem jellemzőek. Problémát jelent továbbá a kevés számú munkahely, ami az egyik oka a fiatal munkaerő elvándorlásának. Mindemellett Zirc gazdaságára jellemző az erős szolgáltatói központi szerep, a tradicionális fa- és bútoripari ágazatban meglévő fejlett munkakultúra, a régió gazdasági tengelyeinek közelsége, valamint a természeti és kulturális értékekhez kapcsolódó turizmus.

A város hosszú távú fejlődésének egyik meghatározó kérdése tehát az, hogy miképpen tudja ezeket a meglévő erősségeket kihasználni, bővíteni és a maga javára fordítani. Ebből adódóan a hosszú távú cél a helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés, valamint a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a szakképzett, fiatal munkaerő városban tartása, az ipari területek bővítése és a meglévő infrastruktúra fejlesztése, új befektetők városba vonzása, meglévő vállalkozások ösztönzése, helyi termékek előállításának támogatása, valamint a természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés.

Átfogó cél 2

Humán erőforrás és infrastruktúra fejlesztése

Ezen átfogó cél azon a problémán alapul, hogy a város lakónépességének természetes fogyása gyors ütemű, aminek egyenes következménye a társadalom elöregedése is. Ezt a negatív demográfiai tendenciát a városba betelepülők csak kismértékben tudták ellensúlyozni. Jelentős az ingázó

munkavállalás, hiszen kevés a helyben található munkahely, továbbá a város társadalom megtartóképessége sem kellő erősségű. Mindez a fiatal, szakképzett munkaerő elvándorlásával jár.

A népesség csökkenésének, valamint a negatív folyamatok megállítása, megfordítása érdekében hosszabb távon tehát fejleszteni szükséges a városi szolgáltatások színvonalát és erősíteni kell a helyi identitástudatot. Emellett javítani kell az oktatás infrastrukturális feltételeit és a szakképzést a város gazdasági adottságaihoz szükséges igazítani annak érdekében, hogy a helyi vállalkozások megfelelő munkaerőt találjanak helyben és ezáltal – a gazdaságfejlesztési célokkal összhangban – a fiatalok ne vándoroljanak el az iskola elvégzése után.

Zirc hosszú távú fejlődésének tehát a másik kulcsa, hogy erősödjön a város oktatási és szolgáltató központi szerepe, jellege. Ennek révén javulhat az itt élők életminősége, ami a „Bakony fővárosához" méltó jövőképet jelent az itt élőknek és a járás többi településén lakóknak is.

Átfogó cél 3

Épített és természeti környezet fejlesztése

A gazdaság, valamint a humán erőforrás és infrastruktúra javítása mellett szükséges az épített és környezeti elemek fejlesztése is, ami Zirc járásközponti szerepéhez, jellegéhez nélkülözhetetlen. A hosszú távú fejlődés harmadik eleme tehát a természeti és táji értékek megőrzése, valamint a környezetvédelmi szempontokat szem előtt tartó, a kor műszaki és technológiai elvárásainak megfelelő infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, melyek emelik a település komfortját és kielégítik a járásközponti státuszból adódó elvárásokat.

Ennek megfelelően hosszú távon elérendő cél a közúti és vasúti, valamint a kerékpáros és gyalogos közlekedés fejlesztése, a 82-es főút Zircet elkerülő szakaszának megépítése, közintézmények energetikai korszerűsítése, a csapadékvíz elvezető rendszer átfogó felújítása, valamint a közművesítés és a városi infrastruktúra terén hiányzó fejlesztések megvalósítása.

1.2 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Zirc Város középtávú 5-7 évre szóló stratégiai céljai egyrészt a városi szintű tematikus célokat, másrészt a városrészi szintű területi célokat foglalják magukban. Az alábbiakban áttekintésre kerülnek a város középtávú – specifikus – fejlesztési céljai, bemutatva azt is, hogy azok miképpen illeszkednek az Európai Uniós tematikus célkitűzésekhez. Jelen fejezetben a középtávú fejlesztési célokhoz kapcsolódó városrészi célok részletes definiálására is sor kerül.

1.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

Zirc városi szintű, legfeljebb 7 évre szóló középtávú tematikus céljai az alábbiak:

- *T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés*
- *T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés*
- *T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével*
- *T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével*
- *T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése*
- *T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése*

T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés

Zirc és a térség gazdaságának fejlődési folyamatait korábban erősen befolyásolta a Dudari bánya 2000-ben történt bezárása, melynek következtében jelentősen átalakult a gazdaság szerkezete. A város ma már elsődlegesen oktatási és szolgáltatási központi funkciót tölt be a térségben. Gazdaságát a szolgáltató szektor mellett az építőipari, a fa- és bútoripari és az élelmiszeripari vállalkozások határozzák meg.

A gazdasági átalakulás egyik következménye az lett, hogy kevés a helyben található munkahely és ebből adódóan nagy a munka miatti ingázás a környék nagyobb gazdasági központjai irányába. Relatíve alacsony a város gazdasága által előállított, egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték. A városban nem található sok munkavállalót foglalkoztató nagyvállalat, míg a meglévő mikro-, kis és középvállalatok tőkeereje korlátozott és eddig kevésbé voltak export-orientáltak. Alacsony a város külföldi tőkevonzó-képessége, aminek részben oka lehet az Ipari Park korlátozott telephelykínálata és az ipari infrastruktúra nem megfelelő fejlettsége.

Ugyanakkor a város gazdaságfejlesztésében komoly potenciál mutatkozik, aminek alapja az erős szolgáltatói központi szerep, a fa- és bútoripari ágazatban meglévő fejlett munkakultúra, illetve a képzett munkaerő. Ezen felül Zirc alkalmas lehet az autóipari beszállítók megtelepedésére is a helyi releváns szakképzésnek (pl. gépi forgácsoló), illetve a régió nagyobb gazdasági központjaihoz (Veszprém, Győr,

Pápa, Székesfehérvár, Mór, Várpalota) való közelségének köszönhetően. A helyi és térségi gazdaság fejlődése szempontjából ennek kiemelt jelentősége lenne.

A mezőgazdasággal kapcsolatban a városra és közvetlen térségére leginkább a családi gazdaságokban történő burgonya és káposzta termesztés a jellemző, mely tekintetben Zirc vonzáskörzetét elsősorban Olaszfalu, valamint Nagyesztergár és Borzavár jelenti. Ezen települések gazdaságában a helyi gazdálkodás súlyának növelése, valamint a mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozásának támogatása, a fiatal gazdák és önfenntartó gazdaságok segítése meghatározó lehet a város és az érintett vonzáskörzet jövőjében.

A munkahelyteremtés érdekében célszerű lehet a térségi foglalkoztatáspolitika egyik hatékony eszközének számító ún. *foglalkoztatási paktumok* létrehozásának a lehetőségét is megvizsgálni és a jövőben élni vele. Ezek a foglalkoztatási paktumok a helyi partnerségen alapszanak és olyan szervezeti keretet tudnak biztosítani, amelynek segítségével egy asztalhoz lehet ültetni a térségben élő lakosság foglalkoztatásának érdekében tenni tudó feleket. Segítségével a humánerőforrás fejlesztés céljait összhangba lehet hozni a térség gazdaságfejlesztésének elképzeléseivel. Alapvetően a helyi és járási önkormányzatok, munkaügyi szervezet, vállalkozások, képző intézmények, kamarák, szociális partnerek, civil szervezetek, területfejlesztési szervezetek, stb. között létrejövő, a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében megszületett partnerségi együttműködést, összefogást foglalja magában.

A fentiek lehetnek tehát a kiinduló pontjai helyi és térségi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztésnek és munkahelyteremtésnek. A cél eléréséhez pedig az alábbiak járulhatnak hozzá:

- Az ipari területek és az Ipari Park infrastrukturális fejlesztése, megközelíthetőség javítása;
- Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése és területének bővítése;
- Jelentős marketingtevékenység folytatása a helyi ipari területek népszerűsítésére;
- Magas hozzáadott értékű munkahelyeket biztosító, újonnan betelepülő vállalkozások bevonzása;
- Az autógyártáshoz kapcsolódó beszállítói vállalkozások fejlesztésének, bővülésének támogatása;
- Helyi és térségi (mezőgazdasági vonzáskörzet) termékek előállításának ösztönzése, támogatása és piacra jutásának elősegítése, a szükséges infrastruktúra kialakítása (helyi termelői piac és termék bolt létrehozása);
- Helyi és térségi élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása, fejlesztésének elősegítése, ásványvíz palackozás elindítása;
- Helyi vállalkozások támogatása, marketingtevékenységük és hálózatosodásuk elősegítése;
- Foglalkoztatási paktumok létrehozása a munkahelyteremtés érdekében.

T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés

Zirc egyik jelentős kitörési pontja a környezeti, természeti értékekhez, illetve a kultúrához, épített örökséghez, valláshoz kapcsolódó turizmus, melynek szerepe egyre nagyobb a város gazdasági

életében. A szálláshely-szolgáltatások terén jelentősnek mondható fejlesztések történtek az elmúlt évek során, melynek eredményeképpen évről évre növekszik a vendégéjszakák száma.

Mindezek ellenére a város turizmusában továbbra is nagy és kihasználható potenciál van. Szűkös ugyanis a vendéglátóipari és szálláshely kínálat és nagy hiányosságok mutatkoznak a városmarketing terén. A növekvő vendégéjszakák száma ellenére még mindig az „egynapos" itt-tartózkodás a jellemző. Bár a város neve egyértelműen ismert országosan, de a város turisztikai lehetőségei, a városi rendezvények kevésbé ismertek.

Zirc nagy előnye a fekvése, jó levegője és szép környezete, ami a Bakonynak és az épített környezetnek is köszönhetően erős turisztikai vonzerőt jelent. Zirc jó adottságokkal rendelkezik a turizmusfejlesztéshez, hiszen több turisztikai terméktípussal is rendelkezik a lovas-, bakancsos-, biciklis-, horgász- és vadászturizmus, valamint az öko-, egészség- és az örökségturizmus terén, kiszolgálva gyakorlatilag minden korosztályt.

A turizmus szempontjából Zirc vonzáskörzetét elsősorban a környékbeli természeti látnivalók és a Magas-Bakony jelenti. De ide tartozik Csesznek is, leginkább a több mint 700 éves gótikus várnak köszönhetően és természetesen a sípályájáról ismert (nem a zirci járáshoz tartozó) Eplény is.

A turizmusfejlesztés kedvező alapjai tehát megvannak, a cél eléréséhez pedig az alábbi elképzelések mentén juthat el a város:

- A helyi turisztikai desztinációs menedzsment (TDM) szervezet működésének fejlesztése;
- Turisztikai kínálat szélesítése, attrakciók létrehozása;
- A Bakonyi Természettudományi Múzeum fejlesztése;
- Épített kulturális értékek felújításának folytatása;
- Különböző programok szervezése révén el kell érni, hogy az idelátogatók több napot töltsenek el a városban;
- Szálláshelyek számának további bővítése, illetve a meglévők minőségorientált fejlesztése;
- A lovas-, horgász- és vadászturizmus turisztikai és infrastrukturális fejlesztése;
- Interaktív, tematikus úthálózat fejlesztése;
- Városkép javítása, fejlesztése, intenzív városmarketing tevékenység folytatása;
- Komplex információs és programcsomag létrehozása;
- Szorosabb együttműködés kialakítása a turizmusban érdekelt partnerek között.

T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével

Zircen az általános közoktatásban résztvevők aránya rendkívül magas a lakosság számához képest. Alap- és középfokú oktatási szerepköre erős térségi vonzással bír, ugyanis a helyben tanulók mellett igen jelentős a környékbeli településekről bejáró tanulók száma. Oktatás szempontjából a város vonzáskörzetét gyakorlatilag a teljes járás lefedi (kiegészülve Eplénnyel, kisebb részben Hárskúttal). Az itt élők iskolázottsága is kedvező adatokat mutat.

Az óvodai és bölcsődei ellátás a tornaszoba hiányát leszámítva megfelelő. Az általános oktatási rendszere viszont komoly infrastrukturális fejlesztésre szorul és problémát jelent az is, hogy a szakképző iskola oktatási kínálata nem a helyi igényekhez, sajátosságokhoz igazodik. Emiatt a helyi

vállalkozások nehezen tudnak szakképzett munkaerőt találni helyben. Utóbbi természetesen nem kizárólag helyi probléma, hanem országos szintű.

Megvannak tehát az alapjai annak, hogy Zirc oktatási központi szerepe tovább erősödjön, azonban a cél eléréséhez az alábbi elképzelések megvalósítása, illetve azok elősegítése szükséges:

- Általános iskolai tornacsarnok felújítása;
- Iskolaközpont kialakítása a meglévő épületek felújításával, bővítésével;
- Tanuszoda komplex fejlesztése;
- Tornaszoba kialakítása az Óvodában;
- Az oktatási intézmények környezetének fejlesztése;
- Szakképzés fejlesztése, helyi igényekhez, viszonyokhoz, adottságokhoz történő igazítása.

T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével

Zirc városának jelentős a német nemzetiségi kultúrán, hagyományokon alapuló történelmi múltja és erős a térségben betöltött központi szerepe, mely az oktatáson kívül kiterjed a közigazgatási funkciók egy részére, az egészségügyi és szociális ellátásra, valamint a kulturális és szellemi központi funkciókra is. Ezen felül pedig nagyszámú és jelentős múltra visszatekintő helyi civil szervezet található a városban.

Népességét kedvező iskolázottsági adatok jellemzik, megyei összehasonlításban alacsony a munkanélküliség és a szociálisan hátrányos helyzetű réteg aránya. A lakónépességének természetes fogyása viszont még a járási és megyei adatoknál is negatívabb értéket mutat az elmúlt években. Ezzel a folyamattal párhuzamosan ráadásul a város népességének elöregedése és a fiatalok elvándorlása is folyamatos.

A népesség csökkenése, valamint a negatív folyamatok megállítása, megfordítása érdekében tehát fejleszteni szükséges a városi szolgáltatások színvonalát, erősíteni kell a helyi identitástudatot és javítani az itt lakók életminőségét. Mindezek hozzájárulhatnak a város népességmegtartó erejének és térségközponti, szolgáltatói szerepének az erősödéséhez is.

A cél eléréséhez az alábbi elképzelések megvalósítása szükséges:

- Az önkormányzati közigazgatás szolgáltató jellegének erősítése;
- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése és akadálymentesítése;
- Egészségügyi alapellátás fejlesztése;
- Helyi identitás erősítését és a társadalmi együttműködést célzó intézkedések, programok megvalósítása;
- Szociális lakások kialakítása;
- Családi napközi szolgáltatás indítása;
- A város információs felületeinek (weblap, utcanév táblák, irányító és egyéb információs táblák) kialakítása, fejlesztése.

T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

A közúti kapcsolatok tekintetében meghatározó a 82. számú másodrendű főút, melynek állapota leromlott, túlterhelt települési szakaszokkal bír. A várost a járás többi településével meglehetősen rossz minőségű, alacsony szolgáltatási színvonalú, kapacitáshiányos út köti össze. A településen átmenő tranzitforgalom is jelentős, ami többlet környezeti terhelést eredményez és az utak állapotát rontja. A településen 3 db jelzőlámpával fedezett vasúti kereszteződés található; körforgalom, különszintű csomópont, forgalomcsillapító eszközök eddig nem kerültek kialakításra.

Vasúti, kötöttpályás kapcsolatokat a Győr-Veszprém vasútvonal biztosítja Zirc számára. A vasútállomás mellett elhelyezkedő buszpályaudvarral pedig biztosított a közösségi közlekedési eszközök közötti gördülékeny átszállás. A vasútállomás hiányossága viszont, hogy a szabályos megközelítése kerékpárral nehézkes, B+R tárolók nincsenek kialakítva.

A közösségi autóbuszjárattal történő helyi közlekedési rendszer a városban jól szervezett, a járatok megbízhatóan közlekednek. Az autóbusz-pályaudvar 2007-ben a vasútállomás mellett kapott helyet. Hiányossága, hogy a kiszolgáló épület a kerékpártárolókkal, kerékpáros szolgáltató hellyel és a dinamikus utastájékoztató rendszerrel egyetemben eddig nem került megvalósításra. Hiányoznak a megfelelően kiépített, peronnal, járdakapcsolattal, akadálymentesítéssel, buszöböllel ellátott megállók. Ezen túlmenően problémát okoz a városközponton átmenő autóbusz forgalom is.

A parkolási rendszer nem egységes, a mozgáskorlátozottak számára csak a Rákóczi téren és a kereskedelmi létesítmények környezetében alakítottak ki önálló parkolóhelyeket.

A kerékpáros közlekedés fejlesztésre szorul. Problémát jelent, hogy hiányzik egyrészt Győrtől a Balatonig, Zircen és Veszprémen keresztülmenő turisztikai és hivatásforgalmi kerékpárút hálózat, másrészt a városon belüli kerékpárutak kiépítése. A kerékpárral közlekedők száma évről évre növekszik részben hivatásforgalmi, de inkább turisztikai céllal, ugyanakkor a kerékpáros infrastruktúra ettől az igénytől elmarad. A kerékpárutak problematikáján felül nincsenek kiépített kerékpártárolók a közintézmények környezetében, illetve B+R tárolók a vasútállomás és a buszpályaudvar mellett.

A városban található 9 db jelzőtáblás gyalogos átkelőhely egyike sem akadálymentesített. A járdák állapota vegyes, burkolatuk sem egységes (aszfalt, térkő, beton, hengerelt zúzottkő).

A közlekedési infrastruktúra fejlesztéséhez tehát az alábbi elképzelések megvalósítása szükséges:

- Autóbusz-pályaudvar és a közösségi közlekedés fejlesztése, a munkaerő-mozgás elősegítése;
- 82. számú főút Zircet elkerülő szakaszának megépítése (nem városi projektként);
- Belterületi járdák, lakóutak és gyűjtőutak felújítása;
- Kerékpáros közlekedés infrastrukturális fejlesztése.

T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése

Zirc természeti és táji környezete egyedülálló, értékeinek megőrzése a város jövője szempontjából kulcskérdés. Ennek egyik eleme a város levegője, melynek minősége az országos átlaghoz képest kedvező. Zavaró tevékenységek ugyanakkor a nyári időszakokban a közlekedésből származó légszennyezés és zajterhelés.

A város zöldfelületi rendszere jelenleg egy összefüggő, komplex, kiterjedt hálózatot alkot. Belterületén döntő jelentőséggel bírnak a közparkok, kertek, és a leginkább az útvonalhálózatot követő vonalas elemek, utcafásítások. A Cuha patak vízminősége a város előtt I. osztályú, a város után némileg elmarad ettől az értéktől, melynek oka, hogy még mindig előfordulnak a csapadék csatornába történő szennyvízbekötések. Az iszapvíztelenítő átalakítása, valamint a szennyvíztisztító telep teljes rekonstrukciója megtörtént az elmúlt években.

A szilárd kommunális hulladékok szervezett gyűjtése, szállítása - az inert hulladékok kivételével - a lakások jelentős arányánál megoldott. Az illegális szemétlerakók száma csökkent, de e tekintetben vannak még teendők.

A lakások közműellátottsága a vízellátottság, a földgáz, a közcsatorna és a villamosenergia ellátottság szempontjából megfelelő. A lakásállomány 2/3-a összkomfortos.

Zirc saját vízbázissal rendelkezik és a térség vízellátásában vízbázis szerepet tölt be. A város szennyvízellátása saját tisztítóteleppel, míg a termikus energiaellátás közvetlen a kiépített földgázelosztó hálózat segítségével megoldott.

A városban a szélenergia reális megtérülési lehetőséget kínáló megújuló energiahordozó. Ezen túlmenően szóba jöhető alternatív energiahordozó lehet Zircen a napenergia, valamint a biomassza, melynek alkalmazását az erdőgazdasági hulladékhasznosítás lehetősége kínálja. A geotermikus energia földhőként történő hasznosításának megtérülése viszont csak hosszabb távon várható, míg kifejezetten termálvízként való hasznosítására nincs igazán reális lehetőség.

Fentiek figyelembe vétele mellett a természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése az alábbi elképzelések megvalósításával biztosítható:

- Közvilágítás energiatudatos fejlesztése;
- Ivóvíz- és csatornahálózattal, szennyvízkezeléssel, valamint csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos hiányzó beruházások kivitelezése;
- Távhővezetékek korszerűsítése;
- Közbiztonsági fejlesztések megvalósítása térfigyelő rendszer kiépítésével.
- Hulladékudvar kialakítása;
- Térségi energiastratégia készítése;

1.2.2 Városrészi szintű területi célok

Ahogy arra a Megalapozó vizsgálat is kitér, Zircen 7 városrész került lehatárolásra (Akli Major, Tündérmajor, Kardosrét, Városközpont, Nagyvárosias terület, Családi házas lakóövezet, Ipari terület). A Stratégia a városrészekre vonatkozóan is megfogalmaz középtávú területi célokat, melyek a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzése alapján készülnek.

A városrészi célok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történik:

- Az adott városrész speciális helyzetére, problémáira, erősségeire reagáló célok megfogalmazása;
- A városrészi célok illeszkedése a fentebb meghatározott városi célrendszerhez (átfogó és tematikus célok).

Városrészi célok felsorolása:

- *V1 - Városközpont: Közigazgatási, kulturális, turisztikai és közlekedési funkció erősítése*
- *V2 - Nagyvárosias terület: Lakó, kereskedelmi és oktatási funkciók erősítése és közösségi terek kialakulása*
- *V3 - Családi házas lakóövezet: Szociális, lakó és oktatási funkciók erősítése és közösségi terek kialakulása*
- *V4 – Akli Major: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése*
- *V5 – Tündérmajor: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése*
- *V6 – Kardosrét: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése*
- *V7 – Ipari terület: Gazdasági és közlekedési funkciók erősítése*

V1 - Városközpont: Közigazgatási, kulturális, turisztikai és közlekedési funkció erősítése

Zirc Városközpontjának célrendszere a legkomplexebb valamennyi városrész közül, minden tematikus cél valamilyen módon érinti a városrészt, mivel nemcsak a város, hanem egy egész járás központi – közigazgatási, kulturális, szellemi, turisztikai – funkcióit el kell látnia. Ráadásul a funkciók egy része a járás határain kívüli területek, települések igényeit is kiszolgálja.

A városrész jól megközelíthető és sok a zöldfelület. Itt található szinte az összes közigazgatási intézmény, a felújított műemléki és helyi védett épületnek köszönhetően erős kulturális és turisztikai vonzerővel bír. Problémát jelent viszont az, hogy a 82-es főút átszeli a várost és így a Városközpontot is, ezáltal bizonyos időszakokban a közlekedés túlterhelt és a járdák, utak állapota sem mindenhol megfelelő.

A Városközpont esetében alapvetően a már meglévő funkciókat szükséges erősíteni a jövőben. A legfontosabb szempont az, hogy az egyes helyszíneken történő fejlesztések járuljanak hozzá a turisztikai vonzerő növeléséhez, az életminőség javításához, valamint a járásközponti szerep és a helyi identitástudat erősítéséhez.

A tematikus célokkal összhangban az alábbi fejlesztések megvalósítása érinti leginkább ezt a városrészt:

- Turisztikai vonzerő jobb kihasználása, minőségi fejlesztése;
- Turisztikai attrakciók fejlesztése, létrehozása;
- Épített kulturális értékek felújításának folytatása, bővítése;
- Város-marketing tevékenység kiterjesztése;
- A városrész útjainak, járdáinak felújítása;
- A Rákóczi tér további komplex, infrastrukturális fejlesztése;
- Önkormányzati Hivatal épületének bővítése és akadálymentesítése;
- Sportcsarnok építése;
- Komplett színpadtechnika beszerzése a városi rendezvények lebonyolítása érdekében.

V2 - Nagyvárosias terület: Lakó, kereskedelmi és oktatási funkciók erősítése és közösségi terek kialakulása

A városrész jellemzően lakó funkciót tölt be, a zirciek több mint 30%-a él az itt található, általában többszintes lakóépületekben. Ezen kívül jelentős a kereskedelmi funkciója az itt található több kereskedelmi egység révén, továbbá az itt található III. Béla Gimnáziumnak, az Általános iskola „F" épületének, valamint a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsődének köszönhetően oktatási funkciója is meghatározó.

A városrész előnye, hogy jól megközelíthető és szellős beépítésű, nagy zöldfelületekkel tarkítva. A szolgáltatások, illetve a busz- és vasútállomás innen könnyen elérhető.

Hátránya, hogy az épületek egy részének (82-es főút mellettiek) telepítési helye, iránya kedvezőtlen, valamint az egyes tömbök megközelítése nehézkes, nincs belső kapcsolat. A járdák, utak állapota több helyen nem megfelelő.

Ebben a városrészben leginkább az oktatási, a gazdasági, a szociális és a lakó funkciókat szükséges erősíteni. Az egyes helyszíneken történő fejlesztéseknek hozzá kell járulniuk az életminőség javításához, a közösségi terek kialakulásához, fejlődéséhez, az oktatási központi szerep és a helyi identitástudat erősítéséhez.

A tematikus célokkal összhangban az alábbi fejlesztések megvalósítása érinti leginkább ezt a városrészt:

- Általános iskola és a Gimnázium infrastrukturális fejlesztése;
- Sportcsarnok építése;
- Tanuszoda komplex fejlesztése;
- Óvodai tornaszoba kialakítása;
- Helyi termelői piac létrehozása;
- A városrész útjainak, járdáinak felújítása, parkolók bővítése;
- A lakosság életminőségének és identitásának erősítése.

V3 - Családi házas lakóövezet: Szociális, lakó és oktatási funkciók erősítése és közösségi terek kialakulása

A zirci lakónépesség közel 60%-a lakik ebben a városrészben, melyre leginkább a családi házas, ikerházas és sorházas beépítés a jellemző. Oktatási funkciója a Szakképző iskola tekintetében jelentős.

A városrész előnye, hogy csendes, nyugodt lakóövezetet biztosít az itt élők számára és relatíve nagy a zöldfelületek nagysága, továbbá a városrész központi részeiről könnyen elérhetők a különböző szolgáltatások.

Hátránya viszont az, hogy az elérhető szolgáltatások száma a központtól távolodva erőteljesen csökken, illetve a járdák, utak állapota itt is sok kívánnivalót hagy maga után.

Ebben a városrészben leginkább a szociális és a lakó, valamint (kisebb részben) az oktatási funkciókat szükséges erősíteni. Az egyes helyszíneken történő fejlesztéseknek hozzá kell járulniuk az életminőség javításához, a közösségi terek kialakulásához, fejlődéséhez, az oktatási központi szerep és a helyi identitástudat erősítéséhez.

A tematikus célokkal összhangban az alábbi fejlesztések megvalósítása érinti leginkább ezt a városrészt:

- A városrész útjainak, járdáinak felújítása;
- A lakosság identitásának erősítése.

V4 – Akli Major: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése

Egykoron a Ciszterci Apátság kezében volt az itt található majorsági birtok, mely mára egy alig 100 fő lakónépességű településrésze Zirc városának. A majorság épületei jelenleg nagyon leromlott állapotban vannak. A megmentésére jött létre az Akli Majorért Műemléki Alapítvány, mely a XVIII-XIX. századi uradalmi majorsági gazdálkodás és életforma egyes elemeit mutatja be a helyszínen. A pajtákat, magtárat, kovács- és bodnár műhelyt, boltozatos istállókat, tejházat, gyümölcsőrző házat, barokk konyhákat, barokk kúriát, klasszicista apáti lakást, ma is működő barokk kápolnát magába foglaló kerített udvarház kiemelkedő agrártörténeti emlék.

A városrész csendes, tiszta levegőjű és szép táji adottságokkal rendelkező környezetet nyújt az ide látogatóknak. A Majorságban komoly öko-turisztikai potenciál van, melyet kiegészít a közelben található horgásztó, de fejlődésére hatással lehet a szintén közelben található két szálloda is.

A városrész fejlődésének kulcsa tehát a majorság tematikus fejlesztésében, a turisztikai funkció erősítésében rejlik, így az alábbi fejlesztések megvalósítása kapcsolódik leginkább ehhez a városrészhez:

- Turisztikai attrakciók fejlesztése az öko- és egyéb ún. szelíd turizmus tekintetében;
- Szálláshelyek kialakítása;
- A helyben előállított termékek szélesebb piacra vitele, reklámozása.
- Szennyvízkezeléssel kapcsolatos beruházás.

V5 – Tündérmajor: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése

Ez a városrész lakófunkciót szinte egyáltalán nem tölt be, természeti és táji adottságai viszont rendkívül kedvezőek a csendes, tiszta levegőjű környezetnek köszönhetően. Ezt meglátva alakított ki egy gazdasági társaság faszerkezetes üdülőházakból álló üdülőfalut, valamint rendezvényközpontot és elsősorban a lovas-turizmusra épülő vendéglátást.

További előnye a városrésznek, hogy a lovas-turizmus fejlesztéséhez nagyobb kiterjedésű legelők állnak rendelkezésre és a táj megfelelő a tereplovagláshoz is. Hátránya, hogy a városból csak országos közúton közelíthető meg a terület.

A városrész fejlődése tehát a lovas-turizmus mellett a rendezvény-, az öko- és az egyéb szelíd turizmussal kapcsolatos további fejlesztések révén, a turisztikai funkció erősítésében rejlik. Ennek okán az alábbi fejlesztések megvalósítása kapcsolódik leginkább ehhez a városrészhez:

- Turisztikai attrakciók fejlesztése a lovas-, az öko- és az egyéb, ún. szelíd turizmus tekintetében;
- Szálláshelyek kialakítása;
- Közúti kapcsolatok fejlesztése.

V6 – Kardosrét: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése

A városrész kis népességű lakóövezet, mely egykoron a grófi Walla családé volt. Később az állami gazdaság tulajdonába került a terület és egy kisebb része (a Walla-kert) jelenleg is az állam tulajdonát képezi, mely azonban nagyon lepusztult állapotban van.

A városrész egyik előnye, hogy nyugodt lakóövezetet biztosít az itt élőknek. Változatos természeti és táji értékekkel, illetve a közvetlen környezetében nagy kiterjedésű erdőkkel rendelkezik. Jelentős turisztikai potenciál mutatkozik a Walla kert hasznosításában és abban, hogy a településrész a Győr-Balaton kerékpárút nyomvonalán fekszik.

Hátránya, hogy a 82-es főút átszeli a településrészt, melynek köszönhetően nagy az átmenő forgalom. A településrész kb. 200 lakost számlál, ugyanakkor kevés az elérhető szolgáltatás, ami csak erősíti az elvándorlást.

A városrész fejlődése tehát leginkább az örökség turizmusban és kerékpár turizmusban lehet hosszabb távon. Ennek okán az alábbi fejlesztések megvalósítása kapcsolódik leginkább ehhez a városrészhez:

- Turisztikai attrakciók fejlesztése az örökség- és kerékpáros turizmus tekintetében;
- Szálláshelyek kialakítása;
- Kerékpárút kiépítése.

V7 – Ipari terület: Gazdasági és közlekedési funkciók erősítése

Ez a városrész a Vasútállomástól keletre, észak-keletre helyezkedik el és részben az Ipari Parknak köszönhetően leginkább ipari funkciót tölt be, illetve a vasútállomás és a buszpályaudvar miatt közlekedés szempontjából is fontos szerepe van.

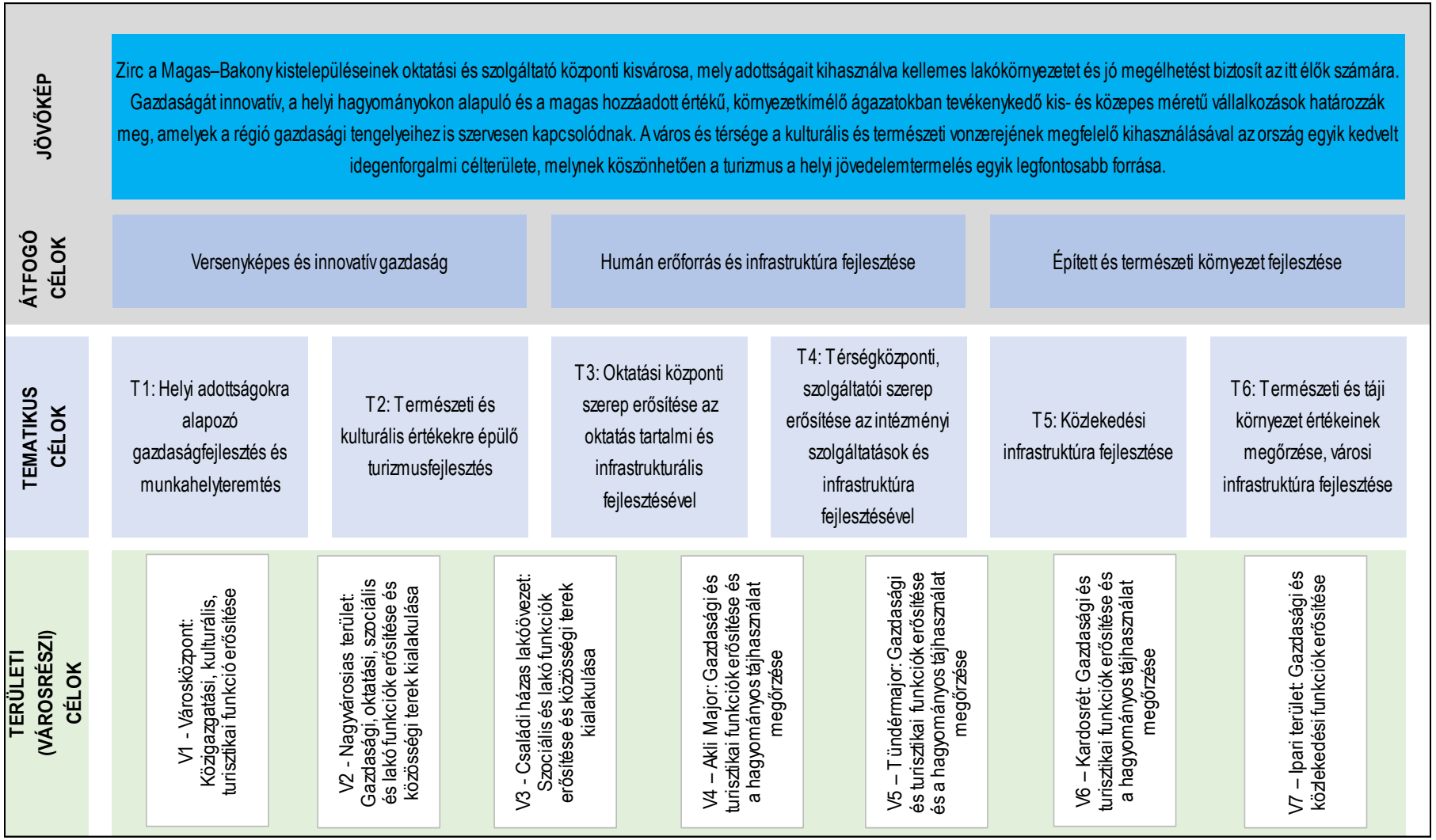
A városrész egyik előnye, hogy az Ipari Park betelepített területén teljes egészében kiépítésre került a közműhálózat, valamint a közvilágítás és a belső úthálózat. Másik nagy előnye, hogy a buszpályaudvar közvetlenül a vasútállomás mellett helyezkedik el, ezáltal biztosított a közösségi közlekedési eszközök közötti gördülékeny átszállás.

A városrész komoly hátránya viszont, hogy nehezen megközelíthető az ipari terület és az Ipari Park. Utóbbi esetében az ingatlanok magántulajdonban vannak és területük sem egységes, kevés a telephelykínálat is. Az autóbusz-pályaudvar esetében hiányzik a kiszolgáló épület a kerékpártárolókkal, kerékpáros szolgáltató hellyel és a dinamikus utastájékoztató rendszerrel egyetemben.

Az ipari terület és az Ipai Park fejlesztése tehát kulcskérdés Zirc gazdasági fejlődése szempontjából annak érdekében, hogy a meglévő adottságainak jobb kihasználásával vonzó környezetet biztosítson minél több betelepülő vállalkozásnak. Ebből adódóan a városrész jövőbeli fejlődése a gazdasági és közlekedési funkciók erősítésével lehetséges, összefüggésben az Ipari Parkkal kapcsolatos fejlesztésekkel, így az alábbi célok kapcsolódnak leginkább ehhez a városrészhez:

- Az ipari területek és az Ipari Park infrastrukturális fejlesztése, megközelíthetőség javítása;
- Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése és területének bővítése;
- Marketingtevékenység a helyi ipari területek népszerűsítésére, vállalkozások bevonzása;
- A vasúti közlekedés fennmaradásának támogatása, fejlesztése és intermodális közlekedési csomóponttá válásának elősegítése;
- Autóbusz-pályaudvar további fejlesztése és a munkaerő-mozgás elősegítése.

1. táblázat - Zirc városfejlesztési célrendszere 2015-2022-ig

1.3 A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

A város középtávú tematikus céljai a városrészi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetők el. A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő az átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus célok és területi célok közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét.

2. táblázat - Tematikus és városrészi célok közötti összefüggések

Tematikus célok / **Városrészek**	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
V1 - Városközpont						
V2 - Nagyvárosias terület						
V3 - Családi házas lakóövezet						
V4 – Akli Major						
V5 – Tündérmajor						
V6 – Kardosrét						
V7 – Ipari terület						

Erős koherencia	
Közepes koherencia	
Gyenge koherencia	

A fentiekből is látható, hogy a város központi része egy kivétellel az összes tematikus célhoz közepesen, vagy erősen kapcsolódik. Ez egy ekkora méretű település esetében természetesnek mondható, hiszen a központi részre koncentrálódik a legtöbb funkció, így a jövőbeli fejlesztések nagyrésze közvetve, vagy közvetlenül érinti ezt a városrészt.

Némileg hasonló a helyzet a Deák Ferenc – Zrínyi Miklós – Üdülő – Alkotmány – Köztársaság – Állomás utcák által határolt Nagyvárosias területtel is. A különbség annyi, hogy ez a városrész igazán erős koherenciával csak a 3. tematikus célhoz, az Oktatási központi szerep erősítéséhez kapcsolódik. Ennek oka, hogy itt található a Gimnázium, az Általános Iskola egyik épülete, az óvoda és bölcsőde,

valamint a tanuszoda is, de a Szakképző iskola is a közelben helyezkedik el (csak a városrészi lehatárolás miatt sorolódott másik területre). Egyébiránt a többi tematikus célhoz közepes koherenciával kapcsolódik, leszámítva a Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztést, mert utóbbi célnak csak érintőlegesen lesz szerepe ebben a városrészben.

A város legnagyobb részét alkotó Családi házas lakóövezet jövőjében mindegyik cél megvalósulása meghatározó, de kifejezetten erősnek mondható koherenciával egyik célhoz sem kapcsolódik. A városrész a lakófunkciója mellett elsősorban szociális funkciót tölt be a Kórháznak, Idősek otthonának köszönhetően.

A város belterületén kívül eső Akli Major, Tündérmajor és Kardosrét városrészek jellegükből adódóan leginkább a Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés területéhez kapcsolódnak, ahhoz viszont a legszorosabban. Ezen kívül csak a természeti és táji környezet értékeinek megőrzését célzó elképzelésekkel van közepes koherenciája ezeknek a városrészeknek, illetve Kardosrét és Tündérmajor esetében a közlekedés fejlesztése játszhat még komoly szerepet.

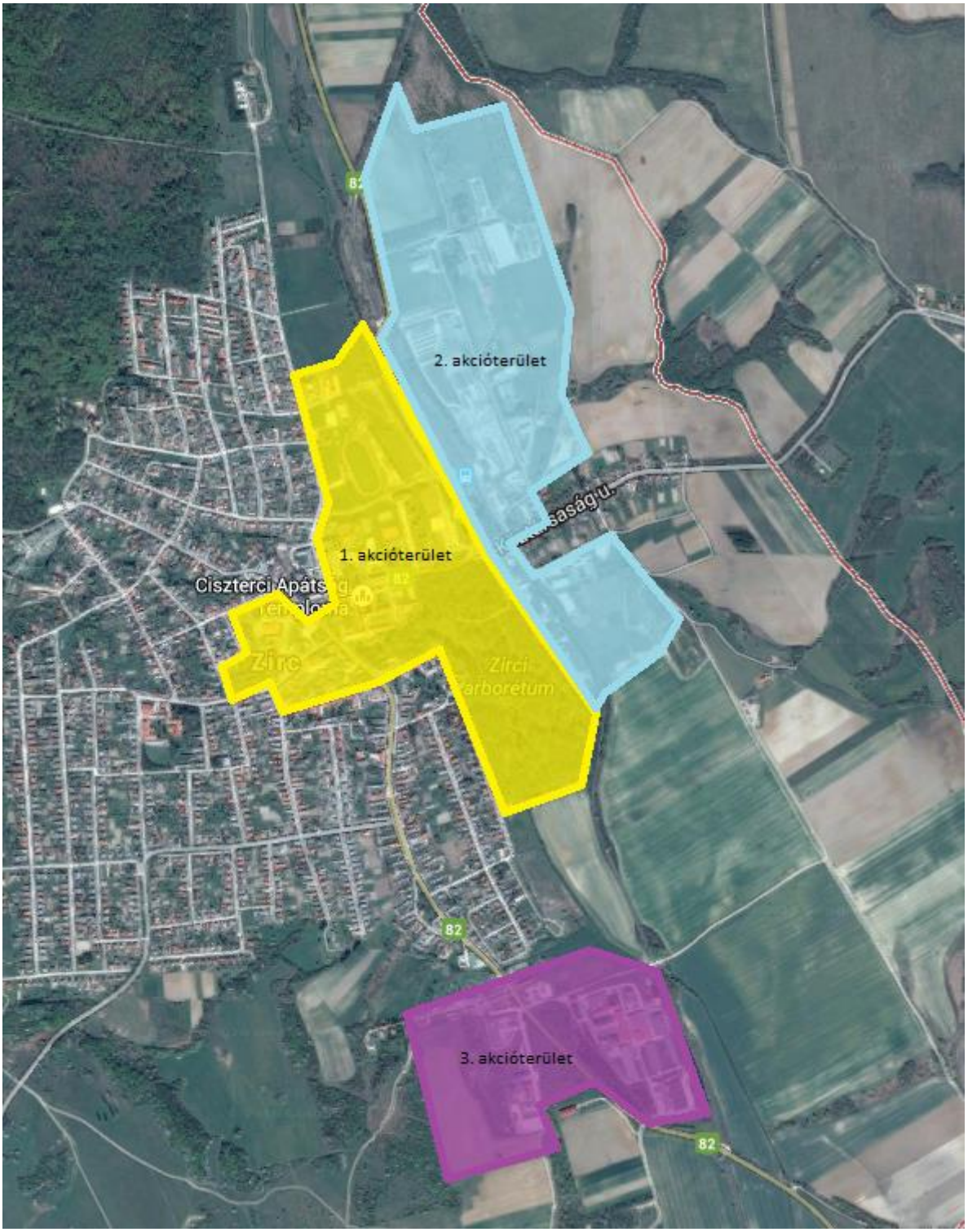
Az Ipari terület városrész esetében egyértelműen a gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés, illetve a közlekedésfejlesztés a meghatározó, így az ezekhez kapcsolódó tematikus célokkal van erős koherenciája, a többi céllal kevésbé hozható ilyen módon összefüggésbe.

2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE

Zirc város belterületén a kijelölt célok, és elérendő prioritások, valamint a tervezett intézkedések nyomán négy akcióterület került kijelölésre. Az akcióterületek olyan nagy horderejű, komplex megközelítést igénylő beavatkozásokat tartalmaznak, amelynek sikere az egész városra hatással van, a megvalósítás esetleges kudarca viszont gátolja az akcióterületeken kívüli intézkedések megvalósulását is.

1. térkép - Akcióterületi lehatárolás a város egészére

Forrás: GoogleMaps és saját szerkesztés

Fontos szempont volt akcióterületek kijelölésekor a területek jellege, sajátosságai, valamint az, hogy a város olyan részei legyenek, melyek a betöltött funkcióikat tekintve jól elkülöníthetők és így a Stratégia céljaihoz tematikusan hozzárendelhetők.

1. számú akcióterület

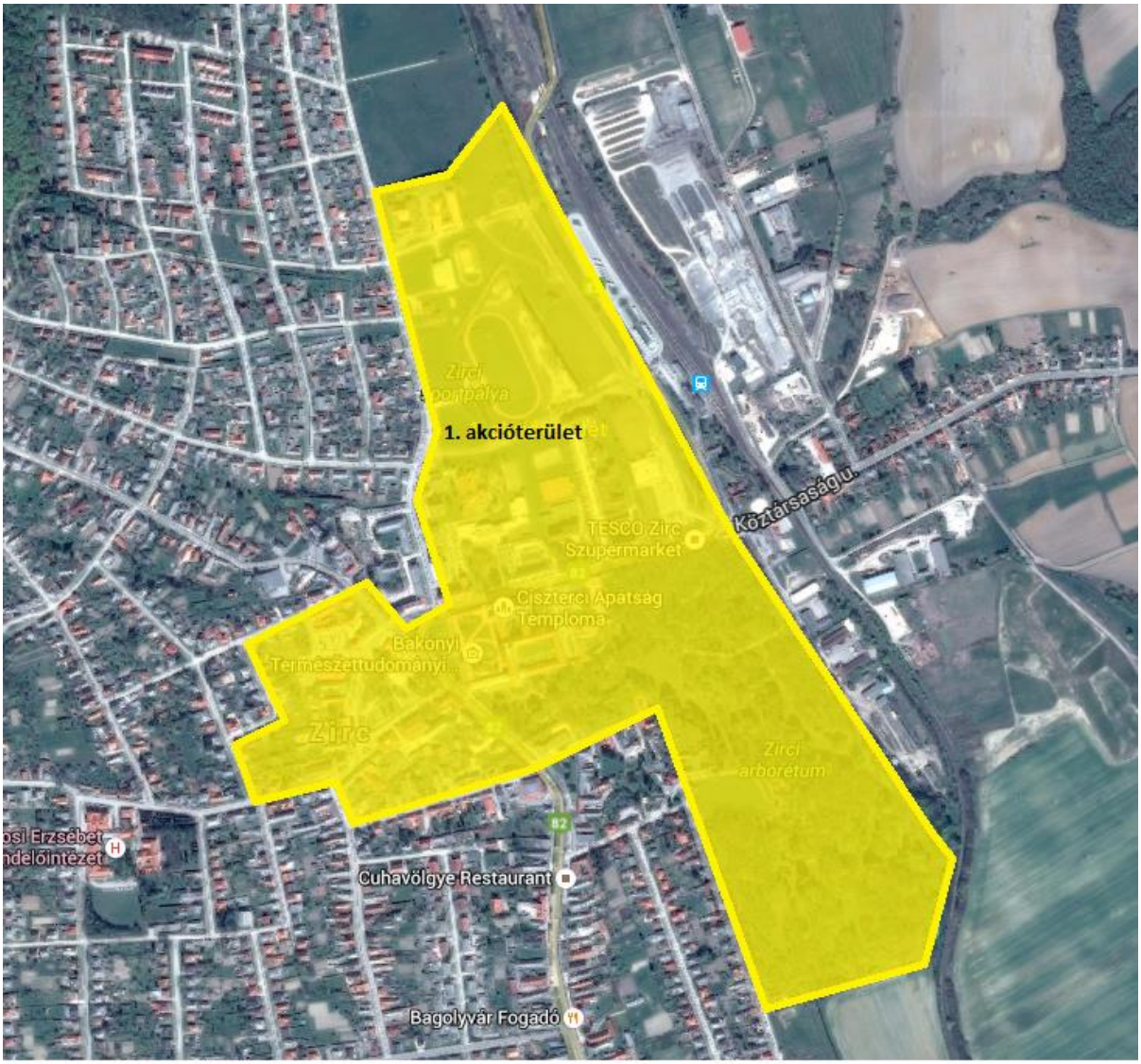
Az 1-es számú akcióterület tulajdonképpen a Városközpont, valamint a Nagyvárosias városrésznek az Alkotmány utcától keletre lévő része, kiegészülve a sportpályával, az Ifjúsági és Közösségi Házzal, valamint a Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium épületével, lett lehatárolva. A terület eredetileg a Ciszterci Apátság köré szerveződött. Az Apátság létrejöttét követően a tőle nyugatra elhelyezkedő területen kert volt (Imre kert), majd kialakult a vásártér (azaz a mai Rákóczi tér) és a Városközpontot határoló utcák egy része. Az Apátságtól északra pedig a gazdasági egységek voltak, így képeztek egységet. Fő funkciója - a központi jellegéből adódóan - elsősorban a (köz)szolgáltatások, kereskedelmi egységek, kulturális látnivalók, oktatás, helyközi és helyi közlekedés tekintetében jelentős. Településen betöltött funkcióját legkevésbé jellemzi a lakófunkció.

A területet kb. 5,2 km^2 és a József Attila – Bajcsy Zsilinszky Endre – Vak Bottyán – Ady Endre – Deák Ferenc – Rákóczi tér - Alkotmány utca –Állomás utca határolja a Szakképző Iskolával bezáródóan – valamint Park – Gyóni Géza - Kertész – Petőfi Sándor – Reguly Antal utcák és a belterület határa fogja közre, benne az Arborétum teljes területével. Tulajdonképpen ezen az akcióterületen koncentrálódik Zirc kulturális és szellemi központi szerepe. Itt található ugyanis a Ciszterci Apátság, a Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma, az Országos Széchenyi Könyvtár Reguly Antal Műemlékkönyvtára (Ciszterci Műemlékkönyvtár), az Arborétum, a Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház, illetve a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB is, emellett pedig szinte az összes közigazgatási intézmény. Az oktatási funkcióhoz tartózó intézmények kivétel nélkül, így a Szakképző Iskola mellett itt található a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola „F” épülete, a tanuszoda, valamint a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde. Emellett a sport és szabadidő tekintetében is a város egy meghatározó területe a sportpályának és a körülötte elhelyezkedő nagy kiterjedésű zöldfelületnek köszönhetően.

A terület jól megközelíthető és sok a zöldfelület, a felújított műemléki és helyi védett épületeknek köszönhetően erős kulturális és turisztikai vonzerővel bír. A busz- és vasútállomás innen könnyen elérhető. Problémát jelent az 1.2.2 fejezetben a Városközpontnál már említett közlekedés, valamint a járdák, utak állapota.

Az akcióterület kialakításának a célja tehát az, hogy a város központja mind (köz)igazgatásilag, mind a szolgáltatások és az oktatás központi szerepe, és a turizmus, a turisztikai vonzerő tekintetében erősödjön. Lehatárolását indokolja az itt tervezett beavatkozások komplex rendszerbe való beillesztése, az intézkedések egész városra és térségre is érvényes hatásmechanizmusa.

2. térkép – 1. számú akcióterület lehatárolása

Forrás: GoogleMaps és saját szerkesztés

2. számú akcióterület

A 2. számú akcióterület az Arborétumtól és a Vasútállomástól keletre, észak-keletre elhelyezkedő ipari területeket foglalja magába több mint 4,5 km^2-en. A terület egyértelműen ipari-gazdasági funkciót tölt be, hiszen több vállalkozás is ezen a területen működik és itt található a Zirci Ipari Park is, mely 2003-ban nyerte el az Ipari Park címet. Ez utóbbi területe több mint 20 hektár, melyből jelenleg 14,4 hektár a már betelepített terület, vagyis az a rész, amelyen vállalkozás működik, vagy hasznosítása (értékesítése, bérbe adása) megtörtént. Emellett jelentős a közlekedési szerepe is a területnek a buszpályaudvar és a közvetlenül mellette elhelyezkedő vasútállomás révén.

Komoly problémát jelent viszont, hogy az akcióterület bizonyos részei közúton nehezen közelíthetők meg, továbbá az Ipari Park területe sem egységes és kevés a telephelykínálata is. Az autóbusz-pályaudvar esetében pedig hiányzik a kiszolgáló épület a kerékpártárolókkal, kerékpáros szolgáltató hellyel és a dinamikus utastájékoztató rendszerrel egyetemben.

Az akcióterület lehatárolását tehát a gazdaságfejlesztéssel és munkahelyteremtéssel, valamint a közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos tematikus célok elérése indokolja. Az itt megvalósítandó projektek hozzá kell járuljanak ahhoz, hogy a város a meglévő adottságainak jobb kihasználásával vonzó környezetet biztosítson minél több betelepülő vállalkozásnak, valamint a közlekedés fejlesztésével az elérhetőség és a munkába járás feltételei javuljanak.

3. térkép – 2. számú akcióterület lehatárolása

Forrás: GoogleMaps és saját szerkesztés

3. számú akcióterület

A 3. számú akcióterületet a város déli végében, a 82-es főút városba érkező szakaszától keletre és nyugatra lévő ipari területek alkotják kb. 2,5 km^2-en. Zircnek ez a másik ipari-gazdasági funkciót betöltő területe, melynek jelentősége egyre nagyobb a város és a járás életében. A terület megközelíthetősége viszont nehézkes, az utak állapota leromlott, ráadásul a 82-es főúttól nyugatra található részeken a közművesítés, csapadékvíz-elvezetés hiányos.

Az akcióterület lehatárolását itt szintén a gazdaságfejlesztéssel és munkahelyteremtéssel kapcsolatos tematikus célok elérése indokolja.

4. térkép - 3. számú akcióterület lehatárolása

Forrás: GoogleMaps és saját szerkesztés

2.2 AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK

A fejezet azt mutatja be, hogy melyek azok a beavatkozások, fejlesztési elképzelések, javaslatok, melyek megvalósításával az adott akcióterületre vonatkozó célok elérhetők, és amelyeket a város az elkövetkezendő években elvégezni tervez.

Az akcióterületi projektek közös jellemzői, hogy:

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését;
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra;
- volumenük és várható hatásuk is oly mértékű, hogy érzékelhető változást idéznek elő mind az akcióterület, mind a város életében.

2.2.1 1. számú akcióterületen megvalósuló fejlesztések

Az 1. számú akcióterületen, azaz a város központi részén, valamint az oktatással, sporttal, szabadidővel kapcsolatban megvalósítandó konkrét intézkedéseket, összefoglalóan mutatja be a következő táblázat. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

1.	**Projektötlet**	**Rákóczi tér komplex fejlesztése**
	Projektötlet rövid leírása	Az elmúlt évek során részben megvalósult a Rákóczi-tér, mint a városközponti terének komplex fejlesztése. A folytatásban szükséges a tér további részeinek a komplex fejlesztése, ennek keretében a tér zöldfelületei, burkolt sétaútjai, a tér keleti részén lévő járdaburkolat, továbbá az Apátság előtti térrész komplex fejlesztése, ifjúsági szálláshely, illetve helyi termelői piac és helyi termékeket is árusító üzlet kialakítása. A projekthez kapcsolódna továbbá vendéglátóhely létrehozása is.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
2.	**Projektötlet**	**Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház III. ütem**
	Projektötlet rövid leírása	A korábbi projektből hátralévő feladat az udvari szárny (alkotóműhelyek) külső-belső építészeti felújítása, eszközökkel való felszerelése, az utcai szárnyban lévő állandó kiállítási helyiségek komplex fejlesztése. A projekt részeként a múzeumnak helyt adó ingatlanon kerülne elhelyezésre a jelenleg kevéssé látogatható, országosan is egyedülálló agrárműszaki gyűjtemény, melyhez új kiállítócsarnok építésére van szükség.
	Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés
3.	**Projektötlet**	**Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai korszerűsítése**
	Projektötlet	Zirc Városi Önkormányzat által működtetett épületek jelentős részénél az energetikai

	rövid leírása	állapot korszerűtlen, az energiatakarékosság elveinek nem megfelelő. Az energetikai korszerűsítés keretében a Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
	Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
4.	**Projektötlet**	**Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel**
	Projektötlet rövid leírása	Már korábban megtervezésre került az Önkormányzati épület hasznos alapterületének bővítése a jelenlegi lapostetőre épített magastetős tetőtér kialakításával lehetséges. Ezzel a bővített alapterülettel újabb irodák alakíthatóak ki, melyekben az önkormányzati és járási hivatal dolgozói helyezhetőek.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
5.	**Projektötlet**	**Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása**
	Projektötlet rövid leírása	A Rákóczi téri épületegyütteshez tartozó tornaterem esetében komplex felújításra van szükség. A fejlesztés keretében megtörténne a jelenlegi elhasznált és balesetveszélyes parkettaburkolat cseréje, biztosítva lenne az akadálymentes megközelíthetőség és korszerűsítésre kerülne a meglévő légtechnikai rendszer. A tornaterem fejlesztése a mindennapos testnevelés megvalósításához is hozzájárulhat, valamint a terem a lakók számára is használható lesz, mely hozzájárul az egészségmegőrzéshez is.
	Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
6.	**Projektötlet**	**Városháza épületének akadálymentesítése**
	Projektötlet rövid leírása	A zirci Városháza ad helyet a Zirci Közös Önkormányzati Hivatalnak, valamint a Zirci Járási Hivatalnak, így nagy az ügyfélforgalom. A földszint akadálymentesítése megoldott, illetve fejlesztés alatt áll. Az emelet azonban, ahol a városi rendezvények, házasságkötések helyszíneként használt nagyterem is található, mozgássérültek számára nem közelíthető meg. A projekt célja az emelet akadálymentes megközelíthetőségét biztosító lift megépítése.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
7.	**Projektötlet**	**Zirci Iskolaközpont**
	Projektötlet rövid leírása	A projekt célja a már korábban elkészített koncepcióra építve az, hogy a több helyszínen működő oktatási intézmények meglévő épületállományának célzott felújításával, átalakításával, bővítésével, vagy – anyagi források függvényében - egy épületegységbe történő integrálásával komplex iskolaközpont jöjjön létre. Ennek keretében a meglévő épületek komplex felújítása valósulna meg, valamint a szükséges, létszám szerint méretezett fejlesztések is elvégzésre kerülnének.

	Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
8.	**Projektötlet**	**Sportcsarnok építése Zircen**
	Projektötlet rövid leírása	A tervezett projekt célja, hogy a város rendelkezzen olyan sportlétesítménnyel, mely versenyek lebonyolítására alkalmas, továbbá téli időszakban is lehetővé teszi a sportolni vágyók számára a mozgást és a városi rendezvények lebonyolítását is. A projekt részeként szükséges a kapcsolódó infrastruktúra (megközelítés, parkolás) kiépítése is.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
9.	**Projektötlet**	**III. Béla Gimnázium energetikai korszerűsítése**
	Projektötlet rövid leírása	Az energetikai korszerűsítés keretében a III. Béla Gimnázium épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
	Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
10.	**Projektötlet**	**Zirci tanuszoda komplex fejlesztése**
	Projektötlet rövid leírása	A tervezett projekt célja a meglévő tanuszoda komplex fejlesztése, épületenergetikai korszerűsítése, gépészeti korszerűsítés, hővisszanyerő szellőztetés kialakítása, medencegépészet korszerűsítés klórmentes technológia lehetőségének megvizsgálásával, megújuló energiahordozók felhasználása, napelemes rendszer telepítése, az épület bővítése, szabadtéri medencék (strand) kialakítása, egyéb helyiségek fejlesztése, eszközállomány, szolgáltatások bővítése, rehabilitációs, egészségmegőrző lehetőségek kialakítása és üzemeltetése.
	Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
11.	**Projektötlet**	**Ifjúsági és Közösségi ház energetikai korszerűsítése**
	Projektötlet rövid leírása	Az energetikai korszerűsítés keretében az Ifjúsági és Közösségi ház épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
12.	**Projektötlet**	**Tornaszoba kialakítása a zirci óvodában**

Projektötlet rövid leírása	A Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde épületének belső átalakítása révén új tornaszoba kialakításra kerülne sor a projekt keretében, mely a gyermekek mindennapos mozgásához járul hozzá. A projekt részeként az óvodapedagódusok folyamatos képzése is megvalósulna.
Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
13. Projektötlet	**A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése**
Projektötlet rövid leírása	A projekt részeként az Általános Iskola F épülete földszintjének akadálymentesítése a cél. Az épület jelenleg nem közelíthető meg akadálymentesen, a bejáratokhoz való odajutás is csak nagy nehézségek árán lehetséges. A projekt célja ezen épület földszintjének akadálymentes megközelíthetőségének biztosítása, a földszinten akadálymentes mosdó létesítése.
Középtávú tematikus cél	T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével
14. Projektötlet	**Hosszúrét térrendezése**
Projektötlet rövid leírása	A projekt részeként a sport- szabadidős- és rendezvényi funkció megtartása, annak tartalommal történő megtöltése, így például: tó, mely nyáron, mint látványelem télen alépítménye által műjégpályaként üzemelhetne, szánkódomb (hóágyúzható), skate park, mezítlábas park, rendezvényi térhez fixen épített színpad, a szabadidős térhez olyan szabadidős játszó és egyéb elemek, melyek a minél szélesebb korosztály kikapcsolódását szolgálják.
Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés
15. Projektötlet	**Arborétum zöldfelületi rendezése**
Projektötlet rövid leírása	A projekt részeként az Arborétum zöldfelületei, burkolt felületei megújulnak, rozárium kerül kialakításra, kapcsolat építése az orangerei-vel, elkészül a Cuha patak rekonstrukciója, információs felületek kerülnek megújításra/ elhelyezésre, valamint kapcsolódó eszközbeszerzés és kerítés építés
Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés
16. Projektötlet	**Kulturális terek megújítása, bővítése**
Projektötlet rövid leírása	A projekt részeként az Békefi Antal Könyvtár Művelődési Ház és Stúdió KB. Zirc József A. u. 2 szám alatti épület valamint a Zirc Petőfi utca 8 szám alatti épület tereinek megújítása, illetve rendezvényi tér bővítése
Középtávú	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások

	tematikus cél	és infrastruktúra fejlesztésével
17.	**Projektötlet**	**Városközponti parkolók építése**
	Projektötlet rövid leírása	A projekt részeként a város központi részén épülnek parkolók a megújuló és kialakítandó zöldfelületi és szolgáltató funkciókhoz.
	Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
18.	**Projektötlet**	**Apátsági sörkóstoló kialakítása**
	Projektötlet rövid leírása	A projekt részeként apátsági tulajdonú épületben az apátsági sörhöz, mint brand-hez kapcsolódó fejlesztés, mely a sörkóstolás, sörfogyasztást tenné lehetővé épületrész átalakításával, terasz kialakításával
	Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés

2.2.2 2. számú akcióterületen megvalósuló fejlesztések

Ebben a fejezetben a város keleti, észak-keleti részén található ipari területen megvalósítandó konkrét intézkedések kerülnek bemutatásra röviden. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

19.	**Projektötlet**	**Autóbusz-pályaudvar fejlesztése**
	Projektötlet rövid leírása	A Bakony Volánnal közösen tervezett projekt keretében egyrészt kialakításra kerülne az autóbusz-pályaudvar kiszolgáló épülete, mely tartalmazza a kerékpártárolót, illetve kerékpáros szolgáltató helyet. Másrészt pedig megvalósulna a dinamikus utas-tájékoztató rendszer is. A projekt munkahelyet teremt, az épületben tervezünk elhelyezni kerékpáros szervizt, kölcsönzőt, illetve vendéglátóhelyet is.
	Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
20.	**Projektötlet**	**A Zirci Ipari Park megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, területének növelése**
	Projektötlet rövid leírása	A Zirci Ipari Park megközelítése nehézkes, az itt működő legnagyobb vállalkozáshoz nem vezet sem gyalogos, sem kerékpáros út. A park jelenleg 4 vállalkozásnak nyújt telephelyet, de több szabad területtel rendelkezik még. A bővülést az alapvető infrastruktúra hiánya okozza. A projekt célja tehát egyrészt a hivatásforgalmi út kialakítása, melynek révén az Ipari parkban elhelyezkedő tanműhelyek megközelítése is biztonságosan lehetővé válna ezen az úton. A projekt másik célja a megközelítést biztosító

	Szabadság utca megfelelő kialakítása, valamint a víz-, villany- és gázhálózat fejlesztése annak érdekében, hogy a betelepülni szándékozó vállalkozások számára a rendelkezésre álló ingatlan megfelelő megközelíthetőségű, megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező legyen. Ezzel párhuzamosan elérendő cél továbbá az Ipari Park területének növelése is, hiszen jelenleg a telephely kínálata kevés.
Középtávú tematikus cél	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés
21. Projektötlet	**A Zirci Ipari Park szolgáltatás fejlesztése és terület népszerűsítése**
Projektötlet rövid leírása	A Zirci Ipari Park jelenleg nem nyújt szolgáltatásokat a benne működő vállalkozásoknak, pedig több területen igény mutatkozik erre. A Parkban jelenleg működő vállalkozásoknak ez komoly segítség lenne, mely meghatározó szempont lehet a betelepülést tervező vállalkozások szemében is. Fentieken túl jelentős marketingtevékenység szervezése is szükséges az Ipari Park és a környező ipari területek népszerűsítésére annak érdekében, hogy minél több vállalkozás települjön be.
Középtávú tematikus cél	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés

2.2.3 3. számú akcióterületen megvalósuló fejlesztések

Ebben a fejezetben a város déli végében található ipari területen megvalósítandó konkrét intézkedések kerülnek bemutatásra röviden. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

22. Projektötlet	**Ásványvíz palackozás**
Projektötlet rövid leírása	A Zirci ivóvíz laborvizsgálatokkal igazoltan ásványvíz minőségű, így felmerült a lehetőség, hogy palackozva is értékesíthető. A projekt az ivóvízkúthoz kapcsolódva kialakítandó palackozó csarnok kialakítására és a palackozáshoz szükséges gépsor beszerzésére irányul, melynek eredményeképpen jelentős számút munkahely jönne létre.
Középtávú tematikus cél	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés
23. Projektötlet	**A Déli ipari terület megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, a terület népszerűsítése**
Projektötlet rövid leírása	A tervezett elképzelés célja a város déli végében található ipari terület megközelíthetőségének javítása és a hiányzó közművek, csapadékvíz-elvezetések kiépítése, hiszen a betelepülni szándékozó vállalkozások számára fontos szempont a rendelkezésre álló ingatlan megfelelő elérhetősége és

	infrastruktúrája. Ezzel párhuzamosan jelentős marketingtevékenység szervezése is szükséges az ipari terület népszerűsítésére annak érdekében, hogy minél több vállalkozás településen be.
Középtávú tematikus cél	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés

2.3 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜLI FEJLESZTÉSEK

A fejezet a négy akcióterületen kívül végrehajtandó, a település vagy a járás egésze szempontjából jelentős fejlesztéseket mutatja be aszerint, hogy azok a kulcsprojektek, a hálózatos projektek, vagy az egyéb projektek közé sorolhatóak-e, illetve hogy mely városi szintű középtávú fejlesztési célhoz illeszkednek a leginkább.

2.3.1 Kulcsprojektek

Akcióterületen kívüli kulcsprojekteknek nevezzük azokat a tervbe vett fejlesztéseket, melyek nem kapcsolhatók kifejezetten egyik akcióterülethez sem, de alapvető feltételét képezik valamely (akár több) városi szintű középtávú cél elérésének. Vagyis ha a projekt nem valósul meg, akkor valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

24. Projektötlet	**82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza[1]**
Projektötlet rövid leírása	A projekt célja az elkerülő út megépítésével a város tehermentesítése, balesetveszélyes helyzetek csökkentése, továbbá az iparterületek megközelíthetőségének javítása. A főút új, olaszfalui elágazótól a Kardosréten túli visszavezetéssel történő kialakítása elengedhetetlenül fontos a város jövője szempontjából.
Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
25. Projektötlet	**Győr-Balaton kerékpárút kiépítése[2]**
Projektötlet rövid leírása	A projekt célja a Zircen és Veszprémen keresztül haladó Győr-Balaton turisztikai és hivatásforgalmi kerékpárút-hálózat kialakítása, melynek egy kb. 25 km-es szakasz érintené a Zirci járást észak-déli irányban. A kerékpárút elsődlegesen az Eurovelo hálózathoz kapcsolódna turisztikai céllal, azonban a kisebb szakaszai

[1] Nem városi projekt, ellenben a város fejlődését nagymértékben befolyásolja
[2] Nem városi projekt, ellenben a város fejlődését nagymértékben befolyásolja

kifejezetten hivatásforgalmi kerékpárút szerepét töltené be.

Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

26. Projektötlet	**Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen**
Projektötlet rövid leírása	A projekt komplex, tervezett részei az alábbiak: - helyi termékek előállításához szükséges infrastruktúra kialakítása, termelők számára használható, élelmiszeregészségügyi szabványoknak megfelelő műhelyek létesítése; - helyi termékek előkészítése a közétkeztetésben való felhasználásra; - élelmiszerlánc-szervezés; - helyi termék bolt; - helyi termékpiac infrastruktúrájának kialakítása; - helyi élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása, fejlesztésének elősegítése.
Középtávú tematikus cél	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés

27. Projektötlet	**Turisztikai attrakciók fejlesztése**
Projektötlet rövid leírása	A fejlesztési elképzelés célja új egyedi élményt nyújtó, a vendéget a város életébe aktívan bekapcsoló, több napos tartózkodást lehetővé tevő termékcsomagok fejlesztése. A termékcsomagok kialakítását tematikus rendszerbe foglalva a Magas-Bakony egész területére kiterjesztésre kerülne. A projektötlet része a Bakonyi Természettudományi Múzeum városban tartása és a Múzeum új kiállítóterének megépítése, tematikus fejlesztése. Ezen felül az elképzelés további célja a különböző rendezvények kínálatának erősítése, melyek kigondolásába, megszervezésébe, lebonyolításába a helyi, és térségi turisztikai desztinációs menedzsment (TDM) szervezet, valamint a turizmusban érdekelt partnerek és a térség más települései is bevonásra kerülnek a szorosabb együttműködés jegyében.

Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés

28. Projektötlet	**A város megjelenésének javítása**
Projektötlet rövid leírása	A fejlesztési elképzelés célja a város megjelenésének minőségi javítása. Ennek keretében kerülnének kialakításra az ún. „városkapuk”, vagyis a várostábláknál üdvözlőtábla, parkolóhely, pihenőhely, térképes üdvözlőtábla telepítése. A projekt másik elem a települési információs táblarendszer formai és tartalmi megújítása, valamint a helyi termékek kínálatának erősítésével a városról kialakult kép javítása. Az imázsjavító intézkedésekbe a művészetoktatási és szakképző intézmény is bevonásra kerülne pl. fotópályázat, művészeti pályázatok kiírása, rendezése, stb. révén. A projekt része a város főterén nyílt wifi hozzáférés kiépítése is.
Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés

29. Projektötlet	**Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése**
Projektötlet rövid leírása	A projekt a város és környezetének, természeti adottságainak turisztikai célú hasznosításán alapszik. Zircnek rendkívül jó adottságai vannak a turizmus érdemi fejlesztésére vonatkozóan és rendelkezik a legtöbb aktív turisztikai terméktípussal, így a horgász-, lovas- és vadászturizmussal is. A projekt célja tehát ezen turisztikai típusokhoz kapcsolódóan a megfelelő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés.
Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés

30. Projektötlet	**Turisztikai szálláshelyek kialakítása**
Projektötlet rövid leírása	A projekt célja a szálláshelyek (apartmanok, vendégházak, vendégszobák) további kialakítása, bővítése a városban és a térségében, tekintettel arra, hogy szűkös a szálláshely kínálat. Ez leginkább a középkategóriás, jó minőségű, szinte „falusi szálláshely” kategóriába sorolható szálláshelyeket érinti. Ezen kívül pedig a lakóingatlanok tulajdonosai körében el kell végezni a kihasználatlan

	kapacitások felmérését a fizetővendég szolgáltatás esetleges megszervezése céljából.
Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés
31. Projektötlet	**Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen**
Projektötlet rövid leírása	Az autóbusz-pályaudvar fejlesztéséhez kapcsolódóan (lásd. 14. sz. projekt) megépítésre kerülne egy vegyes forgalmú kerékpáros-gyalogos út a városközpont felől az autóbusz-pályaudvar irányába. Ezen kívül pedig felújításra kerülne 3 db buszöbölpár a város több pontján.
Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

2.3.2 Hálózatos projektek

Akcióterületen kívüli hálózatos projektek több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, melyek Zirc egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek, a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

32. Projektötlet	**Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen**
Projektötlet rövid leírása	A projekt egyik célja a közvilágítás költségének energiahatékony csökkentése, mely egyrészről a meglévő lámpatestek LED-es fényforrásra történő cseréjével, másrészről a megfelelő szabályozással, az éjszakai megvilágítás időbeli és térbeli csökkentésével további érhető el. A projekt másik célja, hogy az így lecsökkentett villamosenergia igény megújuló energiaforrás alkalmazásával, elsődlegesen hálózatra tápláló napelemes kiserőművel kerüljön megtermelésre.
Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
33. Projektötlet	**Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen**
Projektötlet rövid leírása	Zirc városában megkezdődött a komplex belterületi vízrendezés, mely eredményeként a tervezett 3 nagy rendszerből kettő megvalósult. A projekt célja egyrészt a Cigánydombi-árok csapadékvíz-rendezése, másrészt az Alkotmány utca egy részén és a Köztársaság utca egy részén (Rákóczi tér-Állomás utca) a

		vezetékek felújítása, kapacitásának bővítése. A központi csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése így teljessé válhat.
	Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
34.	**Projektötlet**	**Belterületi járdák felújítása**
	Projektötlet rövid leírása	A városban lévő járdák állapota az elmúlt időszakban többek között a közműépítések miatt jelentősen romlott, a sávos helyreállítások miatt eltérő felületek alakultak ki. Az önkormányzat a lakossággal, vállalkozásokkal együttműködve több helyen felújította, bővítette a gyalogos közlekedési létesítményeket, azonban viszonylag sok helyen továbbra is nehéz a közlekedés. Emiatt szinte a teljes város területén, kb. 19-20 km hosszúságú járdaszakasz felújítása szükséges.
	Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
35.	**Projektötlet**	**Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása**
	Projektötlet rövid leírása	A város északi részén található gyűjtőutak a helyi általános iskola, óvoda, középiskola, közösségi ház, sportpálya, illetve a tervezett sportcsarnok közúti megközelítését biztosítják, így kiemelten fontos a szerepük. Belterületi utak felújítása kb. 1300 m hosszan szükséges.
	Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
36.	**Projektötlet**	**Lakóutak felújítása**
	Projektötlet rövid leírása	A város közúthálózatából kb. 25 km a lakó és kiszolgáló út. Ennek egy részén még nincsen szilárd burkolat, így kb. 5 km szakaszon a végleges burkolat kiépítése szükséges. A korábbi projektek nem támogatták a lakóutak felújítást, így ezek fejlesztésére forrás nem volt. A lakóutak felújítása alacsonyabb fajlagos költséggel tervezhető.
	Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
37.	**Projektötlet**	**Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése**
	Projektötlet rövid leírása	A városrész a központi belterülettől távol helyezkedik el, emiatt a városi közcsatorna hálózathoz csatlakoztatása nem gazdaságos. Emiatt felmerült az egyedi szennyvíztisztító berendezés(ek) telepítésével történő szennyvízkezelés. A terület nyitott karszton helyezkedik el, így környezetvédelmi szempontból kiemelten fontos a szennyvíz korszerű kezelése
	Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése

38.	**Projektötlet**	**Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése**
	Projektötlet rövid leírása	A projekt célja a Szakképző iskolától 1400 m hosszúságú kerékpáros közlekedésre is alkalmas szilárd burkolatú út megtervezése és kialakítása Kardosrét városrészig. A kiépített kerékpárút alkalmas arra is, hogy a Kardosrét városrészen lakók könnyebben megközelíthessék a zirci belterületi munkahelyeket.
	Középtávú tematikus cél	T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
39.	**Projektötlet**	**Távhővezetékek korszerűsítése**
	Projektötlet rövid leírása	Zircen a távhővezetékeket telepítésük óta csak részben korszerűsítették. Napjainkra oly mértékben leromlott az egyik szakasz működőképessége (megnövelve rajta a hőveszteségét), hogy új vezeték kiépítése szükséges. A tervezett projekt célja a fűtőművekhez kapcsolódó távvezetékek cseréje, a rendszer hatásfokának növelése, az üzemeltetési költségek csökkentése, továbbá az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése.
	Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
40.	**Projektötlet**	**Tematikus utak kialakítása, működtetése**
	Projektötlet rövid leírása	A tematikus utak kialakítása, működtetése olyan új turisztikai szolgáltatást jelent, mely növeli az ide látogatók számát, a helyben elköltött pénzt, és a térség ismertségét erősíti. A projekt célja egyrészt a járást érintő országos tematikus utakhoz kapcsolódó humán infrastruktúra bővítése (iroda, szakember), másrészt a tematikus utakról szóló kiadványok (papír illetve elektronikus) elkészítése, illetve korszerű vendégtájékoztató eszközök (QR kódos, webes, wifis, stb.) beszerzése.
	Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés
41.	**Projektötlet**	**Egészségügyi alapellátás fejlesztése**
	Projektötlet rövid leírása	A városban az egészségügyi alapellátás épületet érintő infrastruktúrája megoldott, azonban a műszerezettség, eszköz ellátottság fejlesztésre szorul. A tervezett projekt célja egyrészt az, hogy a háziorvosi, házi gyermekorvosi rendelőket korszerű orvosi, gyógyászati műszerekkel legyenek felszerelve, valamint a projekt részeként az épülethez tartozó parkolók kialakítása is történjen meg. A projekt további célja az orvosi ügyeleti ellátáshoz kapcsolódó eszközbeszerzés és ügyeleti jármű beszerzése.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
42.	**Projektötlet**	**Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban**

	Projektötlet rövid leírása	A projekt alapvető célja a lakosság identitásának erősítése, ezáltal a térség népességmegtartó képességének növelése. A projekt részei röviden az alábbiak: - helyi értékek feltérképezése, értéktárak összeállítása, hozzáférhetővé, - kulturális, gasztronómiai rendezvénysorozat megszervezése és ehhez kapcsolódóan különböző marketing akciók szervezése, - testvérvárosi kapcsolatok erősítése a helyi termékek témakörében, - ösztöndíj program kialakítása a fiatalok helyben tartása érdekében, - állandó helytörténeti gyűjtemény kialakítása.
	Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
43.	**Projektötlet**	**Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen**
	Projektötlet rövid leírása	A projekt keretében egy, a teljes városra kiterjedő, az átmenő, bevezető utakat folyamatosan figyelő, ezáltal tulajdonképpen az szomszédos települések közbiztonságát is javító, 15-20 kamerából álló térfigyelő rendszer kerülne kiépítésre. A rendszer mellett kiemelt része a tervezett projektnek, hogy a térség közbiztonsággal foglalkozó szakemberei, civil szervezetei (polgárőrségek) közötti együttműködések erősödjenek, szakmai felkészültségüket pedig javuljon képzések, eszközbeszerzések segítségével.
	Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
44.	**Projektötlet**	**Hulladékudvar kialakítása Zircen**
	Projektötlet rövid leírása	A szelektív hulladékgyűjtés rendszeréhez kapcsolódva szükséges egy hulladékudvar kialakítása a város területén, ahová a lakosság a keletkező nem kommunális, továbbá jelenlegi gyűjtésben részt nem vevő szelektív hulladékát leadhatja (építési törmelék, háztartási veszélyes hulladékok).
	Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
45.	**Projektötlet**	**Térségi energiastratégia készítése**
	Projektötlet rövid leírása	A projekt célja egy hosszú távra (25-30 évre) szóló stratégia megalkotása, melynek keretében felmérésre kerülnek a rendelkezésre álló energiaforrások, kihasználatlan lehetőségek egy kb. 30 km-es sugarú körben (tkp. a Zirci járás területére) vonatkozóan annak érdekében, hogy minél jobban csökkenthető legyen az energiafüggőség és a költségek. A komplex energiastratégia tudja meghatározni a térség hosszú távú energetikai beruházásait.
	Középtávú tematikus cél	T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése
46.	**Projektötlet**	**Komplex programok a társadalmi együttműködésért**

Projektötlet rövid leírása	A projekt célja a helyi, járási lakosság együttműködésének segítése egy komplex szociális szövetkezeti együttműködés kialakításával. Ennek része lenne a helyi termékekkel, turisztikával kapcsolatos tevékenység (pl. feldolgozás), a szociálisan hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerő-piaci igényekhez igazított fejlesztése és munkaerő közvetítése.
Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
47. Projektötlet	**Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása**
Projektötlet rövid leírása	A fejlesztési elképzelés része a helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésük segítése érdekében a városi telephely, vállalkozás és termék kataszter kiegészítése és aktualizálása, valamint bemutatkozási lehetőség biztosítása a helyi vállalkozások számára az Önkormányzat és a kistérség honlapjain. A projektötlet másik eleme az ún. foglalkoztatási paktumok létrehozása, ill. a létrehozás lehetőségének folyamatos vizsgálata a helyi és járási önkormányzatok, munkaügyi szervezet, vállalkozások, képző intézmények, kamarák, szociális partnerek, civil szervezetek, területfejlesztési szervezetek, stb. között létrejövő, a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében megszületett partnerségi együttműködések keretében.
Középtávú tematikus cél	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés

2.3.3 Egyéb projektek

Akcióterületen kívüli egyéb projektek az alábbiak (az egyes projektek részletes adatlapja szintén a Mellékletek között szerepel).

48. Projektötlet	**Fecskeházak, szociális lakások kialakítása**
Projektötlet rövid leírása	A projekt célja a régi óvoda felszabadult épületének komplex átalakítása, ami így alkalmas lehet 7-8 szociális jellegű kis lakás kialakítására, ahol az érintett lakosságot lehetne elhelyezni.
Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
49. Projektötlet	**Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása**
Projektötlet rövid leírása	A projekt célja Győr-Veszprém ipari műemlékű vasútvonal turisztikai szerepének megerősítése, kielégítve azt a felmerülő igényt, hogy alkalmanként (akár nyári időszakban hetente is) nosztalgia vonatként gőzmozdonyos vagy egyéb, közösségi forgalomban már nem működő szerelvénnyel történő utas szállítás történjen. A projekt keretében kialakításra kerülne egy szervezési feladatokat ellátó iroda és egy honlap, valamint a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése

	(Cuha-völgyi megállók) is megtörténne.
Középtávú tematikus cél	T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés
50. Projektötlet	**Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása**
Projektötlet rövid leírása	A projekt egyik célja családi napközik létrehozása, melyek alkalmasak lehetnek az egyedi igények kiszolgálására nemcsak Zircen, hanem a városon kívüli települések lakossága számára is. A projekt másik célja olyan „rendezvénysorozat" létrehozása, amely a nyári szünetben lehetőséget biztosít a gyermekek tartalmas időtöltéséhez, fejlesztéséhez.
Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
51. Projektötlet	**Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése**
Projektötlet rövid leírása	Az energetikai korszerűsítés keretében az Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével
52. Projektötlet	**Komplett színpadtechnika beszerzése**
Projektötlet rövid leírása	Zirc és a járás települései rendszeresen tartanak különböző szabadtéri rendezvényeket, melyeken szükséges a színpad kialakítása, illetve hang- és fénytechnika elhelyezése, üzemeltetése. Jelenleg nem áll rendelkezésre olyan egységes színpadtechnikai csomag, mely az igényeknek megfelelő lenne, így az esetek többségében ezen eszközök bérlésére van szükség, mely jelentős összeget jelent a rendezvények költségvetésében. A projekt célja egy olyan korszerű technika megvásárlása, mely alkalmas a városi illetve járási rendezvények céljaira.
Középtávú tematikus cél	T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével

2.3.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégiai céljaihoz

3. táblázat - Stratégiai célok és projekttípusok kapcsolata

Városi szintű középtávú tematikus cél	Akcióterületi projektek	Akcióterületen kívüli kulcsprojektek	Akcióterületen kívüli hálózatos projektek	Akcióterületen kívüli egyéb projektek
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	A Zirci Ipari Park megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, területének növelése	Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen	Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása	
	A Zirci Ipari Park szolgáltatás fejlesztése és a terület népszerűsítése			
	Ásványvíz palackozás			
	A Déli ipari terület megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, a terület népszerűsítése			
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház III. ütem	Turisztikai attrakciók fejlesztése	Tematikus utak kialakítása, működtetése	Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása
		A város megjelenésének javítása		
		Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése		
		Turisztikai szálláshelyek kialakítása		

	Hosszúrét térrendezése			
	Arborétum zöldfelületi rendezése			
	Apátsági sörkóstoló kialakítása			
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai korszerűsítése			
	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása			
	Zirci Iskolaközpont			
	III. Béla Gimnázium energetikai korszerűsítése			
	Zirci tanuszoda komplex fejlesztése			
	Tornaszoba kialakítása a zirci óvodában			
	A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése			
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	Rákóczi tér komplex fejlesztése		Egészségügyi alapellátás fejlesztése	Fecskeházak, szociális lakások kialakítása
	Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel		Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban	Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása

	Városháza épületének akadálymentesítése		Komplex programok a társadalmi együttműködésért	Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése
	Sportcsarnok építése Zircen			Komplett színpadtechnika beszerzése
	Ifjúsági és Közösségi ház energetikai korszerűsítése			
	Kulturális terek megújítása, bővítése			
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	Autóbusz-pályaudvar fejlesztése	82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza	Belterületi járdák felújítása	
		Győr-Balaton kerékpárút kiépítése	Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása	
		Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen	Lakóutak felújítása	
			Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése	
	Városközponti parkolók építése			
T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése			Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen	
			Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen	
			Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése	
			Távhővezetékek korszerűsítése	
			Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen	

			Hulladékudvar kialakítása Zircen	
			Térségi energiastratégia készítése	

2.4 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE

A munka jelenlegi fázisában az is fontos, hogy az egyes projektek időzítését legfeljebb fél éves pontossággal megbecsüljük, illetve reális nagyságrendi becslést adjunk a tervezett beavatkozások, projektek forrásigényére vonatkozóan.

2.4.1 A fejlesztések ütemezése

4. táblázat - A fejlesztések tervezett ütemezése

Projektek		Kezdés	Befejezés	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév
1. számú akcióterület																			
1.	Rákóczi tér komplex fejlesztése	2016.01	2017.06			■	■	■											
2.	Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház III. ütem	2016.01	2017.12			■	■	■	■										
3.	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai korszerűsítése	2016.01	2018.12				■	■	■	■	■	■							
4.	Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel	2016.01	2016.12			■	■												
5.	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása	2016.01	2017.06			■	■	■											
6.	Városháza épületének akadálymentesítése	2016.01	2016.12			■	■												
7.	Zirci Iskolaközpont	2016.07	2018.12				■	■	■	■	■								
8.	Sportcsarnok építése Zircen	2016.01	2017.06			■	■	■											

9.	III. Béla Gimnázium energetikai korszerűsítése	2016.07	2019.06	
10.	Zirci tanuszoda komplex fejlesztése	2016.01	2016.12	
11.	Ifjúsági és Közösségi ház energetikai korszerűsítése	2016.07	2019.06	
12.	Tornaszoba kialakítása a zirci óvodában	2016.07	2018.06	
13.	A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése	2016.07	2017.06	
14.	Hosszúrét térrendezése	2017.05.	2018.05.	
15.	Arborétum zöldfelületi rendezése	2017.05.	2018.05.	
16.	Kulturális terek megújítása, bővítése	2017.05.	2018.05.	
17	Apátsági sörkóstoló kialakítása	2017.05..	2018.05.	
18.	Városközponti parkolók építése	2017.05.	2018.05	
2. számú akcióterület				
14.	Autóbusz-pályaudvar fejlesztése	2016.01	2017.03	
15.	A Zirci Ipari Park megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, területének növelése	2016.01	2017.12	
16.	A Zirci Ipari Park szolgáltatás fejlesztése és a terület népszerűsítése	2016.01	2017.12	
3. számú akcióterület				
17.	Ásványvíz palackozás	2017.01	2017.12	
18.	A Déli ipari terület megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, a terület népszerűsítése	2016.07	2018.06	
Akcióterületen kívüli kulcsprojektek				
19.	82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza	2016.07	2019.06	
20.	Győr-Balaton kerékpárút kiépítése	2016.07	2019.06	
21.	Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen	2016.01	2018.12	

22.	Turisztikai attrakciók fejlesztése	2016.01	2017.12	
23.	A város megjelenésének javítása	2016.01	2016.12	
24.	Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése	2016.07	2019.06	
25.	Turisztikai szálláshelyek kialakítása	2016.07	2018.06	
26.	Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen	2016.07	2017.09	
Akcióterületen kívüli hálózatos projektek				
27.	Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen	2016.01	2017.06	
28.	Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen	2016.01	2017.06	
29.	Belterületi járdák felújítása	2016.07	2017.09	
30.	Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása	2016.07	2017.06	
31.	Lakóutak felújítása	2016.07	2018.06	
32.	Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése	2016.07	2018.06	
33.	Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése	2016.07	2017.06	
34.	Távhővezetékek korszerűsítése	2016.07	2017.06	
35.	Tematikus utak kialakítása, működtetése	2016.07	2017.12	
36.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	2016.01	2016.12	
37.	Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban	2016.01	2018.12	
38.	Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen	2016.01	2016.12	
39.	Hulladékudvar kialakítása Zircen	2016.07	2017.12	
40.	Térségi energiastratégia készítése	2015.09	2016.12	
41.	Komplex programok a társadalmi együttműködésért	2016.07.	2019.06	
42.	Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása	2016.01	2020.12	
Akcióterületen kívüli egyéb projektek				

43.	Fecskeházak, szociális lakások kialakítása	2016.07	2018.06				■	■	■	■									
44.	Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása	2017.01	2019.12					■	■	■	■	■	■						
45.	Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása	2018.01	2018.12							■	■								
46.	Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése	2016.07	2019.06				■	■	■	■	■	■							
47.	Komplett színpadtechnika beszerzése	2015.07	2015.12		■														

A tervezett fejlesztések időbeli ütemezésére természetesen több tényező is hatással van, illetve lehet. Ezek közül egyértelműen kiemelkedik a külső források elérhetősége, hiszen az egyes projektek megvalósítása nagyrészt attól függ, hogy mikor és milyen formában nyílnak meg a releváns pályázati lehetőségek. De mindezek mellett jelentős hatással lehet az időbeli ütemezésre az is, hogy a fejlesztési elképzelések előkészítése mennyire lesz megalapozott műszaki-szakmai szempontból, ténylegesen mennyi időt fog igénybe venni az előkészítés és hogy a megfelelő projektgazda mellett a legmegfelelőbb partnereket sikerül-e bevonni a megvalósításba. Befolyásolhatja továbbá a szükséges önerő előteremtése, illetve a – releváns projektek esetében – a területszerzés folyamatának idő- és költségigénye.

2.4.2 A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A forrásigénnyel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a tervezett beavatkozásoknál, projekteknél a teljes költségigény jelenik meg és nem csak a támogatási igény. Ennek oka, hogy a Stratégia mostani fázisában nem tudunk pontos adatokat megadni a későbbi támogatási arányokra, összegekre vonatkozóan. A következő táblázat tehát vázlatosan mutatja be a tervezett beavatkozások, projektek költségvonzatát, valamint a projektre felhasználható összeg releváns forrását. Ez legtöbbször a 2014-2020-as programozási ciklus európai uniós fejlesztési források lehívását elősegítő Operatív Programok, de állami, kormányzati szintű forrásbevonás, illetve nemzetközi jellegű pályázati források (Norvég alap, Svájci alap) is szóba jöhetnek.

Az Operatív Programok kapcsán a Területfejlesztési Operatív (TOP) program érdemli a legnagyobb figyelmet, mert az önkormányzati célú fejlesztések többsége ebből lesz majd finanszírozható. A források hatékony, innovatív felhasználását segíti a Veszprém megyére is elkészített Integrált Területi Program (ITP), amely tartalmazza a megyére érvényes tervezett forrásallokációkat. Veszprém megye esetében várhatóan 45,17 Mrd Ft TOP fejlesztési forrás fog jutni.

A gazdasági környezet fejlesztése szempontjából a Gazdaság és Innováció Operatív Program (GINOP) lesz döntő jelentőségű. Ezen kívül a Környezet és Energiahatékonyság Operatív Program (KEHOP), az Emberi-erőforrás Fejlesztés Operatív Program (EFOP) kapcsán várhatóak forrásallokációk. Az Integrált Közlekedésfejlesztés Operatív Program (IKOP) a várost leginkább csak közvetetten fogja érinteni, mivel ebben zömmel állami közlekedés-fejlesztési beruházások találhatóak.

55. táblázat - A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Projekt típusa	Sorsz.	Projektötlet	Indikatív forrásigény (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Akcióterületi projekt	1.	Rákóczi tér komplex fejlesztése	350	TOP-2.1
	2.	Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház III. ütem	300	TOP-2.2
	3.	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai korszerűsítése	190	TOP-3.2 KEHOP 5.2
	4.	Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel	100	TOP-3.2
	5.	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása	30	TOP-3.2
	6.	Városháza épületének akadálymentesítése	10,5	TOP-4.3
	7.	Zirci Iskolaközpont	2000	EFOP-3.1 EFOP-4.1
	8.	Sportcsarnok építése Zircen	500	TOP-2.1 TOP-7.1
	9.	III. Béla Gimnázium energetikai korszerűsítése	180	TOP-3.2

				KEHOP 5.2
	10.	Zirci tanuszoda komplex fejlesztése	50-100	TOP-2.1 TOP-7.1
	11.	Ifjúsági és Közösségi ház energetikai korszerűsítése	70	TOP-3.2 KEHOP 5.2
	12.	Tornaszoba kialakítása a zirci óvodában	20	TOP-1.4
	13.	A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése	10,5	TOP-4.3
	14.	Autóbusz-pályaudvar fejlesztése	130	TOP-3.1
	15.	A Zirci Ipari Park megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, területének növelése	600	TOP-1.1
	16.	A Zirci Ipari Park szolgáltatás fejlesztése és a terület népszerűsítése	25	TOP-1.1
	17.	Ásványvíz palackozás	100	TOP-1.1
	18.	A Déli ipari terület megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, a terület népszerűsítése	200	TOP-1.1
	19.	Hosszúrét térrendezése	150	TOP-2.1.
	20.	Arborétum zöldfelületi rendezése	150	TOP-2.1.
	21.	Kulturális terek megújítása, bővítése	100	TOP-2.1.
	22.	Városközponti parkolók építése	60	TOP- 2.1. TOP- 1.2
	23.	Apátsági sörkóstoló kialakítása	25	TOP- 2.1. TOP- 1.2
Akcióterületen kívüli kulcsprojektek	24.	82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza	5 000-10 000	IKOP
	25.	Győr-Balaton kerékpárút kiépítése	2000	TOP-1.3
	26.	Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen	200	TOP-1.1
	27.	Turisztikai attrakciók fejlesztése	300	TOP-1.2 GINOP-7.1
	28.	A város megjelenésének javítása	120	TOP-1.2
	29.	Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése	100	GINOP-7.1 TOP-1.2
	30.	Turisztikai szálláshelyek kialakítása	100	GINOP-7.1 TOP-1.2

	31.	Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen	75	TOP-3.1
Akcióterületen kívüli hálózatos projektek	32.	Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen	200	KEHOP-1.2
	33.	Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen	200	TOP-2.1
	34.	Belterületi járdák felújítása	150	TOP 1.3 TOP 3.1
	35.	Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása	150	TOP 1.3 TOP 3.1
	36.	Lakóutak felújítása	100	TOP 1.3 TOP 3.1
	37.	Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése	100	KEHOP-1.2
	38.	Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése	90	TOP-3.1
	39.	Távhővezetékek korszerűsítése	60	KEHOP-1.2
	40.	Tematikus utak kialakítása, működtetése	50	TOP-2.2
	41.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	45	TOP-4.1
	42.	Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban	42	TOP-6.4
	43.	Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen	30	TOP-5.3
	44.	Hulladékudvar kialakítása Zircen	25	KEHOP-1.2
	45.	Térségi energiastratégia készítése	25	TOP-3.2
	46.	Komplex programok a társadalmi együttműködésért	24	TOP-5.1 TOP-5.3
	47.	Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása	10	Saját forrás
Akció területen kívüli egyéb projekt	48.	Fecskeházak, szociális lakások kialakítása	100	TOP-4.4
	49.	Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása	100	GINOP-7.1
	50.	Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása	80	TOP-1.4
	51.	Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése	60	TOP-3.2 KEHOP 5.2
	52.	Komplett színpadtechnika beszerzése	30	TOP-4.1

Látható, hogy az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye összesen több mint 19,4 Mrd Ft. Ez az összeg jelentősen meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét, ami még optimista becslés esetén sem várható, hogy 3,5-4 Mrd Ft-nál nagyobb lesz a forrásallokáció korábbi tervezetei és a 2007-2013-as időszak elnyert pályázatai alapján kalkulálva. Mivel az elérhető források összetétele sem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1 A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

Ahogyan arra a Megalapozó munkarészek 3.3.2 fejezetében is utaltunk, Zirc városa esetében a 2011. évi népszámlálási adatok alapján nem kerültek kijelölésre szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek, mint ahogyan a 2002-ben készült Zirc Város Stratégiai Programja sem rendelkezett ilyenekről.

Ebből adódóan a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések megfogalmazása sem releváns Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában.

3.2 A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

Előzőek okán a fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések sem relevánsak Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában.

3.3 A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

Előzőek okán a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatása és hatásuk mérséklése érdekében teendő intézkedések sem relevánsak Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában.

4 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A fejezet célja annak bemutatása, hogy a Stratégiában megfogalmazott tematikus célok hogyan illeszkednek az EU kapcsolódó stratégiájához, valamint az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz és az egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokhoz.

4.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseihez

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt 2014-2020 közötti EU kohéziós politika tematikus célkitűzései az alábbiak:

1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;
6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

A tematikus célokhoz beruházási prioritások kerültek kijelölésre. Az ITS keretében a városra megfogalmazott középtávú fejlesztési célok EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz való illeszkedését szükséges bemutatni.

6. táblázat - A tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz

Tematikus cél	Kapcsolódó EU tematikus cél	Kapcsolódó EU beruházási prioritás
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	III. A KKV-k versenyképességének fokozása	3. a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása
		4. a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében
	VIII. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	2. foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését
		5. munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
		9. a munkavállalók, vállalkozások és a vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	III. A KKV-k versenyképességének fokozása	3. a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	X. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	1. oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével 2. a korai iskolaelhagyás megelőzése, a korai iskolaelhagyók számának csökkentése; és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind az alap- és középfokú oktatásban
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	XI. Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása	1. beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra
		2. a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

		7. a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat
		9. közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	VII. A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása	2. a regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával
		3. környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek - beleértve a folyami és tengeri közlekedést, kikötőket és multimodális csomópontokat is - kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése
		4. átfogó, színvonalas és interoperábilis vasúti rendszerek kifejlesztése és rehabilitációja
T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése	IV. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	3. az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
	VI. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	1. a hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében
		2. a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási igényeinek kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében
		3. a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése ERFA, KA a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, talajvédelem és- helyreállítás, és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA2000-t és a zöld infrastruktúrákat is
		4. a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is

4.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

- Szakpolitikai célok:
  - Versenyképes, innovatív gazdaság
  - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
  - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
  - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
  - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
  - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
  - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
- Területi célok:
  - Az ország makro-regionális szerepének erősítése
  - A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
  - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
  - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
  - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
  - Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

A város középtávú tematikus céljai a következőképpen illeszkednek az OFTK-ban megfogalmazott szakpolitikai célokhoz:

7. táblázat - A középtávú tematikus célok illeszkedése az OFTK szakpolitikai céljaihoz

Tematikus cél	OFTK szakpolitikai cél
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	Versenyképes, innovatív gazdaság
	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság

szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
	Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme

Ugyanakkor a területi, városrészi szintű átfogó célok és az OFTK területspecifikus céljainak illeszkedése a következőképpen fest:

8. táblázat - A városrészi átfogó célok illeszkedése az OFTK területi célkitűzéseihez

Városrész	OFTK területi cél
Városközpont: Közigazgatási, kulturális, turisztikai és közlekedési funkció erősítése	Az ország makro-regionális szerepének erősítése
	A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása
Nagyvárosias terület: Lakó, kereskedelmi és oktatási funkciók erősítése és közösségi terek kialakulása	A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása
Családi házas lakóövezet: Szociális, lakó és oktatási funkciók erősítése és közösségi terek kialakulása	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
Akli Major: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése	Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
Tündérmajor: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése	Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
Kardosrét: Turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése	Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
Ipari terület: Gazdasági és közlekedési funkciók erősítése	Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése

Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója

A Veszprém Megyei Közgyűlés 2013-ban fogadta el a megye Területfejlesztési Koncepcióját a 62/2013 (XII. 19.) számú határozatával. A dokumentumban meghatározott három átfogó cél és az azok elérését szolgáló tíz stratégiai fejlesztési célkitűzés szorosan kapcsolódik a „Nemzeti Fejlesztés 2020" dokumentumban meghatározott országos célrendszerhez, hiszen az országosan kitűzött célok elérése Veszprém megye érdekeit is szolgálja.

Fentiek okán szükséges annak vizsgálata is, hogy jelen ITS-ben megfogalmazott tematikus célok hogyan illeszkednek a megyei koncepció stratégiai céljaihoz. Ezt foglalja össze a következő táblázat:

9. táblázat - Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának stratégiai céljaihoz való illeszkedés

Városi tematikus célok	Megyei Koncepció stratégiai célja
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével, a foglalkoztatás bővítésével
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	- Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével, a foglalkoztatás bővítésével - A térségi és a helyi erőforrások fenntartható kihasználására épülő gazdaságfejlesztés: a Balaton térségére és az ipari-, innovációs tengelyekre specializált prioritásokkal
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a közlekedés fejlesztése
T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése	Természeti-, táji és egyéb stratégiailag fontos erőforrások megőrzése, fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme

Veszprém Megye Területfejlesztési Programja

A megyei területfejlesztési koncepcióra épülve készül el Veszprém Megye Területfejlesztési Programja 2014-ben, mely a 47/2014 (IX. 25.) MÖK határozattal került elfogadásra. A program 4 prioritástengelyt határolt le, melyet további 20 intézkedésre taglal. Zirc ITS-ének tematikus céljai pedig az alábbiak szerint illeszkednek a megyei prioritásokhoz:

10. táblázat - Veszprém Megye Területfejlesztési Program prioritásaihoz való illeszkedés

Városi tematikus célok	Megyei prioritások
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	1. prioritás - A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése a megye hagyományos foglalkoztató központjaiban illetve vidéki térségeiben
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	2. prioritás - A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	4. prioritás - A lakosság életminőségének javítása, a diszkrimináció mentesség, valamint a közösségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításával. A helyi közösségek fejlesztése.
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	3. prioritás - A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a helyi és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése
T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése	2. prioritás - A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás

4.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

Településrendezési Terv

A település 2005-ben készítette és fogadta el jelenleg is hatályos Településrendezési Tervét. Jelen ITS célrendszere úgy került megfogalmazásra, hogy az illeszkedjen a Rendezési Terv követelményeihez és előírásaihoz. Amennyiben valamely tervezett intézkedés kapcsán szükség van a Rendezési Terv

módosítására, úgy azt az önkormányzat a beavatkozás megkezdése előtt, a törvényi és jogszabályi előírásoknak megfelelően teszi meg.

Gazdasági Program

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. márciusában tárgyalta meg és fogadta el a város 2015-2019 évre vonatkozó, hatályos gazdasági programját. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia középtávú tematikus, valamint területi, városrészi célkitűzései alapvetően a gazdasági programban lefektetett irányelvekre épülnek az alábbiak szerint:

11. táblázat - A Gazdasági Program célkitűzéseihez való illeszkedés

Városi tematikus célok	Gazdasági Programban szereplő középtávú cél
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	Gazdaságfejlesztés
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	Turizmus fejlesztés
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	Oktatás infrastrukturális feltételeinek javítása
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	Önkormányzati intézmények és szolgáltatások fejlesztése
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése	Infrastruktúra fejlesztése

Energetikai Koncepció

2012-ben készült el Zirc Város Energetikai Koncepciója, amely a város környezetvédelmi és energiahatékonysági célú terveit, jövőképét tartalmazza. A dokumentum egy helyzetelemzésben mutatja be a főbb energiahordozók hasznosítását és a főbb fogyasztó csoportok energiafelhasználását. Ezt követően megoldási javaslatok tesz az energiafelhasználás és a költségek racionalizálása, a fűtési célú fűtőművi hőtermelés, a távfűtés, a közintézmények hőellátása, az épületek energetikai korszerűsítése és a közvilágítás korszerűsítése témakörökre vonatkozóan. Végül pedig ismerteti a korszerűsítésekhez felhasználható (akkori) pályázati lehetőségeket és akciótervi javaslatokat fogalmaz meg

A Stratégia tematikus céljai a város Energetikai Koncepciójában foglaltak figyelembe vételével kerültek meghatározásra.

4.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

4.2.1 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezet célja annak bemutatása, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatokban összefoglalva kerültek azonosításra a tematikus és területi célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggések erősségét egy 0-3 fokozatú skála jelöli, ahol a „0" a kapcsolódás hiányát, míg a „3" érték az erős kapcsolódást jelenti. A problémák és az adottságok a Megalapozó vizsgálat helyzetelemzése alapján kerülnek azonosításra.

Ahogy a lenti összefoglaló-értékelő táblából látszik, a problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése a helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés. Ezt követi a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, majd pedig a térségközponti, szolgáltatói szerep erősítésének fontossága. Ugyanakkor hasonló mértékben csökkentheti a város problémáit a természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés és az oktatási központi szerep erősítése. Végül – de egyáltalán nem utolsó sorban – a természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, a városi infrastruktúra fejlesztése lehet a legnagyobb hatással a problémák megoldására.

12. táblázat - A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

Városi szintű problémák	**Városi szintű tematikus célok**						**A kapcsolódások összesített erőssége**
	T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	*T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés*	*T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével*	*T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével*	*T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése*	*T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése*	
Csökkenő lakónépesség	3	1	2	1	0	1	**8**
Elöregedés	2	1	2	1	0	0	**6**
Jelentős munka miatti ingázás	3	2	2	2	0	0	**9**
Az általános oktatási rendszer komoly infrastrukturális fejlesztésre szorul	0	0	3	1	0	0	**4**
A szakképzés nem igazodik a helyi igényekhez	3	1	3	2	0	0	**9**
Csökken a működő vállalkozások száma	3	1	1	2	2	1	**10**
Sok embert foglalkoztató nagyobb vállalatok hiánya	3	1	2	1	3	1	**11**
Alacsony bruttó hozzáadott érték	3	1	2	1	2	1	**10**
Alacsony a város külföldi tőkevonzó-képessége	3	2	2	1	3	1	**12**
Alacsony az export orientált vállalkozások száma	3	0	1	1	2	0	**7**
Ipari Park területe korlátozott, kevés a telephelykínálat	3	1	2	2	3	1	**12**

Korlátozott a helyi vállalkozások tőkeereje	3	1	1	1	1	1	**8**
Szűkös a vendéglátóipari kínálat	1	3	0	2	2	1	**9**
Hiányos városmarketing	1	3	0	1	2	0	**7**
Alacsony a vendégéjszakák száma	1	3	0	1	2	0	**7**
Felszíni csapadékvíz elvezetése problémás	0	0	0	1	1	3	**5**
Illegális szemétlerakók megléte és a szelektív hulladékgyűjtés hiányosságai	0	1	0	1	0	3	**5**
82. sz. főút állapota leromlott és nagy a településen átmenő tranzitforgalom	1	2	0	2	3	3	**11**
A városközponti autóbusz forgalom többlet környezeti terhelést eredményez és az utak állapotát is rontja	1	1	1	2	3	3	**11**
Közösségi közlekedés fejlesztésre szorul	2	2	2	3	3	2	**14**
Autóbusz-pályaudvar kiszolgáló épületei, utastájékoztató rendszere hiányzik	1	1	2	2	3	1	**10**
Gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastruktúrája hiányos	2	1	1	2	3	1	**10**
A kapcsolódások összesített erőssége	**42**	**29**	**29**	**33**	**38**	**24**	

13. táblázat - A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai

Városi szintű adottságok	**Városi szintű tematikus célok**						**A kapcsolódások összesített erőssége**
	T1: Helyi adottságokra	*T2: Természeti és kulturális*	*T3: Oktatási központi*	*T4: Térségközponti,*	*T5: Közlekedési*	*T6: Természeti*	

	alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	*értékekre épülő turizmusfejlesztés*	*szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével*	*szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével*	*infrastruktúra fejlesztése*	*és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése*	
Kulturális, oktatási központi jelleg	1	2	3	3	1	0	**10**
Itt élők kedvező iskolázottsági adatai	3	1	3	2	0	0	**9**
A foglalkoztatottak aránya magas	3	1	2	2	1	0	**9**
Civil szervezet nagy száma	0	2	3	3	0	0	**8**
Szolgáltató központi szerep a szociális közszolgáltatásokban	1	1	2	3	1	0	**8**
Jelentős fejlesztések voltak az egészségügyben	1	1	0	3	0	0	**5**
Alacsony a szociálisan hátrányos helyzetű réteg aránya	2	1	3	2	0	0	**8**
Fejlett munkakultúra a tradicionális fa- és bútoripari ágazatban	3	1	3	1	0	0	**8**
Jelentős a burgonya és káposzta termesztés	3	2	1	1	0	1	**8**
Vannak Zirchez kötődő, elismert termékek	3	3	1	2	1	1	**11**
Erős turisztikai vonzerő	2	3	1	2	2	2	**12**
Jó adottságok többféle turisztikai terméktípusban	2	3	1	2	2	2	**12**
Ésszerű és racionális szempontok vezérelte terület-felhasználás	1	1	1	2	1	3	**9**

A gazdasági területek elhelyezése a fő közlekedési folyosók mellett történtek	3	1	1	2	2	2	**11**
Növekvő lakásállomány	1	0	1	2	1	2	**7**
Megőrzött belterületi értékek és számos természeti érték	1	3	0	1	1	3	**9**
Rendkívül tiszta levegőjű település	0	3	0	2	2	3	**10**
Győr-Veszprém vasútvonal	2	2	1	3	3	1	**12**
Megfelelő közműellátottság	2	1	0	2	0	3	**8**
Magas az összkomfortos és a csatornázott lakások aránya	0	0	0	2	0	2	**4**
Saját vízbázis és tisztítótelep	1	0	0	3	0	3	**7**
Szél-, napenergia és biomassza hasznosításának lehetősége adott	3	1	1	2	2	3	**12**
A kapcsolódások összesített erőssége	**38**	**33**	**28**	**47**	**20**	**31**	

Az értékelő táblázatból látható, hogy a város a térségközponti, szolgáltatói szerepéből adódó erősségekre épít a leginkább, melyet a helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztésben és munkahelyteremtésben meglévő potenciálok követnek. Ugyanakkor Zirc természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztése egyértelműen kitörési pont a város jövője szempontjából, valamint ehhez kapcsolódóan a természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi infrastruktúra fejlesztése is, ami szintén tükröződik az összefoglaló értékelésből. Az adottságok csak kisebb részére és mérsékelt hangsúllyal építhet a város az oktatási központi szerep erősítése és a közlekedési infrastruktúra fejlesztése terén. Különösen ez utóbbi tematikus cél esetében kiemelendő, hogy az ebben foglalt célok megvalósulása sokkal inkább függ a külső környezettől, mintsem a település belső erőforrásaitól.

14. táblázat - A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai

	Városrészi szintű problémák	**Közigazgatási funkció erősítése**	**Kulturális funkció erősítése**	**Turisztikai funkció erősítése**	**Közlekedési funkció erősítése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**

Városközpont	A 82-es főút átszeli a Városközpontot	0	1	1	3	**5**
	A közlekedés túlterhelt	0	1	1	3	**5**
	Járdák, utak állapota nem mindenhol megfelelő	1	1	1	3	**6**
	Turisztikai vonzerő jobb kihasználása	0	2	3	1	**6**
	Rákóczi tér további infrastrukturális fejlesztése szükséges	2	3	2	1	**8**
A kapcsolódások összesített erőssége		**3**	**8**	**8**	**11**	
	Városrészi szintű problémák	**Lakófunkció erősítése**	**Kereskedlemi funkció erősítése**	**Oktatási funkció erősítése**	**Közösségi terek kialakítása**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Nagyvárosias terület	Főút melletti épületek telepítési helye, iránya kedvezőtlen	3	0	0	1	**4**
	Az egyes tömbök megközelítése nehézkes	3	0	0	1	**4**
	Járdák, utak állapota nem mindenhol megfelelő	1	1	1	2	**5**
	Általános iskola infrastruktúrális fejlesztésre szorul	0	0	3	1	**4**
	Nincs óvodai tornaszoba	0	0	3	0	**3**
	Tanuszoda fejlesztésre szorul	1	0	3	2	**6**
	Nincs sportcsarnok a városban	0	1	3	3	**7**
	Nincs helyi termelői piac	1	3	0	1	**5**
A kapcsolódások összesített erőssége		**9**	**5**	**13**	**11**	
	Városrészi szintű problémák	**Szociális funkciók erősítése**	**Lakófunkció erősítése**	**Közösségi terek kialakítása**		**A kapcsolódások összesített erőssége**
Családi házas lakóövezet	A 82-es főút melletti épületek helye, iránya kedvezőtlen	0	3	1		**4**
	Járdák, utak állapota nem mindenhol megfelelő	1	2	2		**5**
A kapcsolódások összesített erőssége		**1**	**5**	**3**		
	Városrészi szintű problémák	**Gazdasági funkció erősítése**		**Közlekedési funkció erősítése**		**A kapcsolódások összesített erőssége**
Ipari terület	Az ipari területek fejlesztése, megközelíthetőség javítása szükséges	3		3		**6**

	Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése és területének bővítése	3	1	**4**
	A vasúti közlekedés fejlesztése nem tölt be intermodális közlekedési szerepet	2	3	**5**
	Autóbusz-pályaudvar kiszolgáló épületei és utastájékoztató rendszere hiányzik	1	3	**4**
A kapcsolódások összesített erőssége		**9**	**10**	
	Városrészi szintű problémák	**Turisztikai funkciók erősítése**	**Hagyományos tájhasználat megőrzése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Akli Major	Turisztikai attrakciók hiánya	3	3	**6**
	Szálláshelyek hiánya	3	1	**4**
	Műemléki épületegyüttes leromlott állapota	3	3	**6**
	Szennyvízkezeléssel kapcsolatos problémák	1	1	**2**
A kapcsolódások összesített erőssége		**10**	**8**	
	Városrészi szintű problémák	**Turisztikai funkciók erősítése**	**Hagyományos tájhasználat megőrzése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Tündér major	Megközelítése nehézkes	3	1	**4**
A kapcsolódások összesített erőssége		**3**	**1**	
	Városrészi szintű problémák	**Turisztikai funkciók erősítése**	**Hagyományos tájhasználat megőrzése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Kardosrét	82-es főút átszeli a településrészt	2	3	**5**
	Kevés az elérhető szolgáltatás	3	1	**4**
	Hiányzik a kerékpárút	3	1	**4**
A kapcsolódások összesített erőssége		**8**	**5**	

A Városközpontban meglévő problémák oldására és a funkciók erősítésére a közlekedés fejlesztése, az átmenő forgalom csökkentése és a Rákóczi tér további fejlesztése mellett a járdák, utak rendbetétele, valamint a turisztikai potenciál jobb kihasználása jelentheti a megoldást. A Nagyvárosias területen szintén megoldandó kérdés a közlekedés a járdák, utak és az egyes tömbök megközelítése tekintetében. A városrészben található Általános iskola infrastrukturális fejlesztése is nélkülözhetetlen, ugyanakkor az óvodai tornaszoba megépítése és a tanuszoda fejlesztése is fontos a városrész (és közvetetten a város) problémáinak kezelésében. Ugyanígy a sportcsarnok építése, valamint a helyi termelői piac kialakítása is nagy előrelépés lenne a városrész életében. A Családi házas övezet esetében a szociális és lakó funkciók erősítése, valamint a közösségi terek kialakításához egyértelműen az utak, járdák rendbetétele lenne az elsődleges fontosságú. Az Ipari terület esetében természetesen a gazdasági és közlekedési funkciók erősítése az infrastruktúra fejlesztésével, az Ipari Park területének növelésével és szolgáltatásainak javításával, a vasútállomás fejlesztésével, valamint az autóbusz-pályaudvaron a kiszolgáló épületek létesítésével, kerékpáros közlekedés fejlesztésével képzelhető el. Az Akli Major városrészen a turisztikai funkciók erősítése és a hagyományos tájhasználat megőrzése egyértelműen a turisztikai attrakciók és a szálláshely fejlesztésével, valamint a műemléki épületegyüttes felújításával érhető el, de fontos lenne emelett a szennyvízkezeléssel kapcsolatos probléma megoldása is. Tündérmajor esetében ugyanezen funkciók az elérhetőség javításával, míg Kardosréten a kerékpárút és a 82-es főút elkerülő szakaszának megépítésével, a városi szolgáltatások fejlesztésével érhetők el.

15. táblázat - A városrészi szintű területi célok és adottságok kapcsolatai

	Városrészi szintű adottságok	Közigazgatási funkció erősítése	Kulturális funkció erősítése	Turisztikai funkció erősítése	Közlekedési funkció erősítése	A kapcsolódások összesített erőssége
Városközpont	Jól megközelíthető, emberléptékű városrész	2	1	1	3	7
	Sok a zöldfelület	1	3	2	1	7
	Felújított műemléki és helyi védett épület	0	3	3	1	7
A kapcsolódások összesített erőssége		**3**	**7**	**6**	**5**	
	Városrészi szintű adottságok	**Lakófunkció erősítése**	**Kereskedelemi funkció erősítése**	**Oktatási funkció erősítése**	**Közösségi terek kialakítása**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
gyvárosias	Jól megközelíthető	3	3	3	1	10

	Szellős beépítésű, zöldfelületekkel tarkított	3	1	1	2	7
	A szolgáltatások könnyen elérhetőek	2	3	1	2	8
A kapcsolódások összesített erőssége		**8**	**7**	**5**	**5**	

	Városrészi szintű adottságok	**Szociális funkciók erősítése**	**Lakófunkció erősítése**	**Közösségi terek kialakítása**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Családi házas lakóövezet	Jól megközelíthető	3	3	2	8
	Csendes lakóövezet, zöldfelületekkel tarkítva	2	3	2	7
	A központi részeken könnyen elérhető szolgáltatások	2	2	2	6
A kapcsolódások összesített erőssége		**7**	**8**	**6**	

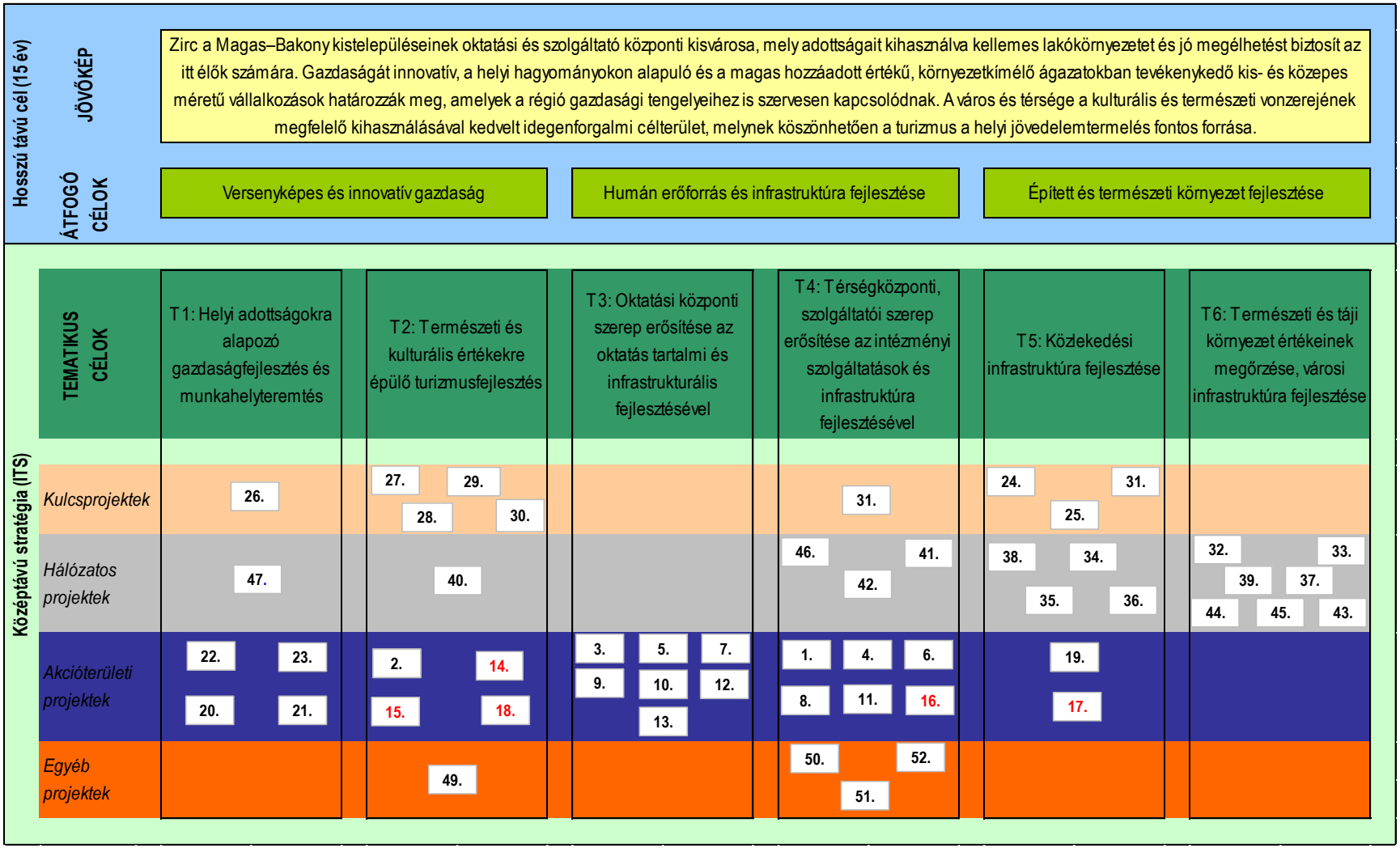
	Városrészi szintű adottságok	**Gazdasági funkció erősítése**	**Közlekedési funkció erősítése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Ipari terület	Ipari Park betelepített területén teljes egészében kiépítésre került a közműhálózat	3	1	4
	A buszpályaudvar közvetlenül a vasútállomás mellett helyezkedik el	1	3	4
A kapcsolódások összesített erőssége		**4**	**4**	

	Városrészi szintű adottságok	**Turisztikai funkciók erősítése**	**Hagyományos tájhasználat megőrzése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Akli Major	Csendes, tiszta levegőjű szép táji adottságokkal rendelkező környezet	3	3	6
	Jelentős ökoturisztikai potenciál	3	2	5
	A közelben lévő két szálloda és golfpálya	3	1	4
	A Majorért tenni akaró lelkes elhivatottak	3	1	4
A kapcsolódások összesített erőssége		**12**	**7**	

	Városrészi szintű adottságok	Turisztikai funkciók erősítése	Hagyományos tájhasználat megőrzése	A kapcsolódások összesített erőssége
Tündérmajor	Csendes, tiszta levegőjű szép táji adottságokkal rendelkező környezet	3	3	**6**
	Lovas-turizmus fejlesztéséhez, tereplovagláshoz ideális	3	3	**6**
	Jelentős turisztikai potenciál	3	2	**5**
A kapcsolódások összesített erőssége		**9**	**8**	
	Városrészi szintű adottságok	**Turisztikai funkciók erősítése**	**Hagyományos tájhasználat megőrzése**	**A kapcsolódások összesített erőssége**
Kardosrét	Nyugodt lakóövezeti részek	1	2	**3**
	Jelentős turisztikai potenciál	3	2	**5**
	A településrész a Győr-Balaton kerékpárút nyomvonalán fekszik	3	1	**4**
	Változatos természeti és táji értékek, nagy kiterjedésű erdők a közelben	3	3	**6**
A kapcsolódások összesített erőssége		**10**	**8**	

Az egyes városrészek adottságait is figyelembe véve kerültek meghatározásra a városrészi célok, így azok hozzávetőlegesen azonos mértékben dominálnak az egyes célok esetében.

2. ábra - Települési célok és projektek felépítése

Megjegyzés: A Projektek sorszám és cím szerinti felsorolását lásd. a 2.2 és 2.3 fejezetekben

4.2.2 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ, melyek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, ugyanakkor a tényezők jelentős része az önkormányzat tevékenységétől független adottságként jelentkezik. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők az alábbiak:

- *Partnerségi viszonyok*: a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentráló, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesedik ki. A partnerségi kérdéseket a 6.2 „A Stratégia megvalósításának szervezeti keretei" című fejezet fejti ki.
- *Felelős vezetés*: a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen szintén a 6.2 „A Stratégia megvalósításának szervezeti keretei" című fejezet tárgyalja.
- *Nyomonkövetés, rugalmas tervezés*: a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a Stratégia az elfogadás után is rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a 6.4 „Monitoring rendszer kialakítása" című fejezet tartalmazza.
- *Pénzügyi tervezés, pénzügyi források*: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat saját bevételei erősen korlátosak, kijelenthető, hogy a stratégiában szereplő célok eléréséhez külső forrásokra, elsősorban a Széchenyi 2020 program támogatásaira van szükség. A tervezés jelenlegi fázisában nagyon sok a bizonytalanság a Zirc számára elérhető Európai Uniós források összegéről, a felhasználás lehetőségeiről, valamint a szükséges önrész arányáról. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 2.4.1 „A fejlesztések ütemezése", valamint a 2.4.2 „A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve" című fejezet tartalmazza.

4.2.3 A célok érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai

Jelen fejezet a stratégiában meghatározott fejlesztések egymásra gyakorolt hatását mutatja be. Ennek célja, hogy láthatóak legyenek, mely tervezett fejlesztések, projektek lehetnek a legnagyobb hatással a többire, illetve magára a Stratégiára. Ennek bemutatása céljából született az alábbi összesítő tábla, melyben az egyes fejlesztési elképzelések, projektek közötti összefüggések erőssége egy 0 és 5 közötti skálán van jelölve

- a „0" jelöli azt, ha semmiféle hatása nincs,
- az „5" pedig azt, amikor jelentős hatása van

az adott projektnek a másik projektre. A táblázat alapján visszaigazolásra került, hogy összességében a kulcsprojekteknek definiált elképzelések gyakorolják a legnagyobb hatást a többi projektre. Ezen belül kiemelkedik „A város megjelenésének javítása" című fejlesztési elképzelés, hiszen majdnem mindegyik másik projektre valamilyen mértékben, de hatással van. Hasonló a helyzet a „Turisztikai attrakciók fejlesztése" projektötlettel is, ami szintén több területre hatással lehet (gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés). A 82-es főút Zircet elkerülő szakaszával kapcsolatos elképzelés - bár nem városi projekt - a város fejlődését nagymértékben befolyásolhatja, ezért összességében a többi elképzelésre is jelentős befolyással bírhat. De összességében magas pontszámot kapott a helyi termékek és az élelmiszer-feldolgozó ipar támogatására irányuló elképzelés is, hiszen annak gazdaságélénkítő, munkahelyeket teremtő és a helyi identitást erősítő szerepe ugyancsak nagy hatással lehet a többi projektre.

A hálózatos projektek esetben messze a helyi identitás és kohézió erősítésével kapcsolatos projekt gyakorolja a legnagyobb hatást a többi elképzelésre, míg az egyes akcióterülethez kötött projektek esetében általánosságban elmondható, hogy leginkább a saját akcióterületük egyéb fejlesztési elképzelésével és természetesen a kulcsprojektekkel vannak/lehetnek szorosabb logikai összefüggésben. Előbbi nyilvánvalóan a földrajzi közelség miatt, utóbbi pedig amiatt, hogy a kulcsprojektek jelentősége kiemelkedik a többi közül. Az akcióterületi projektek közül a Zirci Iskolaközpont, a Rákóczi tér komplex fejlesztése és az autóbusz-pályaudvar további fejlesztésére irányuló projektnek lehet a legnagyobb hatása a többi elképzelésre.

16. táblázat - A tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai

| | | Tervezett projektek | 1. számú akcióterület | | | | | | | | | | | | | | | | | | 3. számú akcióterület | | | 4. számú akció | | Kulcsprojektek | | | | | | | | Hálózatos projektek | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Egyéb projektek | | | | | ÖSSZESEN |
|---|---|---

| | Tervezett projektek | 1. számú akcióterület | | | | | | | | | | | | | | | | | 3. számú akcióterület | | | 4. számú akció | | Kulcsprojektek | | | | | | | | | Hálózatos projektek | | | | | | | | | | | | | | | | |

Tervezett projektek			1. számú akcióterület																		3. számú akcióterület			4. számú akció		Kulcsprojektek							Hálózatos projektek																														Egyéb projektek					ÖSSZESEN
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.	
Hálózatos projektek	32.	Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1		0	1	1	2	0	0	0	0	0	1	2	0	3	0	0	0	0	0	0						16
	33.	Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0		1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						10
	34.	Belterületi járdák felújítása	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1		2	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						19
	35.	Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	2	0	1	2		2	0	0	0	1	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0						21
	36.	Lakóutak felújítása	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	1	1	3	1	1	3	3		0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						25
	37.	Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0						3
	38.	Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	4	2	1	1	3	2	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	2	3	0	0	0	0	0	0		0	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0						30
	39.	Távhővezetékek korszerűsítése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0						4
	40.	Tematikus utak kialakítása, működtetése	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	2	3	4	0	0	0	0	0	0	0	2	4	4	4	4	1	0	0	1	1	1	0	2	0		0	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0						51
	41.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0		4	0	0	0	2	0	1	0	1	0	0						15
	42.	Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban	1	2	0	2	2	2	3	3	1	3	3	3	3	5	2	3	1	1	1	1	0	2	0	0	0	5	3	3	3	3	0	1	1	2	2	2	2	1	1	1	4		1	1	1	5	4	4	2	4	2	4						100
	43.	Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		0	0	2	0	0	0	0	0	0						22
	44.	Hulladékudvar kialakítása Zircen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0		5	1	0	0	0	0	0						7
	45.	Térségi energiastratégia készítése	0	0	4	0	0	0	0	0	4	0	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1	0	5		0	0	0	0	0	0						26
	46.	Komplex programok a társadalmi együttműködésért	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	4	3	5	2	3	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	0	0	0		0	2	0	1	0	0						40
	47.	Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	4	4	0	0	5	3	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0		0	0	0	0	0						32

	Tervezett projektek	1. számú akcióterület																	3. számú akcióterület			4. számú akció		Kulcsprojektek							Hálózatos projektek																	Egyéb projektek					ÖSSZESEN
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14	15	16	17	18	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.	
Egyéb projektek	48. Fecskeházak, szociális lakások kialakítása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0	0	2	0		0	0	0	0	7
	49. Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	2	5	3	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	2	0	0	0	0	0	0		0	0	0	28
	50. Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	1	0	0	0		0	0	12
	51. Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0		0	2
	52. Komplett színpadtechnika beszerzése	4	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	5	0	2	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0		35

5 A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI

A Stratégiában foglalt középtávú tematikus és városrészi célok, valamint az ezek elérését szolgáló konkrét projektek és intézkedések megvalósítását több kockázati tényező is gátolja. Ezeket a következő csoportosítás révén lehet összefoglalni:

- *Pénzügyi-gazdasági*: a Stratégia szempontjából a legnagyobb kockázatot a 2014-2020-as költségvetési időszak Európai Unió által finanszírozott pályázati források meghirdetésének időbeli csúszása okozhatja. A Stratégiában megfogalmazott fejlesztési elképzelések, projektek szinte mindegyike ezekre a forrásokra épít, a sikerességet a pályázati források felhasználása fogja meghatározni. A másik kockázati tényezőt a vállalkozási környezet folyamatos, néha hektikus, előre nem mindig kiszámítható változása jelenti. Emellett a válságos évek alapvetően forráshiányossá, a túlélésre játszóvá tette a hazai kis- és középvállalkozói szektort, ami szintén gátolja a termelés esetleges bővítését, a munkahely-teremtő beruházások megvalósítását.
- *Jogi-intézményi kockázatok*: Mivel az önkormányzati ciklus immáron 5 évig tart, ami majdnem teljesen le is fedi a 2020-ig terjedő időszakot (2014-ben 2019-ig választottunk polgármestert és képviselő-testületet), ezért a települési jogszabályi környezet megváltozása a korábbi évekkel ellentétben ma már csak alacsony kockázatot jelent. Az állami szintű jogszabályi környezetben történő változásokat elsősorban külső hatások indukálják, a hazai tervezési folyamatokat ugyanis minden esetben az európai uniós, valamint a világgazdasági folyamatokhoz kell igazítani.
- *Társadalmi kockázatok*: jelentős társadalmi kockázatnak tekinthető, ha a város lakossága és civil társadalma nem tud megfelelő mértékben azonosulni a fejlesztésekkel. Ez különösen a város közösségi kohézióját erősítő intézkedések és projektek megvalósulására és fenntartására lehet jelentősebb hatással, de a turisztikai attrakciók fejlesztése, a város jó hírének terjesztése is elengedhetetlen az itt élő lakosság és civil szervezetek nélkül. A társadalmi szerepvállalás növelése fontos kockázatkerülő tényező, az elégtelen szintű társadalmi partnerség jelentős projektek megvalósítását hiúsíthatja meg.
- *Műszaki kockázatok*: ezek a kockázatok elsősorban a régi, történelmi, de az örökségturizmusban és az intézményi struktúrában egyaránt hasznosítható épületek hasznosításánál jöhetnek elő. Az előre nem látható műszaki problémák, a nem megfelelő állagú épületek esetében az állagmegóvás és -javítás akár komoly költségnövelő kockázattal is járhat. De ugyanígy problémát okozhat a nem megfelelő műszaki tervdokumentáció is. Az ezekből fakadó költségnövekedés akár a beruházások teljes elmaradásával is járhat.

A kockázatelemzés lépései az alábbiak:

- A kockázati tényezők azonosítása
- A tényezők csoportosítása az alábbi szempontok szerint: pénzügyi, gazdasági; jogi, intézményi; társadalmi és műszaki jellegű kockázatok

- Bekövetkezés valószínűségének becslése (alacsony – közepes – magas)
- Bekövetkezés esetén a hatás becslése (alacsony – közepes – jelentős)
- Tervezett intézkedések a megelőzésre (prevenció) – a legnagyobb kockázati indexű tényezőknél megelőzésen van a hangsúly
- Tervezett intézkedések a bekövetkezés esetén (korrekció) – kockázatkezelésre vonatkozó intézkedések meghatározása

Zirc ITS-ének végrehajtásához kapcsolódó főbb kockázatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

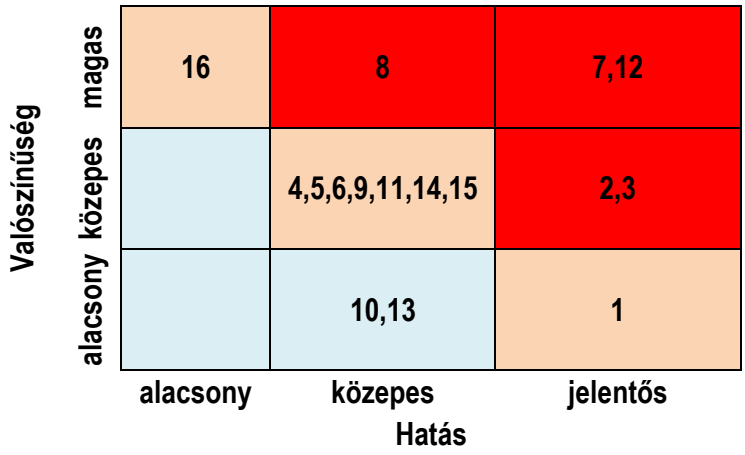
17. táblázat - A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Várható hatása, következménye	Valószínűség	Hatás	Megelőző / korrekciós intézkedés
Pénzügyi, gazdasági jellegű kockázatok				
1 - Hazai és európai uniós fejlesztési források elmaradása	Projektek meghiúsulása, fejlesztések elmaradása	alacsony	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés. Folyamatos egyeztetés a forrást biztosító szervezetekkel.
2 - Kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok	Kevesebb magánberuházás, csökkenő mértékű adóbevételek, növekvő munkanélküliség	közepes	jelentős	Alternatív megoldások és eszközök alkalmazása a város fejlődése érdekében Intenzív befektetés-ösztönzés
3 - Saját forrás előteremtésének nehézségei	Projektek meghiúsulása, fejlesztések elmaradása	közepes	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása
4 - A fejlesztések megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	Projekten kívüli források bevonása, el nem számolható költségek keletkezése	közepes	közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
5 - A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	Projektek meghiúsulása, fejlesztések elmaradása	közepes	közepes	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán
6 - Az érintett létesítmények fenntartási költségei emelkedése	Költségemelkedés, finanszírozási problémák	közepes	közepes	Korszerű, hatékony technológiák alkalmazása Költség-haszon elemzés előzetes elvégzése
Jogi, intézményi jellegű kockázatok				
7 - A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányú változása	Késedelem a projekt végrehajtásában, többletköltségek megjelenése, szélsőséges esetben projekt ellehetetlenülése	magas	jelentős	A jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez
8 - Közbeszerzési eljárások elhúzódása, sikertelensége	Késedelem a projekt végrehajtásában, többletköltségek felmerülése	magas	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása Közbeszerzési szakértő alkalmazása
9 - Hatósági dokumentumok hiánya, késése	Késedelem a projekt végrehajtásában, többletköltségek	közepes	közepes	A hatósági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele

	felmerülése			
Társadalmi jellegű kockázatok				
10 - A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	Költségnövekedés, késedelem a projekt végrehajtásában	alacsony	közepes	Megfelelő szakmai háttér biztosítása
11 - Lakossági ellenállás, negatív közvélemény	Késedelem a projekt végrehajtásában, projektek meghiúsulása	közepes	közepes	Magas szintű partnerség biztosítása a tervezés, a megvalósítás és a fenntartás során egyaránt Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése
Műszaki jellegű kockázatok				
12 - Előre nem látható műszaki problémák	Költségnövekedés, késedelem a projekt végrehajtásában	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
13 - Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	Költségnövekedés, késedelem a projekt végrehajtásában	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére
14 – Többletmunka, pótmunka	Költségnövekedés, késedelem a projekt végrehajtásában	közepes	közepes	Esetleges többletmunkára felkészülés már az előkészítés során
15 – Kivitelezés csúszása	Késedelem a projekt végrehajtásában	közepes	közepes	Reális ütemterv összeállítása Kötbér alkalmazása
16 - A tervezett fejlesztés a projektterület kialakult ökológiai egyensúlyát megbontja, felborítja	Környezeti károk	magas	alacsony	Megfelelő előkészítés, beavatkozások környezeti szempontú tervezése, őshonos fajok és védendő élőhelyek előnyben részesítése.

A fenti táblázatban szereplő kockázatokat a bekövetkezés valószínűsége és hatása szerint az alábbi diagram ábrázolja.

18. táblázat - A kockázatok besorolása a kockázat mértéke szerint

Kritikus kockázat, cél a megelőzés
Közepes kockázat; figyelemmel kísérendő
Alacsony kockázat, nem igényel jelentősebb erőforrásokat

6 A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

6.1.1 Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. A pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó vélelmezett hatásokat sokszorosan felülmúlhatja az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával, ám ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, meghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat következetes és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

Különösen fontos továbbá az építési szabályok meghatározása és a területhasználat korlátainak felállítása úgy, hogy az megfelelő rugalmassággal módosítható lehessen, amennyiben befektetői igény jelentkezik – természetesen a helyi lakosok érdekeinek maximális érvényesítése mellett. A befektetői folyamatot szükség esetén adó- és illetékkedvezményekkel is ösztönözni, gyorsítani lehet.

6.1.2 Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen felszabaduló kapacitás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni annak közösségi vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy termelhető mások számára érték, hogy az önkormányzat számára nem jelentkezik közvetlen költség. Ezzel a jólét puszta javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális vagy közösségi értékek létrejötte.

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat céljai és feladatai megvalósításához alkalmazható eszközöknek kell tekintenie. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják (pl. játszótér építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen).

6.1.3 Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

Zircről leginkább pozitív városimázs alakult ki az országban, köszönhetően a természeti és kulturális értékeinek. Azonban ez a pozitív kép nem feltétlenül mutatkozik meg az idelátogató turisták számában. A tudatos, célzott és differenciált városmarketing tevékenység tehát meghatározó eszköze kell legyen a jövőben, mellyel a város nagyban támogathatja a Stratégia céljainak megvalósítását, többek között az egyes projektek végrehajtásának elősegítésén, de akár az egész Stratégia városi lakosság körében való elfogadottságának növelésén keresztül is.

A városfejlesztési stratégia céljainak kijelölésével párhuzamosan be kell azonosítani a fejlesztések potenciális érintettjeit, megkülönböztetve a haszonélvezőket és potenciális kárvallottakat. Az érintettek közül az alábbi célcsoportokra kell intenzív városmarketing-akciókat irányozni:

- városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek (befektetés-ösztönzés),
- a városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek (intenzív partnerség),
- turistaként a városba látogatók (turisztikai PR és marketing),
- a város és a környező települések lakossága (identitásképző és -erősítő akciók).

A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok szélesebb körben való megismertetése biztosíthatja Zirc további ismertségét, vagyis ezen információkat minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára kommunikálni kell.

A tudatos és jól felépített marketing-kommunikációs stratégia mentén, megfelelő szervezeti háttér kialakításával kell a város speciális értékeit, adottságait és lehetőségeit szakmai fórumokon, befektetői körökben bevezetni és elterjeszteni. A gazdasági jellegű célokhoz elsődlegesen speciális ismertetőket érdemes készíteni, egységes adatbázist létrehozni, amelyből bármilyen időpontban előállítható aktuális adatszolgáltatás a befektetők, betelepülők felé, míg a városi életminőséghez kötődő programok esetén a civil szervezeteken és a városi médián keresztül történő népszerűsítés a célszerű.

A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a városban működő gazdasági társaságok tevékenységét, ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez is.

Zirc pozitív arculatának megerősítése, továbbá a városmarketing eszközeinek a különböző városi célcsoportok felé történő alkalmazása elősegítheti a város iránti lojalitás kialakulását, és csökkentheti az elvándorlási tendenciát.

A marketing alapvető feladat a turizmus területén is. Természeti és kulturális értékeivel, hangulati elemek kialakításával a várost „el kell adni” a potenciális odalátogatók körében. A rendezvények növelik

a turisztikai vonzerőt, egyben a sok résztvevő potenciális terepe lehet az arculat további fejlesztésének és kommunikálásának – e rendezvényeket tudatosan használni is kell a városmarketing céljaihoz. Az idegenforgalom fejlődése a vendéglátásból származó bevételeken felül azért is fontos a városnak, mert a turisztikai attrakciók és a kiegészítő szolgáltatások és kulturális események a város lakóinak életminőségét is javítja.

6.1.4 Adópolitika és helyi kedvezmények

Az önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételeket, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozások anyagi terheire.

A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az állandósága mellett az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

Az adóbevételek növelése érdekében figyelmet kell fordítani arra, hogy

- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében fokozottan figyelemmel kell kísérni az adóalanyi kör adó bejelentési kötelezettségének teljesítését,
- kezdeményezni kell az elmaradt adóhátralékok mielőbbi beszedését,
- figyelemmel kell kísérni a nem helyi vállalkozók Zircen végzett bejelentési kötelezettség utáni iparűzési adó beszedését,
- meg kell vizsgálni a lehetőségét új adónemek bevezetésének.

Fentieken túl az Önkormányzatnak az adópolitikájában – lehetőségeihez mérten - kedvezményeket kell biztosítania azon vállalkozások számára, akik a városban új beruházások megvalósításával új munkahelyeket teremtenek.

6.1.5 Foglalkoztatáspolitikai eszközök

A Stratégiában több olyan projekt megvalósítása is szerepel, melynek átfogó célja - közvetlenül vagy közvetetten - a helyi munkaerő-piaci stabilitás biztosítása. Ilyenek például az ipari területek infrastruktúrájának és szolgáltatásainak javításával új munkahelyek teremtése, az ásványvíz palackozás elindítása, a helyi termékek támogatása, a turizmus fejlesztése, stb.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat ehhez kapcsolódóan

- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében,
- rendszeresen együttműködik az illetékes foglalkoztatási osztállyal,
- munkahelyeket teremt,
- adópolitikájával ösztönzi a munkahelyek teremtését,
- a befektetők számára kedvező feltételeket biztosít.

6.2 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI

A Stratégia megvalósítására kialakítandó szervezeti háttérnek illeszkednie kell a 2014-2020-as időszakra kiépítendő országos és megyei szervezetrendszerhez, úgy hogy a források lehívhatósága és elszámolhatósága biztosítható legyen. Az így kialakítandó városfejlesztési szervezeti struktúra hármas tagolású Zirc esetében:

- A **stratégiai menedzsment**et a város képviselőtestülete, jegyzője és polgármestere alkotják. Ők felelősek a döntéshozatal során a városfejlesztési célok elérése érdekében érdemi előrelépéseket tenni, valamint a stratégia megvalósulását, illetve ennek társadalmi-gazdasági hatásait nyomon követni, értékelni. A stratégiai menedzsment fő feladatai az alábbiak:
    - Az ITS megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése. Ennek keretében az elhatározott fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, azok elvárt eredményeinek és hatásainak értékelése, az ITS által kitűzött célok teljesülésének figyelemmel kísérése.
    - A városfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése, a külső feltételrendszer változásainak a stratégiai célokra és eszközökre gyakorolt hatásainak elemzése, értékelése.
    - A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS cél- és eszközrendszerébe.
- Az **operatív menedzsment**et a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egységei (leginkább Városüzemeltetési Osztály), valamint az érintett intézmények vezetői alkotják. Ezek a szakemberek saját területükön végzik a stratégiai célok végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. Az operatív menedzsment alapvető feladatai az alábbiak:
    - önkormányzati fejlesztési elképzelések kidolgozása,
    - javaslattétel pályázati célok meghatározására, koncepciók kidolgozására,
    - a pályázati lehetőségek felkutatásának, a pályázatok előkészítésének, benyújtásának, nyilvántartásának, megvalósításának és elszámolásának szervezése, koordinálása,
    - részvétel a közbeszerzési eljárások kiírásában és lebonyolításában,
    - önkormányzati közreműködéssel és forrás felhasználásával megvalósuló beruházások kooperációján a megrendelő képviselete, a műszaki ellenőrrel a kapcsolat tartása, részvétel a beruházások lebonyolítási feladatainak ellátásában,
    - kapcsolattartás a térségi, megyei, regionális szervekkel a pályázatok és fejlesztési feladatok szervezése, lebonyolítása érdekében.

A projektek megvalósítása során a város a korábbi fejlesztések során kialakult gyakorlatnak megfelelően **projektmenedzsment céget** vesz igénybe, ha a meglévő humán erőforrás kapacitások ezt igénylik. A menedzsment feladatokat ellátó céggel az önkormányzat megbízási szerződést köt. A menedzsment a szerződésének megfelelően látja el a feladatát, amelyet az önkormányzat szintén a megbízási szerződés keretein belül jogosult befolyásolni (utasítani, ellenőrizni).

- A **fenntartásban közreműködő személyek** az Önkormányzat saját tulajdonában álló „Zirci Városüzemeltetés" Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetője és alkalmazottai, valamint a település, az önkormányzati intézmények munkavállalói, illetve mindazon személyek és szervezetek, akik valamilyen módon kapcsolódnak a városfejlesztés eredményeként létrehozott, megújított létesítményekhez.

6.3 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

A városban megvalósított projektek jelentős része kihatással lesz a járás egészének fejlődésére. A Zirci járáshoz a következő települések tartoznak Zirc mellett: Bakonybél, Bakonynána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Lókút, Nagyesztergár, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár. A járás ezen települései egyben Zirc funkcionális vonzáskörzetét is jelentik.

Zirci Közös Önkormányzati Hivatalnak a zirci székhely mellett egy-egy telephelye, kirendeltsége üzemel Borzaváron és Lókúton. Ezen túlmenően az Önkormányzat által üzemeltetett Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsődének Lókúton, míg az Általános Iskolának Bakonybél, Lókút és Olaszfalu településeken működik telephelye a zirci mellett. A város alap- és középfokú oktatási szerepköre erős térségi vonzással bír, ugyanis a helyben tanulók mellett igen jelentős a járás más településeiről bejáró tanulók száma.

Az egészségügy és szociális ellátás terén is kiemelkedő térségi vonzóereje van a városnak, köszönhetően a Zirci Erzsébet Kórház – Rendelőintézetnek, valamint a járási Szociális Szolgáltató Központnak, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak és az Idősek Klubjának.

Fenti funkciót Zirc járásszékhelyi pozícióját erősítik és ebből adódóan kiemelt jelentőséggel bír a partnerség kiterjesztése a járás többi településére is. E települések bevonása elsődlegesen a település vezető tisztségviselőinek megszólításával történik, de természetesen a nyilvánosságot szolgáló események, rendezvények nyitva állnak a környező települések lakossága, vállalkozásai előtt is.

Egyeztetési mechanizmusok

A települések polgármesterei levélben megkeresésre kerülnek, felajánlva számukra az együttműködés lehetőségét, azokon a területeken (pl. gazdaságfejlesztés, turisztika, természet és környezetvédelem, oktatás, közösségi közlekedés és kerékpárút fejlesztés stb.), melyeket az érintett települések fejlődésük szempontjából fontosnak tartanak. Az együttműködési szándékukat megfogalmazó települések meghívást kapnak a tervezési folyamat további szakaszainak fontosabb szakmai egyeztetéseire, munkacsoport megbeszélésekre is.

Az egyeztetések keretében az érintett települések megismerhetik Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célrendszerét, főbb fejlesztési irányait, és ezekhez kapcsolódóan lehetőségük van saját fejlesztési elképzeléseik ismertetésére. A települések képviselői egymás kölcsönös tájékoztatásán túl egyeztetik a lehetséges együttműködési területeket.

A településközi koordináció a tervezésen túl az ITS megvalósítási szakaszában is megvalósul, egyeztetésre kerülnek a települések közötti együttműködések lehetséges területei. Fontos cél az, hogy

a környező települések fejlesztései Zirc tervezett városfejlesztési elképzeléseivel és az azt megalapozó ITS-sel összhangban valósuljanak majd meg, a hatások pedig szinergikusan egészítsék, erősítsék egymást. A felesleges, párhuzamos kapacitásokat létrehozó, egymást kioltó fejlesztések lehetőség szerint ne valósuljanak meg.

Járás többi települését érintő fejlesztések

A tervezés során tehát fontos szempont a járás többi településeivel való hatékony együttműködés. Ennek érdekében (is) a tervezett projektek között több olyan került bemutatásra, melyek közvetve vagy közvetlenül a járást is érintik. Többek között a(z)

- intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatban:
    - Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel
    - Komplett színpadtechnika beszerzése
    - Városháza épületének akadálymentesítése
    - Sportcsarnok építése Zircen
    - Egészségügyi alapellátás fejlesztése
    - Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban
    - Komplex programok a társadalmi együttműködésért
    - Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása
- gazdaság- és turizmusfejlesztéssel kapcsolatban:
    - Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen
    - Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése
    - Tematikus utak kialakítása, működtetése
    - Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása
- oktatással, az oktatás infrastrukturális fejlesztésével kapcsolatban:
    - Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása
    - Zirci tanuszoda komplex fejlesztése
    - A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése
    - Zirci Iskolaközpont
- közlekedéssel és a természeti, táji környezeti értékek megőrzésével kapcsolatban:
    - Autóbusz-pályaudvar fejlesztése
    - 82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza
    - Győr-Balaton kerékpárút kiépítése
    - Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen
    - Térségi energiastratégia készítése

6.4 A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

Zirc Városi Önkormányzat 2015 januárjában elkészítette a városfejlesztési programjának társadalmasításához kapcsolódó „A partnerségi egyeztetés szabályai" című dokumentumot, mely az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet** a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről,
- **Útmutató** a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.),
- **Városfejlesztési Kézikönyv** (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.).

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésérére, másrészt lényeges szerepe van az ITS társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak. A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi partneri csoportok kerülnek bevonásra:

- a 314./2012. A Kormányrendelet szerinti államigazgatási szereplők, megyei önkormányzat, a szomszédos települések önkormányzatai,
- az önkormányzat különböző ügyosztályai,
- társadalmi szervezetek képviselői (civil és egyházi, kulturális, szociális, környezetvédelmi stb. szervezetek),
- a privát szektor képviselői (helyi vállalkozások, vállalkozói szervezetek, munkaadói és munkavállalói szervezetek, gazdasági és szakmai kamarák),
- a városban működő intézmények (önkormányzati, állami, alapítványi, egyházi stb.) képviselői,
- állami és önkormányzati vállalatok, közszolgáltatók,
- a lakosság és különböző lakossági szerveződések (pl. városvédők, lakóterületi szervezetek).

Megvalósult egyeztetések:

A szakmai egyeztetések „A partnerségi egyeztetés szabályai" című dokumentumban kijelölt Irányító Csoport (ICS), Önkormányzati Munkacsoport (ÖMCS) és Helyi Egyeztető Munkacsoport (HMCS) tagjainak részvételével megszervezett műhelymunkák keretében zajlottak le az alábbiak szerint:

- 2015.01.15-én települési projektindító egyeztetéssel indult a tervezői munka, melynek során rögzítésre kerültek az ITS készítésével kapcsolatos települési elvárások, valamint egyeztetésre kerültek a partnerségi terv elvei, főbb tartalmi elemei.

- 2015. március 5-én került sor az Irányító csoport (ICS), valamint az Önkormányzati munkacsoport (ÖMCS) ülésére, melyek célja a Megalapozó vizsgálat helyzetfeltáró munkarészének elkészítése során felmerült kérdések tisztázása.
- Ezt követően még azon napon lebonyolításra került az I. workshop is az ICS és ÖMCS tagok mellett a Helyi Egyeztető Munkacsoport (HMCS) tagjainak részvételével. A workshop során bemutatásra került a Megalapozó vizsgálat helyzetfeltáró részének főbb megállapításai, valamint egy műhelymunka keretében az ITS legfontosabb céljainak meghatározása és a középtávú fejlesztési elképzelések megfogalmazása.
- A vélemények átvezetése után a Megalapozó vizsgálat 2015. április közepén került ki a város honlapjára (www.zirc.hu) és ezzel párhuzamosan kezdődött a Stratégia elkészítése.
- Ehhez kapcsolódóan 2015. április 22-én zajlott egy személyes egyeztetés az Önkormányzat szervezésében a tervezők és a helyi nagyobb gazdasági társaságok, valamint a turizmusban érdekeltek között. Az egyeztetés célja az volt, hogy a tervezők közelebbről is megismerhessék a nagyobb vállalkozások, valamint a turizmusban érdekeltek fejlesztési elképzeléseit, meglátásait, hogy a készülő ITS azokkal összhangban legyen és azok szinergikus hatásai minél inkább hozzájáruljanak a város fejlődéséhez.
- 2015. május 19-én megtörtént a Stratégia tervezetének prezentációs bemutatása a II. workshop keretében az Irányító csoport (ICS), az Önkormányzati munkacsoport (ÖMCS), valamint a Helyi egyeztető munkacsoport (HMCS) előtt.
- A II. workshopon elhangzott vélemények beépítése után 2015. május 27-én kerültek kiküldésre a dokumentum tervezetek a 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör számára (államigazgatási szervek, megyei önkormányzat, a szomszédos települések önkormányzatai,). Az államigazgatási egyeztetési eljárás indításával párhuzamosan a Stratégia tervezetét az Önkormányzat, a Konzorciummal egyetértésben elhelyezte a település honlapján is véleményezésre.

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt. Megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása. A beérkezett véleményekről és az azokra adott tervezői válaszokról készített összefoglaló táblákat a ***2.sz. Melléklet*** tartalmazza.

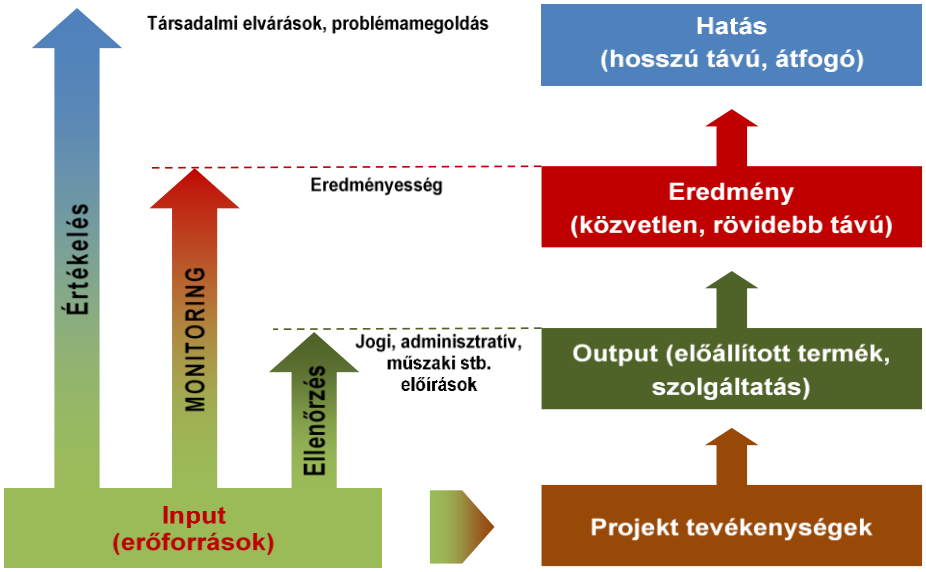
6.5 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

A stratégia tervezése számos olyan feltevésen alapszik, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így okkal lehet alapozni rájuk a stratégiai célokat és az azok elérése érdekében hozott intézkedéseket. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege miatt (pl. a jelenleg még pontosan nem ismertek a 2014-2020-as időszak pályázati feltételei), részint a külső és a belső környezet (pl. gazdasági, szabályozási környezet) folytonos változásai miatt a célok teljesülése,

az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, melyek jelenleg nem vagy csak hiányosan ismertek és amelyek befolyásolhatósága a stratégia megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan visszacsatolási mechanizmus nélkül, amely alapján a stratégia-alkotási folyamat minden pontján újból és újból be lehet avatkozni, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a monitoring rendszer biztosítja. A monitoring tevékenység a középtávú stratégiai célok megvalósulására, a közvetlenül elért eredményekre koncentrál, szemben a hosszú távú célokat, hatásokat elemző értékelési tevékenységgel. Az általánosabb társadalmi-gazdasági problémák megoldásaként várt hatások (mint pl. a demográfiai tendenciák megváltozása, a foglalkoztatás növekedése) gyakran csak a fejlesztések lezárását követő hosszabb idő után mutatkoznak, amelyeket ráadásul számos külső tényező is befolyásol. Az értékelés ezért általában utólagos, átfogó jellegű (a stratégia egészére kiterjedő), jellemzően tudományos igényű elemzéseken alapuló tevékenység. A monitoring ugyancsak megkülönböztetendő az ellenőrzéstől, ami az operatív tevékenységek előírásoknak, szerződéses feltételeknek való megfelelését vizsgálja, illetve azt, hogy a projektvégrehajtás során keletkezett termék vagy szolgáltatás (output) megfelel-e az előzetes specifikációknak. A három tevékenység alapvető különbségét az alábbi ábra illusztrálja:

3. ábra - Monitoring, ellenőrzés, értékelés

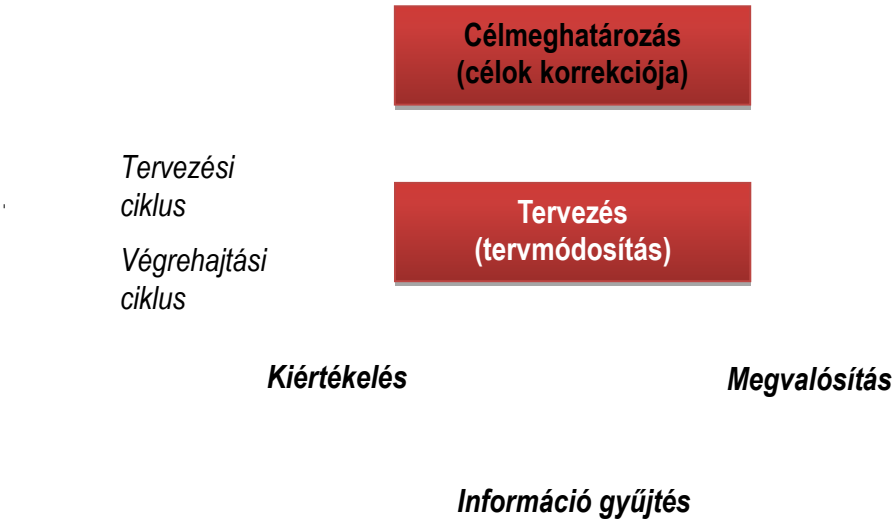

A monitorig alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni lehet, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett eredmények elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékolttól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz

rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

E logikából következik, hogy a monitoring rendszer elsődlegesen a stratégiáért felelős menedzsment eszköze a megvalósítás kontrolljában, ami csak akkor tölti be funkcióját, ha azt a Stratégia megvalósítása során folyamatosan működtetik.

4. ábra - A monitoringon alapuló visszacsatolás

6.5.1 A monitoring rendszer felépítése, működése

A monitoring folyamat szervezete

Képviselő-testület: a képviselő-testület javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.

Monitoring Bizottság: éves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a Monitoring Bizottság javasolt tagjai:

- polgármester,
- a képviselő-testület kijelölt tagjai,
- stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet képviselője,
- civil szervezetek képviselője.

Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős: a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy – az egyes

beavatkozások megvalósítóival történő rendszeres kapcsolattartás alapján – éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja.

Stratégiai partnerek bevonása: a stratégia kialakításában résztvevő – a Partnerségi Tervben azonosított – szervezetek számára biztosított az éves monitoring jelentéshez való hozzáférés és előzetes véleményezési lehetőség.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

Éves monitoring jelentés: az éves jelentés elkészítéséért a Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a Képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:

- A megvalósítás szervezeti keretei,
- A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése,
- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében foganatosított intézkedések leírása és értékelése,
- A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok,
- A megvalósításra fordított pénzügyi források,
- A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is,
- A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása,
- A negyedéves jelentések összefoglalása és értékelése

Értékelő lapok: a különböző értékelő lapok szerepe, hogy az egyes tevékenységek kapcsán a tervezett beavatkozások előrehaladása, az azokkal kapcsolatos problémák a lehető leg objektívebb módon megítélhetők legyenek. A formalizált értékelő lapok le kell, fedjék a célokat, a beavatkozásokat, valamint az indikátorokat is. Az értékelő lapok a negyedéves és éves jelentések mellékletét képezik.

6.5.2 Az indikátorok rendszere

A stratégia megvalósulásának nyomon követése, ezen belül a célok elérésének megbízható ellenőrzése csak akkor lehetséges, ha biztosított a célok mérhetősége. Ennek érdekében a stratégiában megfogalmazott valamennyi célhoz **objektíven ellenőrizhető mutatókat, indikátorokat** rendelünk. Ahogy a célok hierarchikusan épülnek egymásra, úgy az indikátoroknak is több típusát, szintjét kell megkülönböztetni:

5. ábra - Indikátorok fajtái

- A **hatásindikátor** az átfogó, hosszú távú célokhoz kapcsolódik. A hatások „mérése" (a stratégia átfogó értékelése) általában összetett elemzést, hatásmechanizmus vizsgálatot, idősorok elemzését igényli. Értelemszerűen az ehhez kapcsolódó mutatószámok is összetettebbek, komplexebbek lehetnek, s már definiálásuk is speciális szakismeretet igényelhet (pl. a társadalmi szolidaritás erősségének mérése). A város hosszú távú átfogó céljaihoz (illetve annak a gazdaságra, társadalomra és a környezetre vonatkozó részcéljaihoz) igazodóan kerültek meghatározásra az ITS középtávú stratégiai céljai.
- Az **eredményindikátorok** az előbbieknél konkrétabb szintet képviselnek, esetünkben a középtávú stratégiai célokhoz rendelt, azok teljesülésének mérésére alkalmas mutatókat jelentik. A célok az azok elérése érdekében eltervezett projektek megvalósításával érhetők el, így ezek az indikátorok a fejlesztések eredményeként bekövetkezett változást mérik. A stratégia monitoringja e szintre koncentrál.
- A legkonkrétabb szintet az **output indikátorok** jelentik, amelyek az egyedi projektek, fejlesztések során megvalósított termékekhez, szolgáltatásokhoz kapcsolódnak. Jellemzően valamilyen természetes mértékegységben kifejezhető tulajdonsághoz kötődnek (pl. a megépült kerékpárút hossza, az energetikai korszerűsítéssel érintett épületek száma stb.). Az egyes projektek főbb fizikai jellemzői az *1. számú Mellékletben* találhatók meg (Projekt adatlapok). A tervezett fejlesztések bemutatása c. fejezetben a projektek tartalmát bemutató táblázatos összefoglalókban. Emellett e fejezet végén külön táblázatban foglaltuk össze a projekt várható forrásaként szolgáló Operatív Programok kapcsolódó kimeneti mutatóit.
- Az **input indikátorok** a felhasznált erőforrásokat (pénz, emberi erőforrások, technika) mérik, vagyis azt hogy milyen ráfordításokat igényel egy program, projekt. Az erőforrásigény mindig finanszírozási igényt is jelent, tehát végső soron arról van szó, mekkora a pénzügyi igénye a stratégia végrehajtásának. A becsült projektenkénti forrásigényt a stratégia *2.4.2 A településfejlesztési akciók vázlatos pénzügyi terve és ütemezése* c. fejezete tartalmazza. Itt is

hangsúlyozni kell, hogy ez a forrásigény a tervezés jelenlegi szintjén erősen indikatív jellegű, a pontos költségtervet a projektek részletesebb kidolgozását követően lehet majd összeállítani.

A stratégia monitoring rendszerének magvát az előzőekben bemutatottak szerint az **eredményindikátorok** képezik. Az indikátorok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történt:

- legyen specifikus, azaz konkrétan az adott célhoz kapcsolódjon
- legyen objektíven mérhető, egyértelmű
- legyen hozzáférhető (beszerzése / előállítása reális költségigényű)
- adjon releváns információt az előrehaladásról a stratégiai menedzsment számára
- egy célhoz több indikátor is kapcsolódhat, de a különböző célok indikátorai különbözőek.

Az alkalmazott indikátorkészletet az alábbi táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrása (mérési módja és gyakorisága) is meghatározásra kerül. Az indikátorok reális bázis- és célértékeinek meghatározása azonban a jelenleg rendelkezésre álló anyagok és ismeretek alapján még nem lehetséges. A monitoring és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek végleges meghatározására akkor nyílik mód, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisba, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok pontosan azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek. A jelenleg hiányzó adatokat ezért az ITS első éves felülvizsgálata során kell majd pótolni. Mindezek miatt a táblázat célértékek helyett egyelőre csak a kérdéses mutató változási irányát tartalmazza. Az indikátorok beszerzése (mérése, előállítása) az operatív menedzsment feladata lesz.

19. táblázat – A stratégia célrendszeréhez kapcsolódó eredményindikátorok

Cél	Indikátor megnevezése, definíciója	Mértéke gysége	Adatok forrása	Mérés gyakorisága	Célérték
T1: Helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés	A helyi mikro-, kis- és középvállalkozások nettó árbevétele	e Ft	KSH	évente	növekedés
	A foglalkoztatottak aránya a munkaképes korú lakosság arányában	%	KSH	évente	növekedés
	Előkészített, közművesített ipari-gazdasági terület nagysága	ha	Önkormányzati adatszolgáltatás, KSH	évente	növekedés
T2: Természeti és kulturális értékekre épülő turizmusfejlesztés	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás /év	Önkormányzati adatszolgáltatás, KSH	évente	növekedés
	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése	e Ft	KSH	évente	növekedés
	Összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma	db	TeIR, KSH	évente	növekedés
T3: Oktatási központi szerep erősítése az oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztésével	Fejlesztés által érintett köznevelési intézmények száma	db	Önkormányzati, intézményi adatszolgáltatás	évente	növekedés
	A fejlesztés révén megújult oktatási-nevelési intézményekben tanulók száma	fő	Intézményi adatszolgáltatás	évente	nem csökken
T4: Térségközponti, szolgáltatói szerep erősítése az intézményi szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével	Lakónépesség száma	fő	KSH	évente	nem csökken
	A város különböző szociális intézményeiben az ellátott személyek aránya az igényekhez képest	%	Önkormányzati, intézményi adatszolgáltatás	évente	növekedés
	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség, pontérték	pontérték	Önkormányzati nyilvántartás	évente	növekedés
T5: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	A városi közösségi közlekedés szálló por (PM10) és nitrogén-oxid (NOx) emisszió csökkenése	t	KTI	évente	csökkenés
	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	KSH	évente	növekedés
	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	km	Önkormányzati adatszolgáltatás, KSH	évente	növekedés
T6: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, városi	Primer energiafelhasználás	GJ/év	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente	csökkenés

infrastruktúra fejlesztése	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energiafogyasztáson belül	%	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente	növekedés
	Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez képest	%	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente	növekedés

20. táblázat - A megvalósítandó projektek outputindikátorai

Sors zám	Projektötlet	Indikátor megnevezése, definíciója	Mértéke gysége	Adatok forrása	Mérés gyakorisága
Akcióterületi projektek					
1	Rákóczi tér komplex fejlesztése	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek	m2	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
2	Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház III. ütem	Felújított közösségi funkciójú épületek alapterülete	m2	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
		Részmunkaidős álláshelyek száma	fő		
3	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai korszerűsítése	Fűtési, villamosenergia-költsé költség megtakarítás	Ft	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
4	Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel	Létrehozott közszolgáltatási egységek alapterülete	m2	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
5	Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása	Közösségi funkciójú épület felújítással érintett alapterülete	m2	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
6	Városháza épületének akadálymentesítése	Akadálymentesített helyiségek alapterülete	m2	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
7	Zirci Iskolaközpont	Fejlesztés által érintett köznevelési intézmények száma	db	Intézményi adatszolgáltatás	évente
		Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása	fő		

8	Sportcsarnok építése Zircen	Létrehozott vagy felújított sportlétesítmény nagysága	m2	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
9	III. Béla Gimnázium energetikai korszerűsítése	Fűtési, villamosenergia-költsé költség megtakarítás	Ft	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
10	Zirci tanuszoda komplex fejlesztése	Felújított közösségi funkciójú épületek alapterülete	m2	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
		Fűtési, villamosenergia-költsé költség megtakarítás	Ft		
11	Ifjúsági és Közösségi ház energetikai korszerűsítése	Fűtési, villamosenergia-költsé költség megtakarítás	Ft	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
12	Tornaszoba kialakítása a zirci óvodában	Kialakított tornaszoba nagysága	m2	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
13	A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése	Akadálymentesített helyiségek alapterülete	m2	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
14	Autóbusz-pályaudvar fejlesztése	Kialakított kiszolgáló épület nagysága	m2	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
		Dinamikus utastájékoztató rendszer	db		
15	A Zirci Ipari Park megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, területének növelése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
16	A Zirci Ipari Park szolgáltatás fejlesztése és a terület népszerűsítése	Betelepült vállalkozások száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
17	Ásványvíz palackozás	Létrehozott új munkahelyek száma	db	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
18	A Déli ipari terület megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, a terület népszerűsítése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
19.	Hosszúrét térrendezése	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek	ha	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
20.	Arborétum zöldfelületi rendezése	Felújított zöldfelületek	ha	Intézményi adatszolgáltatás	évente

21.	Kulturális terek megújítása, bővítése	Megújított, bővített tér	m²	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
22.	Városközponti parkolók építése	Létrehozott parkoló szám	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
23.	Apátsági sörkóstoló kialakítása	Felújított épületrész	m²	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
Kulcsprojektek					
24	82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza	Az újonnan épített közutak teljes hossza	km	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
25	Győr-Balaton kerékpárút kiépítése	Az újonnan épített kerékpárutak hossza a zirci járásban	km	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
26	Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen	Létrehozott új munkahelyek száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
27	Turisztikai attrakciók fejlesztése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás /év	Intézményi, önkormányzati adatszolgáltatás	évente
28	A város megjelenésének javítása	Kialakított városkapuk száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
		Nyílt wifi hozzáféréssel érintett városi terület becsült nagysága	km2	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
29	Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás /év	Intézményi, önkormányzati adatszolgáltatás	évente
30	Turisztikai szálláshelyek kialakítása	Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken	éj	TeIR	évente
31	Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen	Kialakított buszöbölpárok száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
Hálózatos projektek					

32	Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	kW/év	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
33	Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	fm	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
34	Belterületi járdák felújítása	A felújított vagy korszerűsített járdák teljes hossza	km	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
35	Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása	A városrészben felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
36	Lakóutak felújítása	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
37	Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése	Egyedi szennyvíztisztítóval ellátott ingatlan	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
38	Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	m	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
39	Távhővezetékek korszerűsítése	Kialakított távhővezeték hossza	m	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
40	Tematikus utak kialakítása, működtetése	Kialakított tematikus utak hossza	m	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
41	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
42	Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban	Helyi érték leltár összeállítása településenként	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
		A járásban megtartott rendezvénysorozatok száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente
43	Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen	Telepített és üzembe helyezett térfigyelő kamerák száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	évente

44	Hulladékudvar kialakítása Zircen	Az elkülönített gyűjtési rendszerrel elért lakosság száma	fő	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
45	Járási energiastratégia készítése	Energiastratégiával érintett területen élő lakosság száma	fő	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
46	Komplex programok a társadalmi együttműködésért	Szociális szövetkezet kialakítása	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
47	Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma	fő	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Egyéb projektek					
48	Fecskeházak, szociális lakások kialakítása	Kialakított szociális lakások száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
49	Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás /év	Intézményi, önkormányzati adatszolgáltatás	évente
50	Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása	Újonnan kialakított családi napközik kapacitása	fő	Intézményi, önkormányzati adatszolgáltatás	évente
51	Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése	Fűtési, villamosenergia-költsé költség megtakarítás	Ft	Intézményi adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor
52	Komplett színpadtechnika beszerzése	Megtartott rendezvények száma	db	Önkormányzati adatszolgáltatás	egyszer, projektzáráskor

MELLÉKLETEK

1. melléklet - Projekt adatlapok

1. számú projekt - Rákóczi tér komplex fejlesztése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc Városi Önkormányzat az elmúlt évek során megkezdte, és részben megvalósította a Rákóczi-tér, mint a város központi terének komplex fejlesztését.
A projekt tartalma	A folytatásban szükséges a tér további részeinek a komplex fejlesztése, ennek keretében a tér zöldfelületei, burkolt sétaútjai, a tér keleti részén lévő járdaburkolat, továbbá az Apátság előtti térrész komplex beépítése, ifjúsági szálláshely, illetve helyi termékeket is árusító üzlet kialakítása. A projekthez kapcsolódna továbbá vendéglátóhely létrehozása is
A projekt célja, elvárt eredmények	A projekt részben a helyi lakosság, részben pedig az ide látogató vendégek számára fontos. A tér közlekedési csomópont is, a járás településeit érintő buszjáratok ide érkeznek, innen indulnak.
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	350 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

2. számú projekt - Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház III. ütem

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház komplex fejlesztésére vonatkozóan a tervdokumentáció már 2006 előtt elkészült, azonban a projekt mérete, összetettsége miatt eddig semmilyen pályázati kiírás nem volt megfelelő ahhoz, hogy egy ütemben meg lehessen valósítani, több ütemre bontva sikerült részben előrehaladni.
A projekt tartalma	A projektből hátralévő feladat az udvari szárny (alkotóműhelyek) külső-belső építészeti felújítása, eszközökkel való felszerelése, az utcai szárnyban lévő állandó kiállítási helyiségek komplex fejlesztése (építészeti, berendezéseket érintő). A projekt részeként a múzeumnak helyt adó ingatlanon kerülne elhelyezésre a jelenleg kevéssé látogatható, országosan is egyedülálló agrárműszaki gyűjtemény, melyhez új kiállítócsarnok építésére van szükség. A múzeumi gyűjteményhez, alkotóműhelyekhez kapcsolódó szoft projektelemek (rendezvények, foglalkozások) is megvalósításra kerülnének.
A projekt célja, elvárt eredmények	4 alkotóműhely kialakítása 2 új kiállítóhely létesítése 1 múzeumi bolt kialakítása 2 fő részmunkaidős álláshely kézműves mestereknek
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	300 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

3. számú projekt - Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai korszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc Városi Önkormányzat a lehetőségeihez mérten folyamatosan karbantartja az épületeket, melyekben intézményei működnek, illetve pályázati források segítségével felújításukat is elvégzi. Az épületek nagyobb részénél azonban az energetikai állapot korszerűtlen, az energiatakarékosság elveinek nem felel meg.
A projekt tartalma	Az energetikai korszerűsítés keretében a Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
A projekt célja, elvárt eredmények	kb. 30-60% fűtési költség megtakarítás, 20-80% villamosenergia-költség csökkentés
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	190 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

4. számú projekt - Zirci Városházán tetőtéri irodák kialakítása magastető építéssel

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A zirci Városháza az önkormányzati hivatal mellett helyet biztosít 2013. január óta a Zirci Járási hivatalnak is, melynek a hatásköre, feladatköre folyamatosan bővül, ezzel egyre nagyobb a dolgozói létszám és az ügyfélforgalom.
A projekt tartalma	Már korábban megtervezésre került, hogy az épület hasznos alapterületének bővítése a jelenlegi lapostetőre épített magastetős tetőtér kialakításával lehetséges. Ezzel a bővített alapterülettel újabb irodák alakíthatóak ki, melyekben az önkormányzati és járási hivatal dolgozói helyezhetőek
A projekt célja, elvárt eredmények	kb. 150 m2 új közigazgatási munkahely (5 iroda + tárgyaló + kiszolgáló helyiség)
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Járási Hivatal
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

5. számú projekt - Reguly Antal Általános Iskola Rákóczi téri tornacsarnok felújítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc város általános iskolájának kettő tornaterme van, ezek közül a Rákóczi téri épületegyütteshez tartozó terem esetében komplex felújításra van szükség. A tervezéskor, kivitelezéskor nem álltak elérhető áron még rendelkezésre olyan sport padlóburkolatok, melyek a tornateremben alkalmazhatóak lettek volna, így egy parkettaburkolat került kiépítésre, mely technológiai hibája miatt napjainkra balesetveszélyes állapotúvá vált, folyamatos javítása szükséges.
A projekt tartalma	A terem burkolatát olyan sportburkolatra szükséges cserélni, mely tartós, egészségvédő, ízületkímélő, továbbá több sportág kiszolgálására alkalmas. A terem fejlesztése körében az akadálymentes megközelíthetőség biztosítását is szeretné megvalósítani az Önkormányzat, mely ezáltal hozzájárulhat az esélyegyenlőség fokozásához, a fogyatékkal élő sportolók teremhasználatához. Ennek keretében az udvari parkolótól kezdve a bejárat átépítésével, továbbá belső átalakításokkal kívánják a megközelíthetőséget biztosítani. A projekt részeként a meglévő légtechnikai rendszer korszerűsítését is el kell végezni, mert a jelenlegi rendszer nem megfelelő a szükséges légcsere, légtisztítás megvalósításához. A tornaterem fejlesztése a mindennapos testnevelés megvalósításához is hozzájárulhat, valamint a terem a lakók számára is használható lesz, mely hozzájárul az egészségmegőrzéshez is. A terem a járás egyetlen olyan alapfokú oktatási intézményhez kapcsolódó tornaterme, mely alkalmas lehet diáksport versenyek lebonyolítására, így elengedhetetlenül szükséges a megfelelő állapotba hozása.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 700 m2 felületű sportburkolat - 2 db akadálymentes parkoló - 1 db akadálymentes bejárat
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	KLIK, Reguly Antal Általános Iskola
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével
Szinergiák	-
Költségigény	30 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 15

6. számú projekt - Városháza épületének akadálymentesítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A zirci Városháza ad helyet a Zirci Közös Önkormányzati Hivatalnak, valamint a Zirci Járási Hivatalnak, így nagy az ügyfélforgalom. A földszint akadálymentesítése megoldott, illetve fejlesztés alatt áll. Az emelet azonban, ahol a városi rendezvények, házasságkötések helyszíneként használt nagyterem is található, mozgássérültek számára nem közelíthető meg.
A projekt tartalma	A projekt az emelet akadálymentes megközelíthetőségét biztosító lift megépítésére irányul.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 db lift a Városházán
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Járási Hivatal
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	10,5 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

7. számú projekt - Zirci Iskolaközpont

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az óvoda, az általános iskola és a gimnázium épületeinek összehangolt fejlesztésére készült korábban egy komplex terv. Ebben az épületek összekötése, épületrészek teljes felújításának gondolata született meg.
A projekt tartalma	A 2000-es évek elején elkészített koncepció alapján a mostani elképzelés célja az, hogy a több helyszínen működő oktatási intézmények meglévő épületállományának célzott felújításával, átalakításával, bővítésével, vagy – anyagi források függvényében - egy épületegységbe történő integrálásával komplex iskolaközpont jöjjön létre. Ennek keretében a meglévő épületek komplex felújítása valósulna meg, valamint a szükséges, létszám szerint méretezett fejlesztések is elvégzésre kerülnének. A projekt a járás egészét érinti, hiszen az intézmények mindegyike városon kívüli hatáskörű.
A projekt célja, elvárt eredmények	A projekt célja egy komplex iskolaközpont kialakítása.
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Reguly Antal Általános Iskola III. BÉLA Gimnázium KLIK
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével
Szinergiák	-
Költségigény	2 000 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 30

8. számú projekt - Sportcsarnok építése Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc város a Zirci járás székhelye, alapfokú és középfokú oktatási intézményekkel, valamint több sportegyesülettel rendelkezik. A város területén jelenleg három zárt, sportolásra alkalmas létesítmény van: kettő az általános iskola tornatermei, további egy a szakképző iskoláé, azonban egyik sem szabványos, mérete alapján nem felel meg a sportági előírásoknak, így nem alkalmas arra, hogy a versenyszerűen sportolók (kézilabda, kosárlabda, teremfutball) részére biztosított legyen a megfelelő használat. A Szakképző iskola meglévő tornacsarnokát már tervezésekor úgy lett előkészítve, hogy több ütemben bővíthető legyen, ezáltal benne egy szabvány méretű sportpálya, valamint lelátók elhelyezhetőek legyenek.
A projekt tartalma	A tervezett projekt célja ennek a bővítésnek a komplett megvalósítása, mely segítségével a város rendelkezhet olyan sportlétesítménnyel, mely versenyek lebonyolítására alkalmas, továbbá téli időszakban is lehetővé teszi a sportolni vágyók számára a mozgást, továbbá városi rendezvények lebonyolítását is. A projekt részeként szükséges a kapcsolódó infrastruktúra (megközelítés, parkolás) kiépítése is. A tornaterem bővítése a mindennapos testnevelés megvalósításához is hozzájárulhat, hiszen több helyet tudunk ezáltal a városi diákok számára biztosítani, mely főképpen a téli időszakban (tulajdonképpen a tanév nagyobb részében) szükséges.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 db szabvány méretű sportpálya
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Veszprém Megyei Önkormányzat, sportegyesületek
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	500 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

9. számú projekt - III. Béla Gimnázium energetikai korszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc Városi Önkormányzat a lehetőségeihez mérten folyamatosan karbantartja az épületeket, melyekben intézményei működnek, illetve pályázati források segítségével felújításukat is elvégzi. Az épületek nagyobb részénél azonban az energetikai állapot korszerűtlen, az energiatakarékosság elveinek nem felel meg.
A projekt tartalma	Az energetikai korszerűsítés keretében a III. Béla Gimnázium épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
A projekt célja, elvárt eredmények	30-60% fűtési költség megtakarítás, 20-80% villamosenergia-költség csökkentés
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	KLIK, Gimnázium
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	180 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

10. számú projekt - Zirci tanuszoda komplex fejlesztése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Zirci tanuszoda 6*12 m-es medencéjével jelenleg csak az alapfokú úszásoktatásra illetve szűk körű rehabilitációra alkalmas, továbbá az épület állapota is korszerűsítést igényel.
A projekt tartalma	A projekt célja a tanuszoda komplex fejlesztése: - épületenergetikai korszerűsítés (szigetelés, nyílászárók) - gépészeti korszerűsítés (hővisszanyerő szellőztetés kialakítása) - medencegépészet korszerűsítése (klórmentes technológia lehetőségének megvizsgálásával) - megújuló energiahordozók felhasználása: napelemes rendszer telepítése - épület bővítése, szabadtéri medencék (strand) nyári időszakban - egyéb helyiségek (edzőtermek) fejlesztése, eszközállomány bővítése - szolgáltatások bővítése, rehabilitációs, egészségmegőrző lehetőségek kialakítása, üzemeltetése. A fejlesztéssel a tanuszoda járási hatókörű lehet, mely a fenntartásban nagy előrelépést jelent.
A projekt célja, elvárt eredmények	25-30 kW napelemes rendszer 30-50% energiamegtakarítás
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	járási önkormányzatok, Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézet, iskolák, óvodák
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	50-100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

11. számú projekt - Ifjúsági és Közösségi ház energetikai korszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc Városi Önkormányzat által működtetett épületek jelentős részénél az energetikai állapot korszerűtlen, az energiatakarékosság elveinek nem megfelelő.
A projekt tartalma	Az energetikai korszerűsítés keretében az Ifjúsági és Közösségi ház épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 30-60% fűtési költség megtakarítás, - 20-80% villamosenergia költség csökkentés
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Ifjúsági és Közösségi Ház
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	70 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

12. számú projekt - Tornaszoba kialakítása a zirci óvodában

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde épületének belső átalakítása révén, a nyugati szárnyban lévő helyiségekben új tornaszoba kialakításra kerülne sor a projekt keretében, mely a gyermekek mindennapos mozgásához járul hozzá. A nyári időszakban is kiemelt szerepet kap a programokban.
A projekt tartalma	A projekt részeként az óvodapedagódusok folyamatos képzése is megvalósulna.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 óvodai tornaszoba
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével
Szinergiák	-
Költségigény	20 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

13. számú projekt - A Reguly Antal Általános Iskola akadálymentesítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola F épülete jelenleg nem közelíthető meg akadálymentesen, a bejáratokhoz való odajutás is csak nagy nehézségek árán lehetséges.
A projekt tartalma	A projekt részeként a Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola F épülete földszintjének akadálymentesítése történne meg. A projekt célja ezen épület földszintjének akadálymentes megközelíthetőségének biztosítása, a földszinten akadálymentes mosdó létesítése.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 akadálymentesen megközelíthető iskolaépület
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Reguly Antal Általános Iskola
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	10,5 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

14. számú projekt - Autóbusz-pályaudvar fejlesztése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A személyszállítási logisztikai központ 2007-től a vasútállomás mellett működik, azonban források hiányában nem volt lehetőség a kiszolgáló épület megvalósítására.
A projekt tartalma	A Bakony Volánnal közösen tervezett projekt keretében egyrészt kialakításra kerülne a kiszolgáló épület, mely tartalmazza a kerékpártárolót, illetve kerékpáros szolgáltató helyet. Másrészt pedig megvalósulna a dinamikus utas-tájékoztató rendszer is. A projekt munkahelyet teremt, az épületben tervezünk elhelyezni kerékpáros szervizt, kölcsönzőt, illetve vendéglátóhelyet is.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 db kiszolgáló épület a buszpályaudvaron 1 csomag dinamikus utastájékoztató rendszer
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Bakony Volán Zrt.
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	130 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 15

15. számú projekt - A Zirci Ipari Park megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, területének növelése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Zirci járásban lévő egyetlen ipari park címmel rendelkező terület a Zirci Ipari Park. Megközelítése jelenleg azonban nehézkes, az itt működő legnagyobb vállalkozáshoz nem vezet sem gyalogos, sem kerékpáros út. A park jelenleg 4 vállalkozásnak nyújt telephelyet, de több szabad területtel rendelkezik még. A bővülést az alapvető infrastruktúra hiánya okozza.
A projekt tartalma	A projekt célja tehát egyrészt a hivatásforgalmi út kialakítása, melynek révén az Ipari parkban elhelyezkedő tanműhelyek (Szakképző iskola) megközelítése is biztonságosan lehetővé válna ezen az úton. A tervezett vegyes forgalmú gyalogos-kerékpáros út a város központi részéről indulva, a buszpályaudvart és a szakképző iskolát érintve jutna el az ipari park északi részére. A projekt másik célja a megközelítést biztosító Szabadság utca megfelelő kialakítása, valamint az alapinfrastruktúraként értelmezett víz, villany és gázhálózat fejlesztése annak érdekében, hogy a betelepülni szándékozó vállalkozások számára a rendelkezésre álló ingatlan megfelelő megközelíthetőségű, megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező legyen. Ezzel párhuzamosan elérendő cél továbbá az Ipari Park területének növelése is, hiszen jelenleg a telephely kínálata kevés.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 2 000 m új vegyes forgalmú gyalogos-kerékpárút - 1000 m korszerűsített ipari út, - 1000 m fejlesztett villanyhálózat - 1000 m-re bővített, új ivóvízhálózat - új gázvezeték - az Ipari Park területének növelése
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat/ Zirci Ipari Park
Partnerek, stakeholderek	helyi kkv-k, Veszprém Megyei Önkormányzat
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	600 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

16. számú projekt - A Zirci Ipari Park szolgáltatás fejlesztése és a terület népszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Zirci járásban lévő egyetlen ipari park címmel rendelkező terület a Zirci Ipari Park. A Park jelenleg nem nyújt szolgáltatásokat a benne működő vállalkozásoknak, pedig több területen igény lehet erre. A Parkban jelenleg működő vállalkozásoknak ez komoly segítség lenne, mely meghatározó szempont lehet a betelepülést tervező vállalkozások szemében is.
A projekt tartalma	A szolgáltatások fejlesztésén túl a vállalkozások együttműködésének erősítése is cél lehet, melyet a Zirci Ipari Parkot működtető szervezet láthatna el. Emellett jelentős marketingtevékenység szervezése is szükséges az Ipari Park és a környező ipari területek népszerűsítésére annak érdekében, hogy minél több vállalkozás települjön be a jövőben.
A projekt célja, elvárt eredmények	- Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése - Marketingtevékenység szervezése az ipari területek népszerűsítésére - Vállalkozások bevonzása
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Ipari Park, helyi kkv-k
Előkészítettség	Projektötlet, mely azonnal indítható (nem engedélyköteles, vagy minden szükséges terv, engedély rendelkezésre áll)
Szinergiák	-
Költségigény	25 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

17. számú projekt - Ásványvíz palackozás

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Zirci ivóvíz laborvizsgálatokkal igazoltan ásványvíz minőségű, így felmerült a lehetőség, hogy palackozva is értékesíthető.
A projekt tartalma	A projekt a város déli határában található ivóvízkúthoz kapcsolódva egy palackozó csarnok kialakítására és a palackozáshoz szükséges gépsor beszerzésére irányul, melynek eredményeképpen jelentős számú munkahely jönne létre.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 új ásványvíz palackozó
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Bakonykarszt Zrt.
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2017 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

18. számú projekt - A Déli ipari terület megközelíthetőségének és infrastruktúrájának fejlesztése, a terület népszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város déli részén található ipari területek jelentősége egyre nagyobb, jelenleg több vállalkozás is működik ezen a részen. A terület megközelíthetősége viszont nehézkes, az utak állapota leromlott, ráadásul a 82-es főúttól nyugatra található részeken a közművesítés, csapadékvíz-elvezetés hiányos.
A projekt tartalma	A tervezett elképzelés célja tehát a déli ipari terület megközelíthetőségének javítása és a hiányzó közművek, csapadékvíz-elvezetések kiépítése, hiszen a betelepülni szándékozó vállalkozások számára fontos szempont a rendelkezésre álló ingatlan megfelelő elérhetősége és infrastruktúrája. Ezzel párhuzamosan jelentős marketingtevékenység szervezése is szükséges az ipari terület népszerűsítésére annak érdekében, hogy minél több vállalkozás települjön be.
A projekt célja, elvárt eredmények	- megközelíthetőség javítása - hiányzó közművek, csapadékvíz-elvezetések kiépítése - marketingtevékenység folytatása a terület népszerűsítésére
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	helyi kkv-k
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	200 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

19. számú projekt - 82. sz. főút Zircet elkerülő szakasza

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A 82. sz. főút Zirci átkelési szakasza a belterületet érintően igen nagy forgalmú, nagyon nehéz a közlekedés mind gyalogosan az átkelőknél, mind pedig autóval a kereszteződéseknél. A főút várost elkerülő szakasza évtizedek óta tervezett projekt, azonban eddig nem kezdődött meg a kivitelezése, pedig a város jövője szempontjából elengedhetetlenül fontos a főút új, olaszfalui elágazótól a Kardosréten túli visszavezetéssel történő kialakítása.
A projekt tartalma	A projekt célja az elkerülő út megépítésével a város tehermentesítése, balesetveszélyes helyzetek csökkentése, továbbá az iparterületek megközelíthetőségének javítása. Ezen túlmenően a Győr és Veszprém közötti menetidő is jelentősen rövidülhet.
A projekt célja, elvárt eredmények	5 km új kétszámjegyű főút nyomvonal kialakítása
Projektgazda	Magyar Állam (közvetetten)
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	5 000-10 000 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

20. számú projekt - Győr-Balaton kerékpárút kiépítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A korábbi években több alkalommal készültek tervek Győrt és a Balatont összekötő turisztikai és hivatásforgalmi kerékpárút hálózat kialakítására Zircen és Veszprémen keresztül.
A projekt tartalma	A több megyét érintő projekt célja a Zircen és Veszprémen keresztül haladó Győr-Balaton turisztikai és hivatásforgalmi kerékpárút-hálózat kialakítása, melynek egy kb. 25 km-es szakasz érintené a Zirci járást észak-déli irányban. A kerékpárút elsődlegesen az Eurovelo hálózathoz kapcsolódna turisztikai céllal, azonban a kisebb szakaszai kifejezetten hivatásforgalmi kerékpárút szerepét töltené be.
A projekt célja, elvárt eredmények	25 km új kerékpárút, részben hivatásforgalmi célú, a Zirci Járás északi és déli határa között.
Projektgazda	Magyar Állam (közvetve) Zirc Városi Önkormányzat, helyi kkv-k
Partnerek, stakeholderek	TDM szervezet
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével
Szinergiák	-
Költségigény	2 000 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

21. számú projekt - Helyi termékek és élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A helyi termékek szerepe, jelentősége egyre nagyobb, ez a városban működő helyi piacokon is érezhető. Egyre több termelő készít helyi termékeket (élelmiszerek, kézműves termékek), melyeknek elsődlegesen a helyi fogyasztásban, felhasználásban van jelentősége környezetvédelmi, gazdasági szempontból is.
A projekt tartalma	A projekt komplex, tervezett részei az alábbiak: - helyi termékek előállításához szükséges infrastruktúra kialakítása, termelők számára használható, élelmiszeregészségügyi szabványoknak megfelelő műhelyek létesítése; - helyi termékek előkészítése a közétkeztetésben való felhasználásra; - élelmiszerlánc-szervezés; - helyi termék bolt; - helyi termékpiac infrastruktúrájának kialakítása; - helyi élelmiszer-feldolgozó ipar támogatása, fejlesztésének elősegítése. A projekt az egész járást közvetlenül érinti, hiszen a helyi termelőket a teljes járás területéről fogadó létesítmények kerülnének kialakításra.
A projekt célja, elvárt eredmények	Munkahely teremtés
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	helyi termelők „A Bakonyért” Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	200 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

22. számú projekt - Turisztikai attrakciók fejlesztése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város turizmusában nagy és kihasználható potenciál van. Szűkös ugyanis a vendéglátóipari és szálláshely kínálat és nagy hiányosságok mutatkoznak a városmarketing terén. A növekvő vendégéjszakák száma ellenére még mindig az „egynapos" itt-tartózkodás a jellemző. Bár a város neve egyértelműen ismert országosan, de a város turisztikai lehetőségei, a városi rendezvények kevésbé ismertek. Zirc nagy előnye a fekvése, jó levegője és szép környezete, ami a Bakonynak és az épített környezetnek is köszönhetően erős turisztikai vonzerőt jelent. A város jó adottságokkal rendelkezik a turizmusfejlesztéshez, hiszen több turisztikai terméktípussal is rendelkezik a lovas-, bakancsos-, biciklis-, horgász- és vadászturizmus, valamint az öko-, egészség- és az örökségturizmus terén, kiszolgálva gyakorlatilag minden korosztályt.
A projekt tartalma	A fejlesztési elképzelés célja új egyedi élményt nyújtó, a vendéget a város életébe aktívan bekapcsoló, több napos tartózkodást lehetővé tevő termékcsomagok fejlesztése. A termékcsomagok kialakítását tematikus rendszerbe foglalva a Magas-Bakony egész területére kiterjesztésre kerülne. A projektötlet része a Bakonyi Természettudományi Múzeum városban tartása és a Múzeum új kiállítóterének megépítése, tematikus fejlesztése. Ennek keretében szükséges a rendezvények kínálatát is fejleszteni, melyek kigondolásába, megszervezésébe, lebonyolításába a helyi, és térségi turisztikai desztinációs menedzsment (TDM) szervezet, valamint a turizmusban érdekelt partnerek és a térség más települései is bevonásra kerülnek a szorosabb együttműködés jegyében.
A projekt célja, elvárt eredmények	- Meglévő turisztikai attrakciók fejlesztése, népszerűsítése - Új turisztikai attrakciók létrehozása - Bakonyi Természettudományi Múzeum városban tartása
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	- helyi TDM szervezet - turizmusban érdekelt partnerek - a térség más települései - Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	300 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

23. számú projekt - A város megjelenésének javítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város turizmusában nagy és kihasználható potenciál van. Szűkös ugyanis a vendéglátóipari és szálláshely kínálat és nagy hiányosságok mutatkoznak a városmarketing terén. A növekvő vendégéjszakák száma ellenére még mindig az „egynapos" itt-tartózkodás a jellemző. Bár a város neve egyértelműen ismert országosan, de a város turisztikai lehetőségei, a városi rendezvények kevésbé ismertek.
A projekt tartalma	A fejlesztési elképzelés célja a város megjelenésének minőségi javítása. Ennek keretében kerülnének kialakításra az ún. „városkapuk": - Veszprém felől a kakas-hegyi kőkeresztnél üdvözlőtábla, parkolóhely, pihenőhely, - Győr felől a Csalogány Étterem előtt pihenőhely, térképes üdvözlőtábla telepítése, - térképes üdvözlőtábla és pihenőhely a nyugati kaput jelentő Akli városrészben. A projekt másik elem a települési információs táblarendszer formai és tartalmi megújítása, valamint a helyi termékek kínálatának erősítésével a városról kialakult kép javítása. Az imázsjavító intézkedésekbe a művészetoktatási és szakképző intézmény is bevonásra kerülne pl. fotópályázat, művészeti pályázatok kiírása, rendezése, stb. révén. A projekt része a város főterén nyílt wifi hozzáférés kiépítése is.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 3 db városkapu kialakítása - települési információs táblarendszer megújítása - nyílt wifi hozzáférés kiépítése a város főterén
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Helyi TDM szervezet
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	120 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

24. számú projekt - Horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zircnek rendkívül jó adottságai vannak a turizmus érdemi fejlesztésére vonatkozóan és rendelkezik a legtöbb aktív turisztikai terméktípussal, így a horgász-, lovas- és vadászturizmussal is. A fejlesztések alapjait az alábbi adottságok biztosítják: - a Zirci járásban egyre több a horgásztó, melyek kiváló pihenési, szórakozási, sportolási lehetőséget biztosítanak az érintett közösség számára; - kiváló terepviszonyok vannak a lovagláshoz; - a Bakonyi erdőknek köszönhetően pedig biztosítottak a feltételek a vadászati tevékenységhez.
A projekt tartalma	A projekt a város és környezete természeti adottságainak turisztikai célú hasznosításán alapszik. A projekt célja ezen turisztikai típusokhoz kapcsolódóan a megfelelő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés. Lehetőséget kell arra biztosítani, hogy a horgász-, lovas- és vadászturizmushoz kapcsolódó infrastruktúrákat fejleszteni lehessen, hogy a horgászni, lovagolni, vadászni vágyók mellett az egész család találjon itt megfelelő elfoglaltságot.
A projekt célja, elvárt eredmények	A horgász-, lovas- és vadászturizmushoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésének elősegítése
Projektgazda	Helyi kkv-k
Partnerek, stakeholderek	Zirci Városi Önkormányzat
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

25. számú projekt - Turisztikai szálláshelyek kialakítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A városban kevés a szálláshely, ezen belül is a közép kategóriás, de jó minőségű, szinte „falusi szálláshely" kategóriába sorolható szálláshely.
A projekt tartalma	A projekt célja a hiányzó szálláshelyek (apartmanok, vendégházak, vendégszobák) további kialakítása, bővítése a városban és a térségében, tekintettel arra, hogy szűkös a szálláshely kínálat. Ez leginkább a középkategóriás, jó minőségű, szinte „falusi szálláshely" kategóriába sorolható szálláshelyeket érinti. Ezen kívül pedig a lakóingatlanok tulajdonosai körében el kell végezni a kihasználatlan kapacitások felmérését a fizetővendég szolgáltatás esetleges megszervezése céljából.
A projekt célja, elvárt eredmények	- munkahely teremtés - új szálláshely
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat, helyi kkv-k
Partnerek, stakeholderek	TDM szervezet
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

26. számú projekt - Közösségi közlekedés komplex fejlesztése Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A személyszállítási logisztikai központ 2007-től a vasútállomás mellett működik, azonban források hiányában nem volt lehetőség sem a kiszolgáló épületek kialakítására, sem az autóbusz-pályaudvarhoz a város központi része felől vezető kerékpáros-gyalogos út megépítésére.
A projekt tartalma	Az autóbusz-pályaudvar fejlesztéséhez kapcsolódóan – megépítésre kerülne egy vegyes forgalmú kerékpáros-gyalogos út a városközpont felől az autóbusz-pályaudvar irányába. Ezen kívül pedig felújításra kerülne 3 db buszöbölpár a város több pontján.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 3 db buszöbölpár a városban - kb. 400 m kerékpárút
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Bakony Volán Zrt.
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	75 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 15

27. számú projekt - Közvilágítás komplex fejlesztése Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A városi közvilágítás éves szinten több mint 10 millió Ft költséget jelent az Önkormányzatnak.
A projekt tartalma	A projekt egyik célja a közvilágítás költségének energiahatékony csökkentése. Ez egyrészről a meglévő lámpatestek LED-es fényforrásra történő cseréjével lehetséges, mellyel jelentősen csökkenthető a rendszer villamosenergia igénye. Másrészről pedig a megfelelő szabályozással, az éjszakai megvilágítás időbeli és térbeli csökkentésével további megtakarítások érhetők el. A projekt másik célja, hogy az így lecsökkentett villamosenergia igény megújuló energiaforrás alkalmazásával, elsődlegesen hálózatra tápláló napelemes kiserőművel kerüljön megtermelésre.
A projekt célja, elvárt eredmények	- Kb. 900 db meglévő fényforrás cseréje LED típusú lámpatestre, - szabályozás kiépítése, - háztartási méretű kiserőmű (-vek) telepítése, - évente 5-10 mFt költségcsökkentés, - 200-300 ezer kWh/év megújuló energia termelés, - több ezer t/év CO2-kibocsátás csökkenés
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	200 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

28. számú projekt - Cigánydombi vízfolyás csapadékvíz-rendezése Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc Városában megkezdődött a komplex belterületi vízrendezés, mely eredményeként a tervezett 3 nagy rendszerből kettő megvalósult. A Cigánydombi-árok kiépítésével, valamint az Alkotmány és a Köztársaság utca egyes részein a vezetékek felújításával, kapacitásának bővítésével a központi csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése teljessé válhat.
A projekt tartalma	A városra elkészített vízrendezési koncepció egy részét az Önkormányzat korábbi pályázati támogatásból megvalósította, de ennek a nagy vízelvezető rendszernek a fejlesztése még hátravan, melynek keretében kb. 3500 fm árokrendszer felújítása szükséges. A projekt célja tehát egyrészt a Cigánydombi-árok csapadékvíz-rendezése, másrészt az Alkotmány utca egy részén és a Köztársaság utca egy részén (Rákóczi tér-Állomás utca) a vezetékek felújítása, kapacitásának bővítése. A központi csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése így teljessé válhat.
A projekt célja, elvárt eredmények	3500 fm árokrendszer felújítása
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével
Szinergiák	-
Költségigény	200 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

29. számú projekt - Belterületi járdák felújítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A városban lévő járdák állapota az elmúlt időszakban többek között a közműépítések miatt jelentősen romlott, a sávos helyreállítások miatt eltérő felületek alakultak ki. Az önkormányzat a lakossággal, vállalkozásokkal együttműködve több helyen felújította, bővítette a gyalogos közlekedési létesítményeket, azonban viszonylag sok helyen továbbra is nehéz a közlekedés.
A projekt tartalma	A projekt a teljes város területén, kb. 19-20 km hosszúságú járdaszakasz felújítására irányul. Komplex felújítás kb. 7,5 millió Ft/km összeggel kalkulálható.
A projekt célja, elvárt eredmények	20 km járda felújítása
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	150 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 15

30. számú projekt - Északi városrész gyűjtőútjainak komplex felújítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város északi részén található gyűjtőutak a helyi általános iskola, óvoda, középiskola, közösségi ház, sportpálya, illetve a tervezett sportcsarnok közúti megközelítését biztosítják, így kiemelten fontos a szerepük. Ez az úthálózat kapcsolja be az óvodát, iskolát, középiskolát a közlekedési hálózatba.
A projekt tartalma	A projekt keretében kb. 1300 m hosszan kerülnének felújításra belterületi utak felújítása.
A projekt célja, elvárt eredmények	1300 m felújított belterületi gyűjtőút
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	150 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

31. számú projekt - Lakóutak felújítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város közúthálózatából kb. 25 km a lakó és kiszolgáló út. Ennek egy részén (kb 5 km-en) még nincsen szilárd burkolat, illetve a többi rész is felújításra szorul. A korábbi projektek nem támogatták a lakóutak felújítást, így ezek fejlesztésére forrás nem volt. A lakóutak felújítása alacsonyabb fajlagos költséggel tervezhető.
A projekt tartalma	A projekt tartalma egy kb. 5 km szakaszon a végleges burkolat kiépítése és kb. 20 km szakaszon a meglévő burkolat javítása, felújítása.
A projekt célja, elvárt eredmények	25 km belterületi út fejlesztése
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

32. számú projekt - Zirc-Akli városrész szennyvízkezelése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Akli városrész a központi belterülettől távol helyezkedik el, emiatt a városi közcsatorna hálózathoz csatlakoztatása nem gazdaságos. Emiatt felmerült az egyedi szennyvíztisztító berendezés(ek) telepítésével történő szennyvízkezelés. A terület nyitott karszton helyezkedik el, így környezetvédelmi szempontból kiemelten fontos a szennyvíz korszerű kezelése.
A projekt tartalma	A projekt Akli városrészben egyedi szennyvíztisztító berendezés(ek) telepítését tűzte ki célul.
A projekt célja, elvárt eredmények	50 ingatlan egyedi szennyvíztisztítóval történő ellátása
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

33. számú projekt - Zirc-Kardosrét kerékpárút tervezése, építése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Kardosrét városrész megközelítése jelenleg vagy a 82-es számú főúton, vagy földúton lehetséges, így az ott lakók számára biztonságos, megfelelő körülményeket biztosító gyalogos, kerékpáros út nem áll rendelkezésre.
A projekt tartalma	A projekt célja, a Zirc, Reguly Antal Szakképző iskolától 1400 m hosszúságú kerékpáros közlekedésre is alkalmas szilárd burkolatú út megtervezése és kialakítása. Az út nyomvonala a Cuha-patak vonalát követve, állami és magántulajdonú ingatlanokon keresztül haladna, így ingatlan vásárlás is szükséges. A kiépített kerékpárút alkalmas arra is, hogy a Kardosrét városrészen lakók könnyebben megközelíthessék a zirci belterületi munkahelyeket.
A projekt célja, elvárt eredmények	1400 m új kerékpárút
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	-
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	90 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

34. számú projekt - Távhővezetékek korszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc városban két távfűtőmű működik, melyekből a lakások és az intézmények távhővezetéken keresztül kapnak melegvizet. A távhővezetékeket a telepítésük óta csak részben korszerűsítették. Napjainkra oly mértékben leromlott az egyik szakasz működőképessége (megnövelve rajta a hőveszteségét), hogy új vezeték kiépítése szükséges.
A projekt tartalma	A tervezett projekt célja a fűtőművekhez kapcsolódó távvezetékek cseréje, a rendszer hatásfokának növelése, az üzemeltetési költségek csökkentése, továbbá az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése.
A projekt célja, elvárt eredmények	200 m új távhővezeték
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Távhőszolgáltató
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	60 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

35. számú projekt - Tematikus utak kialakítása, működtetése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Zirci Járást több országos tematikus út (egyházi zarándokutak) is érintik, valamint számos olyan lehetőség van, melyekre alapozva kialakítható helyben, illetve a szomszédos járásokkal együttműködve tematikus út. A tematikus utak kialakítása, működtetése olyan új turisztikai szolgáltatást jelent, mely növeli az ide látogatók számát, a helyben elköltött pénzt, és a térség ismertségét erősíti.
A projekt tartalma	A projekt célja részben az ehhez kapcsolódó humán infrastruktúra bővítése (iroda, szakember), részben pedig a tematikus utakról szóló kiadványok (papír illetve elektronikus) elkészítése, illetve korszerű vendégtájékoztató eszközök (QR kódos, webes, wifis, stb.) beszerzése.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 3-4 tematikus út elkészítése, üzemeltetése - 1 fő munkahely teremtés
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat Magas-Bakony TDM Nonprofit Kft.
Partnerek, stakeholderek	Járási önkormányzatok
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	50 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

36. számú projekt - Egészségügyi alapellátás fejlesztése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A városban az egészségügyi alapellátás épületet érintő infrastruktúrája megoldott, azonban a műszerezettség, eszköz ellátottság fejlesztésre szorul.
A projekt tartalma	A tervezett projekt célja, hogy a háziorvosi, házi gyermekorvosi rendelőket korszerű orvosi, gyógyászati műszerekkel legyenek felszerelve, valamint a projekt részeként az épülethez tartozó parkolók kialakítása is történjen meg. A projekt további célja az orvosi ügyeleti ellátáshoz kapcsolódó eszközbeszerzés és ügyeleti jármű beszerzése.
A projekt célja, elvárt eredmények	- új kiépített parkoló, - háziorvosi szolgálatonként 1 orvosi csomag, - közös épületen belül automata defibrillátor
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Járási önkormányzatok
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	45 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

37. számú projekt - Helyi identitás és kohézió erősítése a Zirci Járásban

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc lakónépessége folyamatosan csökkent az elmúlt években és ezzel párhuzamosan a társadalom elöregedése is megfigyelhető. Sok fiatal az iskola elvégzése után máshol keres munkát és elköltözik a városból. Kiemelten fontos cél tehát az, hogy a népesség csökkenése és a fiatalok elvándorlása megálljon, illetve hogy a fiatalok visszajöjjenek a városba.
A projekt tartalma	A projekt alapvető célja a lakosság identitásának erősítése, ezáltal a térség népességmegtartó képességének növelése. A projekt részei az alábbiak lennének: - A helyi értékek feltérképezése, értéktárak összeállítása, hozzáférhetővé tétele és erre alapozottan a helyi hagyományőrzés erősítése, az ezzel foglalkozó civil szervezetek ösztönzése. - Kulturális, gasztronómiai rendezvénysorozat megszervezése, mely elsődlegesen a helyi lakosságnak mutatná be a helyi értékeket, ösztönözve őket a helyi termékek fogyasztására, használatára. - Ehhez kapcsolódóan különböző marketing akciók szervezése. - A testvérvárosi kapcsolatok erősítése a helyi termékek témakörében. - A témához kapcsolódó szakmákban (néprajz, művelődésszervező, helyi termék feldolgozás) ösztöndíj program kialakítása a fiatalok helyben tartása érdekében. - Állandó helytörténeti gyűjtemény kialakítása.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 1 helyi érték leltár településenként - 1 rendezvénysorozat - 1 helytörténeti gyűjtemény Zircen
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Járási önkormányzatok
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	42 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

38. számú projekt - Komplex közbiztonsági fejlesztés Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város nagy átmenő forgalma, a romló közbiztonság, illetve a folyamatos önkormányzati, vállalkozási fejlesztések védelme miatt kiemelten fontos egy komplex térfigyelő rendszer kialakítása. Ehhez kapcsolódóan a város és a térség közbiztonsággal foglalkozó szakemberei között a kapcsolat kiépítése, bővítése céljából eszközbeszerzési illetve szakmai program megvalósítása volna lehetséges.
A projekt tartalma	A projekt keretében egy, a teljes városra kiterjedő, az átmenő, bevezető utakat folyamatosan figyelő, ezáltal tulajdonképpen az szomszédos települések közbiztonságát is javító, 15-20 kamerából álló térfigyelő rendszer kerülne kiépítésre. A rendszer mellett kiemelt része a tervezett projektnek, hogy a térség közbiztonsággal foglalkozó szakemberei, civil szervezetei (polgárőrségek) közötti együttműködések erősödjenek, szakmai felkészültségüket pedig javuljon képzések, eszközbeszerzések segítségével.
A projekt célja, elvárt eredmények	- városi kamerarendszer kialakítása (15-20 kamera) - eszközbeszerzés (járművek, kapcsolattartási eszközök)
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	
Előkészítettség	A projekt azonnal indítható (nem engedélyköteles, vagy minden szükséges terv, engedély rendelkezésre áll)
Szinergiák	-
Költségigény	30 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

39. számú projekt - Hulladékudvar kialakítása Zircen

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A szelektív hulladékgyűjtés rendszeréhez kapcsolódva szükséges egy hulladékudvar kialakítása a város területén, ahová a lakosság a keletkező nem kommunális, továbbá jelenlegi gyűjtésben részt nem vevő szelektív hulladékát leadhatja (építési törmelék, háztartási veszélyes hulladékok).
A projekt tartalma	A projekt tehát egy hulladékudvar kialakítását célozza meg Zircen.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 db hulladékudvar kialakítása
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulás
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	25 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 18

40. számú projekt - Térségi energiastratégia készítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Annak érdekében, hogy a város energiastruktúrájának komplex fejlesztése előkészíthető legyen, szükséges egy kb. 30 km-es sugarú körben (hozzávetőlegesen a járás területére) komplex energiastratégia megalkotása, mely összehangolja a lehetőségeket és az igényeket.
A projekt tartalma	A projekt célja egy hosszú távra (25-30 évre) szóló stratégia megalkotása, melynek keretében felmérésre kerülnek a rendelkezésre álló energiaforrások, kihasználatlan lehetőségek a járás településeire vonatkozóan annak érdekében, hogy minél jobban csökkenthető legyen az energiafüggőség és a költségek. A komplex energiastratégia tudja meghatározni a térség hosszú távú energetikai beruházásait. A projekt munkahely teremtő beruházások megalapozásához is hozzá tud járulni, hiszen a megújuló energiaforrások használata a jelenleginél várhatóan több élőmunka igényt jelent.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 db közép-hosszútávú energiastratégia
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	„A Bakonyért” Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület
Előkészítettség	A projekt azonnal indítható (nem engedélyköteles, vagy minden szükséges terv, engedély rendelkezésre áll)
Szinergiák	-
Költségigény	25 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2015 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 15

41. számú projekt - Komplex programok a társadalmi együttműködésért

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc lakónépessége folyamatosan csökkent az elmúlt években és ezzel párhuzamosan a társadalom elöregedése is megfigyelhető. Sok fiatal az iskola elvégzése után máshol keres munkát és elköltözik a városból. Kiemelten fontos cél tehát az, hogy a népesség csökkenése és a fiatalok elvándorlása megálljon, illetve hogy a fiatalok visszajöjjenek a városba. Ennek egyik eleme a helyi identitás erősítése, melyhez a helyi és járási lakosság együttműködésének elősegítését célzó komplex programok megvalósítása szükséges.
A projekt tartalma	A projekt célja tehát a helyi, járási lakosság együttműködésének segítése egy komplex szociális szövetkezeti együttműködés kialakításával. Ennek része lenne a helyi termékekkel, turisztikával kapcsolatos tevékenység (pl. feldolgozás), a szociálisan hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerőpiaci igényekhez igazított fejlesztése és munkaerő közvetítése. A projekt szerves része a Zirci Erzsébet Kórház – Rendelőintézettel, valamint a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központjával való aktív együttműködés az egyes programok részleteinek kidolgozásában és azok későbbi lebonyolításában.
A projekt célja, elvárt eredmények	1 szociális szövetkezet
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Járási Hivatal, járás települései
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	24 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

42. számú projekt - Helyi vállalkozások támogatása, foglalkoztatási paktumok létrehozása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc gazdaságának alapja az erős szolgáltatói központi szerep, a fa- és bútoripari ágazatban meglévő fejlett munkakultúra, illetve a képzett munkaerő. Jelentős a burgonya és káposzta termesztés a városban, illetve annak környékén és vannak Zirchez kötődő, elismert termékek is. Annak érdekében, hogy a gazdaságában meglévő erősségeket megfelelően ki tudja használni a város, fontos támogatni a helyi vállalkozásokat.
A projekt tartalma	A fejlesztési elképzelés része a helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésük segítése érdekében a városi telephely, vállalkozás és termék kataszter kiegészítése és aktualizálása. Ezen kívül pedig bemutatkozási lehetőség biztosítása a helyi vállalkozások számára az Önkormányzat és a kistérség honlapjain. A projektötlet másik eleme az ún. foglalkoztatási paktumok létrehozása, ill. a létrehozás lehetőségének folyamatos vizsgálata. Ezek a foglalkoztatási paktumok a helyi partnerségen alapszanak és olyan szervezeti keretet tudnak biztosítani, amelynek segítségével egy asztalhoz lehet ültetni a térségben élő lakosság foglalkoztatásának érdekében tenni tudó feleket. Segítségével a humánerőforrás fejlesztés céljait összhangba lehet hozni a térség gazdaságfejlesztésének elképzeléseivel. Alapvetően a helyi és járási önkormányzatok, munkaügyi szervezet, vállalkozások, képző intézmények, kamarák, szociális partnerek, civil szervezetek, területfejlesztési szervezetek, stb. között létrejövő, a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében megszületett partnerségi együttműködést, összefogást foglalja magában.
A projekt célja, elvárt eredmények	- a városi telephely, vállalkozás és termék kataszter kiegészítése és aktualizálása - bemutatkozási lehetőség biztosítása az Önkormányzat honlapján - foglalkoztatási paktumok létrehozása
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	helyi és járási önkormányzatok, munkaügyi szervezet, vállalkozások, képző intézmények, kamarák, szociális partnerek, civil szervezetek, területfejlesztési szervezetek
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	10 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 60

43. számú projekt - Fecskeházak, szociális lakások kialakítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az utóbbi időben egyre nő a szociális bérlakások igénylőinek száma. A régi óvoda épületéből sikeres pályázat segítségével a csoportokat a központi épületbe helyezte át a város.
A projekt tartalma	Az így felszabadult épület - komplex átalakítás után - alkalmas lehet 7-8 szociális jellegű kis lakás kialakítására, melyben az érintett lakosságot lehetne elhelyezni. Ezzel többeknek biztosított lenne a lehetőség arra, hogy lakás lehetőséggel bírva munkahelyet találjanak.
A projekt célja, elvárt eredmények	8 szociális lakás kialakítása
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Zirci Járási Szociális Szolgáltató Központ
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 24

44. számú projekt - Győr-Veszprém vasút ipari műemlék turisztikai célú hasznosítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Győr-Veszprém vasútvonal országosan egyedülálló módon ipari műemlék. Közösségi közlekedési használatban van, de emellett igen jelentős a turisztikai szerepe is.
A projekt tartalma	A projekt célja ehhez kapcsolódóan ezen turisztikai szerep megerősítése, kielégítve azt a felmerülő igényt, hogy alkalmanként (akár nyári időszakban hetente is) nosztalgia vonatként gőzmozdonyos vagy egyéb, közösségi forgalomban már nem működő szerelvénnyel történő utas szállítás történjen. A projekt keretében kialakításra kerülne egy szervezési feladatokat ellátó iroda és egy honlap, valamint a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése (Cuha-völgyi megállók) is megtörténne.
A projekt célja, elvárt eredmények	- Cuha-völgyi megállók infrastrukturális fejlesztése - szervezési feladatokat ellátó iroda kialakítása - honlap
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Porva, Csesznek települések Önkormányzatai, MÁV, TDM szervezet
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	100 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2017 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

45. számú projekt - Családi napközi szolgáltatás indítása, bővítése, gyerekek nyári szünidei ellátásának biztosítása

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az Önkormányzat a zirci lakosság számára igyekszik az igényeknek megfelelő bölcsődei ellátást nyújtani, azonban ennek kapacitása, feltételei nem minden munkába visszatérni szándékozó nő számára megfelelőek. A családi napközik alkalmasak lehetnek az egyedi igények kiszolgálására is nemcsak Zircen belül, hanem a járás többi települését érintően is. A projektötlet további indokoltságát az adja, hogy a nyári szünetben egyre több nehézséget okoz a szülőknek a gyerekek elhelyezése, tekintettel arra, hogy kitolódik a nyugdíjkorhatár, a szülők gyakran több műszakban dolgoznak. Az iskolákban egyre több helyen van már lehetőség nyári szünidei táborok lebonyolítására, azonban ezek – tekintettel a költségekre – alapvetően gyermekek megőrzését szolgálják, holott számos olyan készség fejlesztésére is lehetőséget tudnának kínálni, mely a tanév során nem lehetséges.
A projekt tartalma	A projekt egyik célja tehát családi napközi létrehozása, melyek alkalmasak lehetnek az egyedi igények kiszolgálására is nemcsak Zircen, hanem a városon kívüli települések lakossága számára is. A projekt másik célja a 2015-2020 közötti időszakra olyan „rendezvénysorozat” létrehozása, amely a nyári szünetben lehetőséget biztosít a gyermekek tartalmas időtöltéséhez, fejlesztéséhez. Ennek keretében kézműves, nyelvi, informatikai, stb. programsorozat valósulhat meg a Zirci iskolában, mely hozzájárulhat a szülők munkahelymegőrzéséhez is.
A projekt célja, elvárt eredmények	- min. 2 új családi napközi, - 1 rendezvénysorozat
Projektgazda	Családi napközi engedéllyel rendelkező szervezet
Partnerek, stakeholderek	Zirc Városi Önkormányzat
Előkészítettség	Projektötlet
Szinergiák	-
Költségigény	80 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2018 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 12

46. számú projekt - Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai korszerűsítése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc Városi Önkormányzat által működtetett épületek jelentős részénél az energetikai állapot korszerűtlen, az energiatakarékosság elveinek nem megfelelő.
A projekt tartalma	Az energetikai korszerűsítés keretében az Idősek nappali ellátó otthona épületének energetikai adottságai kerülnének javításra a hőszigetelés és a nyílászárók cseréje tekintetében. Ezen kívül a gépészeti, villamossági rendszerek fejlesztése (szakaszolások, szabályozások), illetve megújuló energiahordozók felhasználása (elsősorban napenergia) is a projekt része.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 30-60% fűtési költség megtakarítás, - 20-80% villamosenergia költség csökkentés
Projektgazda	Zirci Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	Ifjúsági és Közösségi Ház, Idősek nappali ellátó otthona
Előkészítettség	A projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek többségével
Szinergiák	-
Költségigény	60 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2016 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 36

47. számú projekt - Komplett színpadtechnika beszerzése

A projekt címe	Lehetőleg rövid, a tartalomra utaló cím
A projekt indokoltsága, szükségesség	Zirc és a járás települései rendszeresen tartanak különböző szabadtéri rendezvényeket, melyeken szükséges a színpad kialakítása, illetve hang- és fénytechnika elhelyezése, üzemeltetése. Jelenleg nem áll rendelkezésre olyan egységes színpadtechnikai csomag, mely az igényeknek megfelelő lenne, így az esetek többségében ezen eszközök bérlésére van szükség, mely jelentős összeget jelent a rendezvények költségvetésében.
A projekt tartalma	Projekt egy olyan korszerű színpadtechnikai csomag megvásárlására irányul, mely alkalmas a városi illetve járási rendezvények céljaira.
A projekt célja, elvárt eredmények	- 1 db kültéri színpad - 1 db hangtechnikai csomag - 1 db fénytechnikai csomag
Projektgazda	Zirc Városi Önkormányzat
Partnerek, stakeholderek	
Előkészítettség	A projekt azonnal indítható (nem engedélyköteles, vagy minden szükséges terv, engedély rendelkezésre áll)
Szinergiák	-
Költségigény	30 M Ft
Ütemezés	A megvalósítás tervezett kezdete (év): 2015 A megvalósítás tervezett időtartama (hónap): 6

2. melléklet –Tervezői válaszok a partnerségi egyeztetésen tett észrevételekre (314/2012. szerinti véleményezők)

Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet szerinti egyeztetési eljárás keretében érkezett vélemények						
Sor-szám	Egyeztetési eljárásban résztvevő szervezet neve	Dokumentáció átvételének dátuma (ÉÉÉ.HH.NN)	Észrevétel érkezett-e (I/N)	Észrevételek beérkezésének dátuma (ÉÉÉ.HH.NN)	Beérkezett vélemény leírása	Tervezői válasz
1.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály, Építésügyi Osztály	2015.05.29.	I	2015.06.22.	A benyújtott településfejlesztési stratégia tervezete a TFK-ra és a TSZ-re alapozva készített, részletes alapos munka, az Eljr.-ben meghatározott tartalmi feltételeknek megfelel, amennyiben a partnerségi egyeztetés szabályairól az önkormányzat döntött.	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
2.	Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	2015.05.29.	I		Nem emel kifogást, a vonatkozó hatályos jogszabályi előírások betartása mellett azokat a képviselő-testület részére elfogadásra javasolja.	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
3.	Balaton- felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
4.	Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (Vízügyi és Vízvédelmi Hatóság)	2015.05.29.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
5.	Országos Vízügyi Főigazgatóság	2015.06.01.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
6.	Veszprém Megyei	2015.06.01.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt

	Katasztrófavédelmi Igazgatóság					tudomásul vették.
7.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály	2015.05.29.	I	2015.06.22.	Közegészségügyi szempontból elfogadásra javasolja	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
8.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatala	2015.06.01.	I	2015.06.18.	Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának elfogadását javasolja.	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
9.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatósága	2015.05.29.	I	2015.06.05.	Integrált Településfejlesztési Stratégiához hozzájárul	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
10.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály	2015.05.29.	I	2015.06.08.	Továbbküldi a Nemzeti Közlekedési Hatóság útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatalhoz	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
11.	Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ	2015.05.29.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
12.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	2015.05.29.	I	2015.06.19.	A megküldött dokumentáció tartalma a megfogalmazott kiegészítésekkel örökségvédelmi szempontból elfogadható. Az integrált településfejlesztési stratégia közvetlen örökségvédelmi érdeket nem sért. A stratégia elfogadása ellen kifogást nem emelek.	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
13.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály	2015.05.29.	I	2015.06.08.	A figyelembeveendő jogszabályi előírásokról tájékoztatást ad, egyebekben nem fűz hozzá észrevételt, véleményt.	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.

14.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály	2015.05.29.	I	2015.06.09.	A településfejlesztési javaslatok az erdőgazdálkodási térségek nem változtatják meg, a többi fejlesztési javaslatokhoz hatáskör hiányában kifogást nem emel, hozzá megjegyzést nem fűz.	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
15.	Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal Vezetője	2015.05.29.	I	2015.06.09.	Az ITS készítése során kéri figyelembe venni, és megjeleníteni a honvédelmi érdekeket (honvédelmi területek megjelenítése) a Stratégiában	A tervezők az észrevételt tudomásul vették azzal a kiegészítéssel, hogy a honvédelmi érdekeket az egyes projektek későbbi megvalósítása során kerülnek figyelembe vételre.
16.	Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság	2015.05.29.	I	2015.06.10.	Észrevételük, elvárásuk nincs	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
17.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
18.	Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság	2015. 05. 29.	I	2015.06.03.	Kifogást nem emel	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
19.	Veszprém Megyei Önkormányzat	2015.05.28.	I		Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója a 62/2013. (XII.19.) MÖK határozattal került elfogadásra, mellyel az ITS stratégiai célrendszere összhangban van. A rendelkezésünkre bocsátott anyag az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz való illeszkedést igazolja, azonban a megyei területfejlesztési koncepcióra nem tér ki, melyet pótolni szíveskedjenek. Itt hívjuk fel a	A tervezők az észrevételt tudomásul vették és a kért módosításokat az ITS 1. fejezetében és a 4.1.2 fejezetében

					figyelmet, hogy a megyei területfejlesztési koncepció 8. fejezete kitér a megyén belül különféle sajátosságokkal rendelkező területi egységekre a részcélok és beavatkozási területek meghatározásával, érintve Zirc várostérsége területét is. Szükségesnek tartjuk, hogy az ITS kiegészítéseként ezek a megállapítások is figyelembe vételre kerüljenek. - Az 1. fejezet bevezetőjénél (9. oldal első bekezdésének 3. pontjában) Veszprém megye Területfejlesztési Koncepciójának célrendszere és az Integrált Területi Program (ITP) összekapcsoltan kerül megemlítésre, célszerűnek tartanánk szétválasztani, mint ahogy a megyei területfejlesztési program is külön pontként szerepel. Logikailag így lenne helyes: megyei területfejlesztési koncepció — megyei területfejlesztési program - ITP. - Az elkerülő Út megépítése eredményezni fogja a környezetterhelés csökkentését, a lég és zajszennyezés mérséklését. A városon átmenő forgalom elterelésével párhuzamosan álláspontunk szerint az információs táblák, turisztikai szof elemek (információs rendszerek, alkalmazások stb.) szerepe felértékelődik, mellyel törekedni kell majd a város mellett elhaladó turisták Zircre való „becs alogatására” Összességében megállapítható, hogy jól strukturált, átlátható anyag készült, jól definiált célrendszerrel. Az ITS dokumentumban kidolgozott 6 tematikus és a 7 városrészi cél megfelelő módon fókuszál a feltárt problémákra, összefogottan ismerteti Zirc város településfejlesztési törekvéseit.	átvezették.
20.	Borzavár Község Önkormányzata	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.

21.	Nagyesztergár Község Önkormányzata	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
22.	Porva Község Önkormányzata	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
23.	Olaszfalu Község Önkormányzata	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
24.	Lókút Község Önkormányzata	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.
25.	Pénzesgyőr Község Önkormányzata	2015.05.28.	N		Kifogást nem emelő véleményezőnek kell tekinteni	A tervezők az észrevételt tudomásul vették.

3. melléklet –Tervezői válaszok a partnerségi egyeztetésen tett észrevételekre (egyéb észrevételek)

Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának partnerségi egyeztetése keretében érkezett vélemények						
Sor-szám	Név / Szervezet neve	Cím	Elérhetőség (e-mail, telefon)	Észrevételek beérkezésének dátuma (ÉÉÉ.HH.NN)	Beérkezett vélemény leírása	Tervezői válasz
1.	Igmándy né Hebling Gabriella	Zirc	+36 30 3867902	2015.06.12.	A pirossal jelölt szöveg nekem nem értelmezhető. Mit is jelent ez? A szilárd kommunális hulladékok szervezett gyűjtése, szállítása - az inert hulladékok kivételével - a lakások jelentős arányánál megoldott. Az illegális szemétlerakók száma csökkent, de e tekintetben vannak még teendők. ***A rendszeres hulladékgyűjtésben bevont lakások aránya lassú ütemű, de fokozatosan csökkenő tendenciát mutat, melynek oka a lakásállomány gyorsabb ütemű bővülése***	A tervezők a kérdéses mondatot törölték az ITS-ből.
2.	Várszegi Bernadett	Zirc, Március 15. tér 1.	varszegi.bernadett@zirc.hu	2015.06.17.	A T1, T2 és a T3 tematikus cél is érintett abban, hogy e tematikus célok mindenképpen városhatáron túlnyúló potenciállal kell, hogy számoljanak.	Ezzel egyetértenek a tervezők is.

					T1: Zircen a munkaképes korúak száma nem éri az 5000 főt, csak erre alapozni nagyvonalú lenne, valamint az alátámasztóban megállapítást nyert, hogy Zircen kevés a mezőgazdasági vállalkozó, tehát a mezőgazdasági termelés is vonzáskörzetben képzelhető el, ezért meg kellene határozni ezek tekintetében a vonzáskörzetet. Ezen kívül – mint azzal a megyei terv is számol-, az autóipari beszállítói gazdasági lehetőséggel ez a terv nem számol, holott helyi adottságként a gépi forgácsoló szakképzés helyben van. A TOP által is támogatott a foglalkoztatási paktumok (oktatási intézmények, civil szervezetek, önkormányzatok, társulások, munkaadók, érdekképviselet, munkaügyi kirendeltség között) létrehozását nem vizsgálja a terv. A cél elérésének eszköze lehetne.	A T1 tematikus célban megfogalmazottak nem csak a Zircen lévő munkaképes korúakra alapoznak. Járásszékhelyként természetesen az egész járásra értendő. A fejezet kiegészítésre került mezőgazdasági termelés szermpontjából releváns vonzáskörzet behatárolásával, valamint kiegészítésre került az autógyártáshoz kapcsolódó beszállítói gazdasággal és a foglalkoztatási paktumok létrehozásának lehetőségével is. Utóbbi a 42.sz. projektötletben is megjelenítésre került részletesebben.
					T2: számolni érdemes a térségi potenciállal (pl.: Eplény, Bakonybél, Csesznek). Itt is kialakul, nyilván az előzőtől eltérő, vonzáskörzet.	A T2 tematikus cél kiegészítésre került ennek megfelelően.
					T3: előzőekben leírt szemlélettel itt is érdemes megnézni a vonzáskört, aminek eredménye az intézkedéseket befolyásolhatja.	T3 tematikus cél kiegészítésre került ennek megfelelően.
					T4: nem igazán érthető Zirc történelmi múltja, nemzetiségi kultúrája és a központi szerep közötti szoros, felsorolás szintű összefüggés.	A tervezők itt azt kívánták bemutatni, hogy a Megalapozó vizsgálatában részletesen kifejtett társadalmi folyamatok hogyan, miképpen hatnak a város térségközponti szerepére. Milyen elképzelések

						megvalósítása szükséges ahhoz, hogy pl. a negatív demográfiai adatok ismeretében a térségközponti szerep erősödjön.
					T5: itt a B+R hiánya ismétlődik, de nem jelenik meg, hogy a vasút és autóbusz- állomás mellett a P+R elegendő-e- nyilván fejlesztésre szorul, ha a térségi szerep erősödik. Az autóbusz-pályaudvar megépítésével kiépültek a megállók. A kerékpárút vonatkozásában nagyon fontos az É-D irányú, országos hálózathoz illeszkedő nyomvonal kiépítése, a megyei terven szereplő K-Ny irányú, Bakonyon áthaladó nyomvonal nem illeszthető a célhoz?	Nincs arról információ, hogy a P+R helyek elegendőek-e, ill. hogy kevés lenne. A B+R hiánya viszont markánsan megjelent, ráadásul a projekt elképzelések között szerepel az Ipari Park megközelíthetőségének javítása is, melynek része a városközpontból a buszpályaudvaron át az Ipari park északi részéig tartó kerékpárút, ami még inkább erősíti a pályaudvarok B+R szükségességét. A Győr-Balaton kerékpárút az eddigiek során nagyobb prioritással jelent meg a tervekben (az igény is nagy lenne rá), mely Zirc szempontjából is relevánsabb talán.
					T6: Míg a szél és napenergia lokálisan nyerhető alternatív energiaforrás, addig a biomassza csak térségi szinten, térségi ellátással képzelhető el (térségi energiastratégia feladata feltárni ennek a részleteit).	Ezzel egyetértenek a tervezők is.
					Hiányosságnak tartom az egyes területekhez igazodó vonzáskörök meghatározásán túl a megyei jogú városhoz való kapcsolat meghatározását. A VMJV ITS-ben például ingázási adatokkal alátámasztottan a	A felvetésben vázoltak jogosságával a tervezők egyetértenek. Mindemellett jelen ITS keretében a rendelkezésre álló idő alatt pl. közlekedéssel kapcsolatos ingázási adatok mérésére és ahhoz

					Veszprémbe ingázók között előkelő helyen vannak a Zirciek (B.almádi, Várpalota, Zirc a három legnagyobb). Ennek megfelelően közlekedési szempontból is meghatározó irányként írja le Zircet. A dokumentumban a megyei foglalkoztatási paktumok, mint célterület benne van, az előzőekkel összefüggésben érintheti Zircet is.	kapcsolódó irányok elemzésére nem volt lehetőség sajnos.
					A projektek (egy-két kivételtől eltekintve) továbbra is csak az önkormányzat által összegyűjtött projektötletekből áll. Nem történt projektgenerálás a dokumentum elkészítése során. A kulcsprojektek között húzó helyi projekt a helyi termékfeldolgozás-valóban ez az a projekt, aminek elmaradása gátolná a cél megvalósítását?	Jelen ITS természetszerűleg támaszkodott a megyei tervezés során megfogalmazódott projektötletekre, már csak a rendelkezésre álló idő miatt is. Számosságát tekintve így is sok elképzelés lett összegyűjtve (47 db). Ezek egy jelentős részének megvalósítása sajnos még így is kérdéses lesz a források szűkössége miatt. Azt majd természetesen a jövő dönti el, hogy a helyi termékfeldolgozás valóban kulcskérdés lesz-e a város jövője szempontjából. Jelenleg az látszik, hogy egy ilyen adottságokkal rendelkező település, mint Zirc gazdasági fejlődése a környező gazdasági központok „vérkeringésébe" való hatékony becsatlakozás mellett a helyi (elsősorban élelmiszeripari) termékek feldolgozásában és a turisztikai potenciál kihasználásában lehet. Nyilván majd bizonyos időközönként (pl.évente) felül kell vizsgálni az ITS-t, hogy az abban foglaltak megvalósítása, iránya továbbra is megfelelő-e és akkor majd újra lehet/kell gondolni ezt is. De jelenleg

						ezt a projekt elképzelést azért soroltuk ide, hogy még inkább prioritásként legyen kezelve a jövőben.
					Nem jelennek meg a gazdasági szereplők által megvalósítható projektek.	A gazdasági szereplők az ITS-sel kapcsolatos workshopokba, egyeztetésekbe bevonásra kerültek. 2015. április 22-én külön is zajlott egy személyes egyeztetés az Önkormányzat szervezésében a tervezők és a helyi nagyobb gazdasági társaságok között (melyre összesen 5 cég képviselői jöttek el), annak érdekében, hogy a tervezők közelebbről is megismerhessék a nagyobb vállalkozások fejlesztési elképzeléseit, meglátásait. Ennek célja az volt, hogy a készülő ITS azokkal összhangban legyen. Az nem lenne járható út, hogy a dokumentum tartalmazza az egyes vállalkozások konkrét elképzelését (az legfeljebb az adott vállalkozás Stratégiájában kell megjelenjen). Egyébiránt a 04.22-ei egyeztetésen is jellemzően olyan igények merültek fel a vállalkozások részéről, amelyek az ITS-ben szerepelnek: az Ipari Park bővítése, infrastrukturális fejlesztése, úthálózat fejlesztése. Az egyes projektötletek esetében pedig a mellékletek között található adatlapok tartalmazzák a bevonandó partnerek körét is, több esetben említve a helyi vállalkozásokat.
					Az ipari park bővülését véleményem szerint nem csak az ipari park infrastruktúra hiánya okozza, hanem jelentős gátló tényező hogy az ingatlanok magántulajdonban vannak. E tényt is figyelembe	Az Ipari Parkra vonatkozó megjegyzés alapján a *V7* városrészi cél módosításra került.

					kellene venni a cél eléréséhez a szükséges intézkedés (ami közvetlen vagy közvetett) megfogalmazásánál.	
3.	Koós Gábor	Zirc	-	2015.06.18.	13.oldal 1. bekezdés felsorolás utolsó előtti eleme: Ez nem igazán ugyanaz a szint, mint a felsorolás többi tagja; ugyanilyen alapon az apátsági sör is belekerülhetne. Felette ott a magasabb kategória (élelmiszer-feldolgozó ipar), az ásványvíz is annak része.	A tervezők az érintett részt javították.
					14.oldal 1. bekezdés felsorolás utolsó eleme: Ezt kellene az első helyre tenni. Amennyi turisztikai bizottság, ilyen-olyan kft, egyesület, TDM már itt volt/van, tiszta átjáróház, jönnek-mennek az emberek. Egy ebben járatos, a helyi viszonyokat jól ismerő szakember mondta: a hivatalos oldal (városvezetés) egyértelmű és visszavonhatatlan elkötelezettsége és támogatása, a turisztikai szereplők egyértelmű támogatása nélkül pénzkidobás, ami turizmusszervezésben ma Zircen van. Enélkül pedig az összes fentebbi pont egyéni, eseti, alkalmi szövetségeken alapuló kezdeményezés marad, és semmi nem lesz az egységes városmarketingből. Egy friss példa a KT-nek készített TDM-beszámoló esete, jövő héten ismét tárgyalják.	A tervezők az érintett részt javították, azzal a megjegyzéssel, hogy a felsorolásban szereplő elképzelések nem feltétlenül fontossági sorrendben kerültek megfogalmazásra.
					15. oldal, 1 bekezdés felsorolás A kiemelt 5 tétel nem ugyanaz a szint, ezek már	A kiemelt 5 tétel közül négyet átraktak a tervezők a *V1 Városközpont* fejlesztési céljai közé, azok esetében jogosnak tartják az észrevételt. Az 5.

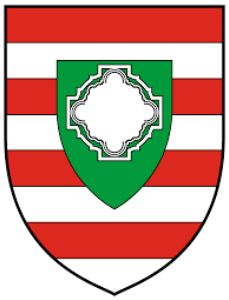
					konkrét projektek, nem stratégiai kérdések. Ugyanilyen alapon beírhatnánk a járdák javítását is. Ezek mind mehetnének a V1 részbe. Az első helyre kellene tenni: - Szolgáltató és gondoskodó szellemű és gyakorlatú városvezetés és -irányítás. Eddig - és még ma is - mind a képviselő-testület, mind az önkormányzati hivatal tevékenységét hagyományosan (gyakorlatilag a rendszerváltás óta) a hivatali-bürokratikus megközelítés jellemezte/jellemzi. Ez általánosan elterjedt vélemény. Apró példa: a város honlapján olvasható – jó szándékú, azonban szakmailag amatőr és természetesen nem reprezentatív - kérdésre "Szeret Zircen élni?" a válaszadók több mint harmada "nem"-mel válaszolt eddig. Tehát sem a látványos fejlesztések, sem a közjó érdekében hozott egyéb intézkedések nem érték el eddig a céljukat. Valami alapvetően más hiányzik, ami az identitástudatot erősítené. Sajnos azonban mind a képviselő-testület, mind a hivatal meg van győződve, hogy csak jót akar és jót is tesz, és az egyébként szegényes és egysíkú kommunikációjuk is ezt sugallja. Nem képesek kívülről látni magukat, és főként minden erre vonatkozó kritikát elhárítanak. A városvezetés mentalitását egyébként hűen tükrözi a szervezetfejlesztési ÁROP-pályázat (2008-2010)	„Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése és akadálymentesítése” elképzelést viszont nem törölték innen, mert az egy általános, több épületet érintő stratégiai megközelítés. A tervezők megjegyzik továbbá az észrevétel további részére vonatkozóan, hogy jelen ITS társadalmi véleményezési lehetősége kifejezetten a Stratégiában megfogalmazottakra kell kiterjedjen, nem pedig a városvezetés minősítésére. Ettől függetlenül a T4 tematikus cél eléréséhez szükséges elképzelések felsorolásnál a tervezők az első helyre tették az alábbi mondatot: „Az önkormányzati közigazgatás szolgáltató jellegének erősítése”

					egész menete és utóélete.	
					16. oldal T6: A Cuha-patak vízminősége a város után biztosan NEM, IV-V. osztályú. A régi egyesített, most már csapadék csatornába legfeljebb 1-2 szennyvízbekötés lehet (de szerintem egy sincs), ami rejtve maradt, de az a szennyezés sem lehet mértékadó, hiszen száraz időben is jelentős a belekötött kutak túlfolyóin át a patakba beáramló tiszta víz mennyiség. A szennyvíztisztító telep 2007-2011 között, két ütemben teljes rekonstrukción esett át, melynek eredménye alapján a kibocsátott tisztított víz minőségi paraméterei (amik tekintettel a Cuha-pata nyílt karszton történő átfolyására igen szigorúak) mindenkor alatta maradnak a hatóság által előírt határértékeknek.	A kérdéses rész módosítva lett az ITS-ben, azzal a megjegyzéssel, hogy a tervezők a rendelkezésre álló mérési adatokból dolgoztak. Tény ugyanakkor, hogy a legutolsó mérés óta eltelt időszakban változhatott a víz minősége. Az viszont biztos, hogy a város után nem ugyanolyan jó, mint a város előtti szakaszon.
					16. oldal 6. bekezdés: Ennek a kijelentésnek a valóságtartalmát azért megvizsgáltatnám egy helyi szakemberrel. Én az egész mondatot kifogásolom. Ugyanis vannak, akik kivonják magukat a kötelező közszolgáltatásból, ezt pedig adminisztratív-jogi eszközökkel kell a megfelelő szervnek (szabálysértési hatóság?) kezelni. Szerintem semmi köze a lakásálllomány bármilyen változásához.	A tervezők a kérdéses mondatot törölték az ITS-ből.
					17. oldal 1. bekezdés:	A kérdéses mondatrész módosítva lett az ITS-ben.

					Ezt a kijelentést nagyon pontosítani kellene. Úgy értik, hogy a föld-víz hőszivattyúval hasznosítani a geotermikus energiát? Mert az nem termálvíz, hanem fűtött/melegített víz. Zircen - és az egész Magas-Bakony területén - nincs termálvíz elérhető mélységben, ráadásul a geotermikus gradiens is kedvezőtlen. Csak a Bakony peremi részein (Móri-árok: Bodajk-Fehérvárcsurgó-Kincsesbánya-Iszkaszentgyörgy vonal, ill. a nyugati peremvidék: Hévíz, stb.) környékén.	
					17. oldal. 2. bekezdés felsorolás utolsó eleme: Ez elég viccesnek tűnik. Mi köze van ennek a közigazgatási-adminisztratív szervezési szintnek bármilyen energiához? A településszintű energiastratégia még érthető, mert a település önálló döntési szint. A járás viszont nem az. Az energiatermelés és -elosztás rendszere semmilyen módon nem igazodik a közigazgatási határokhoz. Ha mondjuk Szápár úgy dönt, hogy átmegy Fejérbe a móri járásba, akkor át kell dolgozni a járási energiastratégiát? Ugyan már. De ha pl. a borzavári tehenészeti telep trágyatárolójára biogáz üzem épülne, és abba Porva is beszállna, az is kistérségi energiarendszer, semmi köze nem lenne a járáshoz.	A projektötlet át lett nevezve „Térségi energiastratégia készítése”-re. A lényegen nem változtat, hiszen a célja továbbra is egy komplex energiastratégia megalkotása gyakorlatilag a járás/térség területére vonatkozóan, mely alapul szolgálhat a hosszú távú energetikai beruházásokhoz.

Zirc város integrált településfejlesztési stratégiája

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Közép-Dunántúli Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Készült: a Belügyminisztérium megbízásából
a KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002 sz. projekt keretében

Készítette: **KD-ITS KONZORCIUM**

Konzorciumvezető: ***Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.***

A konzorcium tagjai:

- *Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft.*
- *Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Kft.*
- *MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.*
- *PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.*
- *TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.*
- *VÁROS-TEAMPANNON Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*

Tervező iroda — *Zirc Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó vizsgálata a **PESTTERV Kft.** és a **MAPI Zrt.** tervezésében készült*

Zirc – Budapest – Székesfehérvár, 2015.

Tartalomjegyzék

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 8

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ 10

1.1 Településhálózati összefüggések 10
1.1.1 A település térségi szerepe 10
1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkciónak bemutatása, elemzése 12
1.1.3 A település dinamikai típusának meghatározása 15
1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata 17
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz (OFTK) 17
1.2.2 Kapcsolódás Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához 23
1.2.3 Kapcsolódás egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz 25
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata 27
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT) 27
1.3.2 Veszprém Megye Területrendezési Terve 28
1.4 A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek Zirc Város fejlesztését befolyásoló megállapításai 33
1.5 Hatályos településfejlesztési döntések 35
1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai 35
1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések 38
1.6 Településrendezési Terv előzményeinek vizsgálata 39
1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök 39
1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei 39
1.7 A település társadalma 45
1.7.1 A település népességének főbb jellemzői 45
1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok 55
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők 56
1.8 A település humán infrastruktúrája 60
1.8.1 Humán közszolgáltatások 60
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása 73
1.9 A település gazdasága 74
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre 74
1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői 77
1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések 81
1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők 84
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat) 86
1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere 88
1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program 88
1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere 90
1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység 91
1.10.4 Foglalkoztatáspolitika 92
1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás 92
1.10.6 Intézményfenntartás 93
1.10.7 Energiagazdálkodás 94
1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások 95

1.12 Táji és természeti adottságok vizsgálata 96
1.12.1 Természeti adottságok, Tájhasználat, tájszerkezet 96
1.12.2 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek, Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése 98
1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata 100
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei 100
1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái 100
1.14 Az épített környezet vizsgálata 102
1.14.1 A területfelhasználás és a telekstruktúra vizsgálata 102
1.14.2 Önkormányzati tulajdon kataszter 102
1.14.3 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése, az építmények vizsgálata, az épített környezet értékei, konfliktusai, problémái 103
1.15 Közlekedés 106
1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok 106
1.15.2 Közúti közlekedés, áruszállítás 106
1.15.3 Közösségi közlekedés 108
1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés 109
1.15.5 Parkolás 110
1.15.6 Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos megállapítások 110
1.16 Közművesítés 111
1.16.1 Víziközművek 111
1.16.2 Energia 116
1.16.3 Elektronikus hírközlés 123
1.17 Környezetvédelem 125
1.17.1 Felszíni és felszín alatti vizek 125
1.17.2 Levegőtisztaság és védelme 127
1.17.3 Zaj, és rezgésterhelés 128
1.17.4 Hulladékkezelés 128
1.17.5 Árvízvédelem 129
1.17.6 Talaj 129
1.17.7 Sugárzás védelem 129
1.17.8 Vizuális környezetterhelés 129
1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák 129
1.18 Katasztrófavédelem 130
1.18.1 Építésföldtani korlátok 130
1.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség 130
1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők 131
1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely 132
1.20 Városi klíma 132

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ 133

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ 141

3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése 141
3.1.1 A folyamatok értékelése 141
3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése 142
3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata 146

3.2 Problématérkép / Értéktérkép 147
3.2.1 Értéktérkép 147
3.2.2 Problématérkép 148
3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező városrészek 150
3.3.1 A városrészek kijelölése 150
3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek 162
3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek 162
MELLÉKLETEK 163

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Zirc járás (korábban kistérség) települései 11
2. táblázat - Veszprém Megye Területrendezési Terv Zircet érintő részei 30
3. táblázat - A VMTrT Zirc területét is érintő övezetei, és az érintett területek nagysága 31
4. táblázat - Zirc Város Stratégiai Programjának célrendszere (prioritás-program-alprogram) 36
5. táblázat - Hatályos településfejlesztési szerződések 38
6. táblázat - Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei, Zirc 39
7. táblázat - Állandó- és lakónépesség számának változása 2001-2013 között 45
8. Táblázat - A népesség korösszetétele 47
9. táblázat - Zirc város lakossága iskolai végzettség szerint járási és országos összehasonlításban (2001, 2011) 49
10. táblázat - Lakásállomány Zircen 55
11. táblázat - Bölcsődei és óvodai adatok, Zirc, 2013 60
12. táblázat - Középfokú oktatási intézmények Zircen 62
13. táblázat - Állandó városi rendezvények Zircen 69
14. táblázat - Működő vállalkozások száma alkalmazotti létszám alapján (2012) 75
15. táblázat - Működő vállalkozások nemzetgazdasági áganként, 2012-ben 75
16. táblázat - Lakásállomány megoszlása a szobák száma és az építés éve alapján 2013-ban 87
17. táblázat - Zirc Városi Önkormányzat 2014. évi teljesült és 2015. évi előirányzott költségvetése 88
18. táblázat - Az Önkormányzat vagyonszerkezete 2014-ben 89
19. táblázat - Művelési ágak Zirc közigazgatási területén (2014. júniusi állapot) 98
20. táblázat – Zirc települést közvetlenül érintő utak terheltsége, 2013. 107
21. táblázat - Szennyezőanyag-kibocsátás Zircen 127
22. táblázat - A város erősségei és gyengeségei 143
23. táblázat - A város lehetőségei és a veszélyek 145
24. táblázat - Akli városrész SWOT elemzése 151
25. táblázat - Tündérmajor városrész SWOT elemzése 153
26. táblázat - Kardosrét városrész SWOT elemzése 154
27. táblázat - Városközpont városrész SWOT elemzése 156
28. táblázat - Nagyvárosias terület városrész SWOT elemzése 157
29. táblázat - Családi házas lakóövezet SWOT elemzése 159

Térképjegyzék

1. térkép - Zirc elhelyezkedése országos viszonylatban 10
2. térkép - A Zirci járás 14
3. térkép - Zirc az OTrT szerkezeti tervében 27
4. térkép - A VMTrT korlátozó övezeteinek Zircet érintő lehatárolása 31

5. térkép - Sematikus ábra a szomszédos települések Zircet érintő megállapításairól, településszerkezeti elemeiről. 34
6. térkép - Vízellátás műszaki hálózati rendszere (vízbázis, hidrogeológia, hálózati rendszer) 112
7. térkép - Felszín alatti vízbázisok 113
8. térkép - Vízeróziónak kitett terület övezete Zirc és környékén 115
9. térkép - Zirc villamosenergia ellátásának alapellátó rendszere 117
10. térkép - Zirc földgázellátásának alapellátó hálózati rendszere 118
11. térkép - Az évi átlagos szélsebességek [m/s] 120
12. térkép - A Pannon-medencének és régiójának geotermikus hőtérképe 122
13. térkép - Értéktérkép 147
14. térkép - Problématérkép 148
15. térkép - Akli városrész 150
16. térkép - Tündérmajor városrész 152
17. térkép - Kardosrét városrész 153
18. térkép - Városközpont városrész 155
19. térkép- Nagyvárosias városrész 157
20. térkép - Családi házas lakóövezet 158
21. térkép - Ipari terület városrész 160

Ábrajegyzék

1. diagram - Lakónépesség számának alakulása 2000-2013 között 15
2. diagram - Zirc vándorlási egyenlege 2000-2013 között 16
3. diagram - Természetes szaporodás, fogyás 46
4. diagram - Zirc korfája (2013) 48
5. diagram - Foglalkoztatottak foglalkozási főcsoport szerint Zircen, 2011 51
6. diagram - A nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ban 52
7. diagram - Felhasznált segélyek összege Zircen 2009-2013 között 53
8. diagram - Általános iskolai tanulólétszám alakulása Zircen, 2001-2013 61
9. diagram - Krónikus ápolási napok száma 2008-2014. között 64
10. diagram - A háziorvosi ellátásban ellátott esetek száma Zircen, összesen 2008-2013. között 65
11. diagram – Főbb látogatottsági adatok intézményenként 2009-2014. között 69
12. diagram - Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft), 2004-2012 77
13. diagram - Működő mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati szektorba tartozó vállalkozások számának alakulása Zircen 2000-2012. között 78
14. diagram - Működő vállalkozások számának alakulása az ipari szektorban Zircen 2000-2012. között 79
15. diagram - Működő vállalkozások számának alakulása a szolgáltatási szektorban Zircen 2000-2012. között 80
16. diagram - Vendégéjszakák számának alakulása Zircen 2000-2013. között 80
17. diagram - Iparűzési adóbevéte (e Ft-ban) Zircen, 2005-2014. között 84
18. diagram - Lakásállomány alakulása Zircen 2000-2013. között 86
19. diagram - A zöldfelület nagysága Zircen (m2) 100
20. diagram - Egy lakosra jutó zöldterület nagysága (m2) 101
21. diagram - Vízellátottság fejlődése 2000-2014 között Zircen 111
22. diagram - Szennyvízelvezetés fejlődése 2000-2014 között Zircen 114
23. diagram - Villamosenergia ellátottság változása 2000-2014 között 116
24. diagram - Földgáz ellátottság fejlődése 2000-2014 között Zircen 117
25. diagram - Távhőellátottság alakulása 2000-2014 között Zircen 119

26. diagram - Távbeszélő fővonalak száma (db) Zircen 123
27. diagram - Kábeltelevíziós hálózata bekapcsolt lakások száma (db) Zircen 124
28. diagram - Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) Zircen 125
29. diagram - Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) Zircen 126
30. diagram - Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya Zircen (%) 128
31. diagram - Városrészek lakónépességének megoszlása 161
32. diagram - Lakónépesség korösszetétele városrészenként 161

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Kormány 2012-ben rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet). A rendelet szerint az **Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)** tartalmi követelményrendszere megváltozott, ami szükségessé teszi Zirc Város középtávot átfogó fejlesztési stratégiájának újragondolását és az ITS elkészítését.

Ennek aktualitását az is erősíti, hogy legutóbb 2002-ben készült átfogó stratégia a város középtávú általános társadalmi-gazdasági fejlesztési tervéről. Az idő előrehaladtával azonban oly mértékben változtak meg a külső és belső tényezők, hogy a fenti jogszabályi változások mellett időszerű is új alapokra helyezni Zirc településfejlesztéssel kapcsolatos jövőképét.

A megváltozott külső tényezők:

- megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák (gazdasági világválság hatásai),
- előtérbe kerültek korábban kisebb jelentőséggel kezelt szempontok, mint pl. az energiahatékonyság, a fenntarthatóság, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kérdése,
- megújult az EU kohéziós politikája („Európa 2020", amely az Európai Unió 2010-ben útnak indított növekedési és foglalkoztatási stratégiája), ezzel (részben) összefüggésben megújult a nemzeti szintű területfejlesztési koncepció (Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, amelyet az Országgyűlés az 1/2014 (I.3.) OGY határozatával elfogadott), új területi (megyei) és ágazati tervezési dokumentumok készültek el.

A megváltozott belső tényezők:

- a válság és a kormányzati politika hatására változtak egyes társadalmi (demográfiai), gazdasági folyamatok, illetve átalakultak a feltételrendszerek,
- jelentősen változott az önkormányzatok feladatköre (intézményfenntartás, közművelődés stb.),
- szükségessé vált az elmúlt években megvalósult fejlesztések eredményeinek, az elmúlt időszak tapasztalatainak kiértékelése.

Jelen munka célja tehát az, hogy a korábbi stratégiát kiindulási alapnak tekintve, de az azóta eltelt időszak megváltozott külső-belső körülményeit figyelembe véve elkészüljön **Zirc Város** középtávú (4-10 év) **Integrált Településfejlesztési Stratégiája**. Ennek első fázisa a **Megalapozó vizsgálat**, mely arra

hivatott, hogy a település jelenlegi helyzetének bemutatásával, elemzésével és kiértékelésével megfelelő alapot nyújtson az ITS megalkotásához.

A Megalapozó vizsgálat elsődlegesen az alábbi forrásokból származó adatok, információk, dokumentumok felhasználásával készült:

- a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal adatszolgáltatása,
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Zircre és a Zirci járásra vonatkozó kimutatásai,
- az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer ITS tervezését támogató alkalmazása (röviden: TeIR ITS),
- önkormányzati vagyonkataszter és vagyongazdálkodási adatok,
- intézmények adatszolgáltatása,
- nyilvánosan elérhető adatbázisok.

Hiszünk abban, hogy a Megalapozó vizsgálatra épülő Integrált Településfejlesztési Stratégia eredményeképpen Zirc városa a legnagyobb mértékben ki tudja használni fejlődési potenciálját a 2014-2020-as időszakban és olyan módon kerül kialakításra a dokumentum, hogy az abban megfogalmazott fejlesztési elképzeléseket teljes mértékben támogatni tudják az EU Strukturális és Beruházási alapjai.

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK

1.1.1 A település térségi szerepe

Zirc a Magas-Bakonyban, a Zirci-medencében található festői fekvésű kisváros, Magyarország legmagasabban fekvő városa. Veszprém megye Zirci járásának egyetlen városa, és egyben központja, melyet északról a Sestra-hegy, északnyugatról a Pintér-hegy, dél-nyugatról pedig a Három-hegy szegélyez. Földrajzi elhelyezkedését tekintve a város a fő dunántúli fejlődési tengelyek között található.

Zirc városa a maga alig több mint 7.000 fős lakónépességével (*2013.12.31-ei KSH adat*) kisvárosnak minősül ugyan, de ennek ellenére a Közép-Dunántúli régió ezen részén hagyományosan térségi szerepkört is betölt, ezért is emlegetik a várost legtöbbször a „Bakony fővárosaként". A **térségi központi** funkciója jellemzően az oktatásra, az egészségügyi ellátásra, valamint az adminisztratív funkciók egy jelentős részére terjed ki.

Mind emellett Zirc városa a Bakony közelsége révén, valamint a Ciszterci Apátság, az Arborétum és számos egyéb látnivalónak köszönhetően **kulturális és szellemi központ** is. A város a legteljesebb mértékben őrzi hagyományait, mind emellett számos egyéb, a nagyobb városokra jellemző funkciókat is ellát.

Veszprém megyén belül fontos településhálózati elemnek számít, hiszen itt halad át a Veszprém-Győr vasútvonal, továbbá a 82-es számú főútvonal is. A megyeszékhely Veszprémtől való távolsága kb. 25 km, míg Pápától 45 km-re keletre, a Balatontól 35 km, Győrtől 57 km távolságra található.

1. térkép - Zirc elhelyezkedése országos viszonylatban

Forrás: Google Maps

A rendszerváltás előtt jelentős volt a bányászat és az arra épülő ipar a környékbeli területeken, azonban a Dudari mélyművelésű bányát 2000-ben bezárták, így a környék ipara folyamatosan leépült, kiürült és ezzel párhuzamosan Zircen is csökkent a foglalkoztatás. A város gazdasági helyzetét mára jellemzően a fa- és bútoripar, az építőipar, valamint kereskedelmi-szolgáltatási szektorban tevékenykedő kis- és közepes vállalkozások határozzák meg, melynek köszönhetően a **foglalkoztatás** terén is központi szerepet tölt be a járás életében.

1. táblázat: Zirc járás (korábban kistérség) települései

Település	Jogállás	Lakónépesség (2013. december 31.)	Terület (km²)
Zirc	járásszékhely	7 083	37,40
Bakonybél	község	1 240	24,36
Bakonynána	község	1 050	14,93
Bakonyoszlop	község	430	14,20
Bakonyszentkirály	község	850	27,90
Borzavár	község	709	13,00
Csesznek	község	564	24,21
Csetény	község	1 896	18,37
Dudar	község	1 637	24,58
Lókút	község	390	18,11
Nagyesztergár	község	1 178	18,29
Olaszfalu	község	1 047	42,80
Pénzesgyőr	község	340	17,65
Porva	község	425	28,13
Szápár	község	485	7,09

Forrás: KSH területi statisztika

1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkciónak bemutatása, elemzése

1.1.2.1 Térségi központi funkció

Közigazgatás

A város **igazgatási feladatait** a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal látja el, melynek zirci székhelye mellett két telephelye, kirendeltsége üzemel Borzaváron és Lókúton. Az Önkormányzati Hivatal szervezeti egységei: Igazgatási Osztály, Építésügyi Osztály, Pénzügyi Osztály, Önkormányzati Osztály, Városüzemeltetési Osztály. A Polgármester és a Jegyző mellett nyolc fős képviselő testület irányítja a város működését. Emellett a járás igazgatási tevékenységét a Zirci Járási Hivatal végzi, mely szintén az Önkormányzat épületében található.

Oktatás

Zircet gyakran nevezik a **„diákok városának”** is, hiszen az általános közoktatásban résztvevők aránya rendkívül magas a lakosság számához képest. Alap- és középfokú oktatási szerepköre erős térségi vonzással bír, ugyanis a helyben tanulók mellett igen jelentős a más településről bejáró tanulók száma.

A városban egy óvoda és bölcsőde (Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde), egy alap- (Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola) és két középfokú oktatási intézmény (III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium) működik. A Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Lókúton is rendelkezik telephellyel, ahogy az Általános Iskolának is több tagintézménye működik Zirc, Bakonybél, Lókút, Olaszfalu településeken. Az alap- és középfokú oktatási intézmények fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Az általános iskola a Zirci, a középiskolák azonban a Veszprémi Tankerülethez tartoznak. Az általános iskolában a tanulók száma jelenleg 544 fő, míg a középfokú oktatási intézmények közül a Gimnáziumba 310 fő, a Szakképző Iskolába pedig 382 tanuló jár.

Nagy hiányossága ugyanakkor a városnak, hogy nincs felsőoktatási intézménye. A főiskolán, egyetemen továbbtanulni kívánó helyi lakosok Győrbe, Veszprémbe, Székesfehérvárra, valamint Budapestre utaznak elsősorban.

Az oktatási intézmények sorába tartozik a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Zirci Tagintézménye, mely a 3-18 éves korú, pszichés és tanulási problémákkal küzdő gyerekeket, tanulókat és családjaikat fogadja. A nevelési tanácsadóban több szakterület is képviselteti magát, így megtalálható pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus is az intézményben.

Egészségügy, szociális ellátás

A Zirci Erzsébet Kórház - Rendelőintézetnek köszönhetően az **egészségügy** területén is kiemelkedő térségi vonzóereje van a városnak. Az elmúlt évek legjelentősebb beruházása pont az egészségügy területén történt, ugyanis a 114 éve működő Zirci Erzsébet Kórház - Rendelőintézet 2011-ben az Európai Unió támogatásával új járóbeteg-szakrendelővel egészült ki, mely a járás teljes területét kiszolgálja 18 szakterületen.[1]

A település **szociális ellátásáról** a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ, a Családsegítés és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint az Idősek Klubja gondoskodik. Ezeknek a szervezeteknek a működése is Zirc város térségen belüli központi funkcióját erősíti.

1.1.2.2 Kulturális és szellemi központi funkció

Turizmus

A város a történelmi emlékeinek, régészeti és műemléki kincseinek köszönhetően kiemelt turisztikai célpontként is funkcionál. Az itt található látnivalók közül jelentős a Ciszterci Apátság, az Arborétum, a Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma és még több építészeti, kulturális érték. A Bakonynak, valamint a közelben található több tanösvénynek, természeti értéknek köszönhetően jelentős a bakancsos turizmus és a lovasturizmus is a városban.

Kultúra, közművelődés

Az iskolák, mint a város kulturális értékei megismerésének alapjait jelentő intézmények mellett említésre méltó **kulturális intézmény** a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB, melynek látogatói száma évente meghaladja a 12.500 főt. A Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház 1992, a Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma 1972 óta várja az érdeklődőket. Az elmúlt években nyílt meg a Ciszterci Látogatóközpont, mely a Ciszterci Műemlékkönyvtár és a 2012-ben rekonstruált Arborétum mellett kedvelt célpontja a városba látogató turistáknak.

Zirc kulturális életében jelentős szerepet töltenek be a civil szervezetek, melyekből jelenleg körülbelül nyolcvan működik a városban. Az egyesületek és az alapítványok programjai teszik igazán színessé a kulturális palettát (pl. Zirci Városi Vegyeskórus, „A BULI” fesztivál, Bakonyi Betyárok folklór hagyományőrző rendezvény).

[1] Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézet honlapja

A kulturális kínálatából azonban hiányzik a színház és a mozi, ami miatt csak korlátozottan képes betölteni a város a kulturális funkciót. Az ilyen jellegű kulturális igényeket a környező nagyvárosok (Győr, Veszprém) elégítik ki.

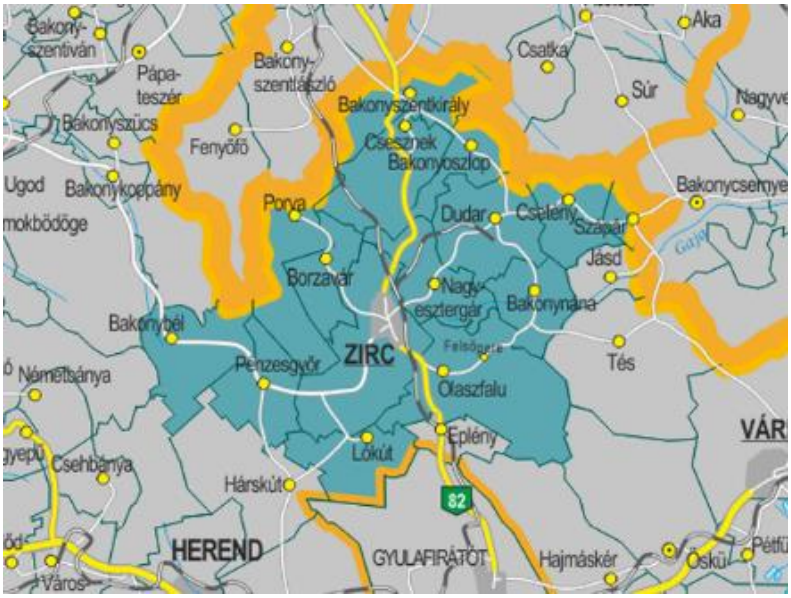
Sport

A **sportélet** területén jelenleg 26 egyesület működik a városban, amelyek összefogják a különböző labdajátékokat, a küzdő és testépítő sportágakat, az atlétikát, a speciális mozgáskultúrát és tömegsportot. A város sportlétesítményei viszont fejlesztésre szorulnak. Az iskolák tornatermeinek, sportpályáinak, valamint a tanuszoda állapota miatt a sportolási lehetőségek korlátozottak.

1.1.2.3 Foglalkoztatási funkció

A település **foglalkoztatási** szerepköréről elmondható, hogy az egyik legfontosabb problémája a kevés számú munkahely, mely annak is köszönhető, hogy a környékben található Dudari bánya 2000-ben történt bezárása után az ipar folyamatosan leépült, kiürült. A lakók jelentős része ingázó életvitelt folytat. Jelenleg az ingázás nagy távolságra zajlik, Győr, Székesfehérvár, Mór, Veszprém, Várpalota településekre. Mindez azt eredményezi, hogy a város munkaerőpiaca kiszolgáltatott a távoli központok gazdasági lehetőségeinek, s hosszabb távon erősíti az elvándorlást a munkahelyet biztosító települések irányába. A település gazdasági vonzereje, tőkevonzó képessége mérsékelt. Kevés a kínálható telephely, a hasznosítható ipari terület. A város elsősorban a kis- és közepes vállalkozások számára lehet vonzó.

2. térkép - A Zirci járás

Forrás: www.jaras.info.hu

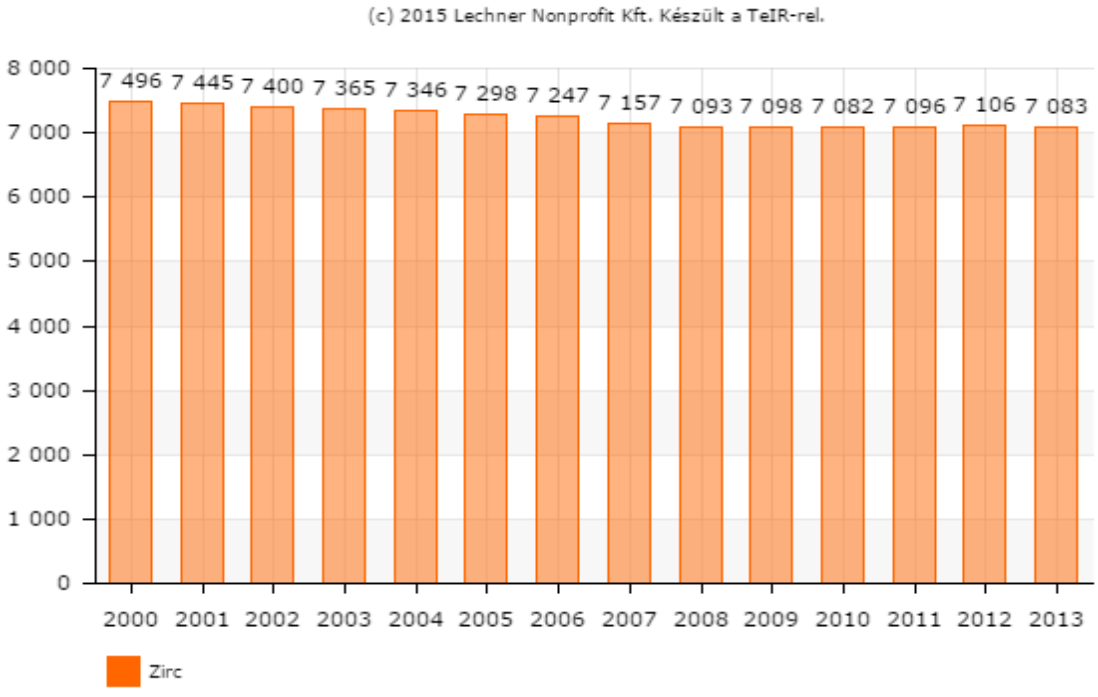
A város tehát a járásban közigazgatási, oktatási, valamint kulturális és szellemi központi szerepkört tölt be, azonban ezek a felsőoktatás, a kulturális intézmények (színház, mozi) és a foglalkoztatás terén hiányosnak bizonyulnak. Megállapítható, hogy ezeken a területeken a város a megyeszékhely, a térség nagyvárosai, valamint a főváros vonzáskörzetébe tartozik.

1.1.3 A település dinamikai típusának meghatározása

Zirc népessége 1980-ig folyamatosan növekedett a Dudari Szénbánya fejlesztésének köszönhetően, a kilencvenes években tapasztalható gazdasági átalakulás azonban az ekkora mértékű népességnövekedést lassította, majd megállította és visszafordította. Ennek megfelelően a lakónépesség száma 2008-ig mérsékelt ütemben ugyan, de folyamatosan csökkent.

Az ezt követő években viszont az itt élők száma szinte alig változott, ami figyelemre méltó az országos demográfiai adatokat, tendenciákat ismerve.

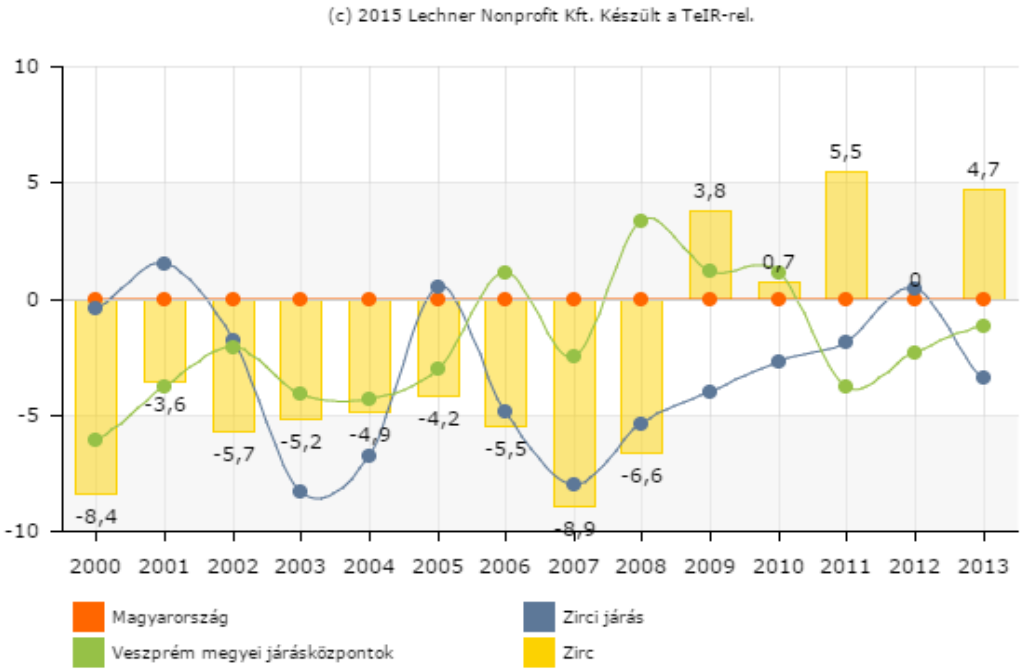
1. diagram - Lakónépesség számának alakulása 2000-2013 között

Forrás: TeIR ITS

A népességszám nem jelentős változása nem egy mérsékelt természetes fogyásnak tudható be (ahogyan az látható az 1.7.1.1 fejezetben is), hanem annak, hogy nagy számban költöznek be lakók, elsősorban a környező településekről Zircre. Ez különösen szembetűnő, ha a Veszprém megyei többi járásközponttal és a Zirci járás egyéb településeivel hasonlítjuk össze a városban megfigyelhető vándorlási egyenleget.

2. diagram - Zirc vándorlási egyenlege 2000-2013 között

Forrás: TeIR ITS

Zirc tehát a népességszám változás, valamint a városhierarchiában betöltött szerepe alapján a mérsékelt dinamikájú városok közé sorolható.

1.2 TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz (OFTK)

A 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési időszakra való felkészülés idején hazánkban alapvetően megváltoztak a terület- és településfejlesztés törvényi és szervezeti keretei. Az Országgyűlés 2014. január 3-án elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló határozatot, ezzel új irányt szabott az ország, a térségek és a települések fejlesztéséhez.

Az Országgyűlés döntése alapján a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 Koncepcióban elfogadott alapelveket és stratégiai célkitűzéseket úgy a jogalkotásban, mint a szakpolitikai stratégia-és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni. Ebből következik, hogy a várostérségek (járások) és a járásközpont városok tervezésénél is érvényesíteni kell (az EU2020 Stratégiához is kapcsolódó, azzal összehangolt) célkitűzéseket. (Ezért indokolt – mintegy iránymutatásul - ezen országos célkitűzések számbavétele a 2014-2020 közötti időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó munkarészei között).

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, valamint meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja, és az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU2020 Stratégiához illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg az ország egésze, továbbá térségei illetve városai számára.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a további tervezés – így az Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása és elfogadása - során is figyelembe veendő - horizontális szempontként határozta meg:

- a befogadást – a társadalmi felzárkózás támogatását,
- az esélyegyenlőség megteremtését, a nemzetiségi identitás erősítését,
- a fenntartható fejlődést– fenntartható növekedést,
- az értékmegőrzést és az intelligens növekedést.

A fejlesztési források felhasználásának NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban rögzített alapelvei:

- nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- a közpénzfelhasználás közhasznot eredményezzen,
- partnerség és közösségi részvétel,

- foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- a megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség,
- a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségek és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségekből és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokoltelőnyben részesíteni.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelölt ki.

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében specifikus és területi célkitűzések kerültek meghatározásra. A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, így a járásközponti városi ITS-ek számára is kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat, amelyekre a középtávú fejlesztési feladatok épülhetnek.

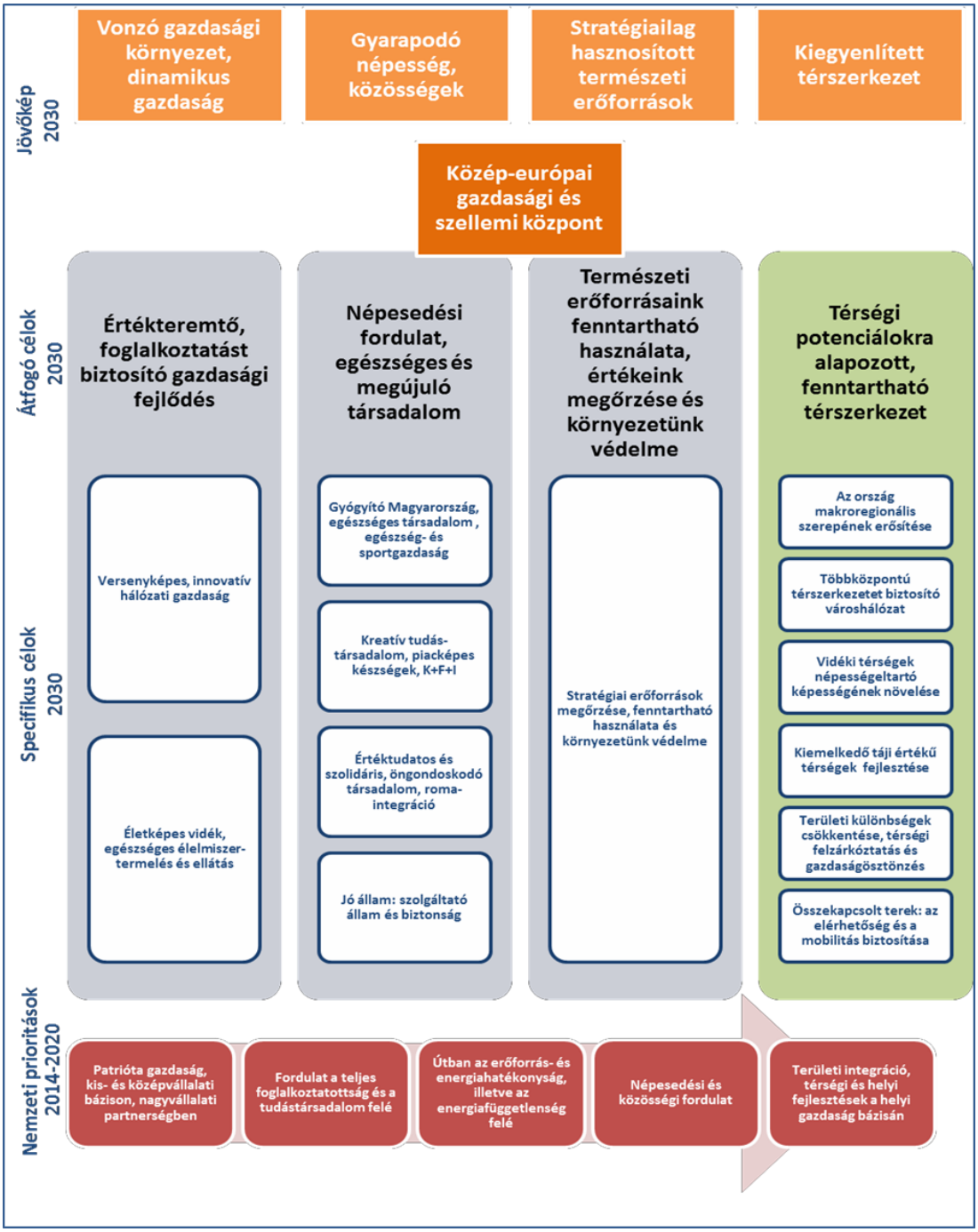
A szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok az alábbiak:

- versenyképes, innovatív gazdaság,
- gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás,
- kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.

A területi specifikus célok, amelyek Zirc tervezését is érintik:

- a vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- a területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
- összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

1. ábra - Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepció

A magyar fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája, illetve a 2014–2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló uniós fejlesztési források képezik. A Koncepció a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon

(2014–2020 között) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják. A nemzeti prioritások igazodnak az Európai Unió által megfogalmazott programozási keretekhez, melyeket érvényesíteni kell a hazai tervezés és végrehajtás során.

A középtávra szóló integrált városfejlesztési stratégiák számára iránymutatóak azok a prioritások és fejlesztési tématerületek is, amelyeket a dokumentum a 2014-2020-as időszakra meghatároz.

2. ábra - Nemzeti prioritások 2014-2020

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepció

A város-vidék együttműködést érvényesítő várostérség fejlesztés NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban meghatározott szempontjai, amelyeknek érvényt kell szerezni a városi ITS-ek kidolgozása során:

- Teret kell nyerniük a várostérségi települések által közösen kialakított és megvalósított fejlesztéseknek, és csökkennie kell a települési szinten kiosztott és a pályázati úton elérhető fejlesztési közpénzek jelentőségének.
- A városi fejlesztések is a térség egészének javát szolgálják, az erőforrások települések közötti funkcionális és harmonikus elosztásával. Mindez dedikált forráskereteken, térségi együttműködésben kialakított helyi- térségi projektcsomagok vagy programok formájában nyilvánulhat meg, különösen az uniós fejlesztési források felhasználásakor.
- A nagyobb városainkban – különösen a húszezer fő feletti városainkban– külön erőforrásokat kell fordítani a városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciókra is.
- Ugyanakkor kialakítandók a vidékies települések sajátosságainak megfelelő fejlesztések is, és a kettőnek szinergiában kell lennie egymással.
- A várostérségek fejlesztéseit központilag orientálni kell, összhangban a kormányzati és megyei szintű fejlesztésekkel. Fontos, hogy e tárgykör sokszínű legyen, lehetőséget adva a komplex és integrált megközelítések alkalmazására, kiterjedve a települési infrastruktúrára, a közösségi és közúti közlekedésre, a gazdaságra és helyi gazdaságra, a foglalkoztatásra, a közszolgáltatásra, a társadalmi felzárkózásra, a tudatformálásra vagy akár a képzésekre.
- Minden területi alapú tematikus fejlesztés esetében törekedni kell arra, hogy a beavatkozás terei itt is egy vagy több várostérségből épüljenek fel (pl. a területpolitika vagy egyes ágazati politikák kiemelt térségei). Így válhat a fejlesztések területi „építőelemévé" e valós helyi szintű térszerveződés.
- Együtt-tervezés: nemcsak a közpénzekből megvalósuló térségi fejlesztésekben, de a települések gazdálkodásában és tervezésében (ld. terület- településrendezési- és településfejlesztési tervezés, helyi adópolitika) is a térségi, a várost és vonzáskörzetét szerves egységben kezelő szemléletet és gyakorlatot kell alkalmazni.
- Törekedni kell a természeti környezet értékeinek megőrzésére, a belső városi zöldfelületek és a várost övező ökológiailag értékes területek közti kapcsolatok erősítésére.

Stratégiai várostérség-fejlesztés követelményei a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentum szerint az alábbiak:

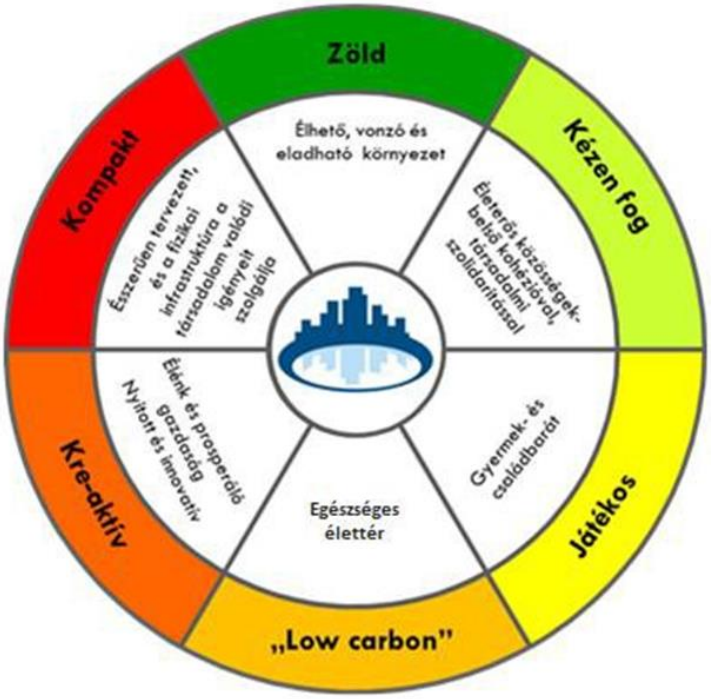
- Nemzeti szinten összehangolt, reális adottságokra alapozott, városgazdasági szempontokat is integráló várostérség fejlesztési, és különösen várostérségi gazdaságfejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása szükséges a nemzetgazdasági növekedés élénkítése érdekében.
- Olyan városi jövőképek kialakítására van szükség, melyek egységes koordináció révén elősegítik, hogy a városok térségi és gazdasági szempontoknak is megfelelve integrált stratégiai szemléletet képviselhessenek, melyekben a térségalkotó, hasonló adottságokkal rendelkező települések egymás fejlesztési intézkedéseit nem kioltva, hanem összehangolt tervezésük és fejlesztéseik révén hatékonyabb és fenntarthatóbb rendszereket alakítanak ki, egyeztetve a helyi társadalom képviselőivel, a települést használó csoportok preferenciáival.

Veszprém megyére vonatkozóan az alábbi fejlesztési irányok kerültek meghatározásra a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentumban:

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar" megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.
- Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A karsztvíz ivóvízforrás védelmének fejlesztésével a környezet minőségének javítása és a Balaton táji, természeti védelmének növelése.
- A balatoni turisztikai körzet, mint rekreációs térség szolgáltatás- és minőségi kínálatának a szezonalitást oldó fejlesztése, koordinálása.
- A városok térségszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.
- A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentumban a „sikeres város" stratégiájának alapelemei iránymutatóak Zirc Integrált Településfejlesztési Stratégiája kidolgozása során is.

3. ábra - A „sikeres város" stratégiájának alapelemei

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepció

1.2.2 Kapcsolódás Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepció

A Veszprém Megyei Területfejlesztési Koncepciót a Veszprém Megyei Közgyűlés 62/2013. (XII.19.) számú határozatával fogadta el. Veszprém Megyei Jogú Város Közgyűlése 383/2013. (XII.19.) számú határozatával egyetértett a Koncepcióval. Ez a dokumentum hivatott arra, hogy a megye egészének tervezési alapjait lefektesse. Előzőek okán a megyei területfejlesztési koncepció készítése úgynevezett teljes tervezés, mely kiterjed:

- a megye társadalmi, gazdasági és környezeti alrendszereire egyaránt, beleértve a vidéki térségekkel kapcsolatos témaköröket;
- a megye fejlődése szempontjából fontos témákra, ágazatokra;
- a megyei szinten és a központi szinten kezelhető témákra és ágazatokra egyaránt;
- az önkormányzat és a közszféra tevékenységeivel befolyásolható témákra és ágazatokra, de emellett számba veszi a gazdasági szereplők, a vállalkozások, a civil szervezetek, egyházak és egyéb társadalmi szerveztek felelősségi körébe tartozó feladatokat.

Fentiek figyelembevételével Veszprém megye területfejlesztési koncepciójának feladata a megye fejlesztéspolitikájának megfogalmazása, Veszprém megye és térségei területi fejlődése fő irányainak, fejlesztési stratégiai céljainak és az ezek elérését segítő legfontosabb eszközöknek hosszabb időtávra szóló meghatározása.

A megyei területfejlesztési koncepció rögzíti azokat a sarokpontokat, amelyek a megye városai, települései fejlesztési stratégiáinak kidolgozása során is figyelembe veendők. Zirc ITS kidolgozásánál is meghatározandók azok a kapcsolódási pontok, amelyeken keresztül a városi stratégia összhangja biztosított lesz a magasabb rendű megyei fejlesztési dokumentumban kitűzött célokkal, és azok eléréséhez hozzájárul. Minden megyei város, így Zirc esetében is szükséges mindazon helyi és várostérségi fejlesztési célok beépítése a stratégiába, amelyek a helyi sajátosságok alapján legjobban illeszkednek a megyei célokhoz. Zirc esetében ezek elsősorban az autóipari klaszterhez történő kapcsolódás a beszállítói hálózatokon keresztül, a Bakony idegenforgalmi adottságait hasznosító fejlesztések, a hagyományos fafeldolgozás és faipar, és a mezőgazdaság lehetnek.

A megyei területfejlesztési koncepció meghatározza **Veszprém megye jövőképét**, mely olyan távlati célokat vázol fel, amelyek - a Nemzeti Fejlesztési Koncepcióban kitűzött országos szintű stratégiai célkitűzések megvalósulásától is függő ütemben és mértékben – az alábbi pontokban kapcsolódnak Zirc városához:

- a helyi erőforrások széleskörű kihasználásával erősödik a gazdaság úgy az ipari ágazatok, mint a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások vonatkozásában,
- javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei úgy a K-Ny irányú közúti és vasúti, mint az É-D-i irányú közúti és vasúti (Veszprém – Győr) kapcsolatok vonatkozásában,
- a belső közlekedési hálózat javításával valamint a közösségi közlekedés feltételei javításával javul a munkahelyek és az ellátást biztosító központok elérhetősége,
- bővül a turizmus, javulnak a vendégül látás feltételei, a Balaton-felvidék kihasználja a kiemelkedő turisztikai potenciáljában rejlő lehetőségeket, kialakul a Balaton-felvidék és a Bakony turisztikai és fejlesztési együttműködése,
- a Bakonyalja térségében bővülnek a falusi vendéglátás, a rekreáció lehetőségei, javulnak annak feltételei, térségi együttműködései.

A **megyei fejlesztési koncepció átfogó céljait** vizsgálva Zirc az alábbi megyei célkitűzésekhez kapcsolódik/kapcsolódhat szorosabban:

- A járműipar és a hozzá kapcsolódó gép- és elektronikai ipar fejlesztése;
- A balatoni turisztikai kínálatot bővítő és kiegészítő turisztikai fejlesztés a Bakony és a Bakonyalja településeit érintően;

- Az alumíniumipar fejlesztése, ezen iparágban kialakult - egymásra épülő – gazdasági vertikum fejlesztése (Ajka és Várpalota térségében) a bányászat fenntartása (Zirc térségében) a környezetvédelmi követelmények fokozott érvényesítésével;
- A faipar és bútorgyártás a magas erdősültségre és a kialakult munkakultúrára, mint helyi erőforrásokra alapozva (Veszprém, Pápa és Zirc térségében);
- Veszprém – Zirc – Győr gazdasági tengely vasúti kapcsolatra alapozott fejlesztése, Veszprém és Győr járműipari együttműködésének bővítése Veszprém gazdasági szerepének térségi erősítése érdekében;
- A mezőgazdaság fejlesztése elsősorban a káposzta- és burgonya termesztés, valamint a sertés, a szarvasmarha és juhtenyésztés területén (tejtermékek kisüzemi előállításának támogatása);
- A vasúti kapcsolat fejlesztése Veszprém – Zirc – Győr viszonylatban;
- A közúthálózat fejlesztése terén a Veszprém – Zirc – Győr irányú kapcsolatot biztosító 82-es főút Bakonyon belüli új szakaszainak kiépítése;
- Zirc fejlesztése a Veszprém-Győr közötti térben a „Bakony fővárosa” szerepkör kiteljesítésével.

Veszprém Megye Területfejlesztési Programja

A megyei területfejlesztési koncepcióval összhangban, arra építve készült Veszprém Megye Területfejlesztési Programja. A területfejlesztési koncepció a megye hosszú távú céljait jelöli ki, és ezzel mintegy iránytűje a 2014-2020-as időszakra középtávú időszakra készülő területfejlesztési programnak. Veszprém megye területfejlesztési stratégiai programja figyelembe vette a koncepció célkitűzéseit, azokból kibontva határozta meg a középtávú prioritásokat, feladatokat.

A megyei operatív program igyekezett rendszerezni a megye fejlesztési irányaihoz kapcsolódó projektötleteket, elképzeléseket ezek között valamiféle együttműködés relációkat keresve, megteremtve egy olyan környezetet, amelyben a területfejlesztés szereplői majd továbbgondolhatják a projektötleteiket. A végrehajtás intézményrendszere (pályázat, végrehajtó szervezet, stb.) sem volt kidolgozott kormányzati szinten az OP készítése időpontjában, ezért az OP egyes fejezeteinek kidolgozottsága nem teljes körű. Ennek ellenére a megyei operatív program, továbbá az új követelményrendszernek megfelelően elkészült Veszprém megyei Integrált Területi Program is tartalmazza Zirc Város részéről a megyei önkormányzathoz benyújtott projektötleteket. Ezek a városi projektötletek a Zirc ITS-ében meghatározandó városfejlesztési célokhoz is jó alapot szolgáltatnak.

1.2.3 Kapcsolódás egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz

A térségi fejlesztési programok közül „A Bakonyi Önkormányzatok Szövetségének hosszú távú kistérség-fejlesztési programja” kapcsolódik Zirc városához. Ez a dokumentum azonban 1998-ban készült, így ilyen

távlatból már nem releváns jelen Tanulmány készítéséhez. A Bakonyi Önkormányzatok Szövetsége elkészítette a Társadalmi-gazdasági operatív fejlesztési programját is, amely azonban szintén idejétmúltnak tekinthető, mivel több mint 10 évvel az ITS készítése előtt, 2004-ben készült. Az operatív program 10 éves időtávra szól, erre az időtartamra határozta meg a kistérség jövőképét is, emiatt ma már nem tekinthető releváns dokumentumnak. Aktuálisnak tekinthető kistérségi koncepció, program nem áll rendelkezésre. A korábban elkészült térségi dokumentumok mindegyike tíz évnél régebbi, jellemzően 10-15 évvel ezelőtt íródtak, így Zirc ITS-ének készítéséhez nem nyújtanak aktuális információt.

1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Zirc város közigazgatási területét az alábbi területrendezési tervek érintik:

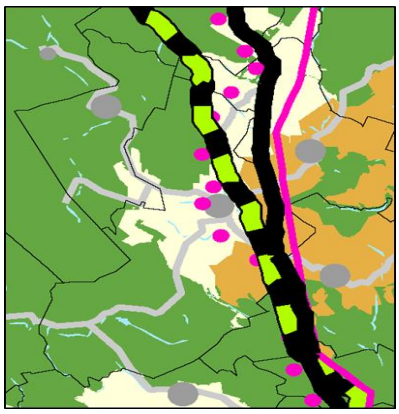
- Országos Területrendezési Terv (OTrT),
- Veszprém Megye Területrendezési Terv (VMTrT).

Az OTrT előírásait Zirc területén alapvetően a VMTrT értelmezi, pontosítja tovább. Jelenleg azonban a 2014-es OTrT és a - még az új OTrT alapján nem módosított - VMTrT között átmenetileg nincs teljes koherencia.

A kiemelt térségi és a megyei területrendezési terveknek az OTrT-vel való összhangba hozataláig a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az OTrT által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatokat az OTrT előírásainak alkalmazásával kell kijelölni. A megyei területrendezési tervben megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül az OTrT előírásait kell alkalmazni. Bár ezek az előírások elsősorban a településrendezési eszközökre vonatkoznak, azonban ezeket részben az ITS készítésekor is érdemes figyelembe venni. Emiatt a 2014-es OTrT és a VMTrT vonatkozó részeit is ismertetjük.

A megyei területrendezési övezetek szabályozási tartalma Zirc tervezésénél is figyelembe veendő. A terület alkalmassági korlátozások már az ITS készítése során is orientálnak az új fejlesztési célok és potenciális helyszínek meghatározásakor. Az OTrT és a VMTrT övezeti szabályainak és a területi lehatárolásoknak való tételes megfelelés azonban elsősorban nem a városfejlesztési stratégiai dokumentumok készítése, hanem a városrendezési tervezés során válik konkrét feladattá.

3. térkép - Zirc az OTrT szerkezeti tervében

Forrás: OTrT

Az OTrT Zirc területét érintő szerkezeti elemei a következőek:

- A település területének a települési térségen kívüli legnagyobb része az erdőgazdálkodási i, kisebb része a mezőgazdasági, illetve a vegyes területfelhasználású térségbe tartozik,
- 82 sz. főút,
- Győr – Veszprém egyéb országos törzshálózati vasúti pálya,
- 8. Északnyugat-dunántúli kerékpárút: 8.A: Győr – Pannonhalma – Csesznek – Zirc – Veszprém – Balatonalmádi – Balatonfüred – Badacsonytomaj – Szigliget – Keszthely – Hévíz – Zalabér – Zalaegerszeg – Zalalövő – Őriszentpéter, az országos kerékpárút törzshálózat eleme,
- Győr – Litér a 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme.

Az OTrT Zirc területét is érintő övezetei pedig az alábbiak:

- Országos ökológiai hálózat,
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület,
- Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület,
- Országos vízminőség-védelmi terület,
- Kiemelt fontosságú honvédelmi terület.

1.3.2 Veszprém Megye Területrendezési Terve

A Veszprém Megyei Területrendezési Terv (VMTrT) célja elősegíteni Veszprém megye térszerkezetének - az OTrT-ben 2008-ban történt változtatásokat is figyelembe vevő - további fejlesztését, a települések, településcsoportok számára a kedvező fejlődési perspektíva területi feltételeinek megteremtését.

Ezen túlmenően az alábbi célok kerültek megfogalmazásra a VMTrT-ben

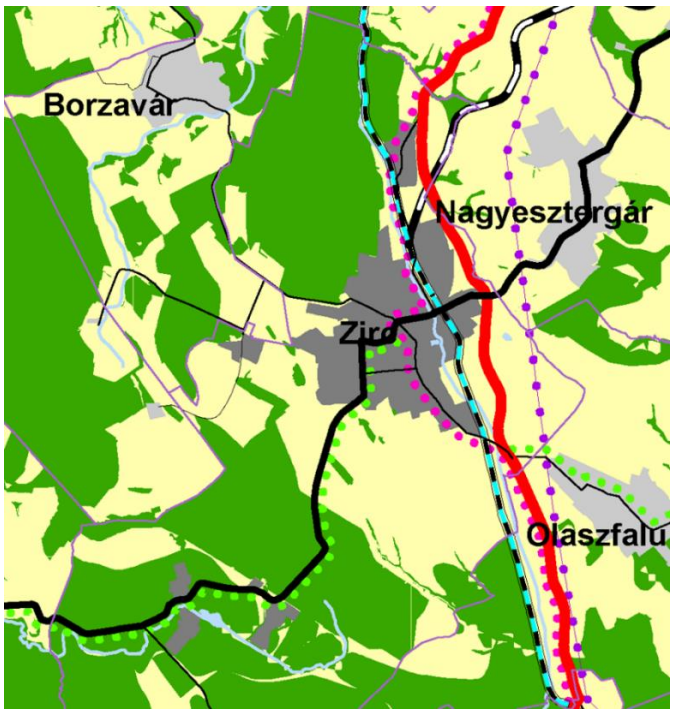
- a megye elmaradott és fejlettségben élen járó térségei között a térszerkezet fejlesztésével, valamint a térségi szabályozás alakításával a településközi kapcsolatok erősítését, az együttműködés elmélyítését,
- a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét,
- a megye településrendszerének kiegyensúlyozott fejlesztését, a térszerkezetben meglévő aránytalanságok kiegyenlítését, a meglévő központok erősítését, a központhiányos térségek illetve belső perifériák funkcióinak bővítését, a településrendszer központjai számára kedvező működési feltételek valamint a megfelelő hozzáférhetőség biztosítását,

- a térségi terület-felhasználás rendszerének, optimális hosszú távú szerkezetének meghatározását, a terület-felhasználási és környezethasználati konfliktusok feloldását,
- a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését, azok térbeli rendjét,
- az ökológiai, társadalmi elvek és értékek érvényesítését,
- a megye területén található ökológiailag értékes és a tájképvédelem, szempontjából értékes területek megőrizve fejlesztésének, a táji, természeti és épített környezeti értékek védelmének biztosítását,
- a kitűnő adottságokkal rendelkező idegenforgalom fejlesztését, a lehetőségek mind szélesebb körének kihasználását lehetővé tevő területszerkezet és szabályozás kidolgozását,
- valamint a fejlesztések lehetséges helyszíneinek biztosítását.

Veszprém megye területrendezési tervéről a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Veszprém Megye Területrendezési Tervéről szóló 5/2005. (V.27.) önkormányzati rendelete (5/2011. (II.28.) önkormányzati rendelettel egységes szerkezetbe foglalt szöveg) rendelkezik.

A rendelet célja, hogy meghatározza Veszprém megye egyes térségei terület-felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára.

4. ábra - Zirc a VMTrT szerkezeti tervében

Forrás: Veszprém Megye Területrendezési Terv

A megyei területrendezési terv - a készítésére vonatkozó tartalmi követelményeket rögzítő 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásaival összhangban - térségi területfelhasználási kategóriákat alkalmaz. A településszerkezeti terv OTÉK szerinti kategóriáit összevontan, a megfelelő megyei területfelhasználási kategóriák részeként tartalmazza a VMTrT. Zirc hatályos településszerkezeti tervében meghatározott valamennyi - meglévő és tervezett - beépítésre szánt terület a települési térség részeként épült be a VMTrT szerkezeti tervébe.

A Veszprém Megye Területrendezési Terv Zircet érintő részei az alábbiak:

2. táblázat - Veszprém Megye Területrendezési Terv Zircet érintő részei

Kategória	VMTrT Zircet érintő része
Új főúti kapcsolat	82. sz. főút: Veszprém térsége (8. sz. főút) - Zirc – Győr (1. sz. főút)
Főutak tervezett településelkerülő szakaszai	82. sz. főút: Veszprém, Eplény, Zirc
Térségi jelentőségű mellékutak	Zirc - Dudar - Mór/Bodajk - 81.sz. főút Nagygyimót - Bakonykoppány - Bakonybél - Zirc
Egyéb országos törzshálózati vasútvonalak	Győrszabadhegy - Veszprém vonal
Vasúti mellékvonalak	Zirc – Dudar
Országos jelentőségű kerékpárút	8. Északnyugat-dunántúli kerékpárút: 8.A: Győr – Pannonhalma – Csesznek - Zirc - Veszprém – Balatonalmádi - Balatonfüred - Badacsonytomaj - Szigliget - Keszthely – Hévíz – Zalabér – Zalaegerszeg – Zalalövő – Őriszentpéter
Térségi kerékpárút	Bakonykoppány - Bakonybél - Zirc - Jásd - Szápár – Bodajk

Forrás: Veszprém Megye Területrendezési Terv

A VMTrT övezeti érintettségekkel kapcsolatban kiemeljük, hogy az egyes törvények területrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCXXIX. törvény az alábbi megyei övezeteket megszűntette, így ezeket nem kell alkalmazni:

- 3.4. sz. melléklet: Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete,
- 3.4. sz. melléklet: Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete,
- 3.5. sz. melléklet: Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete,

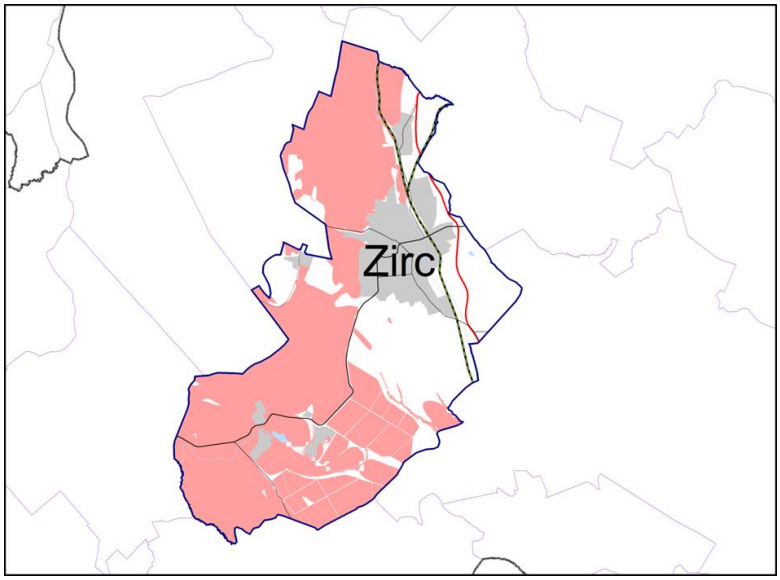
- 3.5. sz. melléklet: Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete,
- 3.6. sz. melléklet: Történeti települési terület övezete,
- 3.7. sz. melléklet: Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete,
- 3.8 sz. melléklet: Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe övezete,
- 3.9. sz. melléklet: Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete,
- 3.11. sz. melléklet: Nagyvízi meder övezete,
- 3.13. sz. melléklet: Rendszeresen vízeróziónak kitett terület övezete,
- 3.14. sz. melléklet: Széleróziónak kitett terület övezete.

3. táblázat - A VMTrT Zirc területét is érintő övezetei, és az érintett területek nagysága

Övezet	Hektár
Magterület	1 427,31
Pufferterület	764,12
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	1 363,88
Erdőtelepítésre alkalmas terület	405,86
Földtani veszélyforrás területének övezete	teljes. közig. ter.
Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület	1 213,71

Forrás: VMTrT

4. térkép - A VMTrT korlátozó övezeteinek Zircet érintő lehatárolása

Forrás: VMTrT

A település területét érintő különböző korlátozó övezetek és a hozzájuk kapcsolódó előírások meghatározzák, hogy a közigazgatási területen belül hol esik korlátozás alá az új beépítésre szánt területek kijelölése a településrendezési tervekben. Ez ugyan az ITS-t közvetlenül nem érinti, de a fejlesztési elképzelések térbeli meghatározásánál mindenképpen figyelembe érdemes venni.

1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS SZERKEZETI TERVEINEK ZIRC VÁROS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

A szomszédos települések Zircre hatást gyakorló megállapításai (települési vélemények nélkül, a szerkezeti tervek és leírások alapján):

Nagyesztergár: 31/2006. (IV. 26.) Kt. határozattal elfogadott majd 1/2009. (I. 27.) Kt. határozattal módosított Településszerkezeti terv és leírás:

A község külterületének észak-nyugati sarkán halad át a 11. sz. Győrszabadhegy – Veszprém vasútvonal és annak 100-100 m-es védőtávolsága, valamint mellette párhuzamosan a megyei terv által tervezett (Győr-Pannonhalma) Románd – Balatonalmádi kerékpárút, ami Zirc területén is folytatódik. Az észak-nyugati közigazgatási határ mentén Természeti területet jelöl a szerkezeti terv. A nyugati közigazgatási határ mentén a 82. sz. II. rendű főút és annak 100-100 m-es védőtávolsága, a 11/B sz. Zirc – Dudar vasútvonal és annak 50-50 m-es védőtávolsága, valamint a 82. sz. II. rendű főút Zircet elkerülő út és annak 100-100 m védőtávolsága, valamint a 8216 sz. Zirc – Mór összekötő út és annak 50-50 m-es védőtávolsága lép ki Nagyesztergár területéről és éri el Zircet. Nagyesztergár dél-nyugati, Olaszfaluval és Zirccel közös hármas határnál Zircet és Olaszfalut is érintő környezetvédelmi célú védőterület fed. A dokumentumokból és tervlapról nem állapítható meg egyértelműen milyen jellegű ez a környezetvédelmi célú védőterület, de valószínűsíthetően szélerőművek telepítése miatt került kijelölésre a védőterület.

Olaszfalu: 42/2009. (VI. 29.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és leírás

A község észak-nyugati határa közelében a Nagyesztergáron is látható környezetvédelmi védőterület átnyúlik Zirc területére. Vélhetően szélerőművek hatásterületét jelöli ez a védőterület, ugyanis Olaszfaluban több szélerőművet jelöl a szerkezeti terv, sőt Zirc területére is egyet. A nyugati oldal középső részén több közlekedési létesítmény és azok védőtávolsága is áthalad Zirc területére: a 82109. j. Olaszfalu bekötő út, a 82 j. II. rendű főút, a 11. sz. Győrszabadhegy – Veszprém vasútvonal és a megyei terv által tervezett (Győr-Pannonhalma) Románd – Balatonalmádi kerékpárút.

Lókút: 43/2005. (VI. 08.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és leírás

A község észak-nyugati széle Natura2000 védett terület, ami Zirccel határos. A 83103 sz. Lókút bekötő út és annak 50 m-es védőtávolsága a községet észak felé hagyja el és ér Zirc területére. A közigazgatási határ mellett, az úttól nyugatra szennyvíz tisztítót ábrázol a szerkezeti terv, de védőterületet nem jelöl körülötte. Vélhetően a tisztító befogadója a Szarvas patak, ami innen Zirc felé folyik. Lókút északi középső településhatára mentén természeti területeket jelöl a szerkezeti terv. A leírás szerint ezek természetközeli gyep- és erdőterületek.

Pénzesgyőr: 147/2004 (IX.6.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és leírás

Az észak-keleti és a dél-keleti határ mentén természeti területet jelöl a szerkezeti terv az ott lévő erdők területére. A 8301 j. Zirc - Nagygyimót összekötő út és annak 50-50 m-es védőtávolsága Pénzesgyőr keleti csatlakozó határának középső részén lép át Zirc területére. Mellette párhuzamosan egy megyei terv által tervezett kerékpárút halad szintén Zircre átlépve. A 8301 j. úttól délre, a közigazgatási határt érintve védendő tájhasználatú mezőgazdasági területet jelöl a szerkezeti terv. A védelem oka nem derül ki a tervlapról. A leírás szerint ide tartoznak a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által természeti területként nyilvántartott, többnyire gyep művelési ágú mezőgazdasági területek.

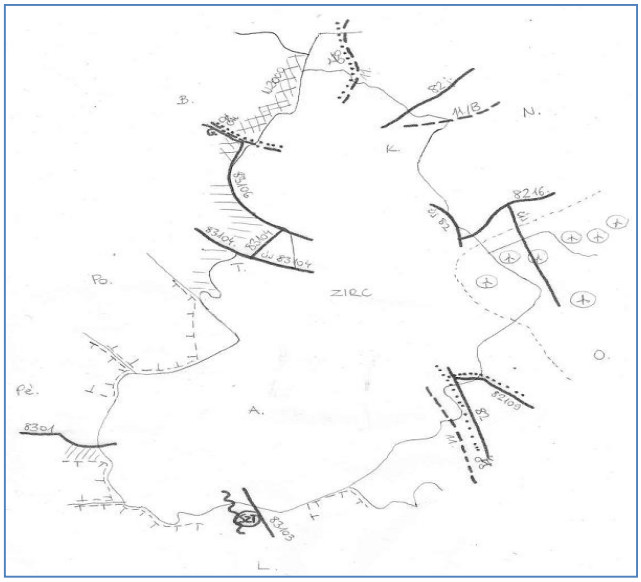
Porva: 73/2004. (XII. 9.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és leírás

A község dél-keleti sarka kivételével természeti területnek jelöli a szerkezeti terv a Zirc közeli mezőgazdasági és erdő területeket.

Borzavár: 36/2005. (V. 25.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és leírás

A közös közigazgatási határ mentén – a 083 hrsz-ú úttól keletre kivételével – természeti területek, az észak-keleti részen ezen felül Natura2000 területek találhatóak. A természeti terület jelölést a természetközeli gyep- és erdőterületekre jelölték. A község keleti részén egy nagy-középnyomású gázvezeték és egy kerékpárút halad Zirc területére át. A két település közös (Borzavár keleti) határszakaszán halad végig a 83106 j. Zirc – Porva bekötő út, aminek egyik 50 m-es védőtávolsága Zirc területén húzódik. Hiányzik a szerkezeti tervről a 83104 sz. összekötő út feltüntetése, ami Zircet Tündérmajornál éri el.

5. térkép - Sematikus ábra a szomszédos települések Zircet érintő megállapításairól, településszerkezeti elemeiről.

Forrás: VMTrT

1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Településfejlesztési Koncepció

Zirc város megelőző Településfejlesztési Koncepcióját az LT-PLAB Bt. és a Partner Kft. készítette el 2004-ben, melyet a 188/2004.(VI.21.) Kt. számú határozat szerint Zirc Város Önkormányzati Képviselő-testülete el is fogadott. A Koncepció a 2001-es népszámlálási adatokra, Veszprém megyei statisztikákra támaszkodva készült el, összhangban Zirc város gazdasági programjával (2003.), Zirc város stratégiai programjával I.-II. (2002), Zirc környezetvédelmi programjával (1999.) és Zirc kistérség települési környezetvédelmi programjával (2002.).

A Településfejlesztési Koncepció célrendszerébe tartozott, hogy a várost központi-, megélhetést biztosító szolgáltató-, gazdaságilag innovatív kisvárossá és kedvelt idegenforgalmi fogadóterületté tegye. A dokumentum kiemelt figyelmet szentelt az értékvédelem, a tájfejlesztés, az infrastruktúra javítás és a környezetvédelem témájának is.

A Koncepció részeként Örökségvédelmi Hatástanulmány készült, melyet a Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2014.(V.5.) önkormányzati rendelete Zirc város egyes ingatlanait és területeit érintő, építészeti örökség helyi védelméről fogad el és rögzít.

A Településfejlesztési Koncepció felülvizsgálata az elmúlt évek eredményei és törvényi változásai alapján (314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról) időszerű.

Zirc Város Stratégiai Programja

Zirc Város Stratégiai Programját a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet munkatársai készítették el 2002-ben. A stratégiai program elkészítésének első lépése volt a város akkori gazdasági-társadalmi állapotának felmérése, majd a munka folytatásaként, a felmért eredményeken alapulva bemutatásra kerültek azok a lehetséges irányok, amelyeken keresztül a város a felvázolt jövőkép elérésére esélyt látott.

Az akkor felvázolt jövőkép így képzelte el Zircet 15 évvel később (azaz 2017-ben)[2]:

- Zirc a Magas–Bakony kistelepüléseinek gazdasági és szolgáltató központi kisvárosa.
- A lakosai és a beköltözők számára kellemes lakókörnyezetet nyújtó, jó megélhetést biztosító, szolgáltató kisváros.

[2] Zirc Város Stratégiai Programja II.

- Gazdaságát innovatív, a helyi hagyományokon alapuló és az újonnan előretörő, környezetkímélő ágazatokban tevékenykedő, kis- és közepes méretű vállalkozások határozzák meg, amelyek a közeli gazdasági fejlődési tengelyekhez is szervesen kapcsolódnak.
- Zirc és a térség kulturális, természeti és sport jellegű vonzerejére épülő turizmusa kiegészíti a helyi jövedelemtermelést, és az ország egyik kedvelt idegenforgalmi fogadóterülete.

A jövőkép megvalósítása érdekében a Stratégia meghatározta a prioritásokat, vagyis a fő fejlesztési irányokat, amelyekre a program többi eleme épül. A prioritásokat pedig programokra és alprogramokra bontotta tovább az alábbiak szerint:

4. táblázat - Zirc Város Stratégiai Programjának célrendszere (prioritás-program-alprogram)

Prioritás	Program	Alprogram
prioritás Gazdaságfejlesztés	1.1. Gazdasági adaptáció elősegítése	1.1.1. Vállalkozások hálózatának kialakítása 1.1.2. Környezetbarát tradicionális és új, innovatív technológiát alkalmazó tevékenységek támogatása 1.1.3. Gazdasági infrastruktúra-fejlesztés
	1.2. A természeti és kulturális örökségen alapuló fenntartható turizmusfejlesztés	1.2.1. Turisztikai termékfejlesztés – vonzerő 1.2.2. Turisztikai termékfejlesztés – infrastruktúra 1.2.3. Zirc turisztikai imázsának erősítése
	1.3. Sajátos gazdasági imázs megteremtése	1.3.1. Hagyományos termékek ismertségének növelése, “Zircikum”-ok létrehozása 1.3.2. Marketing tevékenység az új befektetők vonzása érdekében
prioritás Humánerőforrás fejlesztés	2.1. Helyi társadalomépítés	2.1.1. Belső kapcsolatrendszer fejlesztése 2.1.2. Külső kapcsolatrendszer erősítése 2.1.3. A civil szervezeti és közösségi élet erősítése; a civil szervezetek és az önkormányzat kapcsolatának bővítése
	2.2. A humán infrastruktúra erősítése	2.2.1. Képzés, szakképzés fejlesztése 2.2.2. A képzett lakosság megtartása, arányának növelése 2.2.3. Az alap- és középfokú oktatás fejlesztése
	2.3. A népességszám szinten tartása	2.3.1. A fiatalkorú népesség helyben tartása, arányának növelése 2.3.2. A “családbarát” város megteremtése
prioritás Lakókörnyezet és városi szolgáltatás fejlesztés	3.1. A térségi központ szerepkör fejlesztése	3.1.1.Elérhetőség javítása a környező településekről 3.1.2.Térségi szolgáltatások fejlesztése
	3.2. A lakókörnyezet fejlesztése	3.2.1. Zirc Város Területrendezési Tervének elkészíttetése 3.2.2. Kellemes városi miliő teremtése

		3.2.3. Biztonságos közlekedés megteremtése 3.2.4. Környezetminőség javítása
	3.3. A városi intézmények fejlesztése	3.1.1. Közösségi intézmények fejlesztése 3.1.2. Egészségügyi és szociális intézmények fejlesztése 3.1.3. Az információs társadalom Zircen

Forrás: Zirc Város Stratégiai Programja, 2002

Annak érdekében, hogy a Programban konkrét tevékenységek is nevesítve legyenek, a dokumentum az alprogramokat intézkedésekre bontotta tovább, melyek már kézzelfogható javaslatokat fogalmaztak meg. Ahogy arra a dokumentum is kitér „Egy program természetesen annyit ér, amennyi abból megvalósul." Erre való tekintettel megvizsgálásra került, hogy a 2002-es Program 100 db intézkedéséből, elképzeléséből mi és hogyan valósult meg az elmúlt évek során.

Az eredményeket bemutató összefoglaló táblázat a Megalapozó vizsgálat mellékletei között található. Összességében elmondható, hogy a megfogalmazott intézkedések, célok tekintetében voltak előrelépések, elsősorban a(z)

- turisztikai termékfejlesztés (vonzerő, infrastruktúra) és a Zirc turisztikai imázsának erősítése,
- belső és külső kapcsolatrendszer fejlesztése,
- civil szervezeti és közösségi élet erősítése,
- alap- és középfokú oktatás fejlesztése,
- „családbarát" város megteremtése,
- térségi szolgáltatások fejlesztése,
- Területrendezési Terv elkészíttetése,
- környezetminőség javítása,
- egészségügyi és szociális intézmények fejlesztése,
- és az információs társadalom megteremtése tekintetében.

Az ITS készítésekor meg kell vizsgálni tehát azt is, hogy a fenti területeken elért eredményeket szükséges-e felülvizsgálni, újraértékelni és új irányba terelni.

Ezzel szemben több olyan terület is van, ahol számottevő előrelépésről, összességében komoly eredményekről kevésbé lehet beszámolni. Ezek jellemzően a(z)

- gazdasági adaptáció elősegítése (vállalkozások hálózatának kialakítása, gazdasági infrastruktúra-fejlesztés),
- hagyományos termékek ismertségének növelése ("Zircikum" létrehozása),
- marketing tevékenység az új befektetők vonzása érdekében,
- képzés, szakképzés fejlesztése,
- fiatalkorú népesség helyben tartása, arányának növelése,
- elérhetőség javítása és a biztonságos közlekedés megteremtése,

- kellemes városi miliő megteremtése,
- közösségi intézmények fejlesztése területeken jelentkeztek.

Előzőek esetében pedig arra kell kitérni (közvetett, vagy közvetlen módon) az ITS készítésekor, hogy megvalósításuk aktuális-e még és ha igen, akkor miképpen lehet a jelenlegi külső és belső tényezők mellett beépíteni az ITS célrendszerébe.

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Az államháztartás pénzeszközei felhasználásával, az államháztartáshoz tartozó vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésre, vagyonértékesítésre, vagyonhasznosításra, vagyon vagy vagyoni értékű jog átadására vonatkozóan (nettó 5 millió Ft felett) az önkormányzat szerződést köt.

Az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint jelenleg négy db településfejlesztéssel kapcsolatos szerződés van hatályban az Önkormányzatnál, melyek az alábbiak:

5. táblázat - Hatályos településfejlesztési szerződések

Szerződés tárgya	Szerződés értéke (nettó Ft)	Szerződés kötés ideje
Reguly Antal Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola "F" épületének energetikai felújítása, valamint a szükséges tervezési feladatok ellátása (vállalkozási szerződés)	119 250 000	2014.11.26
Vállalkozási szerződés Zirc város területén lévő települési szilárd hulladéklerakó, mint szennyező forrás és a lerakó által okozott szennyezés megszüntetése tárgyú, KEOP-2.4.0/B/2F/10-11-2012-0003 azonosító számú projekt keretében elvégzendő kármentesítés beavatkozási szakaszának megvalósítása (vállalkozási szerződés)	949 780 000	2013.07.30
Zirc város területén lévő települési szilárd hulladék lerakó, mint szennyező forrás, és a lerakó által okozott szennyezés megszüntetése"című KEOP 2.4.0/B projekt megvalósítási szakaszában műszaki ellenőri feladatok ellátása (megbízási szerződés)	19 250 000	2013.06.18
Zirc város területén lévő települési szilárd hulladék lerakó, mint szennyező forrás, és a lerakó által okozott szennyezés megszüntetése"című KEOP 2.4.0/B projekt megvalósítási szakaszában projektmenedzsment feladatok ellátása (megbízási szerződés)	23 342 000	2012.12.13

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.6 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök

Jelenleg a többször módosított 49/2005. (III. 21.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv és leírás, valamint a többször módosított 6/2005. (IV. 5.) sz. rendelettel jóváhagyott Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv van hatályban.

1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei

6. táblázat - Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei, Zirc

Hatályos településszerkezeti terv megállapításai	Megvalósult elemek
BELTERÜLET	
Kardosrét	
Kertvárosias lakóterület bővítés látható a településrész északi belterületi határához északról csatlakozva a 82 j. főút két oldalán, a keleti oldalon új belterületi határon belül.	A lakóterület kialakítása még nem kezdődött el, kb. 11 lakótelek alakítható ki itt. A belterületi határ módosítása még nem történt meg.
A szerkezeti terv jelöli a 82 j. út új, várost elkerülő szakaszát.	Nem valósult még meg.
Az elkerülő út és a belterület között Védelmi erdő kijelölése.	Az erdő részben megtalálható – nem a szerkezeti terv kijelölése miatt.
Különleges idegenforgalmi terület kijelölése a településrész keleti határán a meglévő Különleges idegenforgalmi (Csalogány kemping) és Kertvárosi lakóterület mögött.	A terület növényzettel fedett, építési tevékenység, esetleg telekalakítás még nem kezdődött el.
Tündérmajor	

Hatályos településszerkezeti terv megállapításai	Megvalósult elemek
A meglévő Falusias lakóterülettől délre új Különleges sport területet jelöl.	A területen a lovas sporthoz, lótartáshoz kapcsolódó épületek épültek.
Az egykori TSZ major egy része újonnan kijelölt Különleges idegenforgalmi területnek van minősítve.	A területen több épületet már lebontottak, az udvar részben parkosított. Az idegenforgalmi funkció még nem működik.
Az idegenforgalmi terület mögött, attól keletre a belterületi határig nagy kiterjedésű Falusias lakóterületet jelöl.	A telekalakítás megtörtént, egy telken már látható lakóépület. Kb. 23 lakótelek még beépítetlen.
A 83104 j. összekötő út folytatását tervezi Borzavárral közös határvonalon az Irtás és Semmelweis, illetve az Eötvös Károly utcákhoz kapcsolva ezzel Tündérmajort.	Az út részben földútként létezik, Tündérmajornál és az Eötvös Károly utca felé még hiányzik egy-egy szakasza.
Akli puszta	
A meglévő Falusias lakóterülettől északra új Falusias lakóterületet jelöl.	A lakóterület kialakítása még nem kezdődött el. Kb. 10 lakóteleknek van itt hely.
A meglévő gazdasági területtől dél – délnyugati irányba új Különleges idegenforgalmi területet jelöl.	A területen leginkább mezőgazdasági tevékenység nyomai láthatóak, idegenforgalmi funkció még nem számottevő, építési tevékenység nem látható a kijelölt területen.
Központi belterület	
A 11. sz. vasútvonal és a 8216 j. mellékút közötti részen nagy kiterjedésű új Ipari gazdasági területeket tervez a szerkezeti terv. Nagyjából ugyanakkora, mint a meglévő ipari terület.	Az ipari terület beépítése megkezdődött, de az újonnan kijelölt iparterület több mint fele még szabad. A gazdasági terület helye forgalmi szempontból kedvező, a 82 j. közút és a 11. sz. vasút mellett helyezkedik el. Szerencsés, hogy a lakóterületeket sem zavarja, azoktól több száz méterre található.
Két újonnan kijelölt ipari terület közé Védelmi erdőt tervez.	Az erdő megvalósult, de nem a szerkezeti terv hatására. Erdő művelési ágú ingatlanok ezek, amik ma is erdők.
Az ipari területeket délről – dél-keletről övezi az új Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület.	A kereskedelmi, szolgáltató terület kialakítása még nem kezdődött el. A Liliom köz és Vasút sor

Hatályos településszerkezeti terv megállapításai	Megvalósult elemek
	kereszteződésénél található meglévő kereskedelmi, szolgáltató területnek kb. 3-szorosa még beépíthető, ha az infrastruktúra kiépül.
A 82 j. mellékút várost elkerülő szakasza a település keleti határa közelében.	Az út még nem épült meg.
A Köztársaság utcával párhuzamosan, attól délre, a Mayer tó utcából megközelíthető új Kertvárosias lakóterületeket jelöl ki.	A nem lakóterületi telekfelosztás megtörtént már jó ideje, de még nem épültek be. 45 beépítetlen telek áll rendelkezésre, a kiskertes műveléshez került kialakításra.
A meglévő, vasút mellett elhelyezkedő lakatosüzemtől délre új Kereskedelmi, szolgáltató területet jelöl.	A nem lakóterületi telekalakítás megtörtént régebb, 26 üres telek áll rendelkezésre.
A lakótelkek és az elkerülő út közötti részen Védelmi erdő tervezett.	Mivel az út építése még nem kezdődött el, ezért a hozzá kapcsolódó véderdő létesítése sem. Jelenleg mezőgazdasági területek és erdőfoltok vannak ezen a részen.
A város déli belterületi határánál találhatók nagy kiterjedésű Kereskedelmi, szolgáltató területek, amik bővítése tervezett a 82 j. út nyugati oldalán, a János tanyai utcától délre valamint a 035 hrsz-ú úttól északra a lakóterületig.	A 82 j. út menti új, beépítésre nem szánt mezőgazdasági területen már található egy új mezőgazdasági épület, de a terület nagy része még üres. Ugyanígy beépítetlen mind a János tanya utcától délre kijelölt és a 035 hrsz-ú úttól északra kijelölt gazdasági terület is.
A kőbánya területére (041/16 hrsz) új Védelmi erdőt jelöl.	A terület spontán erdősül.
A János tanyától és hozzá vezető János tanyai úttól északra új Kertvárosias lakóterületek lettek kijelölve.	A 2 új utca és a telkek kialakítása nem kezdődött meg. Kb. 31 telek kaphat itt helyet.
A Gyóni G. utca folytatásában, attól dél-keletre új Különleges sportolási célú területet jelöl.	A terület pontos hasznosítása nem ismert, sport- vagy szabadidős tevékenység nyomai nem láthatóak.
Az arborétum déli sarkánál egy telek Kertvárosias lakóterületbe sorolása jelölt.	A telek beépült.

Hatályos településszerkezeti terv megállapításai	Megvalósult elemek
Az arborétumtól délre és dél-keletre lévő szomszédos belterületi telkekre Védelmi erdőt tervez.	Az erdősáv spontán alakul folyamatosan, már csak kis rész hiányzik a teljes erdősávból.
Az arborétum a Széchenyi utcára is kinyúlik. Itt új Településközpont vegyes területet jelöl a szerkezeti terv.	Építési tevékenység még nem indult meg a telken.
További új Településközpont területeket jelöl a vasútállomással szemben, illetve a sportpálya Alkotmány utcával határos részén.	Mindkét helyen a szerkezeti terv készítésekor meglévő épületállományon túl a területfelhasználáshoz illeszkedő épület nem épült.
Új Különleges sportterület lett kijelölve az Alkotmány utca keleti oldali utolsó telkén.	A terület kialakítása nem kezdődött el.
Új Kertvárosias lakóterületet jelöl az előző sportterület északi szomszédságában. Az új lakóterület keleti szélén, a vasút közelében új Védelmi erdősávot tervez.	A lakóterület kialakítása még nem kezdődött el, az erdősáv részben meglévő, ma is növényzettel fedett terület. A lakóterületen kb. 5 telek lesz kialakítható.
Szintén új sportolási célú Különleges terület lett kijelölve az Alkotmány utca nyugati oldali végén.	A sportterület kialakítása még nem kezdődött el.
Az Árpád – Hűség – Egry J. – Szeptember 6. utcák által körülzárt telekcsoport északi felére új Kertvárosias, déli részére új Településközponti vegyes területfelhasználást jelöl.	Mindkét részen megkezdődött a beépítés: egy-egy épület található. Még ugyanennyi építésére van itt lehetőség.
Ezzel a tömbbel szemben, az Árpád u. déli oldalán új Zöldterületet jelöl.	A Zöldterület egyelőre fásított közterület, parkosítva nincs.
A III. Béla utcában a Pázmándy és Zrínyi M. új Kertvárosias lakóterületet jelöl.	A terület jelenleg füves terület, kb. 5 lakóteleknek van itt hely.
A Szikla – Eötvös K. – Kálvária – József A. utcák által körülzárt beépített telkekre újonnan Kertvárosias lakóterületet jelöl.	A telkek már beépítettek, nem tudni, mért újként jelöli a területet a szerkezeti terv. A Kőrösi Cs. S. és Kálvária utcák közötti tömbbelső feltáró útja és az arról nyíló telkek kialakítása még nem kezdődött el. Ez kb. 8 új telek lehetőség.

Hatályos településszerkezeti terv megállapításai	Megvalósult elemek
A Béke és Rómer F. utcák közötti tömb keleti felét Településközponti vegyes területbe sorolja.	A telkek beépítettek, átsorolása nem jelent új terület kijelölését.
A Háromhegyi utcától délre fekvő külterületi telkeket új Kertvárosias lakóterületeként jelöli.	A meglévő telkek nagysága megfelelő lakóterületi hasznosításra, a telkek kialakítása megfelelő. A terület beépítése még nem kezdődött el, tehát 22 telek áll rendelkezésre és a feltáró út kialakítása is szükséges lenne.
Ettől a tervezett lakóterülettől dél-nyugatra, a 8301 j. út mellett új Településközponti vegyes területet jelöl.	A terület kialakítása még nem kezdődött el.
A város nyugati határsávjában, a Kodály Zoltán és Békefi Antal utcai utolsó teleksor mögött nagymértékű Kertvárosias és Kisvárosias lakó-, Településközponti és Központi vegyes-, valamint Zöldterület fejlesztés látható.	A telekalakítás megtörtént, a Tölgyfa, Boksa, Berek, Som, Semmelweis, Irtás utcákat és az Eötvös K. utca folytatását kiépítették. A Vásártéri és a Tövis utcák, valamint a Munkácsy Mihály utca Irtás utcától nyugatra lévő szakasza még nem készültek el. A telkek beépítése megkezdődött, de még üresen látható 86 lakótelek és 14 vegyes telek. A Zöldterületek nem parkosítottak, de növényzettel fedett telkek.
A Borzvári úton található temető bővítési területét jelzi új Különleges temető területként. A bővítményt feltáró út és parkoló a Borzavári útról nyílik. A beközlekedő út nyugati szélén Zöldterületet jelöl.	A nyugati oldalon a Borzavári útról megtörtént a becsatlakozó út kialakítása, viszont a telkekre merőleges szakasza még nem. A temetkezés a bővítési területen megkezdődött. A Zöldterület megvalósult, növényzettel fedett terület.
Az előző temetőtől nyugatra, a meglévő vegyes területfelhasználást Központi vegyes területfelhasználás kijelölésével bővíti nyugati irányba, a Borzavári út mentén egészen a belterületi határig.	A telek már kialakult, a telket már használják.
KÜLTERÜLET	
Nagyesztergár – Olaszfalu – Zirc hármas határnál a meglévő Mayer-tó mellé új Különleges sport	A sportterület kialakítása még nem kezdődött el, az erdősáv növényzettel fedett, részben erdősült terület.

Hatályos településszerkezeti terv megállapításai	Megvalósult elemek
területet jelöl, amit új erdősávval javasol körülvenni északi – nyugati - déli irányból.	
Nagy kiterjedésű erdősítést tervez a „Volt jobbágyok legelője”, a „Ráadás”, az „Aklipuszta”, a „Zsellérek legelője”, a „Kőris”, a „Tündér major” (0176, 0174, 0172, 0170, 0163, 0157, 0153, 0136, 0133, 0124, 0151, 0109, 082, 081, 079, 074, 070, 069, 065, 058, 055, 054, 048, 046, 044, 041, 038 hrsz-ok és környékük) településrészeken, a belterület északi határától északra a vasút két oldalán, valamint a vasút és a 82 j. főút között, az Akli pusztai halastó melletti ártéri területek (090 hrsz).	Az erdők folyamatosan alakulnak ki.
A Borzavári út mentén, a belterületi határ szélességében egészen a közigazgatási határig Különleges idegenforgalmi területet jelöl.	A terület kialakítása és felhasználása nem kezdődött meg.
Akli pusztán (095 hrsz) új golfpálya funkciójú Különleges beépítésre nem szánt területet jelöl.	A golfpálya (Club Szarvaskút) megvalósult.
Ettől északra nagyméretű új Különleges idegenforgalmi terület tervezett.	Az idegenforgalmi tevékenység megkezdődött, egy hotel, egy vendégház, valamint a golfpálya funkcióval összefüggésben a kiszolgáló építmények felépültek. A kijelölt terület kb. fele még nem beépített.
Akli puszta közelében, „Bajor” területegységen új Különleges ökológiai központ terület tervezett, északról új erdősávval.	A terület spontán erdősül, az ökológiai központ kialakítása nem kezdődött el.

Forrás: 49/2005. (III. 21.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti terv

1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1 A település népességének főbb jellemzői

1.7.1.1 Demográfia

Népmozgalom

Zirc állandó és lakónépessége - hasonlóan a járási és a Veszprém megyei tendenciához - folyamatosan csökkent 2001 és 2008 között. Ezen időszakban a város lakónépessége 4,73%-kal csökkent, vagyis 2008-ra a 2001-es érték 95,27%-ára mérséklődött az itt élők száma. A Zirci járás tekintetében a lakónépesség csökkenése 5,6%-os, míg Veszprém megyében 2,76%-os méretet öltött 2008-ban a 2001-es adatokhoz képest.

Ezt követően viszont szinte teljesen megállt a lakónépesség csökkenése Zircen, szemben a járási és megyei adatokkal. 2013-ra gyakorlatilag minimális volt a változás a 2008-as adathoz képest, hiszen ebben az időszakban mindössze 0,14%-kal csökkent a lakónépesség. Ehhez képest a járásban hozzávetőleg egy Bakonyoszlop méretű település lakónépessége „tűnt el" ugyanebben az időszakban, hiszen 450 fővel (2,28%-kal) csökkent a járás népesség 2013 és 2008 között. Arányát tekintve Veszprém megyében is hasonló mértékű volt a csökkenés, utóbbi terület egészét vizsgálva 2,84%-kal éltek kevesebben 2013-ban 2008-hoz képest.

Figyelemmel tehát a járási és megyei, sőt az egész országra jellemző negatív demográfiai változásokra, ez önmagában kedvező trend Zirc esetében, de ha megvizsgáljuk a mögöttes tényeket, már árnyaltabb a kép.

7. táblázat - Állandó- és lakónépesség számának változása 2001-2013 között

Adattípus	2001	2008	2013	Változás 2008/2001 (%)	Változás 2013/2008 (%)
Állandó népesség (Zirc)	7 417	7 092	7 026	95,62	99,07
Lakónépesség (Zirc)	7 445	7 093	7 083	95,27	99,86
Lakónépesség / állandó népesség (%)	100,38	100,0	100,81	-	-
Állandó népesség (Zirci járás)	20 868	20 144	19 619	96,53	97,39

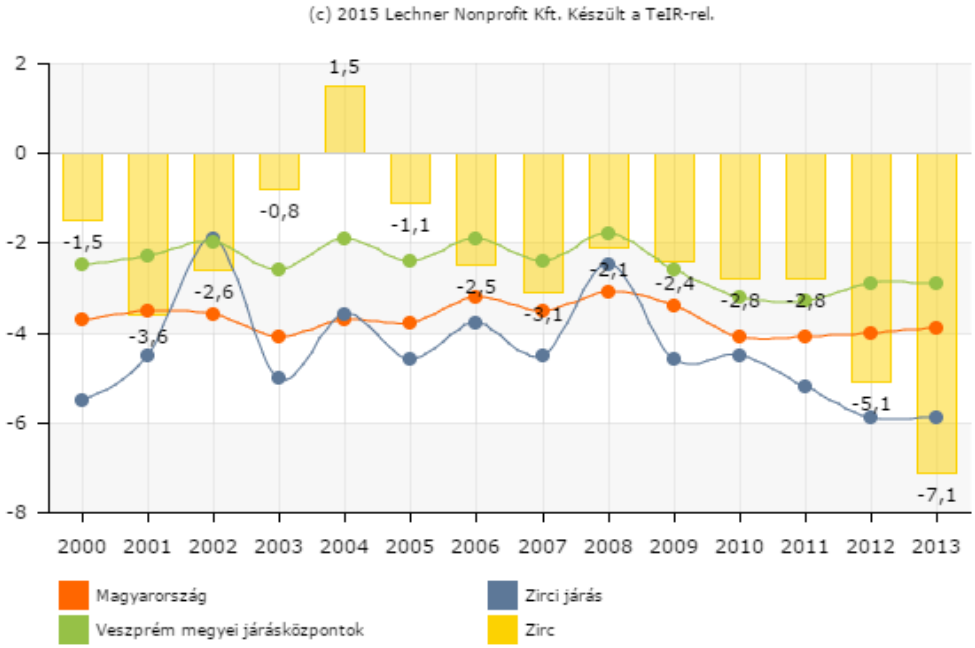
Lakónépesség (Zirci járás)	20 947	19 774	19 324	94,40	97,72
Lakónépesség / állandó népesség (%)	100,38	98,16	98,50	-	-
Állandó népesség (megye)	371 609	366 090	359 103	98,51	98,09
Lakónépesség (megye)	369 401	359 195	349 007	97,24	97,16
Lakónépesség / állandó népesség (%)	99,41	98,12	97,19	-	-

Forrás: KSH Területi statisztika

Ahogy arra a tanulmány 1.1.3. fejezete is utal, ez nem annak köszönhető, hogy megállt volna a természetes fogyás a városban, hanem annak, hogy nagy számban költöznek be lakók, elsősorban a környező településekről (*lásd. a vándorlási egyenlegre vonatkozó 2. diagramot*).

Tehát az a tény, hogy alig változott Zirc lakónépessége az elmúlt években, leginkább az ide betelepülők számának volt köszönhető, nem pedig a város természetes szaporodásának. Ezt igazolják vissza a vonatkozó adatok is olyannyira, hogy egyébiránt még a járási és megyei adatoknál is negatívabb értéket mutat Zirc természetes fogyása 2013-ban.

3. diagram - Természetes szaporodás, fogyás

Forrás: TeIR ITS

A teljes népmozgalomra vonatkozó viszonylagos kedvező tendenciák megítélésekor a fenti adatokra tehát mindenképp figyelemmel kell lenni.

Korösszetétel

A korösszetétel vizsgálatakor azt látjuk, hogy mind a 14 év alattiak, mind az aktív korúak száma csökkent 2001 és 2013 között, ezzel szemben az állandó népességből a 60 évesnél idősebb korosztályba tartozók száma folyamatos emelkedés mutat a jelzett időszakban. Egyértelműen megállapítható tehát, hogy Zirc lakossága körében az elöregedés is folyamatos, mely sajnálatos módon az országos demográfiai változásokkal is összhangban van.

A gyermeknépesség eltartottsági mutatója esetében folyamatos lassú csökkenés figyelhető meg az elmúlt évek tekintetében. A városban gyorsabban csökken a fiatalkorúak száma, mint az aktív korúaké, így egyre kisebb mértékben ró terhet a munkavállalókra a gyerekek ellátása. Ezzel párhuzamosan az időskorúak száma lassú, de folyamatos növekedést mutat a 2001-2013 közötti időszakban, így az aktív korúak számára egyre nagyobb terhet jelent az időskorúak ellátása.

8. Táblázat - A népesség korösszetétele

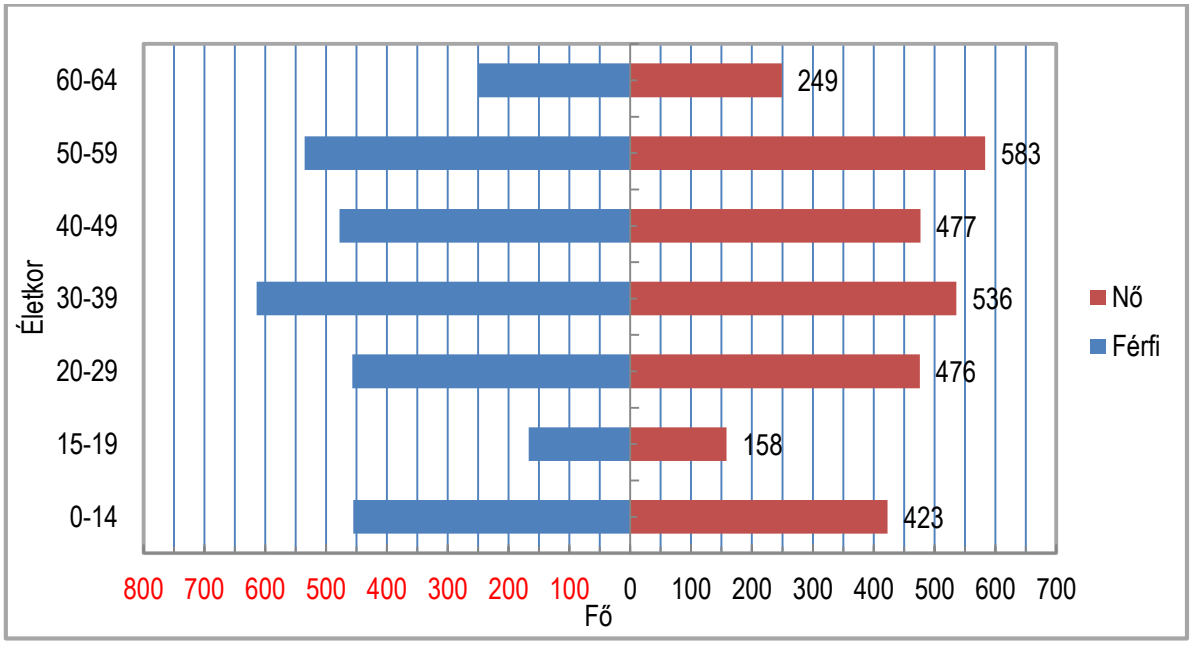
Adattípus	2001	adott korcsoport aránya– 2001 (%)	2013	adott korcsoport aránya – 2013 (%)
Állandó népességből a 0-14 évesek	1 164	15,70%	878	12,50%
Állandó népességből a 15-59 évesek	4 999	67,40%	4 483	63,80%
Állandó népességből a 60 felettiek	1 254	16,90%	1 665	23,70%
Összesen	**7417**	100,00%	**7026**	100,00%

Forrás: TeIR ITS

A népesség nemek szerinti megoszlását tekintve 2014. január 1-ei állapot szerint 51,38% volt a nők aránya és ebből adódóan 48,62% a férfiaké. A nemek közötti arány 2001-hez képest nem változott számottevően.

Érdemes megvizsgálni Zirc korfáját is (*4. diagram*), ami a 2013-as lakónépességi adatokat mutatja be nemek és korcsoportok szerinti megoszlásban. A korfa alakja is jól ábrázolja a lakónépesség elöregedését és kirajzolódik belőle az a tendencia, hogy egyre kevesebb aktív korú kell eltartson egyre több nyugdíjas korút, mely sajnos a magyarországi trendekhez igazodik.

4. diagram - Zirc korfája (2013)

Forrás: KSH területi statisztika

1.7.1.2 Nemzetiségi összetétel

Zirc városában jelentős számú német nemzetiség él, melynek történelmi hagyományai egészen a középkorig nyúlnak vissza. A XIII. században létrejött települést ugyanis a XVI. századi török hódítások teljesen elnéptelenítették. A sokáig „lakatlan” falut végül német telepesek népesítették be az 1700-as évek elején és ekkor indult meg Zirc újjáépítése is.

A város újkori történetében a német nemzetiség jelentős része asszimilálódott, vagy elhagyta a települést. A megmaradt németek aránya a 2001-es népszámláláskor még 2,9% volt, 2011-ben viszont már a lakosság 5,2%-a vallotta magát németnek az akkori adatok szerint. Emellett még kevés számú roma kisebbség él a városban, arányuk azonban nem mondható jelentősnek, gyakorlatilag néhány főben realizálódik csupán.

1.7.1.3 Képzettség

Zircet gyakran nevezik a „diákok városának” is, hiszen az általános közoktatásban résztvevők aránya rendkívül magas a lakosság számához képest. Alap- és középfokú oktatási szerepköre erős térségi vonzással bír és két középfokú tanintézmény is található a városban.

A 7 éves és annál idősebbek esetében a legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek aránya 25,1% Zircen a 2001-es népszámláláskor, ami nem változott számottevően 2011-re sem (24,7%). Ezek a mutatók alig maradnak el az országos átlaghoz képest, viszont kedvezőbb képet festenek a járás átlagához viszonyítva.

Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya esetében is hasonló a helyzet. Ez azt jelenti, hogy az országos átlaghoz közeliek, viszont a járás egészéhez képest jóval kedvezőbbek a Zirc lakosságára vonatkozó adatok (2001-ben 19,0%, 2011-ben pedig 26,3% volt az arány). Az általános iskola 8. osztályát végzettekhez viszonyítva ennél a mutatónál viszont komoly növekedés tapasztalható a két népszámlálás között eltelt időben. A Zircen élő, legfeljebb érettségivel rendelkezők aránya ugyanis 7,3%-kal magasabb volt a 2011-es népszámláláskor, mint 2001-ben, hasonlóan a járási és országos növekedéshez.

Érdemes külön kiemelni az érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezők arányát, hiszen e tekintetben lényegesen magasabb értékeket látunk úgy 2001-ben (26,7%), mind 2011-ben (24,4%) az országos átlaghoz képest. A kiemelkedő érték minden bizonnyal a helyben található szakképzésnek köszönhető, mely egyértelműen hatással bírt a járás többi településére is, hiszen ebben a mutatóban közel azonos értékek mutatkoznak Zircen és a Zirci járásban is.

Az egyetemi, főiskolai vagy egyéb oklevéllel rendelkezők száma és aránya egyértelműen növekedett 2011-ben 2001-hez képest (9,5%, illetve 14,1%), alig maradva el az országos átlagtól, de meghaladva a járás egészének hasonló adatát.

9. táblázat - Zirc város lakossága iskolai végzettség szerint járási és országos összehasonlításban (2001, 2011)

Adattípus	2001			2011		
	Zirc	Zirci járás	Országos	Zirc	Zirci járás	Országos
Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek a 7 éves és idősebbek arányában (%)	25,1	30,7	26,3	24,7	29,8	25,0
Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%)	19,0	13,3	20,5	26,3	21,2	27,5
Érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai	26,7	25,9	21,1	24,4	26,6	19,5

végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%)						
Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%)	9,5	5,6	9,8	14,1	9,4	15,5

Forrás: TeIR ITS

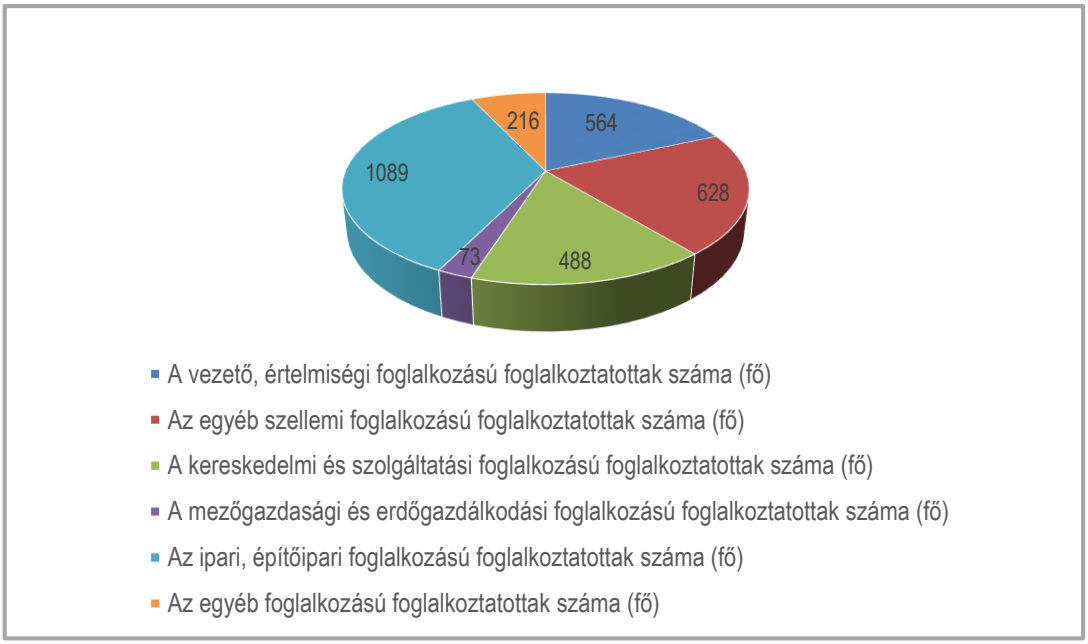
Összefoglalva tehát elmondható Zirc városáról, hogy az itt élők iskolázottsága kedvező, az országos értékekhez illeszkedő.

1.7.1.4 Foglalkoztatottság

Zircen a foglalkoztatottak jelentős része az iparban, építőiparban dolgozott a 2011-es népszámlálási adatok szerint (több mint 1.000 fő). Ez leginkább annak köszönhető, hogy a környező, iparilag fejlett városok (Győr, Veszprém, Várpalota, Mór, Székesfehérvár) termelőüzemei jelentős mennyiségű munkaerőt foglalkoztatnak Zircről és környékéről is, melynek révén igen jelentős az ingázó munkavállalás a városban.

A helyben foglalkoztatottak kisebb része az itt található kis-, közepes méretű fa-és bútoripari, valamint építőipari gazdasági társaságok valamelyikénél talált magának munkát, de nagyobb részük a vezető, értelmiségi és az egyéb szellemi foglalkozású (564 és 628 fő), valamint a kereskedelmi és szolgáltatási ágazatban dolgozik (közel 500 fő). A város foglalkoztatottságát is egyértelműen az oktatási és szolgáltatási szerepköre határozza meg.

5. diagram - Foglalkoztatottak foglalkozási főcsoport szerint Zircen, 2011

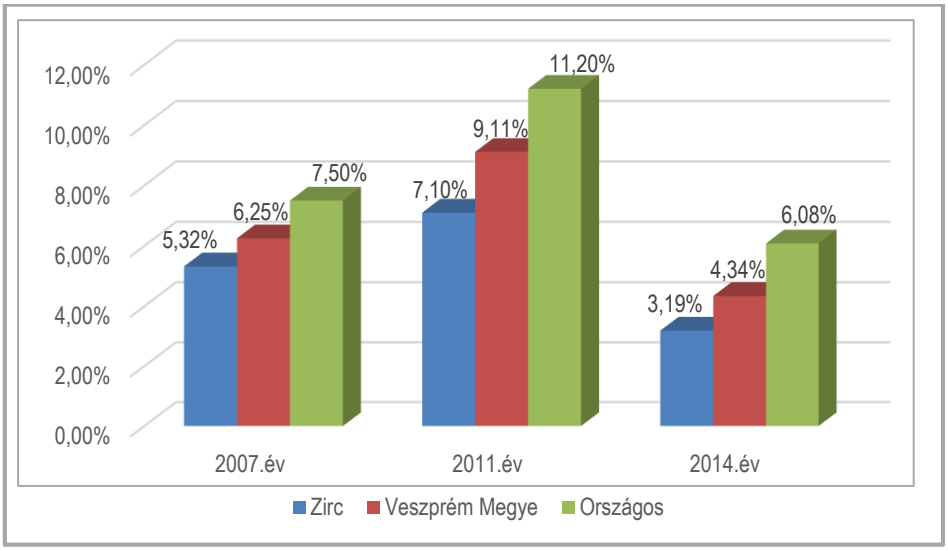
Forrás: KSH 2011-es népszámlálás

Ugyanakkor nem mehetünk el a mezőgazdaságban foglalkoztatottak alacsony száma mellett sem, ami azért is szembetűnő, mert a városban és annak környezetében többek között jelentős a burgonya és káposzta termesztés. Ennek legfőbb oka az, hogy a mezőgazdaságban az őstermelők, a kisebb családi gazdaságok, illetve a kevés főt foglalkoztató vállalkozások vannak jelen.

Zircen a foglalkoztatottak aránya a 2011-es népszámlálási adatok szerint 62,4%, ami meghaladja a járási, megyei és az országos értékeket is.

A munkanélküliség relatív mutatója, vagyis a nyilvántartott álláskeresők aránya 2014-ben 3,19% volt a munkavállalási korú népességhez viszonyítva. A regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt bő egy évtizedet figyelembe véve 2009-2011 közötti időszakban érte el a csúcspontját (2009-ben 322 fő volt). Ezt követően folyamatosan csökkent a számuk és a 2013-as évre vonatkozó adat már közel azonos volt a 2001-ben mért értékkel, ami az országos tendenciákat nézve kedvezőnek mondható.

6. diagram - A nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ban

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.7.1.5 Jövedelmi viszonyok

Jövedelem

A városban a száz lakosra jutó adófizetők száma csak kismértékű ingadozást mutatott az elmúlt években, viszont az elmúlt bő egy évtizedet vizsgálva folyamatosan, évről évre a meghaladta a járási, megyei és országos átlagokat is, ami összességében kedvező foglalkoztatási helyzetre vall.

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem tekintetében az elmúlt években folyamatos és egyenletes növekedés figyelhető meg. Ennek köszönhetően 2001-hez képest 2012-re közel két és félszeresére nőtt ez az érték, és jól mutatja a város viszonylagos kedvezőbb gazdasági helyzetét, hogy ugyanebben az időszakban folyamatosan, évről évre meghaladta a nettó jövedelem a járási, megyei és országos értékeket is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma 2011-ig gyakorlatilag folyamatosan emelkedett és 2011-ben érte el a 216 fős csúcspontját. Ezt követően viszont 2013-ra visszaállt nagyjából a 2008-as szintre.

A rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 2011-ben 33,6% volt, ami hozzávetőlegesen megegyezik az országos átlaggal ugyanebben az évben.

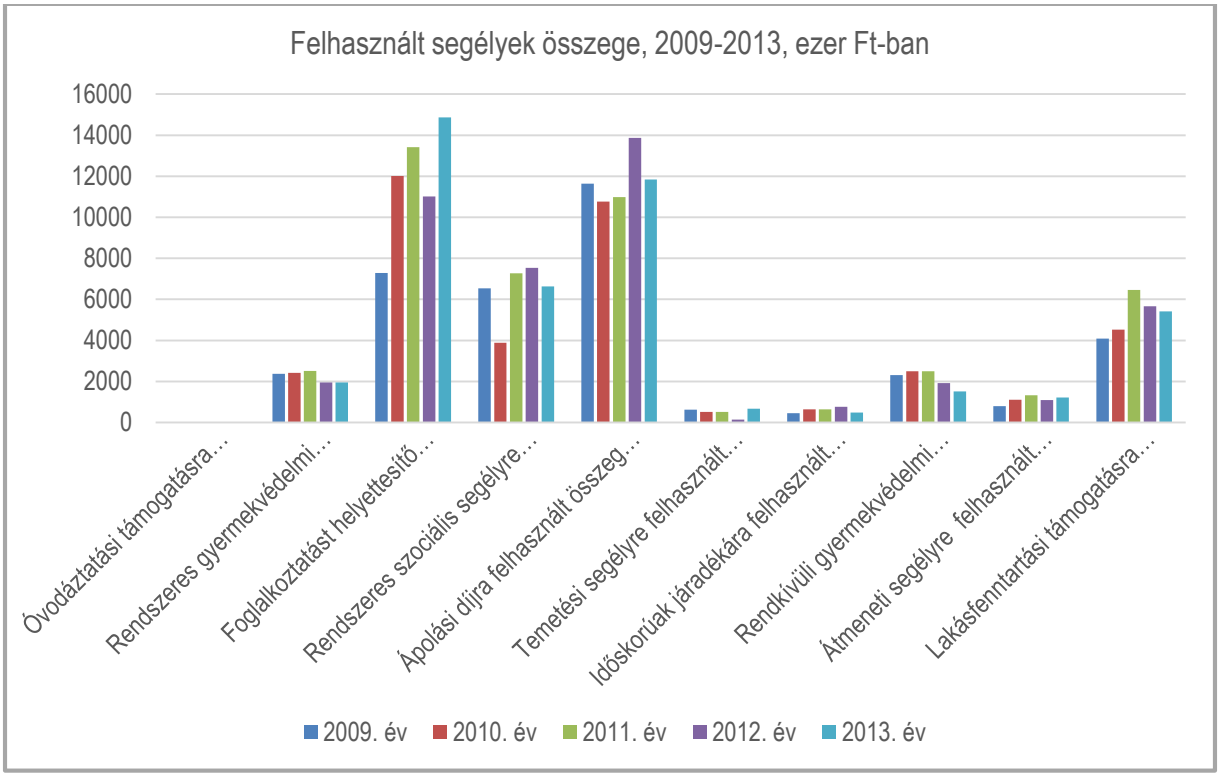
Segélyezés

Zircen a 2009-2013. közötti időszakban a felhasznált segélyezést vizsgálva látható, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra fordított összeg 2013-ra megduplázódott 2009-hez képest, így 2013-ban a

segélyre kifizetett összegből már ez a juttatás volt a legmagasabb összegű. A többi esetben elmondható, hogy bár voltak kisebb nagyobb ingadozások a vizsgált időszakban, de 2009-hez képest nem változott jelentős mértékben az adott segélyre fordított összeg nagysága 2013-ra.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatáson kívül jellemzően ápolási díj, rendszeres szociális segély és lakásfenntartási támogatás jogcímén kerültek kifizetésre a segélyeken belül a legjelentősebb összegek az utóbbi években.

7. diagram - Felhasznált segélyek összege Zircen 2009-2013 között

Forrás: KSH Területi statisztika

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.) módosítása értelmében a kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1. napjától a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következőek:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Hatáskörváltozás az aktív korúak ellátásában van, ennek keretében kétféle ellátástípust állapíthat majd meg a járási hivatal: a foglalkoztatást helyettesítő támogatást és új ellátásként az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást. A rendszeres szociális segély elnevezésű támogatás megszűnik.

A módosítás érinti továbbá az alábbi ellátási formákat, mivel ezek 2015. március 1. napjától kikerülnek az Szt.-ből:

- lakásfenntartási támogatás,
- adósságkezelési szolgáltatás,
- méltányossági ápolási díj,
- méltányossági közgyógyellátás

2015. március 1. napjától hatályos szociális rendelet alapján a helyi önkormányzatok felelőssége nő a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában, mivel minden egyéb támogatásról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás.

1.7.1.6 Életminőség

Az életminőségének vizsgálata során alapvetően a lakáshelyzettel kapcsolatos mutatók a mérvadók, hiszen egyértelműen meghatározza a lakosság életminőségét, hogy milyen komfortfokozatú és ellátottságú lakásban élnek.

Zircen a legutóbbi népszámlálás idején 2011-ben a lakások több mint 70%-a volt összkomfortos, mely határozottan kedvezőbb a megyei adathoz viszonyítva. A komfortos és félkomfortos kategóriát tekintve nagyjából hasonlóak az arányok Zircen, mint a megyében, továbbá a szükség- és egyéb lakások arányát tekintve sincs számottevő különbség. Ebből adódóan a komfort nélküli lakások száma igen alacsony a városban, jóval a megyei átlag alatt van (0,44%) a 2011-es népszámlálási adatok tanúsága szerint.

A lakások felszereltségét, ellátottságát vizsgálva is hasonlóan minimális különbségek mutatkoznak a városban a megyéhez képest. Csupán a közcsatornázott és a házi csatornával ellátott lakások arányában mutatkozik nagyobb különbség, előbbi pozitív irányban (97,87%), utóbbi negatív irányban (1,98%), amely feltehetőleg Zirc városi státuszából, jellegéből adódik. A lakások szinte mindegyike hálózati vízvezetékkel és meleg folyóvízzel ellátott.

10. táblázat - Lakásállomány Zircen

Mutató megnevezése	Veszprém megye	Zirc
Lakások száma összesen (db)	150 458	2 733
Lakás komfortossága szerint az összes lakás %-ban		
Összkomfortos lakások	65,39%	70,78%
Komfortos lakások	28,29%	26,06%
Félkomfortos lakások	2,27%	2,50%
Komfort nélküli lakások	3,57%	0,44%
Szükség- és egyéb lakások	0,48%	0,22%
Lakás felszereltsége szerint az összes lakás %-ban		
Hálózati vízvezetékkel ellátott lakások	97,51%	99,71%
Házi vízvezetékkel ellátott lakások	0,70%	0,15%
Meleg folyóvízzel ellátott lakások	95,08%	97,50%
Vízöblítéses WC-vel ellátott lakások	95,72%	99,08%
Közcsatornával ellátott lakások	85,35%	97,87%
Házi csatornával ellátott lakások	12,86%	1,98%
Központi fűtéses lakások	66,08%	71,15%

Forrás: KSH területi statisztika

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Zirc városára jellemző, hogy népessége 2009-ig folyamatosan csökkent, az azt követő években viszont hozzávetőlegesen stagnált. Amint az a korábbi fejezetekben kifejtésre került, ez a folyamat a városba betelepülők számának volt köszönhető, nem pedig a természetes fogyás alacsony mértékének.

Az időskorúak száma lassú, de folyamatos növekedést mutat. Ezzel párhuzamosan a fiatalok és aktív korúak számának folyamatos csökkenése látható a 2001-es népszámlálás óta eltelt időszakban, így az aktív korúak számára egyre nagyobb teher az időskorúak ellátása.

A városban a német nemzetiség aránya mondható számottevőnek. Történelmi hagyományaik, kultúrájuk révén tökéletesen beilleszkedtek Zirc életébe és mára ez a kisebbség meghatározó a város szellemi, kulturális életében.

A városrészek lehatárolását illetően 8 részre lehet osztani Zircet: Akli, Tündérmajor, Kardosrét, Városközpont, Nagyvárosias terület, Családi házas lakóövezet, Ipari terület és Külterület. Ebből a Tündérmajor és a Külterület részek lakosságszáma minimális (összesen 25 fő a 2011-es népszámlálás

szerint). Térbeli rétegződést nézve és vizsgálva megállapítható, hogy – a Tündérmajor, Külterület, valamint az Ipari terület részeket nem számítva - nincsenek jelentősebb eltérések az egyes részek között a lakónépesség életkori összetételében. Ez azt jelenti, hogy az egyes városrészekben a 0-14 évesek, a 15-59 évesek, valamint a 60 évnél idősebbek aránya csak minimális mértékben tér el a városi átlagtól. Az iskolai végzettséget tekintve az látható, hogy a Városközpont és a Családi házas lakóövezetben a városi átlagot messze meghaladó a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, míg a többi részeknél némileg alacsonyabb ez a mutató.

A foglalkoztatottság térbeli eltéréseit vizsgálva pedig az állapítható meg, hogy Akli városrészben a városi átalagnál határozottan alacsonyabb a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya, a többi városrészben (szintén nem számítva Tündérmajor, Külterület, valamint az Ipari terület részeket) a városi átlagtól alig tér el ez az érték.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Története, amely több mint 900 évre tekint vissza, leginkább a ciszterciek apátságához fűződik. III. Béla király 1182-ben alapított itt, a Bakony szívében a királyi erdőbirtokon monostort a cisztercieknek. A tanító, írni és olvasni tudó szerzetesek, valamint a munkástestvérek virágzó gazdaságot hoztak létre, és közel három és fél évszázadon keresztül ők teremtették és ápolták a Magas-Bakony gazdasági és szellemi kultúráját. A középkor végén jobbágyfalu jött létre a monostor mellett, mely később, a XVI. században a törökök hódításai révén elnéptelenedett, és csak 150 évvel később népesedett be ismét. 1715-1725 között a német telepesek által indult meg Zirc újjáépítése.

Zirc az 1848-as szabadságharc bukása után járási székhely közigazgatási státuszt kapott, és ettől kezdve megyei és országos szinten is a régió gazdasági és szellemi központja lett. Ebben az időben az erőgazdálkodás, a földművelés és az állattenyésztés mellett kiegészítő ipari tevékenységként megjelent a tégla- és cserépégetés, a mész- és faszénégetés, valamint a fafeldolgozás. A XIX. században Zircen országosan is elismert kőművesek, ácsok, cserepesek, kőfaragók, asztalosok, bognárok és más szakmabeliek éltek.

A XX. század első éveiben elindult a polgárosodási folyamat, melynek hatására elindult a közösségi művelődés feltételeinek megteremtése. Megépült a Katolikus Legényegylet székháza, helyet teremtettek a zirci Gazdakörnek, az iparosok egyesületeinek és más közösségeknek. A XX. század első felében közel 20 egyesület működött Zircen. A mozgalmas társadalmi életnek jelentős hatása volt az egész régióra. 1945 utáni államosítások következményeként a korábban kialakult mezővárosi élet szétesett. Az apátsági

birtokot kiosztották, 1950-től a kolostor épületét az új társadalmi rendszer járási szervei foglalták el. A település 1984-ben kapta meg a városi jogot.

Kulturális adottságait jól jellemzi, hogy Zircet a térségközponti szerepe miatt a „Bakony fővárosának" is nevezik, és mint ilyen, a Győr, Veszprém, Pápa és Székesfehérvár közötti városhiányos területen hagyományosan kulturális és szellemi központ is.

Országos jelentőségű értéke a Ciszterci Apátság és a nemzetközileg is elismert Arborétum, mely az Európai Unió támogatásával teljes rekonstrukción esett át 2012-ben. Továbbá az országos védettség alatt álló Magas-Bakonyi Tájvédelmi Körzet és a Fenyőfői Ősfenyves.

Regionális és helyi értékei közé tartozik a Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma (mely a vidék egyetlen ilyen jellegű múzeuma), a megújult Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház, az egyedinek mondható Ciszterci Műemlékkönyvtár, a Bakonyi Erdők Háza, továbbá számos épített és természeti érték a városban és annak környezetében, mely örömmel várja az idelátogatókat.

Rendkívül tiszta levegőjű település és egyben Magyarország legmagasabban fekvő városa. Hosszú távú stratégiája, jövőképe részben erre a jó adottságára, részben a szolgáltató, kiszolgáló jellegére kell, hogy épüljön.

1.7.3.2 Civil szerveződések

„Zirc, a civil város" – áll a város honlapján és egyáltalán nem túlzó ez a jelző. Zircen már a 19. század második felében, a polgári életforma megerősödésével megjelentek az első egyesületek. Így 1873-ban szervezte meg az akkor még falu hivatalnok és tisztviselő rétege a Zirci Polgári Olvasókört, amely 1898-tól Zirci Kaszinó névvel működött tovább. A szórakozást, az öntevékenységet szolgálta a Zirci Dalárda, a Korcsolyaegylet, a Sportegylet és a Lawn-Tennis Klub. A ciszterci rendhez köthető Zirci Katholikus Legényegylet, a Cecília-énekkar, a cserkészet és a Máriakongregáció megalakítása.

A II. világháború utáni államhatalom nem nézte jó szemmel az önszerveződést, ezért az egyesületi élet mindenhol visszaszorult, szinte csak kulturális téren engedtek neki teret (pl. Szövetkezeti Munkáskórus). Az űrt a közvetlenül az államhatalom által felülről szervezett szövetségekkel (KISZ, Hazafias Népfront, MHSZ) próbálták kitölteni.

A civil szerveződési folyamatok a '90-es években váltak ismét jelentőssé. Zirc városára jellemző a rendkívül sokszínű és sokrétű civil szerveződés, amit jól mutat a szervezetek nagy száma is[3]. Ezek a szervezetek az élet szinte minden területén jelen vannak, közreműködnek egyebek mellett ünnepek, megemlékezések, helyi és országos vonzerejű rendezvények szervezésében és lebonyolításában, a művészeti és sportéletben, hagyományőrzésben, értékmentésben, a város ifjúságpolitikájának

[3] A Zircen található civil szervezetek listáját lásd. a Mellékletek között

alakításában, a szociális-karitatív, egészségügy, esélyegyenlőség, oktatás és közbiztonság területein, Zirc nemzetközi testvérvárosi kapcsolatainak és turizmusának fejlesztésében, a város-, térség- és gazdaságfejlesztésben, a városszépítésben és környezetvédelemben egyaránt.

A közép és hosszútávú településfejlesztési célok meghatározásakor tehát egyértelműen van kikre építeni a civil szervezeteket tekintve.

A helyi közösségek - felismerve az együttműködésben rejlő erőt és lehetőségeket, - 2007-ben megalakították a Zirci Civil Kerekasztalt, melynek jelenleg 26 tagja van, és alapító okiratában célként szerepel az Önkormányzattal való partneri viszony kialakítása. A civil szervezetekben aktívan részt vesz a helyi lakosság is.

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete nagyra értékeli, és lehetőségeihez mérten támogatja a helyi civil szervezetek, közösségek által végzett színvonalas munkát. Ennek érdekében a 134/2011.(VI.27.) Kt. határozatával a képviselő testület elfogadta a Civil Koncepciót, melynek célja, hogy olyan (szervezeti-, program-, információs-, kommunikációs stb.) automatizmusokat indítson el, amelyek önfejlődésnek adnak teret, fejlesztéseket ösztönöznek.

Az Önkormányzat és a civil szféra kapcsolatát - az informális kapcsolatokon túl - szerződések szabályozzák, melyek főbb formái:

- IV.2.1./ szerződéskötés önkormányzati feladatok ellátására,
- IV.2.2./ szerződéskötés önkormányzati támogatás igénybevételére,
- IV.2.3./ együttműködési megállapodás.

Zirc Városi Önkormányzat minden évben a költségvetési lehetőségeihez mérten elkülönít egy, a civil szervezetek közvetlen pénzügyi támogatását szolgáló önkormányzati Civil Alapot. Zirc Városi Önkormányzat arra törekszik, hogy a Civil Alap összegét évről évre minimum az ipar- űzési adóbevétel növekedésének százalékos arányában megemelje.

Közvetlen pénzügyi támogatás igénybevételére nyilvános pályázati úton és egyedi kérelem alapján is van lehetőség, a támogatás csak Támogatási Megállapodás szerint folyósítható. Az önkormányzati Civil Alap elbírálási folyamatában véleményezési, javaslattételi lehetőséget kapott a Zirci Civil Kerekasztal, melynek Pályázati Munkacsoportja készíti elő a Képviselő-testület számára a beérkezett pályázatokat. A pénzügyi támogatás lehet az önkormányzati Civil Alapból történő finanszírozás: működési támogatás, programtámogatás, eseti támogatás, vagy önkormányzati feladatok kiszerződése.

Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2015.(III.10.) önkormányzati rendeletében szabályozza az Önkormányzat által nyújtott támogatásokat, elismerve és támogatva ezzel azt a tevékenységet, amelyet a Zircen élő, vagy dolgozó polgárok önszerveződő közösségei, a civil és gazdálkodó szervezetek, természetes személyek végeznek a város érdekében. A rendelet hatálya kiterjed (a

Képviselői Alap kivételével) a pénzben nyújtott támogatásokra és a nem pénzben nyújtott támogatásokra is.

Ezen túlmenően a 6/2015.(III.13.) számú önkormányzati rendelet szól az Önkormányzat által alapított kitüntetésekről, amely alapján egyrészt a civil közösségek értékteremtő tevékenysége is díjazható, másrészt a civileknek javaslattételi lehetőségük is van a városi elismerések adományozási folyamatában. Ez alapján

- „*Zirc Város Elismerő Oklevele*" adományozható azoknak a személyeknek, közösségeknek, gazdasági szervezeteknek, akik, vagy amelyek a város közösségi élete terén és a gazdasági élet bármely ágazatában kiemelkedően hasznos munkát végeznek, a város értékeit növelték. Azt tekintenénk célnak, hogy a kitüntetést olyan személyek és közösségek kapják meg, akik a hétköznapi életben, saját munkájukban, az emberekhez való viszonyukban példamutatóak.
- A „*Zirc Város Közszolgálatáért*" szakmai kitüntetést szakmánként évente egy-egy személy, illetve közösség kaphatja meg.
- „*Zirc Város Sportjáért*" kitüntetésben részesülhetnek a kiemelkedő sporttevékenységet végző vagy végzett személyek, egyesületek, akik, vagy amelyek eredményeikkel Zirc város hírnevét öregbítik.

1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1 Humán közszolgáltatások

1.8.1.1 Oktatás

Zircet gyakran emlegetik a „diákok-városaként”, hiszen közel 1.300 diák tanul a város alap- és középfokú oktatási intézményeiben összesen.

Bölcsőde és óvoda

Az óvodai feladatellátásban kezdődik meg a gyermekek kulturális életbe történő bevonása, a település értékeihez való kötődésének megalapozása. A városban 2004. óta működik bölcsődei feladatokat ellátó intézmény, melynek három csoportszobája az Európai Unió támogatásával épült meg.

Az óvodai feladatokat a Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde látja el igen magas kihasználtsággal, ami egy néhány éve Európai Uniós pályázatból megvalósult kapacitásbővítésnek köszönhető. Az óvodai férőhelyek a helyi igényeket kielégítik, tornaszobával azonban nem rendelkezik az intézmény, ezért ennek kialakítása mindenképp szükséges.

11. táblázat - Bölcsődei és óvodai adatok, Zirc, 2013

Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	Kihasználtság (%)	Csoport-szobák száma (db)
Bölcsőde	40	95	3
Óvoda	250	91	10

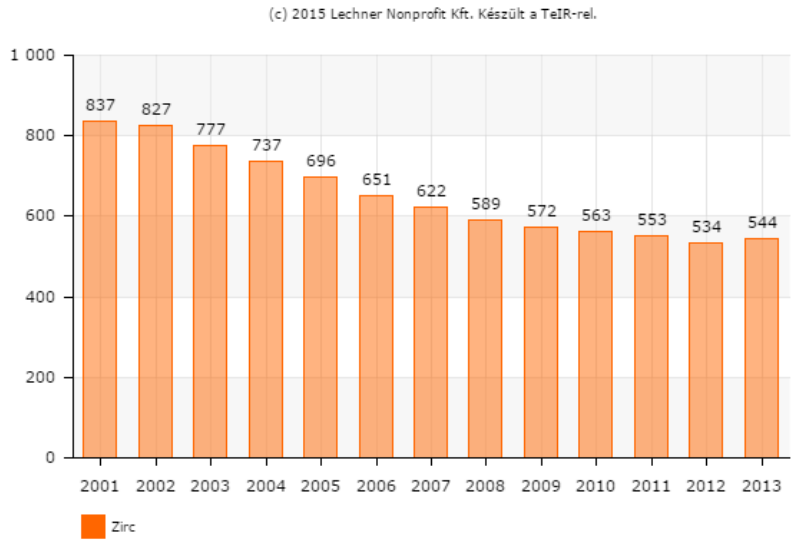
Forrás: TeIR ITS

Alapfokú oktatás

Az alapfokú oktatási tevékenységet a városban a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola látja el, a városban kettő, a járásban további három telephellyel. A 2013/2014-es tanévtől a fenntartói feladatokat minden feladat-ellátási helyen a Klebersberg Intézményfenntaró Központ (KLIK) végzi. A működtetési feladatokat Zircen a város, a többi településen a KLIK Zirci Tankerülete látja el.

Az általános iskolai tanulók száma kis mértékben ugyan, de folyamatosan csökkent 2001-2012 között Zircen. 2013/2014-es tanévben azonban megfordulni látszik ez a negatív tendencia és enyhe növekedés látható, tekintettel az 544 fős tanulólétszámra. Sajnos az intézmény többi, környékbeli telephelyén (Bakonybél, Lókút, Olaszfalu) ez már nem mondható el, mert ott a diák létszám csökkenő tendenciát mutat. A zirci intézményben 27 tanteremben tanulnak a diákok és az iskola rendelkezik két tornateremmel is.

8. diagram - Általános iskolai tanulólétszám alakulása Zircen, 2001-2013

Forrás: TeIR ITS

Pár évvel ezelőtt Európai Uniós pályázati forrásból egy komolyabb IKT fejlesztés valósult meg, melynek keretében interaktív táblák, asztali számítógépek kerültek beszerzésre. Ezen kívül folyamatban van, és hamarosan befejeződik az intézmény egyik épületének épületenergetikai felújítása is, melynek a teljes beruházási költsége közel 170 millió Ft. Mindezek mellett szüksége az intézmény további infrastrukturális fejlesztése, mivel e tekintetben az iskola helyzete kedvezőtlen.

Középfokú oktatás

A városban két középfokú oktatási intézmény működik:

- a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
- valamint a Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium.

Mindkét intézmény fenntartója a KLIK Veszprémi Tankerülete, a működtető pedig a gimnázium esetében Zirc Város Önkormányzata, a szakképző iskolánál pedig ugyancsak a KLIK.

A két intézményben együttvéve is igen magas a más településről ingázó tanulók száma. 2013-ban a „bejárósok" az összes tanulóhoz viszonyított aránya 67,4%-a volt, ami jól mutatja a város oktatásban betöltött térségi szerepét, fontosságát.

A képzési kínálat a helyi gazdasági igényekre próbál reflektálni, a városban fejlődő gazdasági ágak, az informatikai és építőipari vállalatok számára több területen képez munkaerőt (pl. szárazépítő, ipari gépész, szállítmányozási ügyintéző), de a kereslet és a kínálat összehangolása tovább fejleszthető.

12. táblázat - Középfokú oktatási intézmények Zircen

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	Telephely	Tanulók száma 2014/2015 (fő)	Képzési kínálat
III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Bakonyszentkirály, Csetény	310	Gimnázium: Nyelvi előkészítővel induló emelt szintű idegen nyelvi képzés (angol, német) Művészeti Szakközépiskola: festő és grafikus.
Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium	Három zirci telephely	382	Ipari gépész, gépi forgácsoló, mezőgazdasági gépész, eladó, szakács, kőműves-hidegburkoló, festő-mázoló-tapétázó, szárazépítő, létesítményi energetikus, szállítmányozási ügyintéző

Forrás: Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv, Veszprém megye 2013-2018 és önkormányzati adatszolgáltatás

Felsőfokú oktatás

A városban felsőfokú oktatási intézmény jelenleg nem működik.

Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Zirci Tagintézménye

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ köznevelési intézményként működő, önálló jogi személyiségű szervezeti egysége. A Zirci Tagintézmény pedagógiai szakszolgálati tevékenysége kiterjed az alábbiakra: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és tanácsadás, fejlesztő nevelés, szakértői bizottság tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógiai ellátás,

gyógytestnevelés, óvoda- és iskolapszichológiai ellátás, kiemelten tehetséges gyerekek, tanulók gondozása.[4]

1.8.1.2 Egészségügy

Kórház

A város lakóinak egészségvédelmében meghatározó szerepet vállal a Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézet, mely az elmúlt évek beruházásainak és a kivételes adottságú természeti környezetnek köszönhetően hazánk egyik legszebb egészségügyi intézménye.

Az 1900. március 1-én történt átadáskor még 6 normál és 2 elkülönítő kórterem volt - az akkori nevén - Erzsébet Kórházban. Az I. világháború során alapvetően hadikórházként működött, 1914-1918 között 1.110 katona ápolása történt a kórházban, emellett a kórház biztosította a civil lakosság ellátását is. 1928-ban került beszerzésre az első röntgengép, mely 1932-ben történt átalakítása során vált alkalmassá képfelvételek készítésére is. 1933 szeptemberétől kezdődött meg a sebészeti operatív tevékenység, 1934-ben pedig egy modern műtőasztallal gazdagodott az intézmény. Öt évvel később került sor a fertőző bővítésére, melynek köszönhetően a korábbi 2 kórterem további néggyel bővült. 1941-ben adták át a tüdőbeteg-gondozó intézetét a kórház Északi-szárnyában, valamint a szülészetet és nem sokkal később a belgyógyászai részleget is.

A II. világháború végső szakaszában, egészen 1945. július 1.-ig a zirci kórház az Apátság területén működött. Ezt követően 1951-ig a megyei fennhatóság alatt, majd később a járási tanácsok 1970-es megszűnéséig a zirci járási tanács irányítás mellett működött. Ebben az időszakban a kor színvonalának megfelelő belgyógyászati, sebészeti és szülészet-nőgyógyászati fekvőbeteg szakellátást nyújtott a zirci járás több mint 30 ezer lakosának.

A rendszerváltásig a veszprémi kórház integrált egységeként működött, majd 1990. évi LXV. törvény szabályozásainak megfelelően a kórház tulajdonosi, fenntartási jogai és kötelezettségei a Zirc Városi Önkormányzathoz kerültek. Az elnyert önállóság idején a zirci kórház három orvostudományi alapszakmában (sebészet, belgyógyászat, szülészet-nőgyógyászat) összesen 110 ágyas fekvőbeteg kapacitással, valamint a kapcsolódó szakrendelésekkel, laboratóriumi és radiológiai diagnosztikai lehetőségekkel, önálló pszichiátriai, szemészeti, fül-orr-gégészeti szakrendelésekkel állt a betegek rendelkezésére.

A kórház 1997-től egy szakmai-működési formaváltással úgynevezett mátrix rendszerű kórházként 70 aktív és 30 rehabilitációs ággyal működött tovább. 2007. április 1-től az egészségügyi miniszter döntése alapján az intézmény valamennyi aktív kapacitása megszűnt, helyette összesen 137 ágyon mozgásszervi rehabilitációs és krónikus belgyógyászati ellátást nyújtó krónikus fekvőbeteg kapacitást működtet. Ez idő

[4] Veszprém Megyei Szakszolgálat Alapító Okirata

KD-ITS KONZORCIUM
Integrated Consulting Group | Ex Ante | Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. | Lechner Lajos Tudásközpont | mapi | Pesterv | Trenecon Cowi | Város teampannon

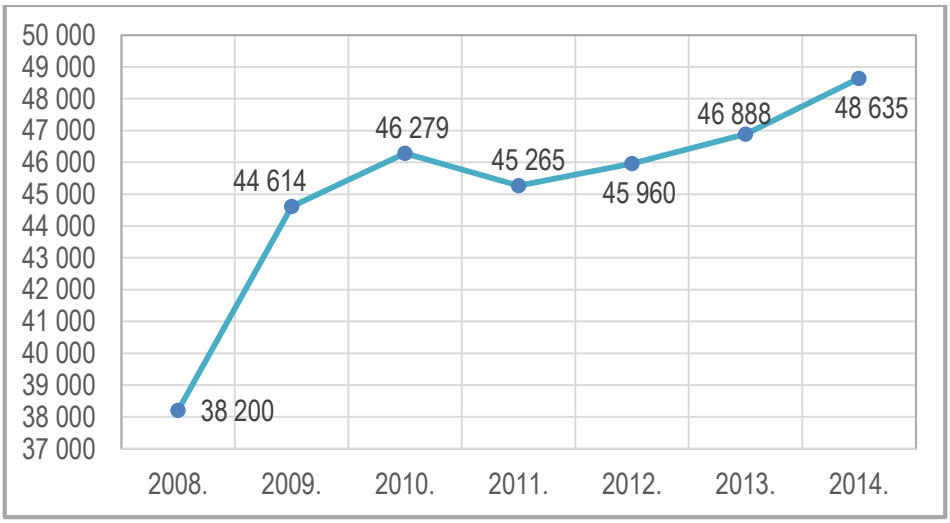
tájt egy jelentősebb kórházi rekonstrukció is lezajlott, melynek révén lényegesen javultak az intézmény infrastrukturális feltételei. A 137 ágyas krónikus fekvőbeteg kapacitás a kórház mindenkori történetének legnagyobb ágyszámát jelentette.

2009 áprilisában elnyert 800 millió forintos Európai Uniós támogatásnak köszönhetően 2011-re korszerű, emelt szintű járóbeteg szakellátási központ jött létre és így komplex, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtó intézménnyé vált a kórház. Ennek köszönhetően a lakosság minden korosztálya számára - helyi szükségleteken alapuló - emelt szintű járóbeteg szakellátás, egynapos sebészeti és nappali kórházi ellátás vehető igénybe fizikailag egy helyen, akadálymentes és korszerűen felszerelt környezetben. Az ellátási területébe a járási települések is beletartoznak, tovább erősítve ezzel Zirc térségközponti szerepét.

A 2012-től a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSZI), majd 2015.március 1-től az Állami Egészségügyi Ellátó Központ tulajdonába került kórház jelenlegi betegellátási portfólióját az alábbiak jellemzik:

- Krónikus fekvőbeteg-ellátás: 137 ágy (ebből Mozgásszervi Rehabilitációs Osztályon 75 ágy, a Krónikus Belgyógyászati Osztályon 62 ágy)
- Egynapos sebészet: általános sebészet, nőgyógyászat, traumatológia,
- Járóbeteg szakellátás: 18 szakma, heti 375 szakorvosi és 70 nem szakorvosi óraszám,
- Nappali kórház: 12 ágy

9. diagram - Krónikus ápolási napok száma 2008-2014. között

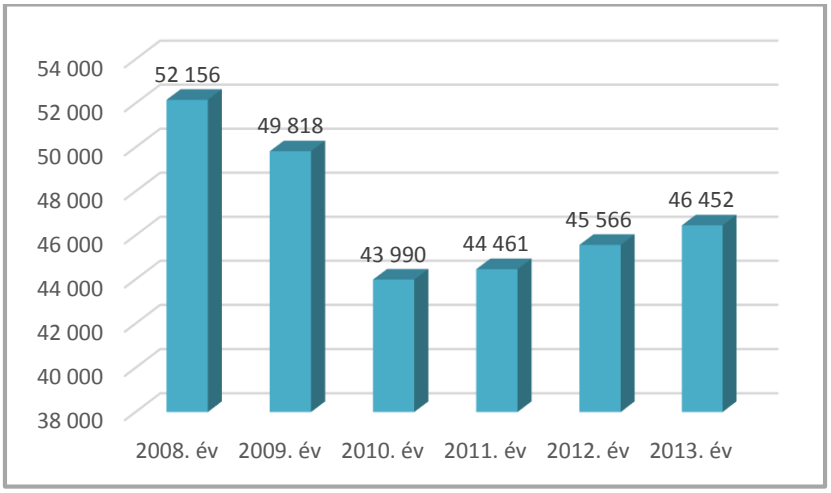
Forrás: Zirci Erzsébet Kórház- Rendelőintézet adatszolgáltatása (2014. évi adat előrejelzés)

A kórház betegforgalmi adatait jól mutatja a krónikus ápolási napok száma, mely 2012. óta folyamatosan emelkedik.

Háziorvosi, gyermekorvosi ellátás

A városban kiépült a háziorvosi, gyermekorvosi szolgálat is. Zircen 4 háziorvos és 2 gyermekorvos van, akik a Zirc környéki kisebb településeket is ellátják (Porva, Borzavár, Nagyesztergár, Olaszfalu, Eplény), valamint működik egy fogászati magánrendelő is. Az egy házi- és gyermekorvosra jutó lakosok száma a településen 1.180,5 fő volt 2013-ban, ami jóval kedvezőbb az országos (1.556,7 fő) és megyei (1.487,8 fő) adatnál is.

10. diagram - A háziorvosi ellátásban ellátott esetek száma Zircen, összesen 2008-2013. között

Forrás: KSH területi statisztika

Az egészségügyi ellátást erősíti továbbá 4 védőnő és a városban található 3 gyógyszertár is.

1.8.1.3 Szociális közszolgáltatások

Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ

A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény alapján területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végez, illetőleg otthont nyújtó ellátást biztosít nevelőszülői hálózata, illetőleg gyermekotthoni hálózata keretében, így Zircen is (két telephellyel).

KD-ITS KONZORCIUM
Integrated Consulting Group | Ex Ante | Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. | Lechner Lajos Tudásközpont | mapi | PESTTERV | TRENECON COWI | város teampannon

A Zirci gyermekotthon (26 fő) 1 fő szakmai vezető, 1 fő pszichológus, 1 fő családgondozó, 1 fő fejlesztő pedagógus, 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző, 1 fő helyettes gyermekfelügyelő munkatárssal áll a rászorulók rendelkezésére. A Bakonybéli utcai lakásotthonban pedig 3 fő gyermekfelügyelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens és 1 fő nevelő dolgozik. A Hóvirág utcai Lakóotthon utógondozást végez.[5]

Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ

2007-ben a Zirc Kistérség Többcélú Társulásának Társulási Tanácsa hozta létre az Intézményt, mely alapító okirata szerint szociális alap-, és egyéb szolgáltatásokat, gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá védőnői és iskola-egészségügyi- és központi orvosi ügyeleti ellátást biztosít az alábbi telephelyekkel:

- Segítő Kezek Háza – fogyatékos személyek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, támogató szolgálat, közösségi ellátás és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása,
- Idősek Klubja – szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása,
- Családsegítés és gyermekjóléti szolgálat,
- Iskola védőnői szolgálat (2 telephellyel),
- Tanácsadó - védőnői szolgála (4 telephellyel),
- Központi Orvosi Ügyelet[6].

Szociális alapszolgáltatásai: szociális étkeztetés (melegítőkonyha üzemeltetése), házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátás (pszichiátriai vagy szenvedélybetegek lakókörnyezetben történő gondozása, rehabilitációja), támogató szolgálat fogyatékos személyek számára, nappali szociális ellátás rászorulók számára.

Egyéb szolgáltatások: szociális foglalkoztatás, gyermekjóléti szolgáltatás, család- és nővédelmi egészségügyi gondozás (tanácsadás, védőnői szolgáltatás, családsegítés stb.), ifjúság-egészségügyi gondozás (alapszűrések, orvosi ellátás, elsősegélynyújtás, pályaorientáció stb.), központi orvosi ügyelet (házi orvosi és gyermek háziorvosi ügyelet).

Bölcsőde, családi napközi

A bölcsődei alapellátást a Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde biztosítja. A Bölcsőde 3 csoporttal és 40 férőhellyel, 95%-os kihasználtsággal működik a városban.

A városban korábban működött egy családi napközi is Hóvirág Családi Napközi néven, melynek fenntartója a Színes Gyermekkor Közhasznú Alapítvány volt. A családi napközi mára azonban megszűnt, nem üzemel.

[5] Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ Szervezeti felépítése
[6] Zirc Járás Szociális Szolgáltató Központ Alapító Okirat

Szent Bernát Idősek Otthona

Egyházi fenntartású intézményként 2010 óta működik a város központjában a Szent Bernát Idősek Otthona 75 férőhellyel, döntően egy, illetve kétágyas szobákkal, de két darab három és egy darab négyágyas szoba is rendelkezésre áll. Az Idősek Otthona teljes körű ellátást biztosít lakói részére a lakbér megfizetése mellett.

1.8.1.4 Közösségi művelődés, kultúra

A bakonyi „főváros" a megőrzött történelmi emlékeivel, kulturális programjaival, szolgáltatásaival és családias hangulatával meglehetősen sokszínű, kiemelkedő közművelődési lehetőségeket biztosít lakosai és látogatói számára is.

Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpontja

2013-ban az Európai Unió támogatásával, 713 millió Ft összköltségvetésből került felújításra a Látogatóközpont. A felújított Központ középkori szellemiséggel, barokk freskócsodákkal, szerzetesi tárlatvezetéssel, a középkortól napjainkig ívelő képzőművészeti és építészeti mesterművekkel, felújított homlokzattal és díszudvarral, egyház- és rendtörténeti kiállítással, barokk apátsági templommal, kriptákkal, középkori romkerttel és angolkerttel várja a látogatóknak.

Arborétum

A 20 hektár területen elhelyezkedő, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságának kezelésében lévő Arborétum méltán lehet büszke nemzetköri hírére. A föld minden részéről telepített fák és növénykülönlegességek között több száz éves példányok is megtalálhatók. 2012-ben fejeződött be teljes körű rekonstrukciója Európai Uniós támogatással és jelenleg tudományos-, ismeretterjesztő feladatokat is ellát. 2014-ben a Ciszterci Apátság kapta meg az Arborétum tulajdonjogát.

Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB

A könyvtár és a művelődési ház összevonására 2003-ban került sor. Az intézmény Zirc és vonzáskörzetének kulturális és információs igényeinek kielégítését, a szabadidő hasznos eltöltését szolgálja. A könyvtár fontos feladatának tartja, hogy megfelelő dokumentumok beszerzésével, információk átadásával, gazdag programkínálattal, tárgyi eszközök megvásárlásával megteremtse az élethosszig tartó tanulás feltételeit. A könyvtár többfunkciós szolgáltató tér, mely folyamatosan bővülő, jelenleg 36.000 példányos állománnyal várja az olvasóközönséget és a járás 15 településének könyvtári szolgáltatásáért is felel. Kiállítások, író-olvasó találkozók, hangversenyek, színházi előadások is szerepelnek a kulturális programjai között. Több pályázaton is sikerrel indult, melynek köszönhetően

infrastrukturális fejlesztések is megvalósultak az intézményben. Az intézmény otthont ad a Nyugdíjas Klubnak, a Zirc Városi Vegyeskórusnak, a Gyűszűkék Foltvarró Klubnak, a Wings Darts Klubnak, az Égigérőfa Hagyományőrző- és Néptánccsoportnak és a Táncorgó Néptánccsoportnak.

A könyvtárban 2013-ban összesen 1.444 fő regisztrált, akik összesen 6.264 alkalommal használták a könyvtár szolgáltatását helyben és összesen 11.690 db dokumentumot kölcsönöztek ki.

Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház

A bakonyi népi mesterségeknek (gyertyakészítés, kosárfonás stb.) és a környék népi hagyományainak, történelmének bemutatására hivatott ez az intézmény, melynek főépületében több kiállítás is van. Itt található a Reguly Antal állandó kiállítás, a Bér Júlia emlékszoba, valamint időszaki kiállítások emelik a Múzeum színvonalát. Három évvel ezelőtt felújításra került a homlokzata, illetve a tavalyi évben a 20 fő befogadására alkalmas tanulmányi raktár és oktatótér funkcióbővítése is megtörtént. Mindkét beruházás Európai Uniós pályázati forrásból került finanszírozásra.

Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma

Az ország első önálló vidéki természettudományi szakmúzeuma, mely a Bakony élővilágát bemutató hagyományos kiállítása mellett kiemelt szerepet vállal a feltáró természeti környezetvédelmi kutatásokban is.

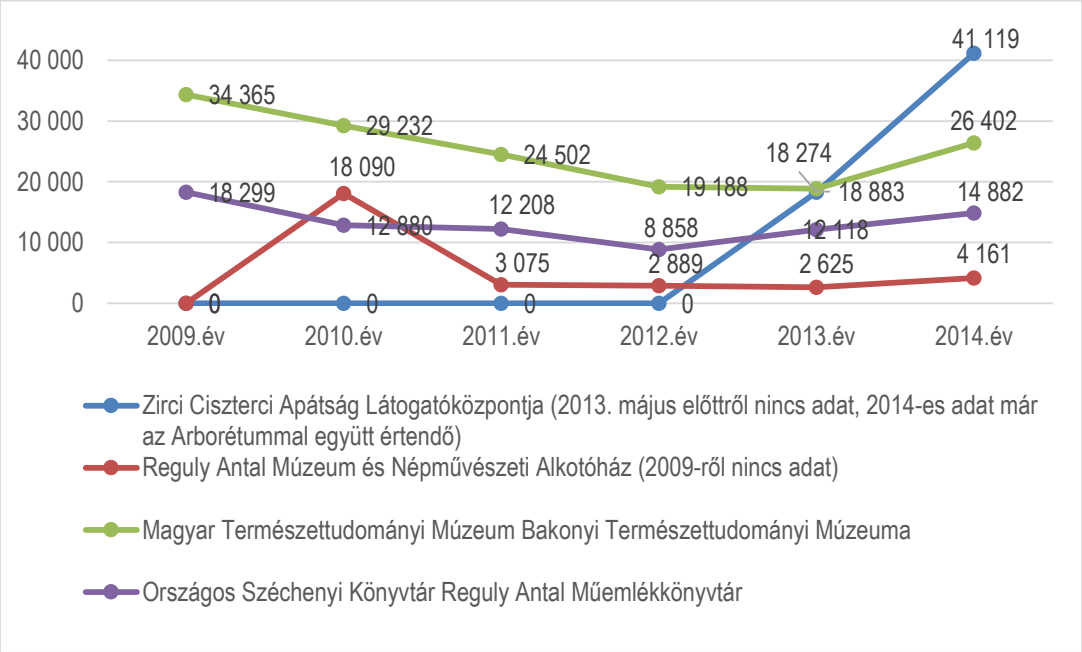
Agrárműszaki Emlékek Gyűjteménye

A muzeális értékű mezőgazdasági, erő- és munkagépeket, európai és hazai egyedülálló ritkaságokat mutat be a kiállítás, mely tematikáját tekintve egyedülálló az országban. A látogatottsági adatairól nincs pontos nyilvántartás, átlagosan egy évben 1.000-2.000 fő között van ez a szám.

Országos Széchenyi Könyvtár Reguly Antal Műemlékkönyvtára

A ciszterciek által gyűjtött 65.000 kötetes gyűjtemény őrzője, mely nem csak kedvelt turisztikai célpont, de számos kutatót is fogad. Dísztermének építészeti megoldása és faragott intarziás bútorzata egyedülálló.

11. diagram – Főbb látogatottsági adatok intézményenként 2009-2014. között

Forrás: Az intézmények honlapja, adatszolgáltatása

Mozi és színház

A városban nem található sem mozi, sem színház, ami némileg hiányossá teszi Zirc kulturális térségközponti szerepének teljességét. Az ilyen típusú kulturális igényeiket a város lakói Veszprém, Székesfehérvár és Győr városokban tudják kielégíteni.

Állandó városi rendezvények:

13. táblázat - Állandó városi rendezvények Zircen

Rendezvény neve	Szervezője	Mikor van?
az 1848/49-es Polgári Forradalom és Szabadság-harcra emlékező városi ünnepség	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirc Városi Önkormányzat	március 15.
ZIRC30 évszak-köszöntő túrák (Pintér 5, Kőkapu 10, Szarvaskút 15 km-es távok)	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Erdélyi Baráti Kör Egyesület	március, június október, december

Apátsági Orgonahang-versenyek, Borestek, adventi koncertek, „Lángolj és világíts” lelkiségi előadás-sorozat, Templomok Éjszakája, egyházi rendezvények	Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpont	márciustól decemberig
Húsvéti – anyáknapi hagyományőrző szabadtéri programok városi nyuszi-kosár és Májusfa-állítással	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház	április
Egyházzenei Kórustalálkozó	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirc Városi Nyugdíjas Klub	május közepe
Zirciek Tavasza – Zirc Város Napja (városszépítő, környezetvédő és közösségfejlesztő programok)	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirci Civil Kerekasztal Zirc Városi Önkormányzat	május közepe
Városi Gyermeknap és „Értékmentő” hagyomány-őrző program a városi Májusfa kitáncolásával	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház	május vége
Múzeumok Éjszakája	Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház MTM Bakonyi Természet-tudományi Múzeuma OSZK Zirci Ciszterci Műemlékkönyvtár Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpont Agrárműszaki Gyűjtemény Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB	június közepe (országos rendezvénysorozat részeként)
„ZIRCI BULI” – a család és barátság fesztiválja	„A BULI ’91” Közhasznú Alapítvány	július

(Pro Urbe díjas szabadtéri zenés rendezvény 1991. óta)		
Bakonyi Betyárnapok – Országos Betyártalálkozó (hagyományőrző szabadtéri rendezvény 1998. óta)	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB	augusztus második hétvégéje (péntek – szombat)
Német Nemzetiségi Napok	Zirci Német Nemzetiségi Önkormányzat	augusztus közepe
Szent István államalapító és az új kenyér ünnepe – városi ünnepség	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirc Városi Önkormányzat	augusztus 20.
Bányásznap	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB	szeptember első péntekje
„Értékőrző" – Zirci Értéktár Nap a Szent Mihály napi hagyományok jegyében	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház	szeptember utolsó szombatja (a „Magyarország, szeretlek országos rendezvénysorozat részeként)
az 1956-os Polgári Forradalom és Szabadság-harcra emlékező városi ünnepség	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirc Városi Önkormányzat	október 23.
Zirci Diáknap (zirci és megyebéli fiatalok szakmai tapasztalatcseréje városismereti kalandjátékkal 1998. óta)	Zirc Városi Ifjúsági Fórum, Zirci Zabhegyező Gyermekanimátorok Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB	október vége, november eleje
Adventi koszorúkötés és a város óriás adventi koszorújának felállítása	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB	november vége

Zirciek Adventje – Mikulás és karácsonyra hangoló programok, adventi gyertyagyújtásokkal	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpont helyi egyházak	november végétől a négy adventi szombat
Városi Gyermekkarácsony (1998. óta)	Zirc Városi Ifjúsági Fórum, Zirci Zabhegyező Gyermekanimátorok Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola	december 24. előtti péntek
Mindenki Karácsonya – Városi Nagykarácsony	Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpont helyi egyházak civil közösségek	december 24. előtti szombat

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Sport

Zirc Város Önkormányzata nagy figyelmet fordít a szabadidős sporttevékenységek népszerűsítésére és lehetőségeinek megteremtésére a futás, úszás, és kerékpározás tekintetében. Ennek nyomatékosítására készült el 2012-ben Zirc Város Sportkoncepciója.

A településen a sportélet kapcsán ki kell emelni a versenysport jelentőségét. A judo és a darts egyértelműen összeköthető hazai viszonylatban Zirc nevével, hiszen ezen sportágak képviseletében működő klubok nemzetközi eredményeket is értek el (Vincze Judo Klub, Wings Darts Club). A Nyomfoglalók Terepjáró Egyesülete országosan elismert hagyományőrző-íjászversenye 2000 óta öregbíti Zirc hírnevét, hasonlóan a Lövészklubhoz, mely kiemelkedő eredményeket ért el eddig is sportlövészetben. Megemlítendő a Zirci Ifjúsági és Szabadidő Egyesület is, mely főként az asztalitenisz sportágban végez fontos munkát. A lovassport, a tenisz, a sporthorgászat képviseletében működő egyesületek inkább szabadidős jellegűek. Érdemes még megemlíteni a Zirc-Szarvaskúton működő Forest Hills Golf és Country Klubot, mely ösztöndíj szerűen foglalkoztatja a tehetséges golf-növendékeket.

Az aktív sportélet mellett azonban a város sportlétesítményei viszont fejlesztésre szorulnak. Az iskolák tornatermeinek, sportpályáinak, valamint a tanuszoda állapota miatt a sportolási lehetőségek korlátozottak. A Művelődési Ház épületét sportolási céllal is igénybe vehetik a közösségek, civil

szervezetek és a magánszemélyek is. Az épület a versenysportot és a szabadidő sportot egyaránt kiszolgálja (sportlőtér, darts klub helyiség, asztalitenisz, röplabda stb.).

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

2013 júniusában került elfogadásra Zirc Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP). A HEP elfogadásával a város érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés lehetőségét, a diszkrimináció és szegregációmentességet.

A helyi esélyegyenlőségi program célcsoportjai a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.

A mélyszegénységben élők és a romák számára a programban a foglalkoztatottság és munkaerő-piaci integráció, pénzbeli és szociális támogatások biztosítása, lakhatáshoz juttatás, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása került meghatározásra a szükséges intézkedések között, valamint nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködés.

A gyermekek, gyermekszegénység területén fontos a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, illetve a szolgáltatásokhoz való hozzáférésük javítása, adományok gyűjtése és a rászorulók számára történő célzott eljuttatása.

A nők célcsoportja számára a program elsősorban a gazdasági esélyegyenlőség megteremtését, a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetésének támogatását, valamint a nők ellen irányuló erőszak, családon belüli erőszak kezelését, krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások fejlesztését tűzte ki célul, továbbá rögzítette a nők közéleti szerepének erősítését.

Az idősek esetében is fontos a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, a korból adódó sajátos igényeket kielégítését célzó programok megvalósítása.

A fogyatékkal élők célcsoportjának pénzbeli és természetbeli ellátása, közösségi terekhez, programokhoz való hozzáférés biztosítása, valamint akadálymentesítés került megfogalmazásra a programban.[7]

[7] HEP Helyi Esélyegyenlőségi Program, 2012.

1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Veszprém Megye Területfejlesztési Programja külön kiemeli, hogy a zirci járás fejlesztésének célja egyrészt a népességvesztés mérséklése illetve megállítása, másrészt ezzel összefüggésben a munkahelyteremtést elősegítő és a térség specifikumaira építő gazdaságfejlesztés.

A fenti célkitűzések elérése érdekében a megyei programban az alábbi stratégiai célok és konkrét beavatkozási területek kerültek meghatározásra:

- A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése Zircen illetve a várostérség vidéki térségeiben,
- A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás,
- A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a helyi és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése,
- A lakosság életminőségének javítása, a helyi közösségek fejlesztése. [8]

A korábbi fejezetekben már bemutattuk Zirc város népességének főbb jellemzőit, demográfiai, nemzetiségi összetételét, a képzettségre, foglalkoztatásra, jövedelmi viszonyaira vonatkozó adatait. A gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos helyzetfeltáráshoz most ismerjük meg a településen jelen lévő vállalkozások számát, méretét, jellemzőit, ágazat szerinti súlyát, hogy pontosabb képet kapjunk a helyi gazdaságról.

Vállalkozások száma

Zircen a regisztrált vállalkozások száma 2013-ban 991 volt, melyből a korlátolt felelősségű társaságok (kft.) száma 174, a betéti társaságoké (bt.) 86, míg az önálló vállalkozásoké 714 volt. A működő vállalkozások száma esetében 2012-es KSH adatokra lehet támaszkodni, ami alapján 2012-ben 486 db ilyen vállalkozás volt. Ha a 2001-2012 közötti tágabb időintervallumot vesszük alapul, akkor az látható a vonatkozó statisztikai adatok alapján, hogy évről évre egy szűkebb spektrumon belül ingadozott a működő vállalkozások száma. A 2012-es adat alig kevesebb a 2001-ben számolt 509 db működő vállalkozásnál. A csúcspont egyértelműen a 2000-es évek közepe volt, 2005-ben például 607 db volt a működő vállalkozások száma a településen.

[8] Veszprém Megye Területfejlesztési Programja, 2014.

Vállalkozások mérete

Természetesen nem elegendő a vállalkozások abszolút számát vizsgálni, hiszen az nem mutatja kellőképpen a város relatív gazdasági erejét. Érdemes tehát megnézni a működő vállalkozások szerkezetét alkalmazotti létszáma szerint is, összehasonlítva a Veszprém megyei adatokkal.

14. táblázat - Működő vállalkozások száma alkalmazotti létszám alapján (2012)

Kategória	Veszprém megye	Zirc	Zirc aránya a megyéhez képes (%)
1-9 fős (mikro vállalkozás)	20 762	457	2,20%
10-49 fős (kisvállalkozás)	788	26	3,30%
50-249 fős (középvállalkozás)	124	3	2,42%
250-x (nagyvállalkozás)	34	0	0,00%
Összesen	21 708	486	-

Forrás: KSH területi statisztika

A legfrissebb KSH adatok alapján tehát megállapítható, hogy a megyében található 1-9 fős (mikro)vállalkozások 2,2%-a, a 10-49 fős (kis)vállalkozásoknak 3,3%-a működött Zircen. A városban található továbbá a megye középvállalkozásai közül 3 db, míg nagyvállalati kategóriába eső vállalkozás továbbra sincs Zircen.

Vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerint

Ha megnézzük a városban működő vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlását, akkor azt látjuk, hogy a legnagyobb számban a kereskedelem, gépjárműjavítás ágban működtek vállalkozások (99 db) a 2012-es adatok szerint. Ezt követi az építőipar (70 db vállalkozás), a tudományos, műszaki tevékenység (62 db vállalkozás), valamint a bányászat, kőfejtés, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés nemzetgazdasági ág (43 db vállalkozás).

15. táblázat - Működő vállalkozások nemzetgazdasági áganként, 2012-ben

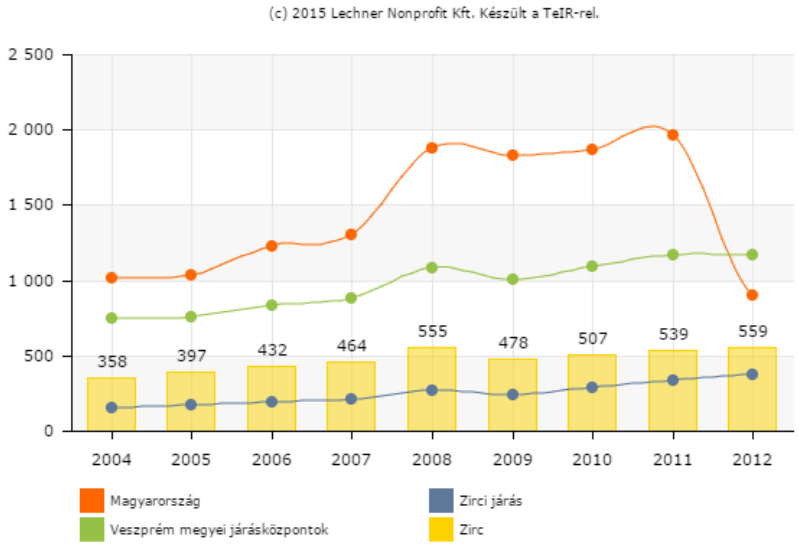
Nemzetgazdasági ág	Veszprém megye (db)	Zirc (db)
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	942	32

Bányászat, kőfejtés, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	1 854	43
Építőipar	2 277	70
Kereskedelem, gépjárműjavítás	4 270	99
Szállítás, raktározás	911	23
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 446	26
Információ, kommunikáció	671	10
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	822	12
Ingatlanügyletek	792	12
Tudományos, műszaki tevékenység	2 908	62
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	1 498	29
Egyéb: közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás, oktatás, humán-egészségügyi, szociális ellátás, művészet, szórakoztatás, szabadidő, egyéb szolgáltatás összesen	3 317	68
Összesen	21 708	486

Forrás: KSH területi statisztika

Fentieken túl érdemes megvizsgálni a városban az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott értéket megyei és országos összehasonlításban. Ebből ugyanis kiderül, hogy Zirc gazdasági ereje a relatíve nagyszámú működő vállalkozás ellenére korlátozott. Ez azt jelenti, hogy a városban összességében alacsonyabb hozzáadott értékű munkahelyek vannak, mint a megye többi járásközpontjában, vagy az országos átlagot nézve. 2012-ben a Veszprém megyei járásközpontokban a duplája volt a bruttó hozzáadott érték, mint Zircen.

12. diagram - Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft), 2004-2012

Forrás: TeIR ITS

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

1.9.2.1 Mezőgazdaság

Habár a város környezetében jelentős a burgonya és káposzta termesztés, nem a mezőgazdaság a húzó ágazat Zircen. Ezt támasztja alá a mezőgazdaságban foglalkoztatottak alacsony száma (2013-ban 73 fő) is, melynek elsődleges oka leginkább az, hogy mezőgazdasági tevékenységet többnyire az őstermelők, kisebb családi gazdaságok végeznek.

Míg a 90'-es években a város gazdasági szerkezetét az ipar mellett a mezőgazdaság határozta meg, de mára ez a múlté. A mezőgazdasági szektorban működő vállalkozások száma 2004 óta lassan, de folyamatosan csökkent. Számuk 2012-ben 32 db volt, jelenleg azonban csupán két vállalkozás mondható nagyobbnak. Ráadásul ők is több telephelyen működnek különböző településeken.

13. diagram - Működő mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati szektorba tartozó vállalkozások számának alakulása Zircen 2000-2012. között

Forrás: KST területi statisztika

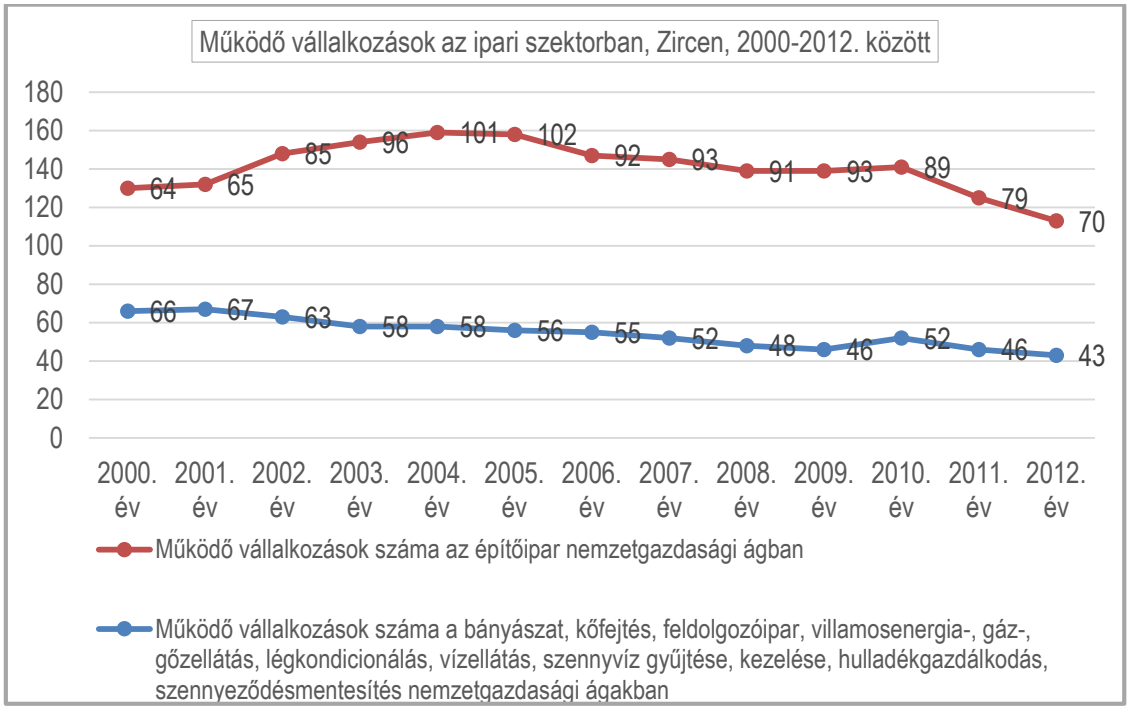
1.9.2.2 Ipar

A rendszerváltás előtt jelentős volt a bányászat és az arra épülő ipar a környékbeli területeken, azonban a Dudari mélyművelésű bányát 2000-ben bezárták, így a környék ipara folyamatosan leépült, kiürült és ezzel párhuzamosan Zircen is csökkent a foglalkoztatás. Mára az iparát jellemzően az építőiparban, valamint a fa- és bútoriparban tevékenykedő kis- és közepes vállalkozások határozzák meg.

Az építőipar a 2000-es évek elején tapasztalható komolyabb fellendülés után némileg visszaesett, mely leginkább a 2007-2008. környékén kezdődő nemzetközi pénzügyi válságnak volt köszönhető. Ennek hatására a szektorban működő vállalkozások száma a 2004. évi értéknek kb. a 70%-ára esett vissza. De hasonló, igaz mérsékeltebb ütemű csökkenés tapasztalható a többi ipari szektort illetően is.

2012-ben az építőipari és egyéb ipari szektorban tevékenykedő gazdasági társaság (összesen 113 db) adta az összes Zircen működő vállalkozás 23,25%-át.

14. diagram - Működő vállalkozások számának alakulása az ipari szektorban Zircen 2000-2012. között

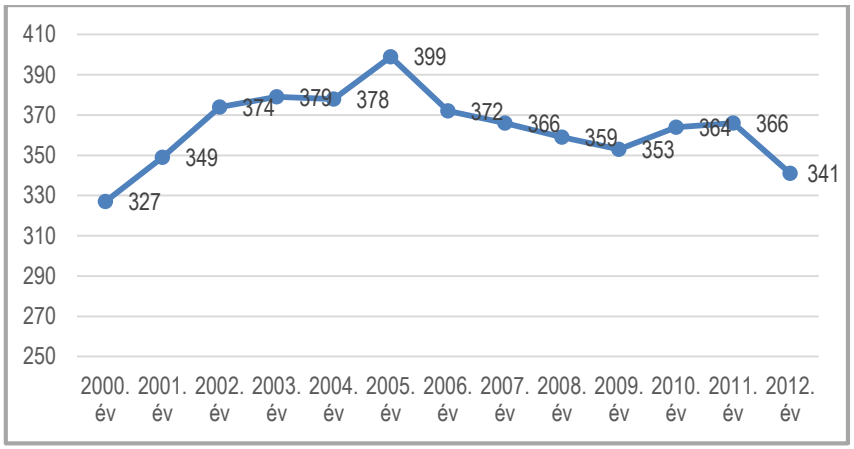
Forrás: KST területi statisztika

1.9.2.3 Szolgáltatások

Zirc térségközponti, valamint szellemi és kulturális központi szerepe tulajdonképpen oktatási és szolgáltatási központi funkció is egyben. A város ezen szerepköre a leginkább meghatározó a gazdasági életben is.

Ahogy az oktatási intézményeibe nagyon sok a szomszédos településről bejáró diák, úgy Zirc jelenti a különböző szolgáltatások igénybevételének lehetőségét is a környező települések lakói számára. Nem véletlen tehát, hogy a működő vállalkozások közül a szolgáltatási szektorban érintett cégek vannak a legtöbben, számuk 2012-ben 341 db volt, arányuk az összes vállalkozáson belül meghaladta a 70%-ot.

15. diagram - Működő vállalkozások számának alakulása a szolgáltatási szektorban Zircen 2000-2012. között

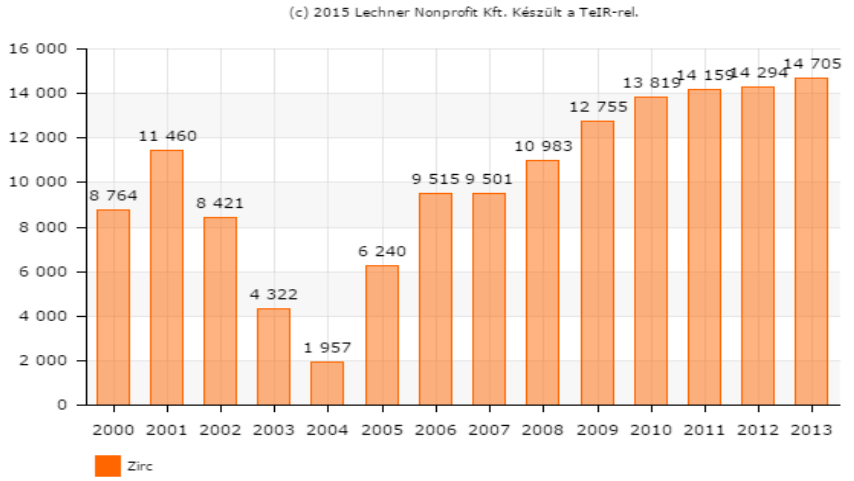

Forrás: KSH területi statisztika

Turizmus

A szolgáltatási szektoron belül külön kiemelendő a turizmus, hiszen Zirc figyelemre méltó turisztikai vonzerővel bír elsősorban a Bakonynak, az Apátságnak és az Arborétumnak köszönhetően. Jelentős a bakancsos turizmus és a lovasturizmus is a városban és környékén. A vendégéjszakák száma 2004 óta folyamatosan növekszik, 2013-ban közel 15 ezer éjszakát töltöttek itt a látogatók, de ezen a téren még van fejlődési potenciál, hiszen a városra leginkább az egynapos (nem „ottalvós") turizmus a jellemző. Ráadásul megyei összehasonlításban is elenyésző a külföldi vendégéjszakák aránya a zirci szálláshelyeken, 2013-ban alig érte el az 1,6%-ot, szemben a Veszprém megyei 37%-kal.

16. diagram - Vendégéjszakák számának alakulása Zircen 2000-2013. között

Forrás: TeIR ITS

A magán és kereskedelmi szállásférőhelyek száma meghaladja a 400-at, melyek túlnyomó többsége a Hotel Szarvaskút és a Forest Hills Biohotel szálláshelyeken található. Ez összecseng a vendégéjszakák számával is, hiszen a tavalyi évben az összes Zircen töltött vendégéjszaka kb. 90%-a ehhez a két hotelhez köthető. Ezen kívül a Jeskó Panzió, a Rézkakas Fogadó, a Csalogány Kemping, valamint több apartman, vendégház várja még az ide látogatókat.

A városban működik a Magas –Bakony Turisztikai Desztináció Menedzsment Nonprofit Kft., melynek egyik kiemelt célja, hogy a környék turisztikai kínálatának vonzó bemutatásával segítsen további vendégek érdeklődését felkelteni, hozzájárulva ezzel a térségben rejlő turisztikai potenciál még eredményesebb kiaknázásához.

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

Ahogy az már az előző fejezetben kifejtésre került, Zirc gazdaságát leginkább a városban működő néhány építőipari, illetve fa- és bútoripari kis- és közepes vállalkozás mellett a szolgáltatási szektorban tevékenykedő kisebb cégek határozzák meg. Ezek a gazdasági szervezetek többnyire magyar tulajdonban vannak. A külföldi befektetések inkább a szálláshely szolgáltatási ágazatra voltak jellemzőek az elmúlt években, általánosságban véve azonban a külföldi tőke kevésbé játszott fontos szerepet Zirc gazdaságában, mint a megyében.

Jelentősebb gazdasági társaságok, fontosabb beruházásaik

Az **ABL-Technic Hungary Kft.** egyike azon kevés zirci vállalkozásnak, mely külföldi tulajdonban van. A Németországi központú cég magyarországi vállalata 1994-ben alakult Zircen és az Ipari Park területén alapvetően felületkezeléssel, festékeltávolítással, szemcseszórással foglalkozik. A tőkeerős tulajdonosi háttérrel rendelkező vállalkozás folyamatosan fejleszti szolgáltatásait, jelenleg pedig 14 főt foglalkoztat a városban.

Az **Acél-Vakond Kft.** 1998-ban alapított, 100%-ban magyar tulajdonú vállalkozás, melynek fő tevékenysége speciális mélyépítési munkálatok kivitelezése, acél- és betoncső sajtolás, útfelbontás nélküli csőfektetés, irányított fúrás, csőroppantás, de emellett mindennemű közmű és csatornaépítési feladatokat, földmunkák is végez. A 14 főt foglalkoztató cég az alapításkor valósította meg nagyobb gépbeszerzéseit, telephelyfejlesztését, azt követően jelentősebb beruházást nem hajtott végre.

Az **Ambisza Építőipari Kft.** egy 1992-ben alakult családi vállalkozás, melynek fő tevékenysége építőipari tervezés, kivitelezés, mély- és magasépítés, valamint szerkezet építési, kisebb útépítési munkák. Jelenlegi létszáma 12 fő, jelentősebb beruházása nem volt a cégnek az elmúlt években.

Balázs-Fa 2001. Kft. a Zirci Ipari Parkban működik és fő tevékenysége a fa-, fűrészáru gyártása, kereskedelme. A 7 főt foglalkoztató cég 2001-ben alakult és 2013-ban EU-s támogatás keretében sikeresen megvalósított egy innovációs fejlesztést több mint 20 millió Ft-ból.

A **Bakony Elektronika Kft.** egy családi vállalkozásként működő Kft, amely 1990-ben alakult. A cég nagy részben saját fejlesztésű - esetenként szabadalommal védett - termékeit gyártja, értékesíti, telepíti. A komplett kész rendszerek mellé kiegészítőként egyedi hardver, illetve szoftverkészítés szolgáltatást is biztosít, követve ügyfeleink igényeit. Jelenlegi munkavállalói létszáma 34 fő. Tavalyi évben közel 100 millió Ft-ból valósította meg a zirci telephelyének fejlesztését.

A 16 főt foglalkoztató **Bakonyvíz Kft.** 1994-ben alakult és vízfolyások karbantartásával, mélyépítészettel, beton-előállítással és forgalmazással, útfelújítással foglalkozik. 2011-ben valósított meg egy komolyabb technológiafejlesztést egy több mint 30 millió Ft-os beruházás keretében.

Bedeco Kft. a magyar élelmiszergyártás tradicionális résztvevője és az egyik legrégebbi zirci vállalkozás, hiszen ipari termelőtevékenységét 1984-ben kezdte meg Zircen lévő gyárában. Az 59 főt foglalkoztató cég instant és keverék típusú fogyasztói termékek gyártásával és forgalmazásával (kakaó, cappuccino, kávékeverék, kávéfehérítő, levesporok, italporok stb.) foglalkozik. A cég nemrég valósított meg 77 millió Ft-ból egy komplex technológia fejlesztést.

A **Fehér és Kék Kft.** 1993-ban alakult fémszerkezet gyártó vállalkozás, mely Zircnek a Tündérmajor részén lévő székhelyén 26 főt foglalkoztat. Jelentősebb beruházása az elmúlt években nem volt.

A 31 főt foglalkoztató **Koko FA Kft.** asztalosipari tevékenységgel és fűrészáru-gyártással foglalkozik. Jelentősebb beruházása az elmúlt években nem volt.

A **Verga Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.** régmúltra visszatekintő, erdőgazdálkodással, vadgazdálkodással, fa- és fűrészipari tevékenységgel foglalkozó, a Földművelésügyi Minisztérium (és ezáltal a Magyar Állam) tulajdonában álló szervezet. Székhelye Veszprémben található, a Zirci Erdészeti

fióktelepet 1993-ban hozták létre. Ezzel párhuzamosan Zircen elindult a fióktelephez tartozó fűrészüzem és faipari üzem a Zirci Ipari Parkban. A társaság több jelentősebb projektet valósított meg (Várpalotai lőtér természeti értékeinek megőrzése, a Hubertus Erdészeti Erdei Iskola infrastrukturális fejlesztése) az elmúlt néhány évben, ezek azonban nem köthetőek Zirchez és a cég zirci fióktelepéhez. A Zrt. létszáma jelenleg összesen 86 fő.

Vezírhús Kft. 1995-ben kezdte meg tevékenységét, fő profilja magyarországi vágóhidakról származó marha, illetve sertéshús feldolgozása, húsipari termékek gyártása, valamint nagy és kiskereskedelmi forgalmazása. A 400 m2-es üzemtérrel rendelkező cég 12 főt foglalkoztat és mintegy 80 féle terméket készít. 2013-ban közel 20 millió Ft-os beruházás keretében egy komplex technológia fejlesztést valósított meg Zircen.

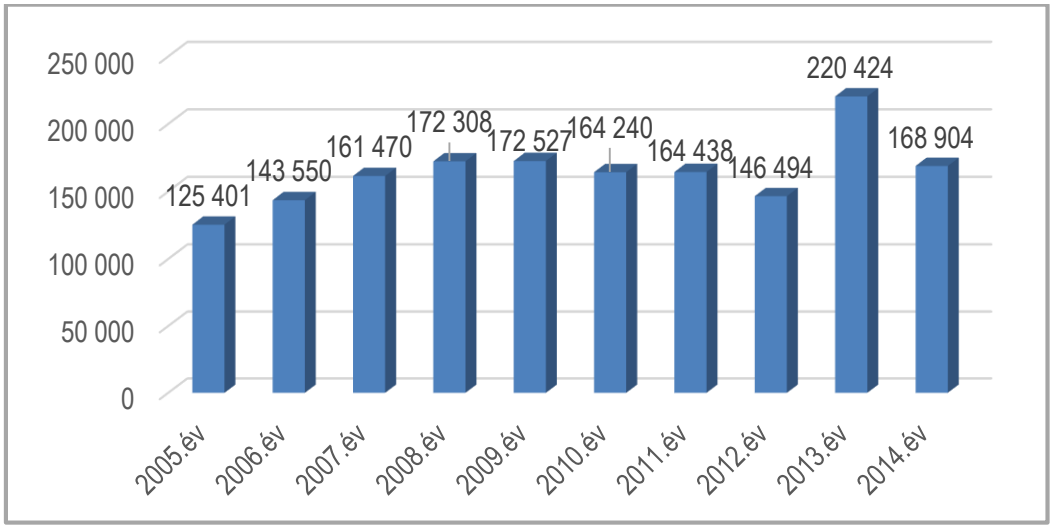
A **Z-Fuvar Kft.** 2000-ben alakult és jelenleg 16 főt foglalkoztató szállítmányozó vállalkozás, mely komplett munkák kivitelezésével, anyaggal együtt történő szállítással, földmunkák és útépítések, valamint csatornázási, autópálya építési, területrendezési és bontási munkák elvégzésével is foglalkozik. A cég néhány éve, több mint 10 millió Ft EU-s támogatásból valósította meg az eddigi egyik legnagyobb beruházását, melynek keretében egy homlokrakodógépet szerzett be.

ZIRC-COOP Zrt. az egyik legnagyobb hazai élelmiszer-kereskedelmi láncból vált ki 2005-ben. A környékben több bolttal is rendelkezik, ahol összesen122 főt foglalkoztat.

Az előzőekben említett cégek mellett természetesen a többi helyi vállalkozás is fontos szerepet tölt be Zirc gazdasági életében. Ezek egy-két kivételtől eltekintve hazai tulajdonban lévő mikro-, kis- és középvállalkozások, melyek jellemzően fa- és bútoripari, építőipari, kereskedelmi-szolgáltatási tevékenységet folytatnak.

A településen működő gazdasági szervezetek jellemzését jól mutatja Zirc Város Önkormányzatának iparűzési adóbevétele, ill. annak alakulása az elmúlt években. Látható, hogy a 2013-as évet leszámítva egy viszonylag szűk spektrumon mozgott a város ezen adónemből származó bevétele. Ennek feltehető oka az, hogy – amint az az 1.9.2 fejezetből is látható – évről évre csökken a működő vállalkozások száma, így az általuk befizetett iparűzési adó sem tud komoly növekedést produkálni a város számára.

17. diagram - Iparűzési adóbevéte (e Ft-ban) Zircen, 2005-2014. között

Forrás: Települési adatszolgáltatás

A helyi gazdaság fejlesztése tehát különösen fontos Zircen, mert lehetővé tenné a foglalkoztatás bővülését, és ezáltal elősegítené a város térségi szerepének erősödését.

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Ipari Park

A Zirci Ipari Park 2003-ban nyerte el az Ipari Park címet. Területe több mint 20 hektár, melyből jelenleg 14,4 hektár a már betelepített terület, vagyis az a rész, amelyen vállalkozás működik, vagy hasznosítása (értékesítése, bérbe adása) megtörtént. Ebből következően még további kb. 6 hektár hasznosítható szabad területtel rendelkezik. Tavalyi évben még 4 vállalkozás (ABL-Technic Hungary Kft., Balázs-Fa 2001. Kft., Verga Zrt. és a Robix Hungary Kft.) működött az Ipari Parkban, melyek összesen 154 munkavállalót foglalkoztattak és kb. 260 millió Ft termelő beruházást hajtottak végre.[9]

Év közben azonban olyan helyzet állt elő a mezőgazdasági, erdészeti gépek gyártásával foglalkozó Robix Hungary Kft-nél, melynek következtében a cég kénytelen volt elbocsátani dolgozói jelentős részét. Tekintettel arra, hogy a vállalkozás kb. 120-130 főt foglalkoztatott Zircen, a kialakult körülmény jelentős mértékben érintette, érinti a várost is. A Kft. tulajdonosa új cég alapítását kezdeményezte, mely szűkebb termékpalettával és 30 főt foglalkoztatva működik tovább a Robix Kft. tulajdonában lévő területen.

[9] Zirci Ipari Park beszámolója, 2014.

A betelepített területen teljes egészében kiépítésre került a közműhálózat, valamint a közvilágítás és a belső úthálózat, de komoly hátránya az Ipari Parknak, hogy nehezen megközelíthető. A feltáró út felújításának, bővítésének tervei elkészültek, de a megvalósítása még várat magára. Az Ipai Park fejlesztése tehát kulcskérdés Zirc gazdasági fejlődése szempontjából annak érdekében, hogy a meglévő adottságainak jobb kihasználásával vonzó környezetet biztosítson minél több betelepülő vállalkozásnak.

Elérhetőség, közlekedési infrastruktúra, közúti közösségi közlekedés

Zirc városa közlekedési szempontból hátrányos helyzetű, ugyanis a 82-es főút átszeli a várost, valamint a városközpont is zsúfolt az átmenő forgalom és a csomóponti csatlakozások következtében. Elengedhetetlen lenne tehát a 82-es főút Zircet elkerülő szakaszának megépítése, ill. a városközpont közlekedési fejlesztése.

Vasúthálózat

Veszprém megyén belül fontos településhálózati elemnek számít amiatt is, hogy itt halad át a Veszprém-Győr vasútvonal. A vonal azonban – ahogy arra a megyei fejlesztési program is utal - fejlesztésre szorul.

Munkaerő képzettsége

Zirc városáról elmondható, hogy az itt élők iskolázottsága kedvező, az országos értékekhez illeszkedő. Ezzel párhuzamosan a településen működő Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium a képzések széles palettáját nyújtja a diákoknak (ipari gépész, gépi forgácsoló, mezőgazdasági gépész, eladó, szakács, kőműves-hidegburkoló, festő-mázoló-tapétázó, szárazépítő, létesítményi energetikus, szállítmányozási ügyintéző), azonban az iskola továbbfejlesztése, a szakképzés helyi igényekhez történő alakítása mindenképp szükséges.

Különösen fontos lenne, hogy a helyi vállalkozások, intézmények komoly, befolyásoló szerephez jussanak annak meghatározásakor, hogy a helyi viszonyok, igények alapján milyen szakképzések induljanak el a városban, tovább erősítve ezzel Zirc oktatási központi szerepét is.

K+F

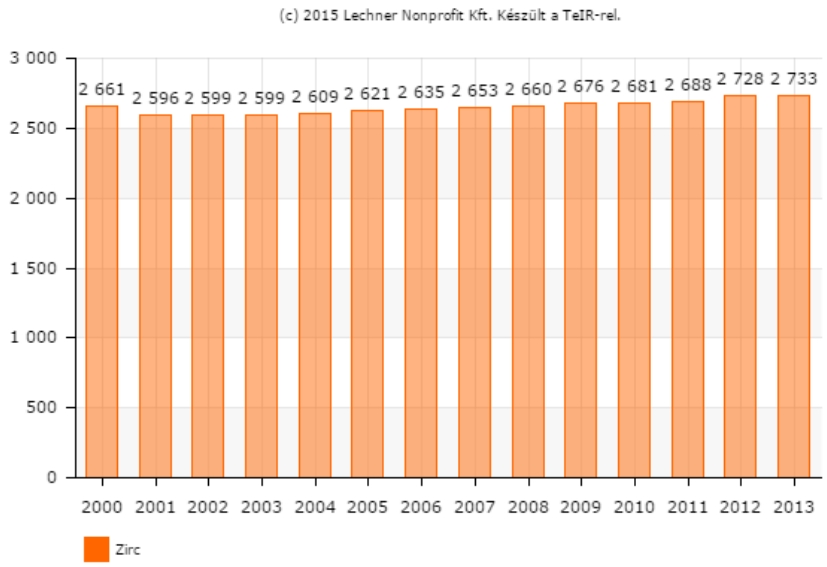
A kutatás-fejlesztési tevékenység a városban működő vállalkozásoknál ez idáig kevésbé volt jellemző, mely legfőképp a tevékenységi köreikkel magyarázható és részben indokolható is.

Fentiek alapján tehát elmondható, hogy Zirc adottságai több szempontból is megfelelőek. A város gazdasági fejlődése érdekében azonban elengedhetetlen az Ipari Park célirányos fejlesztése, a szakképzés helyi igényekhez való igazítása, valamint megfelelő munkalehetőségek teremtése helyben.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A lakásállomány alakulását vizsgálva elmondható, hogy a 2000-es évek eleje óta kismértékben ugyan, de folyamatosan növekszik a lakások száma Zircen. A kereslet-kínálathoz nagymértékben hozzájárul az a tény, hogy a környékbeli településekről nagy számban költöznek be a Zircre lakosok.

18. diagram - Lakásállomány alakulása Zircen 2000-2013. között

Forrás: TeIR ITS

A lakásállomány részletesebb vizsgálatakor érdemes megnézni a lakások méreteit a szobák száma szerint. A 2013-as adatokból az látszik, hogy a 2.733 db lakás elenyésző része, mindössze 180 db volt egyszobás. A két-, három- és négy (illetve annál több) szobás lakások hozzávetőlegesen egyenlő arányt képviseltek az összes lakáson belül.

Az lakások életkorát nézve megállapítható, hogy többségük a 1946. és 1980. között, a bányaipar fejlődésével összefüggésben épült. Ebben a 35 éves idő intervallumban hozzávetőlegesen 4-szer annyi lakás épült Zircen, mint a rendszerváltást követően napjainkig.

16. táblázat - Lakásállomány megoszlása a szobák száma és az építés éve alapján 2013-ban

Megnevezés	Zirc Összes lakás száma: 2.733 db	
	Db	*Arány (%)*
Lakások a szobák száma szerint		
Az egyszobás lakások száma (db)	180	6,59%
A kétszobás lakások száma (a másfél szobásokkal együtt) (db)	819	29,97%
A háromszobás lakások száma (a két és félszobásokkal együtt) (db)	896	32,78%
A négy és több szobás lakások száma (a három és félszobásokkal együtt) (db)	838	30,66%
Lakások az építés éve szerint		
Az 1945-ben és korábban épített lakások száma (db)	264	9,66%
Az 1946-1970 között épített lakások száma (db)	917	33,55%
Az 1971-1980 között épített lakások száma (db)	579	21,19%
Az 1981-1990 között épített lakások száma (db)	603	22,06%
Az 1991-2000 között épített lakások száma (db)	198	7,24%
A 2001-2011 között épített lakások száma (db)	172	6,29%

Forrás: KSH területi statisztika és 2011-es népszámlálási adatok

1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Költségvetés

A város a 2014-es évet kb. 2,2 Mrd Ft bevétellel és 1,98 Mrd kiadással zárta. Működési célú bevételei (összesen 1,032 Mrd Ft) között a működési támogatások, a közhatalmi bevételek és az intézményi működési bevételek sorokon jelentkezett a legnagyobb összeg. Felhalmozási célú bevételei (1,184 Mrd Ft) esetében pedig a támogatásértékű bevételek és a felhalmozási támogatások voltak a legnagyobb összegűek.

2014-ben a kiadási oldalon a beruházásokra fordított összeg volt a legnagyobb tétel, de a személyi jellegű, a dologi, valamint az egyéb működési kiadások is jelentős mértékben terhelték a költségvetést.

2015. évre lényegesen kevesebb bevétellel tervez az Önkormányzat, mely a felhalmozási célú bevételek csökkenésének tudható be. Ennek megfelelően a kiadási oldalon is kisebb az előirányzat a 2014. évinél, részben amiatt, hogy a beruházásokra fordított összeg a 2014. évinek nagyjából a fele.

17. táblázat - Zirc Városi Önkormányzat 2014. évi teljesült és 2015. évi előirányzott költségvetése

Megnevezés	2014.év teljesült (e Ft)	2015.év előirányzat (e Ft)
BEVÉTELEK főbb kategóriák szerint	**2 234 790**	**1 657 758**
I. Működési célú bevételek összesen	1 032 747	995 316
II. Felhalmozási célú bevételek	1 184 586	662 442
III. Kölcsönök	2 606	0
IV. Finanszírozási bevételek	14 851	0
KIADÁSOK főbb kategóriák szerint	**1 981 183**	**1 657 758**
I. Működési célú kiadások	*922 860*	*933 829*
Személyi juttatások	232 705	195 205
Munkaadókat terhelő járulékok	59 843	50 758
Dologi kiadások	289 885	288 187
Társadalom és szociálpolitikai juttatások	26 710	6 055
Ellátottak pénzbeli juttatásai	1 057	1 365
Egyéb működési kiadások	312 660	326 644

Általános működési tartalék	0	3 038
Működési céltartalék	0	62 577
II. Felhalmozási célú kiadások	*834 173*	*723 929*
Beruházások	770 353	386 225
Felújítások	52 390	184 724
Egyéb felhalmozási kiadások	11 430	4 650
Általános felhalmozási tartalék	0	81 742
Felhalmozási céltartalék	0	66 588
III. Kölcsönök	0	0
IV. Finanszírozási kiadások	224 150	0

Forrás: Zirc Városi Önkormányzat 2015. évi költségvetési rendeletének megalkotása

Vagyongazdálkodás

Zirc Városi Önkormányzat 2014. évi mérleg főösszege 6.065.502 ezer Ft volt, melyből a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök 5.773.223 ezer Forintot tettek ki. A pénzeszközök állománya a tavalyi év végén 230.136 e forint, míg a kötelezettségeké 50.382 ezer Forint.

A 2013. évben megvalósult részleges adósságkonszolidáció az Önkormányzat 2012. december 31-én fennálló adósságállományának 50 %-át érintette. Ezt követően 2014. év első negyedévében megtörtént a teljes adósságkonszolidáció, mely eredményeképpen az Önkormányzat 100 %-ban megszabadult az adósságállományától. Ennek jelentősége óriási, tekintettel arra, hogy a korábbi évekhez képest évi 35 millió forintot meghaladó adósságszolgálat az önkormányzati költségvetésben maradt.

18. táblázat - Az Önkormányzat vagyonszerkezete 2014-ben

Vagyonelem megnevezése	Érték (e Ft)
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	3 775 066
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	829 562
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	216 596

Forrás: Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2015-2019 évre

Gazdasági Program

Jelen Megalapozó vizsgálattal egyidőben Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadta a 2015-2019 közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programot a 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. § előírásai alapján. A programban a 2015-2019-es időszakra vonatkozó fő városfejlesztési irányok, fejlesztési célkitűzések kerültek összefoglalásra, melyek kiemelten összpontosítanak az önkormányzati feladatokra, szervezeti struktúrára és a pénzügyi lehetőségekre.[10]

A programban az is kihangsúlyozásra került, hogy a város vezetése minden stratégiai jelentőségű lépéssel kapcsolatban párbeszédet folytat az érintettekkel és figyelembe veszi véleményüket. A gazdasági program megvalósításával olyan lehetőségek kiaknázása a cél, melyek révén Zirc városa élhetőbbé, vonzóbbá válik mind a befektetők, mind pedig a turisták számára és így aktívan hozzájárul a térség felemelkedéséhez, funkcióinak ellátásához.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Ahogy a Gazdasági Programban is szerepel, Zirc Városi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a településfejlesztésre, melynek legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon növekedjen és olyan új beruházások, fejlesztések kerüljenek megvalósításra, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

A településfejlesztési célok meghatározásánál az alábbi három szempontot veszi figyelembe a városvezetés:

- az önkormányzat által ellátandó, jogszabályokban meghatározott kötelező feladatok magas színvonalon kerüljenek ellátásra, az ahhoz szükséges fejlesztések előkészítése és megvalósítása gördülékeny legyen;
- a korábban felvállalt nem kötelező, de a város térségközponti szerepköréből adódó, szolgáltató jellegét erősítő feladatok ésszerű és teljesíthető kereteken belüli megtartása és fejlesztése biztosítva legyen;
- a fejlesztésekhez megvalósításához szükséges önkormányzati források a megfelelő időben rendelkezésre álljanak.

A város az alábbi fejlesztéseket tartja a legfontosabbnak, melyeket pályázati források függvényében, esetleg azok támogatása nélkül saját forrásból szeretne megvalósítani:

- a felszíni csapadékvíz elevezetése problémájának megoldása;

[10] Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2015-2019 évre

- az általános iskola infrastrukturális fejlesztése;
- a város útjai és járdái felújításának folytatása, elsősorban a legrosszabb állapotú és a szilárd burkolattal nem rendelkező utcák esetében;
- a Békefi Antal Városi Könyvtár és Művelődési Ház fejlesztésének folytatása;
- temető infrastrukturális fejlesztése;
- mobil hulladékudvar rendszerének létrehozása, a házaknál történő szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek kialakítása;
- a szabadidő kulturált eltöltésére alkalmas szabadtéri területek kialakítása;
- helyi közlekedési kapcsolatok fejlesztése;
- az új autóbusz-pályaudvar továbbfejlesztése;
- a városba érkezők útba igazítását, tájékozódását segítő táblarendszer megvalósítása;
- Zirc honlapjának megújítása.

Az Önkormányzaton belül a Városüzemeltetési Osztály feladata – egyebek mellett – az önkormányzati vagyon gyarapítása, városüzemeltetési és fejlesztési, valamint városgazdálkodással kapcsolatos tevékenység ellátása, továbbá az önkormányzati beruházásokkal kapcsolatos műszaki tevékenységek elvégzése, pályázatok elkészítése.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

A 2015-2019. évekre vonatkozó Gazdasági Program fejlesztési elképzelései között kiemelt helyen szerepel a gazdaságfejlesztés, ezen belül is a helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása. Nagyon jó meglátása a Programnak az, hogy a vállalkozások a fejlődésük révén közvetve-közvetlenül a település fejlődését is segítik, munkahelyet teremtenek, valamint adóbevételekhez juttatják az Önkormányzatot.

Ennek megfelelően az alábbi gazdaságfejlesztési célok kerültek kijelölésre:

- Ipari Parkkal kapcsolatos infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatásfejlesztés;
- a helyi potenciálra alapozott gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása elsősorban a helyi termékek előállításának és az ásványvíz palackozás támogatásával;
- helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésének segítése a városi telephely, vállalkozás és termék kataszter aktualizálása, kiegészítése, valamint bemutatkozási lehetőség biztosítása az Önkormányzat honlapjain a helyi vállalkozások részére.

A fejlesztési elképzelések másik területe a turizmus, melynek minőségi fejlesztése a város egyik legfontosabb kitörési pontja. A Gazdasági Programban az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések között szerepel – többek között - a Rákóczi tér rekonstrukciója, egyedi örökségi objektumok felújítása, vasút turisztikai célú fejlesztésének előmozdítása, a Pintér-hegyi Parkerdő szolgáltatás-kínálatának javítása, a Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház felújításának folytatása, interaktív, tematikus úthálózat fejlesztése, horgászturizmus, lovasturizmus és vadászturizmus fejlesztése, stb.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitika

Zirc Városi Önkormányzat elkötelezett a munkahelyteremtés feltételeinek javítására, mely a Gazdasági Programban is fontos feladatként szerepel. A helyi foglalkoztatáspolitika egyik kiinduló problémája, hogy a munkaképes lakosság jelentős része ingázik, vagyis valamelyik környező nagyobb városba jár dolgozni.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az alábbi feladatokat és célokat határozta meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében a Gazdasági Programban:

- a helyi ipar és a helyi vállalkozások és az idegenforgalommal érintett vállalkozók segítése;
- a helyi gazdaság megerősödését szolgáló fejlesztések megvalósítása és az ehhez szükséges kedvező feltételek megteremtése;
- lehetőségekhez képest kedvezmények biztosítása azon vállalkozások számára, akik az Ipari Parkban új beruházások megvalósításával új munkahelyeket teremtenek;
- a helyi munkaerő és a munkanélküliek szakképzettségének felmérése a helyi adottságokhoz igazodó, a rendelkezésre álló humán erőforrással kielégíthető vállalkozások letelepedésének elősegítése;
- rendszeres együttműködés a Munkaügyi központtal;
- a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeinek és a kulturális közfoglalkoztatási program foglalkoztatási lehetőségeinek kihasználása;
- az egyszerűsített foglalkoztatás (pl. turisztikai idénymunka, alkalmi munka) népszerűsítése.

1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás

A Gazdasági Program kitér az Önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenységére is. Ezzel kapcsolatban az alábbi tevékenységeket tűzi ki célul:

- felmérést készítése a helyi lakásgazdálkodási helyzetről, a lakásigényről, a lakások állapotáról, a bérlők esetleges vételi szándékáról;
- lakásgazdálkodáshoz kapcsolódó helyi rendeletek felülvizsgálata;
- a városfejlesztés turisztikai elképzeléseinek megvalósítása érdekében a Rákóczi téri bérlakások folyamatos felszabadítása;
- további önkormányzati lakások felújítása, az Alkotmány utcai „kisovi" épületrészben lakások kialakítása;
- az egyéb, nem lakáscélú helyiségei kihasználási lehetőségeinek rendszeres megvizsgálása.

1.10.6 Intézményfenntartás

Közoktatás

Az Önkormányzat hivatott gondoskodni az óvodai ellátásról, valamint az általános iskola és a gimnázium működtetésének biztosításáról. Ez, mint az egyik legfontosabb önkormányzati feladat, jelentős terhet ró a város költségvetésére. Ennek egyik oka, hogy az oktatás és nevelés részben korszerűtlen, leromlott állapotú épületekben történik. Az egyik legsürgetőbb feladat tehát a megfelelő infrastrukturális fejlesztés, elsősorban az általános iskola esetében, illetve a sportcsarnok építése és óvodai tornaszoba létrehozása.

Egészségügy

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás. A Gazdasági programban az alábbi feladatok szerepelnek az egészségügyi szolgáltatások zavartalan ellátása érdekében:

- folyamatos kapcsolattartás a feladatellátásban résztvevőkkel;
- az egészségügyi ellátás színvonalát javító fejlesztések támogatása, pályázati lehetőség kihasználása;
- az egészségügyi felvilágosító munkában való közreműködés;
- nagyobb hangsúly fektetése a parlagfű elleni védekezésre, valamint a témával kapcsolatos ismeretterjesztés támogatása, parlagfű terjedése elleni védekezés.

Az elmúlt évek egyik legnagyobb beruházása is a Kórházhoz kapcsolódik, hiszen egy több mint 800 millió Ft-os, Európai Unió által támogatott projektnek köszönhetően 2011-re korszerű, emelt szintű járóbeteg szakellátási központtal gyarapodott az intézmény.

Szociális szolgáltatások

Az Önkormányzat a szociális feladatait jelenleg a Zirc Kistérségi Szociális Szolgáltató Központon keresztül látja el. Az Önkormányzat célja, hogy a szociális feladatellátás rendszerét folyamatosan alkalmassá tegye a gazdasági körülmények változása kapcsán kialakuló, egyre szélesebb rétegeket érintő elvárásokhoz.

Kultúra, közművelődés, közösségi terek, sporttevékenység

Zirci Városi Önkormányzat önálló költségvetési intézménye a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB, valamint a Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház. A város térségközponti szerepkörének erősítése érdekében fontos feladata Önkormányzatnak az is, hogy a közművelődési terek ezen intézményei is megfelelően működjenek, fenntartásuk biztosítva legyen.

A Múzeum és Népművészeti Alkotóház az elmúlt években több Európai Uniós pályázaton is sikerrel pályázott, melynek köszönhetően megtörtént az épület külső felújítása, illetve a tanulmányi raktár és oktatótér fejlesztése.

Az Önkormányzat feladata továbbá – saját gazdasági társaságán keresztül – a Sporttelep épületének és a pályáknak a folyamatos karbantartása, valamint a Tanuszoda költséghatékonyabb működtetése is.

1.10.7 Energiagazdálkodás

A településüzemeltetéssel kapcsolatban az Önkormányzat egyik legfontosabb célja a fenntartható fejlődés, a környezetvédelem szempontjainak érvényesítése, valamint az energiahatékonyság növelése, az energiapolitikai célkitűzések helyi szinten történő érvényesítése. Az Önkormányzat célja a fentiekkel párhuzamosan az energiahordozók felhasználásának csökkentése, az alternatív és megújuló energiaforrások minél nagyobb bevonása a városüzemeltetés működési kiadásainak csökkentése érdekében.

A célok megvalósítása érdekében az Önkormányzat Energetikai koncepció elkészítését rendelte meg, melyet végül 2012. május 10-én készített el az IMMO-THERM Mérnöki és Tanácsadó és Szolgáltató Kft.

1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A településüzemeltetési feladatokat, mint az önkormányzat által ellátandó közfeladatot a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 13.§ (2) bekezdése határozza meg. Zircen a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztálya végzi a településüzemeltetési feladatok fontosabb szervezési és lebonyolítási feladatait, melynek célja

- a feladatok ellátásának átlátható, összehangolható, szükség esetén átszervezhető biztosítása,
- valamint a településen élő lakosság, intézmények, vállalatok igényeinek zavartalan és folyamatos kielégítése.

A feladatok gyakorlati végrehajtása, ellátása részben önkormányzati, részben külső szolgáltatók bevonásával történik. A Képviselő-testület feladata – figyelembe véve az egyes közfeladatokkal kapcsolatban adott évben felmerülő kiadásokat és bevételeket - annak folyamatos vizsgálata, hogy az adott feladat ellátásához szükséges-e más szolgáltató bevonása. A cél az, hogy a közszolgáltatások a lehető legmagasabb színvonalon kerüljenek ellátásra a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményeinek érvényesülése mellett.

Az Önkormányzat felelőssége, hogy a településüzemeltetés során biztosítva legyen az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet és a likviditás. Ennek célja, hogy az esetleg felmerülő pénzügyi problémák bekövetkezése előre jelezve legyenek és a szükséges átcsoportosítást mielőbb végre lehessen hajtani.

A településüzemeltetés gazdaságosságára, hatékonyságára és eredményességére vonatkozóan az Önkormányzat belső ellenőrzése, valamint a folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés (FEUVE) tesz megállapításokat, észrevételeket.

Az Önkormányzat saját tulajdonában áll a „Zirci Városüzemeltetés” Közhasznú Nonprofit Kft., mellyel minden évben közhasznúsági szerződést köt Zirc Városi Önkormányzata. Ebben kerülnek meghatározásra azon közhasznú feladatokat, melyek ellátását a Kft. vállalja, illetve amely feladatok ellátásának anyagi feltételeiről rendelkezik:

- a Nevelési Tanácsadó és a sporttelep takarítása,
- az Önkormányzat által működtetett oktatási, kulturális intézmények, óvoda, bölcsőde, Önkormányzati Hivatal, sporttelep, közterületi játszóterek karbantartása,
- kazánok feletti fűtési felügyelet néhány releváns oktatási, kulturális és egyéb intézményben,
- hó eltakarítás,
- fűnyírás, zöldfelület gondozás,
- parkfenntartás, köztisztasági tevékenység,
- önkormányzati bérlakásokkal kapcsolatos üzemeltetés, kezelés,
- köztemetők üzemeltetése, fizikai közérzetet javító szolgáltatások nyújtása,
- tanuszoda, sporttelep üzemeltetése,
- közcélú foglalkoztatottak munkavégzésének felügyelete és irányítása.

1.12 TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

A környezeti fejezetek készítéséhez rendelkezésre álló háttérdokumentumok a 2000-es évek elején készültek, így az ezekben foglalt adatok, állapotok aktualizálására van szükség. A fejezetek vizsgálatához felhasznált főbb dokumentumok a város 2002-ben készült Stratégiai Programja, a 2004-ben készült Településfejlesztési Koncepció, és a 2002-ben készült Környezetvédelmi Program. Ezek kiegészítésére szolgálnak az egyes tanulmányok, egyéb koncepciók és beszámolók, illetve az egyes adatbázisokból elérhető pontos mérések, diagramok, térképes források (OKIR, KSH, TEIR, TIR).

A Településfejlesztési Koncepció (2004.) II. számú "Zirc város általános ismertetése" és a VII. számú "A Tájhasználat értékelése" c. alfejezeteiben ismerteti a város természeti, táj- és természetvédelmi, és ökológiai adottságait, amelyeket az 1.12. sz. fejezetünk tárgyal. A fejezeten belül további két témakör kerül részletesebb vizsgálatra, melyek a "természeti adottságok, tájhasználat, tájszerkezet"; illetve a "védett és védendő táji-, természeti értékek, területek".

1.12.1 Természeti adottságok, Tájhasználat, tájszerkezet

Zirc kisváros a Bakony hegység központi részén, a zirci-medencében helyezkedik el. Zirc és természetes vonzáskörzete nagyrészt a Magas-Bakony területére esik. Ezen a területen emelkednek a Bakony legmagasabb csúcsai: a Kőris-hegy (709 m), a Kék-hegy (661 m), a Som-hegy (649 m), a Középső-Hajag (646 m) és a Papod (645 m). A Zirci medencét - benne a várost - északról a Sestra hegy (Szesztra nővérek), északnyugatról a Pintér-hegy, dél-nyugatról a Három-hegy szegélyezi. A keleti irányú nyitottságot a 20 hektáros arborétum töri meg.

A Magas-Bakony éghajlata hegyvidéki jellegű. Az évi középhőmérséklet 9 ^{0}C (január -3 ^{0}C, július +20 ^{0}C). Az átlagos évi csapadék 800 mm. A táj a sok csapadék ellenére is szegény felszíni vizekben. A dolomit és a mészkő elnyeli a csapadék jelentős részét, amelynek kisebb hányada a hegység peremén, karsztforrásként jut újra a felszínre. Az erek, csermelyek, patakok évszakonként váltakozó vízhozama a csapadék függvénye. A Zircen keresztülfolyó Cuha-patak a Zirci medence forrásaiból táplálkozik. Vinye közelében folyik bele a Porvai-medence forrásainak vizeit összegyűjtő Hódosér.

A város tájhasználata a természeti adottságok rendkívüli változatossága miatt – kiemelten a domborzati adottságok következményeként – nagyon változatos. A bakonyi hegyvidéki táj patakvölgyekkel szabdalt területein az erdők és mezőgazdasági területek mozaikossága határozza meg a táj karakterét. Az erdőterületek a meredekebb mezőgazdasági művelésre alkalmatlanabb északi kitettségű domboldalakon maradtak meg. Összefüggő erdőségek Zirctől északra a Pintér-hegy – Bocskor-hegy térsége. Ez az összefüggő erdőterület a Pintér-hegyi parkerdő révén a város lakosságának és a turistáknak egyaránt

fontos kiránduló területe. Nagy összefüggő erdőterület található Zirc és Akli között is. A Csengő-hegy – Királykúti-erdő térség az igazgatási terület teljes szélességében választja el egymástól az Akli térségi mezőgazdasági területeket a Zirctől délre levő mezőgazdasági területektől.

Akli belterületét és környező mezőgazdasági területeit nemcsak északról, hanem délről is erdőterületek határolják. A Bajor-erdő és a Kőris-erdő délről keretezi a volt ciszterci apátsági majorság területét. Ennek a majorságnak az erdős dombokkal való védettségét, tájképi gazdagságát szemlélve tisztelettel kell adóznunk azoknak a szerzeteseknek, akik nem véletlenül éppen itt létesítettek apátsági gazdasági központot. A településrendezés feladata ennek a majorságnak a megőrzése, a hagyományos tájkarakter megőrzésével is.

A Szarvas-patak völgyébe települt apátsági major még jelenlegi lepusztult állapotában is uralja a tájat. A hozzá kapcsolódó kistelepüléssel együtt harmonikusan illeszkedik a táji környezetbe. A Szarvas-patak és oldalvölgyei, a szántó és gyepterületekkel együtt a táj olyan változatosságát adják, amelyre bátran ki lehet mondani, hogy ez a tájszerkezeti egység az összefüggő erdőterületekig a védett majorsági épületekkel együtt képezik a kulturális örökség kiemelt értékét. A Szarvas-patakon létesített horgásztó már a tudatos tájrehabilitáció része. Az új vállalkozásként működő ökológiai tájgazdálkodás pedig jó alapot jelent a természeti értékeket, a tájkaraktert fenntartó és környezetkímélő több funkciójú tájfenntartás számára. A terület turisztikai értékét növeli a Hotel Szarvaskút, amely a vadászturizmus mellett a tájturizmus számára is biztosít szálláslehetőséget. Tájszerkezeti szempontból hasonlóan értékes és változatos térség Tündérmajor térsége, amely ugyancsak majorsági központként maradt meg.

A kistelepülés és a táj kapcsolata a turizmus számára ugyancsak vonzó lehet. A fennsíki terület szántóinak, legelőinek, erdőinek köszönhető változatos tájkarakter fenntartása fontos feladat.

A következő mezőgazdasági hasznosítású tájszerkezeti egység a várostól délre az erdőkig húzódó mezőgazdasági terület. A karsztos vidék tájhasználatában a legelőterületek a meghatározóak. A legelők jelentős részét azonban ma már nem legeltetik, amit az is bizonyít, hogy a gyepterületek spontán erdősödése, bokrosodása megindult. A terület egy része a Reguly-forrás vízbázisának védőterülete, így ez a terület fokozott védelmet igényel.

Az erdővel közvetlenül határos részeken a mezőgazdasági terület „zártkert-szerű” felaprózódása figyelhető meg. A nagy kiterjedésű gyepterületek közé a vasút mentén a Hosszú-rétek, Tarló-földek, Hegyi-földek dűlők térségében szántóterületek ékelődnek. A 82-es főút mentén a volt mezőgazdasági üzemközpontok területén ipari park alakult ki.

A várostól keletre és Kardosrét térségében levő mezőgazdasági területeken a szántóföldi növénytermesztés a meghatározó. A Cuha-patak várostól délkeletre levő kiszélesedő völgye a térség legkedvezőbb adottságú mezőgazdasági területei.

A mezőgazdasági használatot a felhagyott és a „Zirc város területén lévő települési szilárd hulladéklerakó, mint szennyező forrás és a lerakó által okozott szennyezés megszüntetése” tárgyú (KEOP-2.4.0/B/2F/10-11-2012-0003) projekt keretében kármentesítés alatt álló (már belterületen lévő) volt városi hulladéklerakó és a Hosszú-földek térségében levő felhagyott agyagbánya területén levő törmeléklerakó

zavarja. A törmeléklerakó környezetének rendezetlensége a szomszédos völgyben kialakított horgásztó felhasználását is zavarja.

A belterülettől északkeletre levő határrész területfelhasználását már az ipari tevékenység határozza meg a mezőgazdasági használat mellett.

A város és Kardosrét között a patak menti gyepterületeket a szennyvíztisztító-telep bontja meg. Kardosréttől nyugatra a patak mellett található a 2. számú mélyfúrású vízmű kút. Tőle nem messze pedig a településrész temetője. Kardosrét közvetlen térségében az erdők, mezsgyék által keretezve a dudari iparvasútig a szántóterületek a meghatározóak.

Összegezve, Zirc területének legnagyobb részét, a közigazgatási terület 40%-át az erdők foglalják el. A szántó művelési ág is a teljes terület több mint egynegyedét (27%) foglalja el. A gyepek a terület 17%-án uralkodóak. A kivett területek 15 százalékot foglalnak el a területből.

19. táblázat - Művelési ágak Zirc közigazgatási területén (2014. júniusi állapot)

Művelési ág	Összes terület (hektár)
erdő	1 495,8
gyep (legelő)	535,1
gyep (rét)	103,9
gyümölcsös	3,0
halastó	4,9
kivett	584,1
szántó	1 013,6

Forrás: Takarnet

1.12.2 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek, Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

A város területén országos jelentőségű védett természeti terület a belterületen levő Zirci (Ciszterci) Arborétum, amely a ciszterci apátság parkja. A 20 hektáros arborétum rendkívül változatos és értékes növényállománya természetvédelmi szempontból kiemelt értéket képvisel, de a város zöldfelületi rendszere, és turisztikai vonzereje szempontjából is meghatározó érték. Helyi jelentőségű védett természeti terület a város területén nincs, pedig a város térségi táj természeti értékekben rendkívül gazdag. Ezt bizonyítják a megyei területrendezési tervben lehatárolt természeti területek is, valamint a

Nemzeti Ökológiai Hálózat és a Natura2000 területek is, amelyek lényegében a város igazgatási területének nyugati felét az északi határtól a déli határig behálózzák.

Zirc területén lévő Natura 2000 területek az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján az alábbiak:

- Északi Bakony (HUBF30001) különleges madárvédelmi területek
- Északi Bakony (HUBF30001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek
- Papod és Miklád (HUBF20002) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek

A Natura 2000 területekre vonatkozó szabályok

- az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet
- a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet

Az összefüggő erdőterületek mellett természetvédelmi és ökológiai szempontból egyaránt értékesek a várostól délre levő karsztos legelők, bokorerdők.

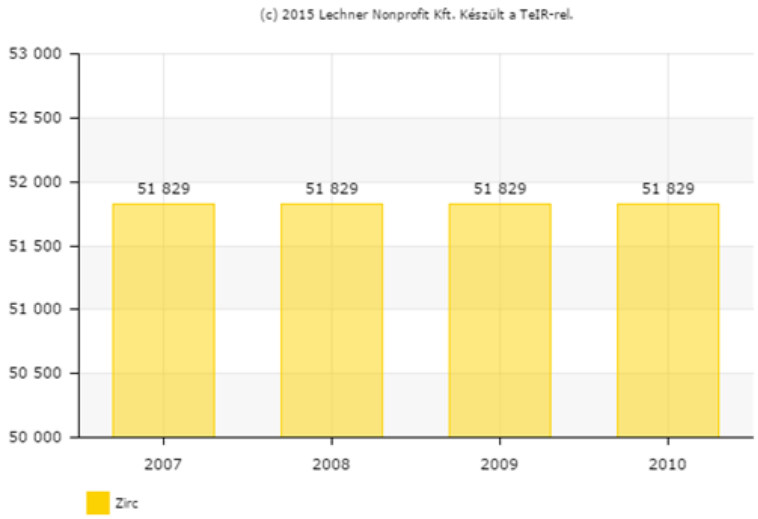
Táj- és természetvédelmi, tájgazdálkodási szempontból fontos továbbá, hogy az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002.(I.23.) KöM-FVM együttes rendelet szerint Zirc térsége is része a „Tési fennsík, Gyulafirátót és Várpalota közötti fontos érzékeny természeti területnek". A rendelet szerint az érzékeny természeti területek megőrzésének célja „a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, továbbá földrészletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését." Ez a tájgazdálkodási program Akli térségében már beindult, ahol olyan ökológiai tájgazdálkodás van kibontakozóban, ami biztosíthatja a Nemzeti Agrárkörnyezet-védelmi Program irányelveinek megfelelő és az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályozás szerinti tájfenntartást.

1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A város zöldfelületi rendszere egy összefüggő, komplex, kiterjedt hálózatot alkot. A város belterületén döntő jelentőséggel bírnak a közparkok, kertek, játszóterek és a leginkább az útvonalhálózatot követő vonalas elemek, utcafásítások. Emellett a város beépítésre nem szánt területein a zöldfelületi rendszer szempontjából nagyon fontos szerepe van az erdőterületeknek, és jellemzően a völgyeket, patakpartokat kísérő természeti területeknek. Legjelentősebb ezek közül a Cuha-patak völgye, Pintér-hegyi parkerdő, valamint a város központjában elhelyezkedő arborétum is jelentős és különleges alkotója a hálózat megteremtésének.

19. diagram - A zöldfelület nagysága Zircen (m2)

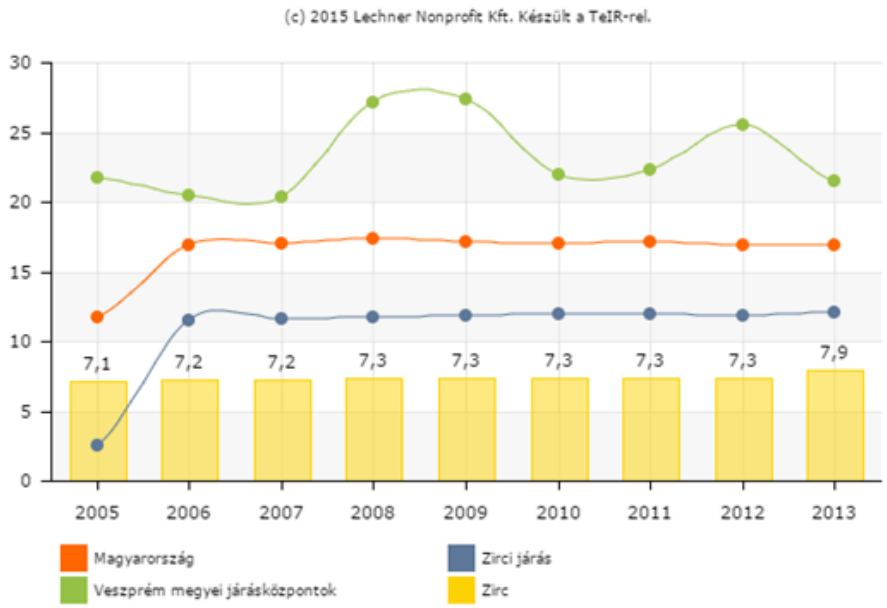
Forrás: TeIR ITS

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

Az 1 főre jutó zöldfelületi adatok legfrissebb értékei (2012/13.) is a megyei és megyei járásközponti és országos átlag alatt vannak. A város fekvéséből és földrajzi elhelyezkedéséből eredően kiterjedt természeti területekkel, jelentős erdőterületekkel rendelkezik. Ennek látszólag ellent mond ez az adat, azonban az eltérés oka, hogy a város magas népsűrűségi aránnyal rendelkezik, melynek értéke 189,79

fő/km². Tehát Zirc zöldfelületi ellátottsága kedvezőnek mondható, azonban a magas lakosságszám miatt az egy főre jutó zöldfelület nagysága átlag alatti marad.

20. diagram - Egy lakosra jutó zöldterület nagysága (m2)

Forrás: TeIR ITS

1.14 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.14.1 A területfelhasználás és a telekstruktúra vizsgálata

Zirc város településszerkezeti tervén látható meglévő területfelhasználások a meglévő funkciókhoz igazodnak. A tervezett területfelhasználások a város jövőképének megfelelő elképzelések, valamint az idő közben felmerülő fejlesztési szándékok alapján alakulnak.

A belterületi részek közül a külső településrészek (Akli puszta, Tündérmajor, Kardosrét) Falusias lakóterület és elsősorban idegenforgalmi terület fejlesztést tartalmaznak. A város ezeken a pontokon kihasználja az adottságait, természeti értékeit igyekszik a pihenni vágyók számára kínálni, mellyel bevételi forrásait tudja növelni.

Központi belterületén a gazdasági- és a lakóterület fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. A két egymást zavaró funkciót helyesen igyekszik elválasztani egymástól és a funkciók számára próbálja a legkedvezőbb teret megtalálni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a gazdasági területeket igyekszik a vasút és a nagyobb forgalmú utak közelébe telepíteni és bővíteni, a lakóterületektől valamilyen vegyes illetve zöldfelületi funkciójú területfelhasználással elválasztani. A lakóterületein szeretné megőrizni kisvárosi, sőt a város falusias jellegét, és inkább kertvárosias lakóterületeket jelöl ki, minthogy kisvárosias vagy netán nagyvárosiast. A családi házas beépítés a legjellemzőbb. A lakóterületeket a város több pontján bővíti, leginkább nyugati és déli irányba. A központi belterületen is kapnak helyet idegenforgalmi és sport – szabadidős területfelhasználások, de jóval kisebb mértékben. Ezek inkább a helyi lakosság kiszolgálására hivatottak. A településközpont vegyes területeket igyekszik koncentrálni leginkább a helyi alapfokú szolgáltatásokat tartalmazó telkekre.

A város törekszik megőrizni legnagyobb értékeit: a természeti és épített környezetét. Hatalmas területeket von erdőbe, és helyi rendeletben szabályozza az értékes épületek védelmét.

Zirc több pontján találhatunk rendeltetésük szerint még hasznosítatlan területeket, telkeket. Jelentős a gazdasági területi és a lakóterületi potenciálja a városnak. A meglévő majorokban, mezőgazdasági üzemi területeken folyik gazdálkodás, az épületállományok közepesen leromlottak. Többségüknek új funkciókat ad a településszerkezeti terv – idegenforgalmit.

1.14.2 Önkormányzati tulajdon kataszter

A 2012. évi adatszolgáltatás alapján Zirc város önkormányzat vagyonkataszterében összesen 419 db vagyontárgy szerepel. A vagyontárgyak nagyobb része

KD-ITS KONZORCIUM
Integrated Consulting Group | Ex Ante | Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. | Lechner Lajos Tudásközpont | mapi | PESTTERV | TRENECON COWI | város teampannon

- a közterületek: játszótér, közpark, zöldterület, egyéb közterület,
- közlekedési létesítmények: utak, terek, köz, autóbusz várók és pályaudvar,
- intézmények: óvoda, általános iskola, szakközépiskola és művészetoktatási intézmény, gimnázium, öregek napközi otthona, könyvtár, múzeum, tűzoltó szertár, városháza,
- egészségügyi intézmények: orvosi rendelő, kórház,
- egyéb intézmények: ravatalozó, temető, zsidó temető,
- közművek: szennyvízcsatorna hálózat, gázellátás, csapadékvíz rendezés, árkok, hőközpont, vízmű, szeméttelep, dögtér,
- sportlétesítmények: uszoda, sportpálya

vagyonelemei és ingatlanai. Ezek mellett nagyszámú (84 db) belterületi és sok (57 db) külterületi beépítetlen ingatlan is a város tulajdonát képezi. Lakásállománya 2 db társasház, több társasházi lakás és családi ház. Garázs és garázs számára alkalmas telek, iroda, gazdasági épület és üzlet is található a vagyonleltárban. Egy db cége van a városnak, a Zirci Városüzemeltetés NKft. Önkormányzati tulajdonú a volt MHSZ épület és a szociális szolgáltató központ.

1.14.3 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése, az építmények vizsgálata, az épített környezet értékei, konfliktusai, problémái

A város hagyományos népi épületeinek előfordulására elsősorban a mai Kossuth Lajos, Reguly Antal, Bakonybéli, József Attila, Deák Ferenc és a Kálvária utcákban számíthatunk, melyek meghatározzák a város jellemző, hagyományos – még falusi korát idéző – szerkezetét. Ezen épületek állapota igen változó. Azoknál az épületeknél, ahol még nem történt meg a felújítás, fontos szempont kell, hogy legyen a helyreállításnál az eredeti állapot megőrzése, karbantartása.

Az eredetihez közelálló állapotú épületeket sajnos csak szórványban találhatjuk, mert többségük már átalakított kisebb-nagyobb mértékben. Jellegzetesek és megtartandóak a falusi területen – főleg a Kossuth Lajos utcában – a telkek hossztengelyével keresztbe épített pajták, melyek szép számban megmaradtak.

Az épületállomány többi része rendkívül vegyes képet mutat, olykor kifejezve egy-egy rövid időszak jellegzetes építési szokásait, ugyanakkor örömteli, hogy némelykor pedig láthatóak a falusi léptékhez illeszkedni törekvő építészeti tömegformálás- és részletképzés elvei.[11]

A köztéri alkotások megléte azt bizonyítja, hogy a városnak szüksége van azokra. Az itt élők gondot fordítanak értékeik megőrzésére, további fennmaradásukra, hiszen Zirc számos műemléki védettségű

[11] Örökségvédelmi hatástanulmány, 2004.

értékkel rendelkezik. A műemlékek elszórtan, a város több pontján, de legtöbbjük a város központi részén találhatóak:

- a barokk Szűz Mária templom kőkereszttel,
- Nepomuki Szent János szobor (Kossuth L. u.),
- a barokk stílusú egykori papi ház kapuja,
- Kossuth L. utca 35. sz alatti barokk lakóház,
- az 1749-ból fennmaradt Szent Imre szobor,
- a Római Katolikus, volt ciszterci barokk templom,
- Ciszterci apátság és kertje,
- Nepomuki Szent János szobor (Rákóczi tér 1. – jelenleg csak a talapzata áll, a szobor az Apátságban található),
- az 1770-ben épült Gloriett,
- az 1800 körül épült magtár és virágház,
- a XV. századi Konventterem romjai,
- a Dubinczay-ház,
- Aklipuszta – volt ciszterci majorság.

Zirc város egyes ingatlanait és területeit érintő, építészeti örökség helyi védelméről szóló 9/2014.(V.5.) önkormányzati rendelete tartalmazza a helyi egyedi értékeket és a helyi területi védelemmel érintett településrészeket.

A rendelet szerint helyi egyedi védelem vonatkozik 4 db XIX. – XX. századi épületre, illetve területi védettséget élvez a Rákóczi tér, a Kossuth Lajos utca egy szakasza és a Petőfi Sándor utca és két temető. Speciális helyi jellegzetesség a belterületen található országos védettségű természeti terület, az apátság parkja, amely ma arborétumként üzemel.

A város kiemelkedő építészeti, történeti értékei műemléki védettséget éveznek, ezek védelmét a településszerkezeti és szabályozási terv műemléki környezet kijelölésével biztosítja, ami alapján a műemlékkel szomszédos ingatlanokon építési tevékenységet az örökségvédelmi hatóság hozzájárulásával lehet végezni. A településszerkezeti terv településközponti valamint különleges idegenforgalmi és egyházi területfelhasználási besorolása szintén lehetővé teszi a védelem fenntartását. Szabályozással kívánja a város elérni, hogy az egykori falusi múltat őrző keresztpajták ne tűnjenek el. Kissé nehéz, hiszen a városközpontban állnak, ahol a falusi életmód eltűnése miatt már nincs szükség rájuk. Az épületek megmentéséhez szükséges funkciót találni számukra úgy, hogy a megközelítésük közterülettel biztosított legyen. Leginkább fenntarthatók, ha szolgáltató, kereskedelmi esetleg vendéglátó funkciókkal lehet megtölteni. Ehhez szigorú főépítészi kontroll szükséges.

A ciszterci apátság belső funkciói átalakulóban vannak, de építészeti vonzatukról nincs információnk. Reguly Antal szülőházának korábbi problémája megoldódott, felújítása ütemezetten halad. A Kossuth

utcában álló ciszterci lakóház felújítása megtörtént, ma vendéglő üzemel az épületben. A pusztulás határáról próbálja az új tulajdonosa megmenteni a ciszterci majorságot Akli pusztán.

A Rákóczi téren a volt mozi városképi jelentőségű épülete felújításra került üzletház működik benne. A ciszterci apátság városképi jelentőségét pedig nem kell hangsúlyoznunk. Győr illetve Mór felől az érkező vendég a Köztársaság utcai oldalt látja először.

Bár sok a nyilvántartott régészeti lelőhely, és a rendezési terv szabályozási tervében megjelenítésre került, régészeti intézkedést nem igényelnek. Tervezett fejlesztés csak a 3, 4, 13-as lelőhelyet érinti, amennyiben itt megy majd keresztül a 82-es főút lekerülő szakasza.

A 13/2014.(VII.4.) önkormányzati rendelet szabályozza Zirc város helyi védelem alatt álló, építészeti öröksége körébe tartozó ingatlanainak és területeinek fenntartását. Az értékvédelmi előírások betartása szempontjából kedvező, hogy a rendelet értelmében az ingatlantulajdonosnak a védettséggel összefüggésben szükségessé váló munkálatok – ezen belül építési munkák – finanszírozásához Zirc Városi Önkormányzat évente meghatározott keretösszeg erejéig vissza nem térítendő támogatást adhat, mely utófinanszírozott.

1.15 KÖZLEKEDÉS

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Zirc városa Veszprém megye észak-keleti részén található, 2013 óta a Zirci járás székhelye. Turisztikai szempontból a nyári időszakban a megnövekedő tranzitforgalom, kereskedelmi és beszállítói oldalról a szomszédos megyében lévő iparváros, Győr elérhetősége valamint oktatás tekintetében Veszprém és Győr felsőoktatási intézményeibe való eljutás határozza meg Zirc közlekedését. A település fejlődése szempontjából tehát alapvető fontosságú cél a város közlekedési rendszerének fejlesztése.

1.15.2 Közúti közlekedés, áruszállítás

A járásszékhely az 1 és a 8 sz. – Veszprém és Győr közötti – főutakat összekötő 82. számú másodrendű főút mentén fekszik, Veszprémtől, a megyeszékhelytől 23 kilométerre, a járműipar és az oktatás térségi központjától Győrtől pedig mintegy 50 km-re. A települést a 82 számú másodrendű főúton túl az alábbiak érintik:

- 8216 sz. Zirc – Mór összekötő út;
- 8301 sz. Zirc – Bakonybél közötti összekötő út;
- 83103, 83104, 83106, 83109 sz. bekötő utak a környező települések megközelítésének biztosítására.

A várost a járás többi településével meglehetősen rossz minőségű, alacsony szolgáltatási színvonalú, kapacitáshiányos úthálózat köti össze.

A város területén belül önkormányzati és állami kezelésű utak is megtalálhatóak. Az önkormányzati kezelésű belterületi gyűjtőutak hossza 4.479 méter, a burkolt belterületi kiszolgáló és lakóutak hossza 25.896 méter, míg a burkolatlan utaké 2.843 méter[12]. A 82. számú főút – melynek kb. 6.300 métere állami kezelésű - keresztülszeli Zircet, a város legjelentősebb gyűjtőútjaként funkcionál, több közintézmény, kereskedelmi- és szolgáltató egység, vasúti- és buszpályaudvar, műemlékvédelmi épület mellett halad el.

A településen a regisztrált személygépjárművek száma évről évre növekszik, 2014-ben mintegy 2346-ra rúgott. Az évről évre növekvő napi személy- és tehergépkocsi forgalmat a 82 számú másodrendű főút

[12] Önkormányzati adatszolgáltatás alapján.

vezeti el. A településen 3 jelzőlámpával fedezett vasúti keresztezés található, körforgalom, különszintű csomópont, forgalomcsillapító eszközök mindezidáig nem kerültek kialakításra.

A város három fő közúti közlekedési hálózatot érintő problémája, hogy a 82. számú főút állapota leromlott, nyomvonal-korrekciókkal tarkított, túlterhelt települési szakaszokkal bír illetve, hogy a járásközpont és a járás települései között hiányoznak a hálós településközi kapcsolatok, továbbá, hogy a városközponton átmenő tranzitforgalom – elsősorban a nyári időszakban - jelentős, amely okán a közlekedésbiztonság nem megfelelő és az utak állagmegóvása nehézkes.

A települést közvetlenül érintő utak terheltsége a 2013. évi számlálási adatok szerint az alábbiak szerint alakult[13]:

20. táblázat – Zirc települést közvetlenül érintő utak terheltsége, 2013.

Közút száma	Útkategória	Összes forgalom (jármű/nap)	Személygépkocsi (jármű/nap)	Tehergépkocsi (jármű/nap)
82	II. rendű főút	6 050	4 444	284
8301	összekötő út	1 523	1 040	105
8216	összekötő út	2 555	1 828	106
82321	állomáshoz vezető út	528	333	94
83106	bekötő út	907	647	60

Forrás: Magyar Közút weboldala

A helyi közúti közlekedés tekintetében problémát jelent, hogy hiányzik a 82 számú főút zirci elkerülő szakasza, mely hozzájárulhatna a tranzitforgalom csökkenéséhez, így kiküszöbölve az útburkolatok időelőtti tönkremenetelét, és a többlet környezeti terhelést. Az Északi városrészen található gyűjtőutak a helyi általános iskola, óvoda, középiskola, közösségi ház, sportpálya illetve a tervezett sportcsarnok közúti megközelítését biztosítják. Ezen belterületi utak mintegy 1300 méter hosszan történő felújítása kiemelten fontos a város szempontjából, hiszen rossz állapotuk megnehezíti az említett intézmények megközelíthetőségét. A város közúthálózatából körülbelül 25 km lakó és kiszolgáló út, ezek egy része még nem rendelkezik szilárd burkolattal, így a közlekedési igényeket csak alacsony színvonalon képesek kiszolgálni.

A város 2012-ben két közlekedésfejlesztési célú pályázatot is benyújtott, azonban egyik sem nyert támogatást. A pályázatok költségvetése 140-200 millió forint közöttire tehető és a belterületi nagyforgalmú gyűjtőutak fejlesztését valamint a közösségi közlekedés fejlesztésén keresztül a szolgáltatási színvonal

[13] A www.utadat.hu valamint a Magyar Közút weboldalán található információk alapján.

növelését, új buszmegállók létesítését tűzték ki célul. A fentiekben említett pályázatokban felvetett problémák azóta sem oldódtak meg a településen.

1.15.3 Közösségi közlekedés

1.15.3.1 Közúti – autóbuszos közösségi közlekedés

A járásszékhelyen a menetrendszerinti autóbuszjárattal történő helyi személyszállítási feladatokat közszolgáltatási szerződés keretében a Bakony Volán Zrt. látja el 2016. december 31-ig.

A város észak-dél, nyugat-kelet irányban autóbuszjáratokkal az ország bármely részéről könnyen megközelíthető. A közösségi közlekedési rendszer a városban jól szervezett, a járatok megbízhatóan közlekednek, hosszú távon alternatívát kínálóan működnek. Az autóbusz-pályaudvar 2007-ben a vasútállomás mellett kapott helyet, a helyi buszközlekedésben két vonal működik, infrastruktúráját tekintve hiányoznak a megfelelően kiépített, peronnal, járdakapcsolattal, akadálymentesítéssel, buszöböllel ellátott megállók. A megyeszékhelyek (Veszprém, Győr) valamint, a járásszékhely és a környező települések közötti autóbuszos közösségi közlekedés átszállásokkal bonyolódik, a Zircen belüli módváltás a buszpályaudvar és a vasúti megállóhely földrajzi közelsége okán közvetlenül megtehető. A személyszállítási csomópont hiányossága, hogy a kiszolgáló épület a kerékpártárolókkal, kerékpáros szolgáltató hellyel és a dinamikus utastájékoztató rendszerrel egyetemben forráshiány okán eddig nem került megvalósításra. A buszos tömegközlekedés a Balaton felé Balatonfüred irányába és Budapest felé átszállás nélküli.

1.15.3.2 Kötöttpályás – vasúti közösségi közlekedés

A MÁV 11-es számú, egyvágányú, nem villamosított, országosan egyedülálló módon ipari műemlék Győr-Veszprém vasútvonal biztosítja a vasúti közlekedést a Zirc város lakosai számára. A legjelentősebb települések elérése a vonalon az alábbiak szerint történik:

- Zirc-Győr távolság 58 km, a menetidő körülbelül 1 óra 40 perc, öt vonatpár közlekedésével naponta,
- Zirc-Veszprém távolság 21 km, a menetidő körülbelül 30 perc, öt vonatpár közlekedésével naponta.

A vasútvonal a Bakonyt keresztben szeli át, fő erőssége, hogy az elzárt bakonyi településeket bekapcsolja az ország vérkeringésébe. Hivatásforgalma mellett turisztikai jelentőséggel is bír. A személyforgalom 2009-2010 között hónapokig szünetelt, végül 2010. július 4-től indult újra. A település hosszú távú célja,

hogy a vasúti közlekedés fennmaradjon, mivel a vasútállomás mellett elhelyezkedő buszpályaudvarral biztosított a közösségi közlekedési eszközök közötti gördülékeny átszállás.

1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A Zircen belüli kerékpáros közlekedés épített kerékpárutakkal vagy kijelölt kerékpársávokkal jelenleg nem támogatott. Problémát jelent, hogy hiányzik:

- egyrészt Győrtől a Balatonig, Zircen és Veszprémen keresztülmenő turisztikai és hivatásforgalmi kerékpárút hálózat kialakítása,
- másrészt a városon belüli kerékpárutak kiépítése pl. Kardosrét, a buszpályaudvar és a vasútállomás kerékpárúton történő megközelítésének biztosítása.

A kerékpárral közlekedők száma az egyre fellendülő kerékpáros turizmusnak köszönhetően várhatóan a közeljövőben megemelkedik. Ugyanakkor jelenleg nincsenek kiépített kerékpártárolók a közintézmények környezetében, illetve B+R tárolók a vasútállomás és a buszpályaudvar mellett. A települési önkormányzat 2011-ben a KÖZOP-3.5.0.-09-11 pályázati konstrukció keretében projektjavaslatot nyújtott be a kerékpárút-hálózat fejlesztése céljából az Alkotmány utca – Állomás utca – Szakképző Iskola közötti kerékpárút építésére valamint ennek folytatásaként a Kardosrét kerékpáros megközelíthetőségének támogatására, azonban a 120 milliós forrásigényt a Támogató Szervezet végül elutasította.

A településen belüli kiépített gyalogutak hossza 18.900 méter, míg a kiépítetleneké közel azonos, 18.200 méter, összesen 9 kiépített jelzőtáblás gyalogos átkelőhely van. A belvárosban a gyalogátkelőhelyek egyike sem rendelkezik a mozgásukban, látásukban vagy hallásukban korlátozott gyalogosok átsegítését támogató hangjelző berendezésekkel, a taktikus jelekkel nincsenek ellátva, tehát a gyalogátkelőhelyek akadálymentesítése nem megoldott. Zircen a 80-as évek óta nem épültek járdák, így a város jelentős része nem rendelkezik gyalogutakkal eltekintve a Rákóczi tér környezetétől. A járdák állapota vegyes, részben megjelennek közöttük az elmúlt években felújított szakaszok azonban a városközponttól távolodva a kiépített járdák mennyisége csökken, és az állapotuk romlik. Burkolatuk nem egységes, jelenleg aszfalt, térkő és betonos járdák valamint rövid szakaszon hengerelt zúzottkővel borított részek is megtalálhatóak a városban. A város a belterületi járdák 19-20 km-en keresztül történő járdaszakasz felújításokra szeretne koncentrálni, de egy komplex fejlesztés részeként városközpont rehabilitáció keretein belül is gondolkozik járdafelújításokban (pl. Rákóczi tér).

1.15.5 Parkolás

A járásszékhelyet a parkolási problémák csupán időszakosan érintik. A nyári idegenforgalommal a városba autóval érkezők elfoglalják azokat a részeket a belvárosi területeken, amelyek a szállásukhoz, a Rákóczi térhez vagy a városi nevezetességekhez pl. Ciszterci Apátság közelébe esnek. A kijelölt parkolók egyike sem térítésköteles, a parkolási rendszer nem egységes, a mozgáskorlátozottak számára csak a Rákóczi téren és a kereskedelmi létesítmények környezetében alakítottak ki önálló parkolóhelyeket. A vasútállomás és a buszpályaudvar közelében szintén nincsenek kiépített P+R parkolók.

1.15.6 Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos megállapítások

Nem releváns fejezet.

1.16 KÖZMŰVESÍTÉS

A város közművesítése fokozatosan épült ki. Mára a település központi belterületén már a teljes közműellátás biztosított. Az elmúlt tíz évben (2001-2011 között) ugyan jelentős közműfejlesztéseket valósítottak meg, amelynek eredményeként nőtt a teljes közművel rendelkező lakások aránya, de az egyes városrészekben még így is maradtak alacsony komfortfokozatú, illetve hiányosan közművesített lakások.

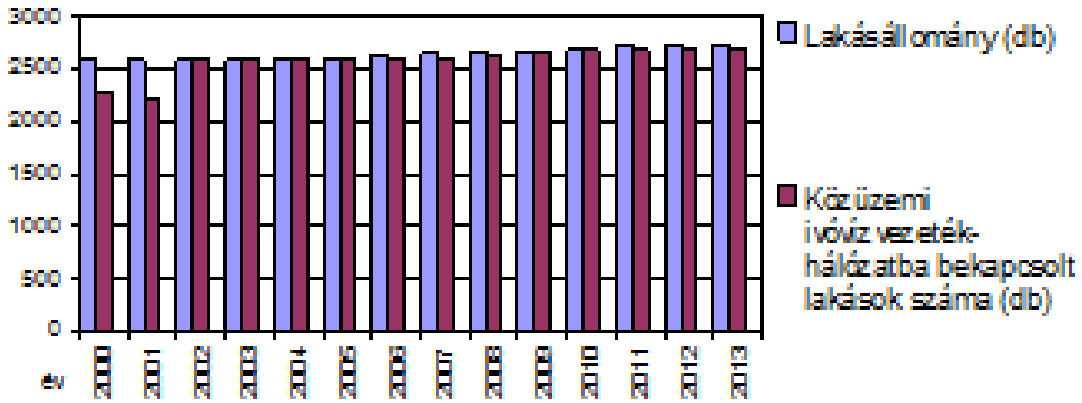
1.16.1 Víziközművek

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat a beépített terület utcáiban 47 km hosszban épült ki, ezzel a vízvezeték kiépítettsége a belterületen teljes körűnek tekinthető. A külterületen fekvő városrészekben is biztosították a vízellátást.

Az ivóvízzel ellátott lakások száma a legutolsó statisztikai adatok alapján 2.708 volt 2014. január 1.-én, ez a település lakásállományának 99,1%-a. Az ellátottság jelzi, hogy Zircen a lakosság 0,9%-a, kb. 60 fő számára nincs megoldva a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátás. Ezek ellátására a közhálózatra telepített 17 közkifolyó áll jelenleg rendelkezésre. A közüzemi vízellátásban nem részesülő telkeken élők a vízellátásukra a közkifolyókon kívül, házi kutakat is hasznosítanak, de azok vízminősége bizonytalan. Házi kutakat a fenntartási költségeik csökkentésére a közüzemű vízellátásban részesülők is használnak, elsődlegesen locsoló vízként.

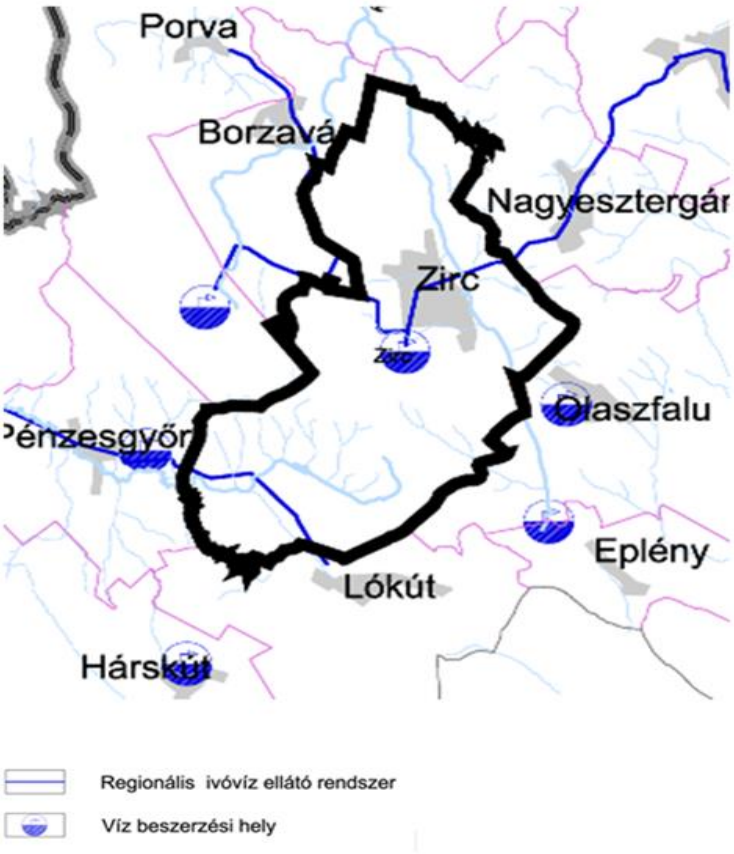
21. diagram - Vízellátottság fejlődése 2000-2014 között Zircen

Forrás: KSH területi statisztika

A diagram mutatja, hogy 2000-ben 2.291 lakás, az akkori lakásállomány 88,5%-a rendelkezett vezetékes ivóvíz ellátással, míg 2014. január 1-én 2.708 lakás, vagyis az akkori lakásállomány 99,1%-a.

6. térkép - Vízellátás műszaki hálózati rendszere (vízbázis, hidrogeológia, hálózati rendszer)

Forrás: Veszprém megyei Területrendezési terv, 2010

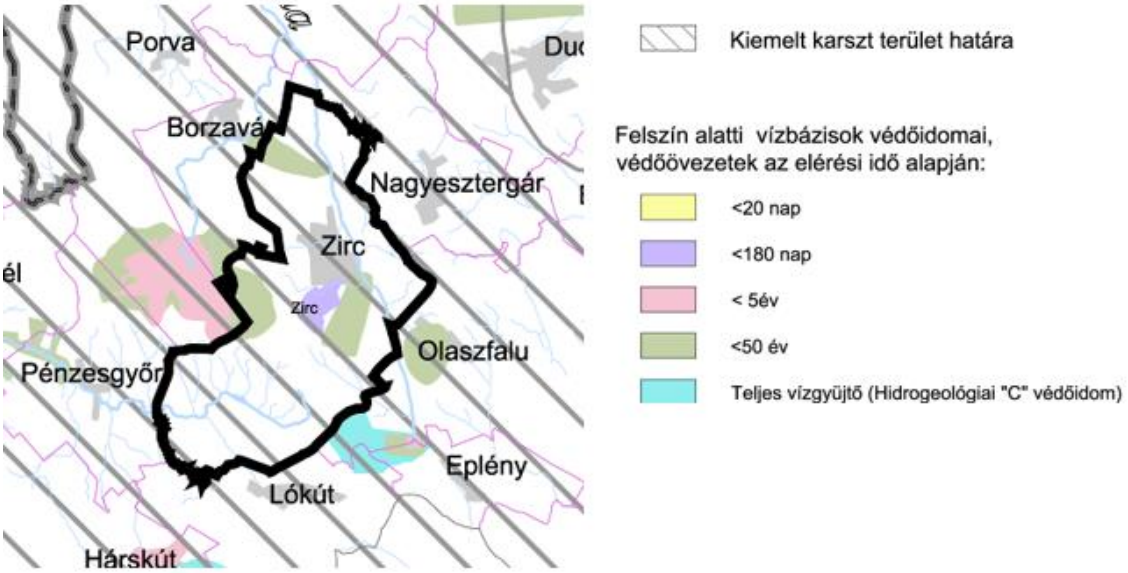
Zirc vízellátó hálózatának üzemeltetője a Bakonykarszt Zrt. Zirci Üzemmérnöksége. Zirc és térsége ellátására létesített regionális ellátó rendszer Zirc közigazgatási területe, benne a hozzá tartozó külterületi városrészei mellett, Nagyesztergár, Dudar, Bakonynána és Csetény települések ellátását biztosítja.

Zircen üzemelő vízbázis kapacitása 2520 m3/nap, ebből a város napi átlagos vízfogyasztása 647 m3/nap, napi csúcs vízigénye 1000 m3/nap. A rendszer vízbázisa az 1.-es számú, a 2.-es számú és az úgynevezett Reguly kút. A hálózatban a víznyomást az 500 és 250 m3-es térszíni medencékben és a 100 m3-es hidroglóbuszban tárolt víz szintje határozza meg, ezen kívül vannak nyomáscsökkentett zónák is, a víznyomás mindenhol megfelelő.

KD-ITS KONZORCIUM
Integrated Consulting Group Ex Ante KÖZÉP-PANNON REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ZRT. LECHNER LAJOS TUDÁSKÖZPONT mapi PESTTERV TRENECON COWI VÁROS teampannon

A vízbázis hidrogeológiai védőterület kijelölése folyamatban van, véglegesítése még nem történt meg, pedig a Veszprém megyei TrT is jelzi, hogy a város dél-keleti része kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekszik.

7. térkép - Felszín alatti vízbázisok

Forrás: Veszprém megyei Területrendezési terv, 2010

Tüzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tüzivíz ellátást.

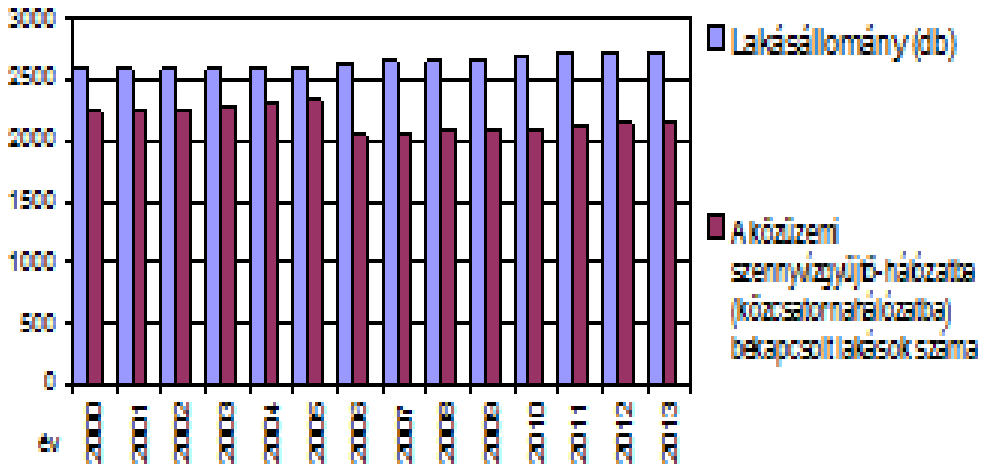
Fejlesztési igény

Fejlesztési célkitűzés az ivóvíz vízminőségének megőrzése, a folyamatos, minél kevesebb üzemzavarral történő biztosítása, lehetőleg pályázati támogatás segítségével. További fejlesztési cél a régi ac és acél vezetékek KPE vezetékre való kicserélése.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A településen a szennyvíz elvezetésére elválasztott rendszerű közcsatorna hálózatot létesítettek. A szennyvízcsatorna hálózat a belterületen 35 km hosszban épült ki, ezzel a város nagyobb hányadának közterületi utcáiban kiépítésre került, míg a külterületi részek jellemzően nem rendelkeznek közcsatorna hálózattal.

22. diagram - Szennyvízelvezetés fejlődése 2000-2014 között Zircen

Forrás: KSH területi statisztika

A diagram mutatja, hogy 2000-ben 2.249 lakás, az akkori lakásállomány 86,8 %-a csatlakozott a közcsatorna hálózathoz, 2014. január 1-én 2.148, a lakásállomány 78,6 %-a. Ahogy a KSH adataiból látszik 2000-ben több lakás csatlakozott a közcsatorna hálózathoz, mint 2014-ben. Erre egyetlen magyarázat adható, hogy az egyéni fizetőképesség romlása miatt egyes ingatlanokat a közhálózatról kizártak. Ez különösen azért is kedvezőtlen, mert ugyan ezen idő alatt a vízhálózatra csatlakozó lakások száma közel 20%-kal nőtt. Ezzel a nyíló közműollóval a környezetszennyezés is jelentősen növekedett.

Meg kell jegyezni, hogy a közcsatorna hálózatra nem csatlakozó ingatlanokból a szennyvíz döntő hányadát a talajba szikkasztják. A talajba szikkasztott szennyvíz mennyisége 110 m3/nap-ra becsülhető.

A Bakonykarszt Zrt. Zirci Üzemmérnöksége üzemelteti Zirc és környéki települések szennyvízgyűjtő hálózatát és az összegyűjtött szennyvizek kezelését szolgáló Zirci szennyvíztisztító telepet. A szennyvíztisztító telep kapacitása 1.067 m3/nap, (8890 LEÉ) jelenleg a szennyvíztisztító-telepre érkezett szennyvízmennyiségek átlagosan 1.785 m3/nap. A telep felújítása 2008 és 2011 között történt, a tisztító technológiája totáloxidációs biológiai fokozattal rendelkezik, működése megfelelő. Védőtávolsága 150 m.

Fejlesztési igény

Fő igény az Akli településrész csatornázása, a hálózaton pedig az infiltráció csökkentése, illetve az fejlesztési területeknél a szennyvízcsatornák igény szerinti továbbépítése.

1.16.1.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Zirc csapadékvíz elvezetése döntően füvesített medrű, nyílt árkos kialakítású, amelyek hidrológiai rendezettsége nem jellemző. Így az árkok vízelvezető képessége korlátozott. Egyes szakaszai szikkasztó

KD-ITS KONZORCIUM
Integrated Consulting Group Ex Ante KÖZÉP-PANNON REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ZRT. LECHNER LAJOS TUDÁSKÖZPONT mapi PESTTERV TRENECON COWI VÁROS teampannon

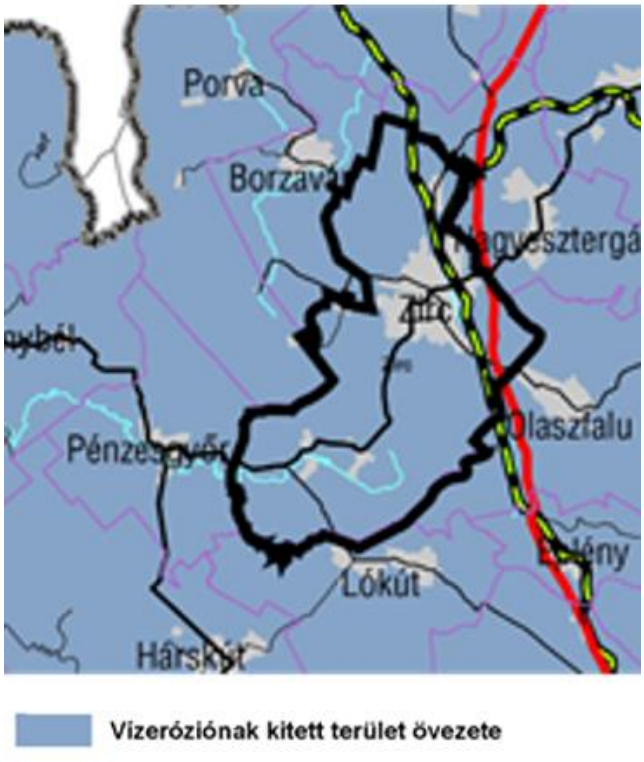
árokként üzemelnek, de jellemzően előfordul árokfeltöltések (pl. kocsi behajtó létesítése miatt), árokfeltöltődések feliszaposodás, illetve növényzettel való benövések miatt.

A belső, központi területeken a régi, egyesített csatornahálózatot csapadékcsatorna funkcióra építették át, ennek befogadója a Cuha patak. Ehhez csatlakoznak a nagyobb utak víztelenítésére épült zárt csapadékvíz csatornái. A kisebb belső utakon a kiemelt szegéllyel próbálják a nagyobb utak árkaiba vezetni a csapadékvizeket.

A település felszíni vizei

Zirc csapadékvizeinek befogadója a város keleti részén dél-észak irányban áthaladó Cuha patak, amelybe közvetlenül, vagy mellékvízfolyásai, a Malom-árok és a többi kisebb árok közvetítésével érkezik a csapadékvíz. Zirc területén több kisebb tó és tározó is található, amelyek árvízcsúcs csökkentésre is használhatók lehetnek. A település természeti adottsága a vízeróziónak kitettsége, amelyet a megyei TrT is rögzített.

8. térkép - Vízeróziónak kitett terület övezete Zirc és környékén

Forrás: Veszprém megyei Területrendezési terv, 2010

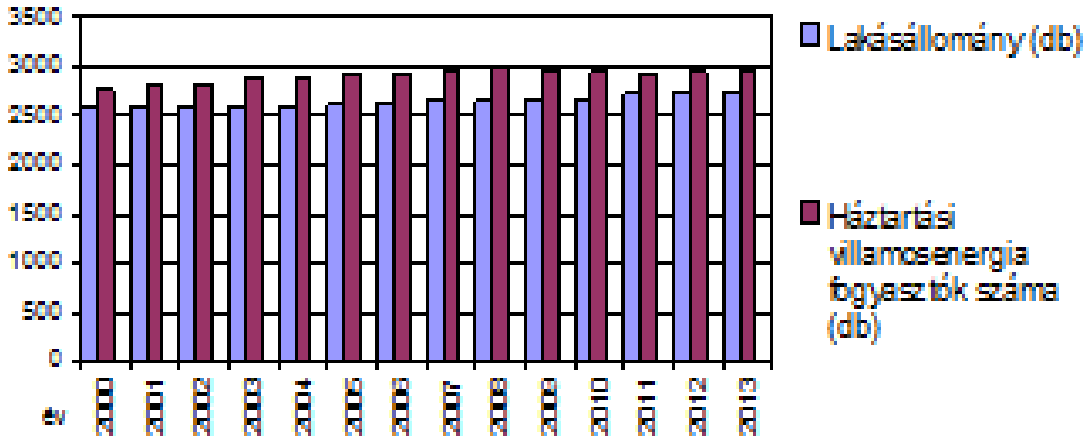
1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Villamosenergia ellátás

Zirc villamosenergia igényeit a győri központú E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja. Az adatokból jól látszik, hogy a lakásállományt meghaladó a villamosenergia ellátottságot igénybevevő ingatlanok aránya. Ezt a külterületi, nem lakáscélú, de villamosenergia ellátást igénylő ingatlanok indokolják. Ebből a lakosság ellátottságára következtetni nem lehet. E vonatkozásban mértékadó a szolgáltató ellátottságra vonatkozó megállapítása, hogy az ellátottság teljes körű.

23. diagram - Villamosenergia ellátottság változása 2000-2014 között

Forrás: KSH területi statisztika

A Tapolca-Székesfehérvár 132 kV-os főelosztó hálózaton érkezik a villamosenergia a Litéren üzemelő 132/22 kV-os nagy-/középfeszültségű al-állomásra, ahonnan kiinduló 22 kV-os középfeszültségű hálózatok fűzik fel a fogyasztói transzformátorállomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról induló kisfeszültségű elosztóhálózatról történik a fogyasztói igények kielégítése. Zirc keleti külterületén halad át a szintén Litérre vezető 400 kV-os villamos szabadvezeték.

A városban a villamosenergia elosztóhálózatok jellemzően föld feletti vezetésűek.

A település közvilágítása jellemzően a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott, csak a városon áthaladó 82 főút mentén vannak korszerű, földkábelekkel betáplált lámpatestek. A kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott közvilágítás sem a megvilágítás mértékében, sem energiafogyasztás szempontjából, sem a település arculatának javítása tekintetében nem nevezhető korszerűnek. A Reguly Antal Általános Iskola F épülete (Köztársaság utca) előtti parkoló nem rendelkezik közvilágítással, melynek kiépítése szükséges.

9. térkép - Zirc villamosenergia ellátásának alapellátó rendszere

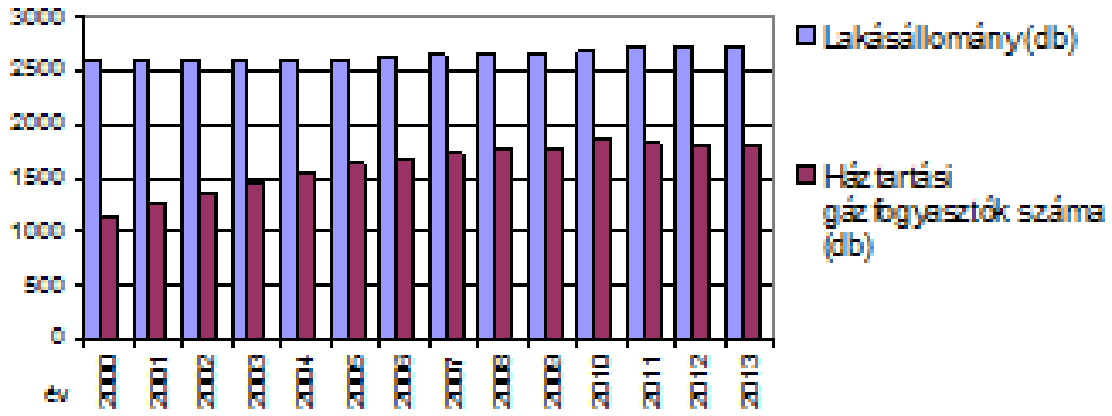

Forrás: Veszprém Megyei Területrendezési terv, 2010

Gázellátás

Zirc földgázzal való ellátása az elmúlt évszázad második felében valósult meg. A földgázbekötéssel a lakások automatikus üzemvitelű termikus energiaellátását valósították meg, csökkentve a jelentősebb környezet terhelést okozó hagyományos energiahordozó fűtési célú hasznosítását.

24. diagram - Földgáz ellátottság fejlődése 2000-2014 között Zircen

Forrás: KSH területi statisztika

Látható a KSH adatokból, hogy 2000-ben már 1.153 lakás, az akkori lakásállomány 44,5%-a rendelkezett vezetékes földgázellátással, 2014. január 1-én pedig 1.809 lakás, a lakásállomány szintén több mint 66,2%-a.

10. térkép - Zirc földgázellátásának alapellátó hálózati rendszere

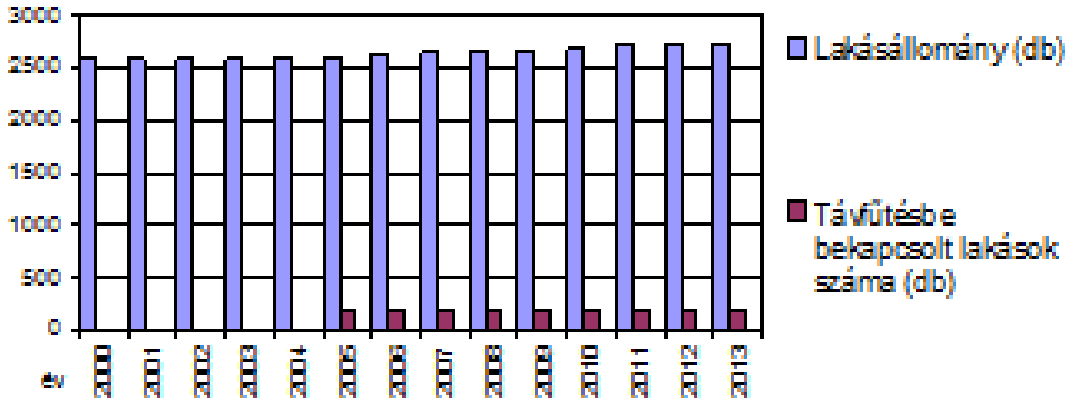
Forrás: Veszprém megyei Területrendezési terv, 2010

Zircen a gázellátást a győri központú E.ON Észak-Dunántúli Gázhálózati Zrt. biztosítja. A gázellátás bázisa a Veszprémi gázátadó állomás, ahonnan induló nagyközép-nyomású vezeték képezi a település ellátásának gerincét. A nagyközép-nyomású gerincvezeték táplálja a körzeti nagyközép-/középnyomású gáznyomáscsökkentőt, de egyes nagyobb fogyasztók ellátása közvetlenül a gerinchálózatról kiépített bekötéssel megoldott. A nagyközép-nyomású vezeték a település belső területét déli, keleti és nyugati irányból szinte körbeveszi.

Távhőellátás

Zirc távhőellátás hőbázisának és hőtávvezetékeinek jelenleg az üzemeltetője a Veloia Zrt. Zirci üzemegysége. A statisztikai nyilvántartás a távhőellátottságot ugyan csak 2004-től jelzi, de az ellátottság a ’80-as években már rendelkezésre állt. 2004-ben 194 lakás, az akkori lakásállomány 7,4%-a számára volt biztosított az ellátottság, míg 2014. január 1-én 200 lakás esetében, ami az akkori a lakásállomány 7,3%-át jelentette.

25. diagram - Távhőellátottság alakulása 2000-2014 között Zircen

Forrás: KSH területi statisztika

A vezetékes energiahordozókkal, a földgáz- és távhőbekötéssel a lakások automatikus üzemvitelű termikus energiaellátását valósították meg, a kettő összesen a lakásállomány 73,5%-ban biztosította 2014. január 1.-én a környezetbarát hőellátás lehetőségét. A lakásállomány 26,5%-ában a jelentősebb környezet terhelést okozó hagyományos energiahordozót hasznosítják fűtési célú hőtermelésre.

A 200 lakás ellátását nyújtó hőbázis primer energiahordozója létesítésekor olaj volt. A városba megérkező földgázellátást követően a hőbázist földgáztüzelésre állították át.

1.16.2.2 A környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók fogyó készlete és hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban, és így Zircen is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, a biomassza-biogáz és a geotermikus energia. Ezek előfordulása az ország területén nem egyenletes és általános, befolyásolja a földrajzi elhelyezkedés, a topográfiai és a légköri viszonyok, valamint a felszín alatti geológiai adottságok

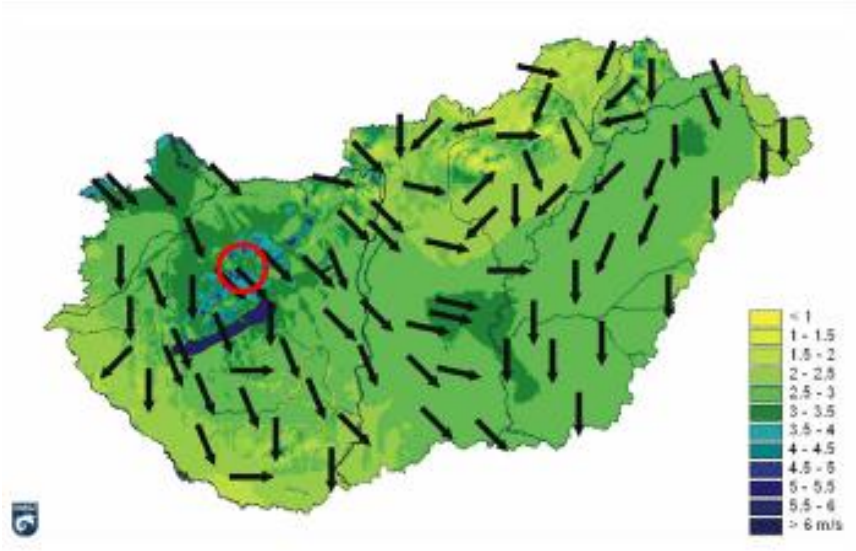
Szélenergia

A topográfiai és légköri, meteorológiai viszonyok alapján kialakuló szélenergiát a szélkerék alkalmazásával közvetlen mechanikai erőátvitelre lehetett hasznosítani. Az ősi hasznosítású elvek alapján kialakított „szélkerék”-ből fejlesztett szélturbinával, amivel, mint szélerőművel közvetlen villamosenergia termelhető.

Mivel a szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét.

A térképek jelzik, hogy Magyarország mely térségeiben lehet hatékonyabban hasznosítani a szél energiáját. Ez alapján Zircen és térségében a szélenergiát energetikailag nagyon kedvezően lehetne hasznosítani, tehát hasznosítására reális lehetőség van. Szélerőmű létesítési szándékot azonban a település számára meghatározóbb szempontok alá kell vetni.

11. térkép - Az évi átlagos szélsebességek [m/s]

Forrás: www.met.hu

A szélerőmű telepítése esetén annak település megjelenését, arculatát, látványát befolyásoló hatásait is vizsgálni kell, mely nem ronthatja, és nem korlátozhatja a település fejlődését biztosító távlati céljainak elérését.

Napenergia

A meteorológiai és topográfiai viszonyok alapján rendelkezésre álló napenergia, mint megújuló energiaforrás, az ősi „fekete hordó" elvén kifejlesztett napkollektorok segítségével termikus célú energiaellátásra, elsődlegesen használati melegvíz termelésre, kisebb mértékben fűtésre alkalmas. A továbbfejlesztéssel kialakított napelemek közvetlen villamosenergia előállítására alkalmasak.

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján, a szélenergia hasznosítási lehetőségéhez hasonlóan a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető.

A térképek jelzik, hogy Magyarország mely térségeiben lehet hatékonyabban hasznosítani a nap energiáját. Zirc területén 1.950 a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. Hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel, napelemmel villamosenergia termelésre biztosított, de a hasznosításhoz szükséges beruházás megtérülését gyorsan nem lehet várni.

A vizsgálatok szerint a napenergia hasznosítása helyi jelentőséggel, intézményi szinten és házi hasznosítással alkalmazásuk egyre növekszik. Nyilvántartás nem áll rendelkezésre az elhelyezett napkollektorokról, napelemekről.

Ez az a megújuló energiahordozó, amelynek szélesebb, energiagazdálkodást is érintő hasznosítása várható Zircen. A fotovoltarikus energiahasznosító berendezések tömeges gyártásának az elindulása által elért ár-eséssel a megtérülésében már javulás tapasztalható, így a hasznosításának intenzív terjedése várható. Hasznosítása továbbra is célorientált lesz, így helyi jelentőségű marad.

Vízenergia

A vízfolyások esésével, mint megújuló energiaforrással lehet energiát termelni, amelynek hasznosításához vízikerék telepítése szükséges, majd annak továbbfejlesztésével ki lehet alakítani a vízturbinát, amely már közvetlen villamosenergia termelésre alkalmas. Vízenergia termelésre a nagyobb vízszint-változású vízfolyások, alkalmasak, így közüzemű szintű energiatermelésre alkalmas vízerőmű létesítésére Zircen nincs lehetőség.

Biomassza-biogáz

A növényi termésből, növényi, állati hulladékokból, melléktermékekből, erdőgazdasági hulladékokból, energiaültetvényekből előállítható energiahordozó a biomassza, amely közvetlen elégetésével fűtési és használati melegvíz termelési energiaigények elégíthetők ki, biogázzá alakítva hő- és villamosenergia termelésre egyaránt alkalmas, bioetanollá alakítva üzemanyagként hasznosítható. Biomassza-biogáz előállítására az ország területén mindenhol, így Zirc területén is van lehetőség.

Az elégetése során keletkező CO2 miatt, ma már nem tekintik annyira környezetbarátnak, mert bár az elégetése előtti oxigén termelése és az elégetése során keletkező CO2 közel egyensúlyban van, csak

amíg az oxigén termelése a beépített környezettől távolabbra esik, a környezet terhelő kibocsátás az beépített területen jelentkezik.

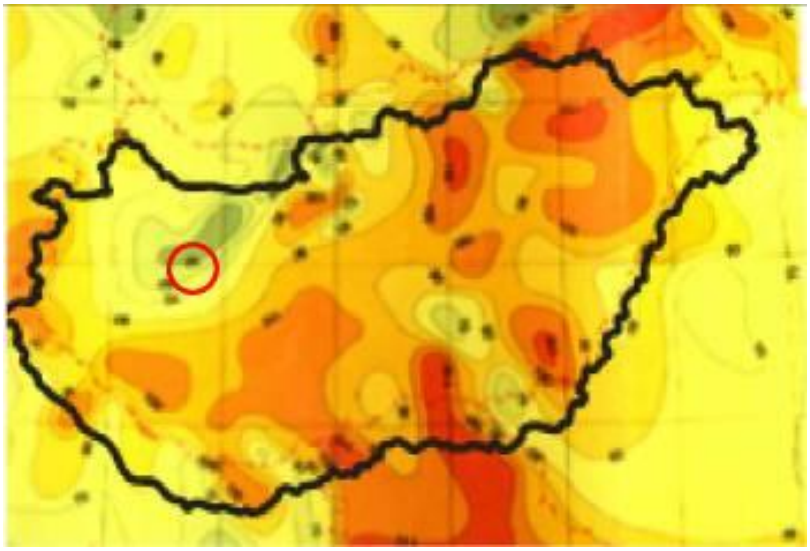
Természetesen a biomassza hasznosítás lehetőségét Zircen kizárni nem lehet, de megfontolandó, hogy az általa az épített környezetben jelentkező környezetterhelés növekedés felvállalható-e.

Geotermikus energia

A föld belső hőjéből hasznosítható a geotermikus energia. Geológiai adottságok befolyásolják előfordulásának mértékét. Hasznosítására részben a termálvíz kitermelésével, részben a földfő hőszivattyúval történő alkalmazásával nyílik lehetőség. A földhőből hőszivattyúval kitermelt hőenergia közvetlenül fűtésre, használati melegvíz előállítására hasznosítható, geoerőmű segítségével villamosenergia termelésre is alkalmas.

A geológiai adottságok alapján a geológusok elkészítették a termikus energia várható rendelkezésre állását bemutató térképet. A földhő hasznosítására Zirc területén is van lehetőség. A hőszivattyú használata telken belül realizálható, energiagazdálkodási szinten ma még nem érzékelhető hagyományos energiahordozó megtakarító hatása.

12. térkép - A Pannon-medencének és régiójának geotermikus hőtérképe

Forrás: PannErgy, Portfolio.hu

A térkép jelzi, hogy a termálvíz kivételére csak az alacsonyabb hőfoktartományú 50-60 Celsius fokos vízkészletből van reálisan lehetőség, amely termálvíz fürdési célú hasznosítását ugyan biztosítja, de energetikailag komplexebb hasznosításra nem ad lehetőséget.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamos energia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgáz, vagy távhő hasznosításával biztosított, helyi hőbázis segítségével.

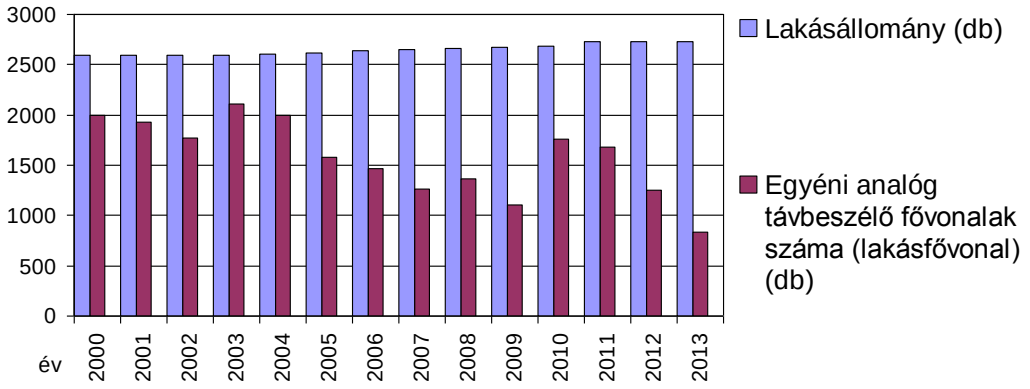
Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak, de az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása nem ismert, erről információ nem áll rendelkezésre.

1.16.3 Elektronikus hírközlés

1.16.3.1 Vezetékes hírközlés

Zirc vezetékes távközlési ellátását a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. jogelődje építette ki és üzemeltette, jelenleg a Magyar Telekom biztosítja. A győri szekunderközponthoz tartozó, 49-es Veszprém primer központ a település vezetékes távközlési hálózatának bázisa. Zirc a 88-as körzetszámon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

26. diagram - Távbeszélő fővonalak száma (db) Zircen

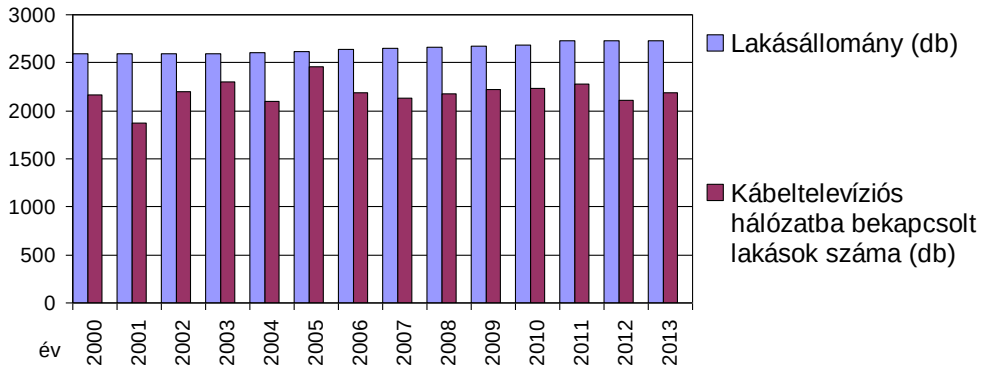
Forrás: KSH Területi statisztika

Jelenleg 839 egyéni lakásfővonal üzemel, de ez a jelenlegi lakásállomány figyelembe vételével csak 30,7%-os ellátottságot jelent.

Azonban ezzel is az ellátottság teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített. Az ellátottság korábban jelentősebb volt. Jelenleg, a mobiltelefon elterjedésének hatására a vezetékes távközlési igények száma csökkent. A statisztikai nyilvántartás szerint a településen 2000-ben 19 db, mára csak 5 db nyilvános távbeszélő állomás üzemel.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat föld feletti elhelyezésű, a település nagyobb területi hányadán jellemzően külön oszlopokra szerelten épült. A lakótelepen és a városközpontban már a vezeték földalatti elhelyezésű. Az ágazati nyilvántartás szerint a településen 55 vezetékes távközlési szolgáltató áll rendelkezésre. A kedvező műsorvétel számára a kábel TV szolgáltatást 1996-ban építették ki.

27. diagram - Kábeltelevíziós hálózata bekapcsolt lakások száma (db) Zircen

Forrás: KSH területi statisztika

2000-ben 2.164 lakás, az akkori lakásállomány 83,6%-a, 2013-ban 2.188 lakás, a lakásállomány 80,1%-a vette igénybe a kábel TV szolgáltatást. A távközléshez hasonlóan műsorelosztásra is több szolgáltató áll rendelkezésre. Az ágazat 8 vezetékes műsorelosztó szolgáltatót tart nyilván, mint szolgáltatásra jogosultat. Természetesen közülük is van olyan, amelyik bár rendelkezésre áll, tényleges szolgáltatást nem végez.

1.16.3.2 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezeték nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák – részben településen belül, részben a környező településeken – elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette, üzemelteti. Jelenleg az ágazat által vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatóként a térségben 7 szolgáltatót tartanak nyilván. Természetesen ezek bár rendelkezésre állnak, nem biztos, hogy igénybe veszik szolgáltatásukat. Ezek szolgáltatásukat a meglévő antennákon keresztül biztosítják.

1.17 KÖRNYEZETVÉDELEM

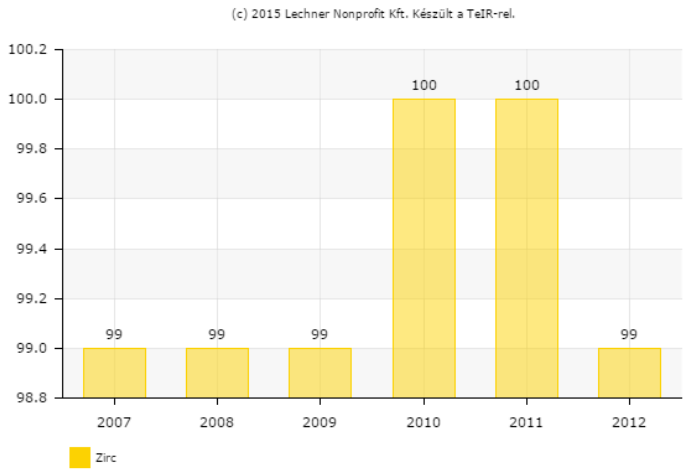
Zirc város szép természeti környezetben helyezkedik el. Környezeti állapota jónak mondható, ezért elsődleges feladat a jelenlegi kedvező helyzet fenntartása, esetleg javítása. Az éghajlati adottságok kedvezőek, az infrastruktúra ellátottság igen jónak mondható.

1.17.1 Felszíni és felszín alatti vizek

A Cuha patak vízminősége a város előtt I. osztályú, a város után némileg elmarad ettől az értéktől, melynek oka, hogy még mindig előfordulnak a csapadék csatornába történő szennyvízbekötések. Az iszapvíztelenítő átalakítása, valamint a szennyvíztisztító telep teljes rekonstrukciója megtörtént az elmúlt években.

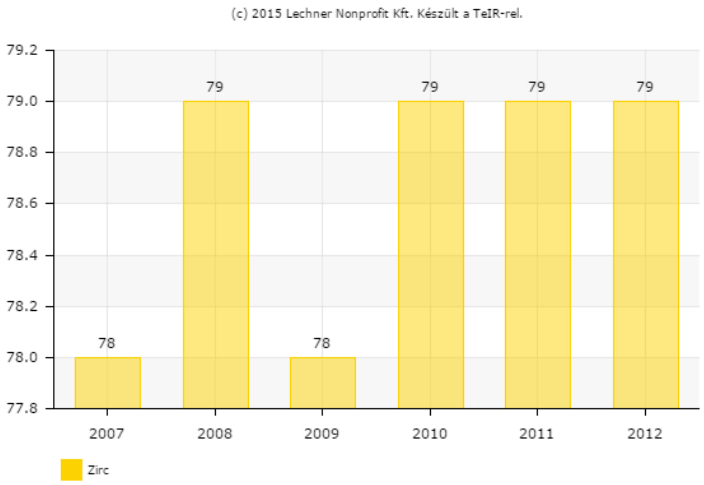
A felszín alatti vizek nitrát tartalma emelkedő tendenciát mutat, ez különösen a Reguly forrás vízére jellemző. Az I. számú karsztvíz kút az agyagos fedőréteg miatt szennyeződésre nem érzékeny. A II. számú kút, szennyeződésre érzékeny, ezért a külső védőterület kialakítása mihamarabb javasolt. Az ivóvízhálózatnál az acél és az azbesztcement vezetékek folyamatos cseréje javasolt.

28. diagram - Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) Zircen

Forrás: TeIR ITS

29. diagram - Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) Zircen

Forrás: TeIR ITS

A vízgazdálkodáshoz kapcsolódó fontosabb adatok:

Vízbázisok kapacitása: 2.520 – 3.420 m³/d

Napi vízigény, a város átlagos vízfogyasztása Termelt víz: 765m³/d értékesített: 647 m³/d

Napi csúcs vízigény: 1.000 m³/d

Kitermelhető víz elméleti mennyisége: Min.: 2.520m³ Max.: 3.720m³

Bekötéssel ellátott lakóingatlanok száma: 2.728 db

Elosztóhálózat hossz bekötővezetékkel együtt: 63,1 km

Víztornyok száma, térfogata 1db 100 m³

Szolgáltatott víz mennyisége:

- háztartásoknak szolgáltatva: 184. 311m³ - 2013. évi adat
- gazdálkodók számára szolgáltatva: 51. 713 m³ - 2013. évi adat
- intézménynek (beleértve az önkormányzati tulajdonú létesítményeket is) szolgáltatva:16.221 m³ - 2013. évi adat

Szennyvíztisztító telep kapacitása: 1100 m³/d/ 8.890 Lé

Szennyvíztisztító telep védőtávolsága: 150m

A szennyvíztisztító-telepre érkezett szennyvízmennyiségek

- átlagos: 1785,7 m³/d
- lakossági szennyvíz értékesítés: 178.486 m3/év-2013. évi adat (2014. évi értékesítési adatok még nem állnak rendelkezésre)

Közületi szennyvíz értékesítés: 35.243 m3/év-2013. évi adat (2014. évi értékesítési adatok még nem állnak rendelkezésre)

Csapadékvíz-elvezetés jellemző problémái az illegális csapadékvíz bevezetés, az infiltráció, és a hirtelen, nagy mennyiségű csapadék lezúdulásakor bekövetkezett ingatlan elöntések.

1.17.2 Levegőtisztaság és védelme

Zirc város levegőjének minősége az országos átlaghoz képest kedvezőnek mondható. A gázfűtésre történő átállással jelentősen csökkent a lakossági és az ipari tevékenységből származó káros anyag kibocsátás. Zavaró tevékenységek nyári időszakokban a közlekedésből származó légszennyezés és zajterhelés. Az állattartásból, trágyázásból eredő bűzhatás is időszakosan zavaró lehet. A zavaró hatások csökkentése érdekében a védőtávolságok szigorú betartása javasolt. A levegő minősége nem kifogásolható, ezért nincs olyan probléma, amely azonnali beavatkozást igényelne. Középtávon javasolt a megújuló energiaforrások (pl. fa) felhasználása. A légszennyező anyagok közül legjelentősebb a szén-dioxid kibocsátás, mely mellett nagy aránnyal jelennek még meg a légkörben a nitrogén-oxidok, a kén-dioxidok, a szén-monoxid, illetve a szilád szennyezők, mint például a porszennyezés, mely leginkább a közlekedési kibocsátásnak köszönhető.

21. táblázat - Szennyezőanyag-kibocsátás Zircen

Szennyezőanyag	Kibocsátás (kg/év)
Butil-acetát / ecetsav-butil-észter	25 903
Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1	12 166
Etil-benzol	13 745
Fluor gőz vagy -gáznemű szervetlen vegyületei (HF- ként)	97 662
Izo-propil-alkohol	18 188
Kén-oxidok (SO2 és SO3)	1 124 027
Xilolok	59 899
Nitrogén oxidok (NO és NO2)	4 287 899
Paraffin-szénhidrogének C9-től	10 383
SZÉN-DIOXID	883 036 507
Szilárd anyag	679 544
Szén-monoxid	313 220
Sósav és egyéb szervetlen gáznemű klór vegyületek, kivéve klór és cián-klorid HCl-ként	80 121

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.17.3 Zaj, és rezgésterhelés

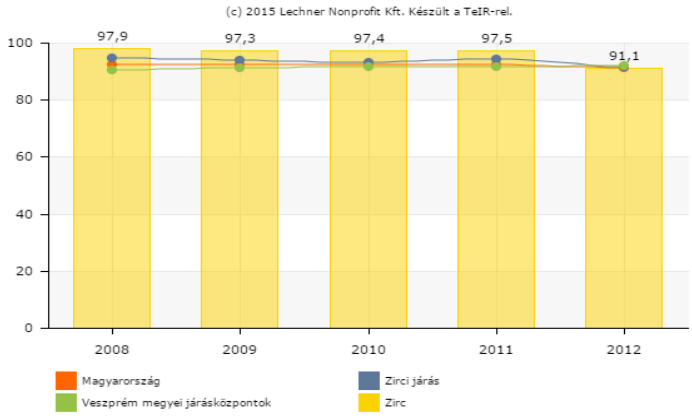
A közlekedésből származó zajterhelés különösen a nyári időszakokban jellemző. Lakossági panasz a szennyvíztisztító, a zenés szórakozóhelyek és az ipari telephelyek zajterhelésével kapcsolatban jelentkezett. Összességében Zirc zajterhelése nem jelentős.

1.17.4 Hulladékkezelés

A szilárd kommunális hulladékok szervezett gyűjtése, szállítása a lakások jelentős arányánál megoldott. A hulladékok gyűjtését, elszállítását, kezelésre történő átadását a Veszprémi Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. végzi. Az összegyűjtött kommunális hulladék az Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Projekthez tartozó Királyszentistvánon üzemelő hulladéklerakóra kerül.

Az inert hulladékok gyűjtése, lerakása, esetleg hasznosítása nem megoldott. A veszélyes hulladékok tárolása, kezelése, ártalmatlanítása megoldott. Az illegális szemétlerakókat fel kell számolni. A szelektív hulladékgyűjtés rendszere kiépült, szelektív gyűjtő szigetek a város több pontján találhatók. Hulladékudvar nem található Zircen. A rendszeres hulladékgyűjtésben bevont lakások aránya lassú ütemű, de fokozatosan csökkenő tendenciát mutat, mely aránya még így is kevéssel a járási, megyei, és országos átlag felett van. Ennek oka a lakásállomány gyorsabb ütemű bővülése.

30. diagram - Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya Zircen (%)

Forrás: TeIR ITS

Jelenleg folyamatban van a „Zirc város területén lévő települési szilárd hulladéklerakó, mint szennyező forrás és a lerakó által okozott szennyezés megszüntetése” tárgyú, KEOP-2.4.0/B/2F/10-11-2012-0003

azonosító számú pályázati projekt megvalósítása. A projekt közelgő befejezésével a város területén található, bezárt, kb. 23 ezer m2 alapterületű szilárd hulladéklerakó kármentesítése valósul meg, melynek célja a felszín alatti víz szennyezettségének csökkentése és a vonatkozó hatósági előírásoknak megfelelő kármentesítési célértékek elérése.

1.17.5 Árvízvédelem

Zirc települést a vízügyi ágazat, árvízvédelmet igénylő települések között nem tartja nyilván, azaz Zirc nem árvíz-veszélyeztetett település. Ez természetesen nem zárja ki, hogy hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék nem okozhatna helyi vízkár eseményt. Az így jelentkező vízkárt nagy valószínűséggel a vízelvezető rendszer kialakításának, illetve karbantartásának hiányossága okozhatja.

1.17.6 Talaj

Nem releváns fejezet.

1.17.7 Sugárzás védelem

Nem releváns fejezet.

1.17.8 Vizuális környezetterhelés

Nem releváns fejezet.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Nem releváns fejezet.

1.18 KATASZTRÓFAVÉDELEM

1.18.1 Építésföldtani korlátok

Zirc esetében nem releváns fejezet.

1.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

Zirc területét érintően a vízügyi ágazat árvízveszélyes területet nem tart nyilván. Az előforduló „árvízi" elöntés a vízelvezető rendszer fokozottabb karbantartásával, a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére történő alkalmassá tételével kizárható.

1.18.2.2 Belvízveszélyes területek

A település területét érintően belvízveszélyes területeket a vízügyi ágazat nem tart nyilván, így a település belvízzel nem veszélyeztetett.

1.18.2.3 Mély fekvésű területek

A településen mély fekvésű területek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalakon alakultak ki, ahol időszakos, vagy állandó vízfolyások haladnak. Ezek a vízfolyások vezetik le a felszíni vizeket. A mélyvonalon haladó vízfolyások természetes útjának fenntartásával a környezetének védelme biztosított.

1.18.2.4 Árvíz- és belvízvédelem

2014-ben elkészült Zirc város vízkárelhárítási terve az 1995 LVII Törvény előírásának megfelelően. Az abban javasolt megoldásokat, javaslatokat mielőbb el kell végezni. Az abban javasolt folyamatos karbantartási munkálatokat el kell végezni.

A településen a vízügyi ágazat nyilvántartása szerint árvízi és belvízi veszélyeztetés nincs, így vízügyi szintű árvízvédelemre és belvízvédelemre sincs szükség.

Az előforduló vízelvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származó vízelöntés kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása a katasztrófavédelem feladata.

1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

Az előzményi dokumentumok a katasztrófavédelmi szakterületekkel nem foglalkoznak, erre vonatkozó fejezetet nem tartalmaznak. A települési környezetvédelmi program (TKP) is hiányosnak minősíthető, katasztrófavédelmi, polgári védelmi, ár- és belvízvédelmi, haváriaelemzési és elhárítási fejezettel nem rendelkezik.

A környezetbiztonságot befolyásoló tényezők három csoportba sorolhatók:

- Természeti eredetű károkozások (pl.: árvizek, földrengés),
- Műszaki eredetű károk (pl.: nukleáris baleset),
- Társadalmi eredetű károkozások (pl.: háborúk, menekült áradat).

A környezeti elemek áttekintése alapján Zirc főbb veszélyeztető tényezői a közlekedésben, azon belül is elsősorban a veszélyes anyagok és áruk közúti fuvarozásában jelenhetnek meg. Veszélyt jelenthetnek emellett az ipari üzemek, ipari parkok, melyek rendeltetésszerű működés mellett nem okoznak jelentős környezetkárosítást, azonban egy esetleges havária esetén jelentős lehet az élővilágra, valamit az épített környezetre mért negatív hatás. Mindezen által az előírások betartása és a megfelelő szabályozás kialakítása döntő jelentőségű.

Összességében azonban megállapítható, hogy Zirc katasztrófavédelmi szempontból nem tartozik a veszélyeztetett, illetve fokozottan veszélyeztetett kategóriába. A részletes katasztrófavédelmi és polgári védelmi előírásokat a jelentősebb intézmények és gazdasági egységek (üzemek) szabályzatai tartalmazzák.

1.19 ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY

Zirc közigazgatási területe nem része a megyei területrendezési terv ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetének. Eszerint térségi jelentőséggel bíró hasznosítható ásványi nyersanyaggal Zirc nem rendelkezik. A város külterületén felhagyott egykori kőbányák, agyaggödrök találhatók, azonban ezek az 50-es években bezártak. Díszítőkő bányászatának újraélesztésére volt kísérlet a Borzavári út mentén egy mintegy 14 hektáros területen, azonban ezt a szándékot az Önkormányzat nem támogatta.

1.20 VÁROSI KLÍMA

A terület klimatikus adottságai közül legjelentősebb befolyásoló tényező a város táji fekvése, morfológiai adottságai és ezek klímaformáló, befolyásoló szerepe, pozitív hatásai: a morfológiailag meghatározó a dombvidék változatos kitettségi viszonyai, a közeli dombvidéki erdőterületről származó tiszta, frisslevegő és ennek állandó mozgása, a helyi szélviszonyok. E pozitív hatásokat helyenként lerontják a közlekedési folyosók és üzemek légszennyező hatásai. Ezek környezetvédelmi fejlesztéssel (erdőterületek, véderdősávok telepítése), továbbá forgalomszervezési és szabályozási eszközökkel mérsékelhetők.

A további légszennyező forrásként figyelembe veendő deflációs felületek (szántott, tárcsázott mezőgazdasági területek, földutak), ezek csökkentése, növényzettel való minél nagyobb arányú lefedése a helyi klímát is javítja.

A településen működő gazdasági és városüzemeltetési telephelyeknek (ipari, szolgáltató és mezőgazdasági üzemek, telephelyek, szennyvíztisztító telep) normál üzemmenet szerint nincs jelentős környezetszennyező, helyi klímát befolyásoló hatása, esetleges havária esetén fordulhat elő ideiglenesen a helyi légköri viszonyokat befolyásoló, beavatkozást igénylő szituáció – elsősorban az esetleges légszennyezési kibocsátás révén.

Helyi szinten különbségek állapíthatók meg a különböző ökológiai adottságú városrészek klímajellemzői között: a sűrűbben beépített, magasabb burkolati aránnyal rendelkező és járműforgalommal erősebben terhelt központi fekvésű területek és a lazábban beépített, kevésbé terhelt perifériák, valamint az erdőközeli külterületek között - ez utóbbiak javára.

A jövőben a városi mikroklíma helyi javításához a terület zöldfelületi intenzitásának, biológiai aktivitásának növelésével lehet hozzájárulni. A fentieken túl fontos a belterületek zöldterületi arányának és a városi területek biológiai aktivitásának növelése, az utcák, terek és telkek fásítása.

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

A település jellemzői, sajátosságai

Zirc városa a kb. 7 ezer fős lakónépességével kisvárosnak minősül, de ennek ellenére a Közép-Dunántúli Régió ezen részén hagyományosan térségi szerepkört is betölt. A „Bakony fővárosaként" a **térségi központi funkciója** jellemzően az adminisztratív (közigazgatási) feladatok egy jelentős részére, valamint az oktatásra és az egészségügyi, szociális ellátásra terjed ki.

Mind emellett Zirc városa a Bakony közelsége révén, valamint a Ciszterci Apátság, az Arborétum és számos egyéb látnivalónak köszönhetően **kulturális és szellemi központ** is. A város a legteljesebb mértékben őrzi hagyományait, mind emellett számos egyéb, a nagyobb városokra jellemző funkciókat is ellát.

A rendszerváltás előtt jelentős volt a bányászat és az arra épülő ipar, azonban a Dudari mélyművelésű bányát 2000-ben bezárták, így a környék ipara folyamatosan leépült, kiürült és ezzel párhuzamosan Zircen is csökkent a foglalkoztatás. A város gazdasági helyzetét mára jellemzően a fa- és bútoripar, az építőipar, valamint kereskedelmi-szolgáltatási szektorban tevékenykedő kis- és közepes vállalkozások határozzák meg, melynek köszönhetően a **foglalkoztatás terén is központi szerepet tölt be** a járás életében.

A településen azonban kevés számú munkahely található, így a foglalkoztatottak jelentős része ingázó életvitelt folytat. Jelenleg az ingázás nagy távolságra zajlik, Győr, Székesfehérvár, Mór, Veszprém, Várpalota településekre. Mindez azt eredményezi, hogy a város munkaerőpiaca kiszolgáltatott a távoli központok gazdasági lehetőségeinek, s hosszabb távon erősíti az elvándorlást a munkahelyet biztosító települések irányába. A település gazdasági vonzereje, tőkevonzó képessége mérsékelt. Kevés a kínálható telephely, a hasznosítható ipari terület. A város elsősorban a kis- és közepes vállalkozások számára lehet vonzó.

Összességében tehát elmondható, hogy Zirc városa térségi, kulturális és szellemi központi szerepkört tölt be, azonban ezek a felsőoktatás, a kulturális intézmények (színház, mozi) és a foglalkoztatás terén hiányosnak bizonyulnak. Ezeken a területeken a város a megyeszékhely, a térség nagyvárosai, valamint a főváros vonzáskörzetébe tartozik.

Társadalom

Zirc állandó és **lakónépessége folyamatosan csökkent** 2001 és 2008 között. Ezt követően viszont szinte teljesen megállt a csökkenés, szemben a járási és megyei adatokkal. 2013-ra gyakorlatilag minimális volt a változás a 2008-as adathoz képest. Sajnos azonban ez nem annak köszönhető, hogy megállt volna a természetes fogyás a városban, hanem annak, hogy **nagy számban költöznek be** lakók, elsősorban a környező településekről. Ezt igazolják vissza a vonatkozó adatok is, hiszen még a járási és megyei adatoknál is negatívabb értéket mutat Zirc természetes fogyása 2013-ban.

Ráadásul mind a 14 év alattiak, mind az aktív korúak száma csökkent 2001 és 2013 között, ezzel szemben az állandó népességből a 60 évesnél idősebb korosztályba tartozók száma folyamatos emelkedés mutat a jelzett időszakban. A város népességének **elöregedés**e tehát folyamatos.

Zirc városában jelentős számú **német nemzetiség** él, melynek kulturális hagyományai, szokásai a város életére is nagy hatást gyakorolnak.

Az **itt élők iskolázottsága kedvező**, az országos értékekhez illeszkedő mind az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel, mind pedig az egyetemi, főiskolai vagy egyéb oklevéllel rendelkezők száma és aránya tekintetében. Az érettségi nélküli, középfokú végzettséggel rendelkezők aránya még az országos adatokat is meghaladja, ami a helyben található szakképzésnek köszönhető.

Zircen a **foglalkoztatottak** jelentős része az iparban, építőiparban dolgozott a 2011-es népszámlálási adatok szerint. Ez leginkább a környező, iparilag fejlett városok termelőüzemeinek köszönhető, melyek jelentős mennyiségű munkaerőt foglalkoztatnak Zircről és környékéről is. A helyben foglalkoztatottak kisebb része az itt található kis-, közepes méretű fa-és bútoripari, valamint építőipari gazdasági társaságok valamelyikénél talált magának munkát, de nagyobb részük a vezető, értelmiségi és az egyéb szellemi foglalkozású, valamint a kereskedelmi és szolgáltatási ágazatban dolgozik. A város foglalkoztatottságát is egyértelműen az oktatási és szolgáltatási szerepköre határozza meg. A mezőgazdaságra az őstermelők, a kisebb családi gazdaságok, illetve a kevés főt foglalkoztató vállalkozások jellemzőek, így ebben a szektorban igen alacsony a foglalkoztatottság. Zircen a foglalkoztatottak aránya egyébiránt meghaladja a járási, megyei és az országos értékeket, ezzel párhuzamosan **a munkanélküliek aránya** kedvezőnek mondható az országos tendenciákhoz viszonyítva.

A városban a száz lakosra jutó adófizetők száma csak kismértékű ingadozást mutatott az elmúlt években, viszont az elmúlt bő egy évtizedet vizsgálva folyamatosan, évről évre meghaladta a járási, megyei és országos átlagokat is, ami összességében kedvező foglalkoztatási helyzetre vall. A **segélyezés** tekintetében a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, ápolási díj, rendszeres szociális segély és lakásfenntartási támogatás jogcímén kerültek kifizetésre a legjelentősebb összegek az utóbbi években.

A **lakásállomány mutatói kedvezőek** megyei összehasonlításban. Az összkomfortos, illetve a vízvezetékkel, közcsatornával ellátott lakások aránya is magasabb Zircen, mint Veszprém megyében.

Zirc a „Bakony fővárosa”, ebből kifolyólag jelentős a térségközponti szerepe és mint ilyen, a Győr, Veszprém, Pápa és Székesfehérvár közötti városhiányos területen hagyományosan kulturális és szellemi központ is. Rendkívül tiszta levegőjű település és egyben Magyarország legmagasabban fekvő városa. Hosszú távú stratégiája, jövőképe részben erre a jó adottságára, részben a szolgáltató, kiszolgáló jellegére kell, hogy épüljön.

„Zirc, a civil város”, hiszen rendkívül sokszínű és sokrétű civil szerveződés jellemzi, amit jól mutat a szervezetek nagy száma is. Ezek a szervezetek rendkívül sokszínű tevékenységükkel fontos szerepet töltenek be a város életében (pl. az állandó városi rendezvények során). Közép és hosszútávú településfejlesztési célok meghatározásakor tehát egyértelműen van kikre építeni a civil szervezeteket tekintve.

Humán infrastruktúra

Zircet gyakran nevezik a **„diákok városának”** is, hiszen az általános közoktatásban résztvevők aránya rendkívül magas a lakosság számához képest. Alap- és középfokú oktatási szerepköre erős térségi vonzással bír, ugyanis a helyben tanulók mellett igen jelentős a más településről bejáró tanulók száma.

Az **óvodai és bölcsődei ellátás** a tornaszoba hiányát leszámítva megfelelő, viszont **az általános oktatás**i rendszer komoly infrastrukturális fejlesztésre szorul. A városban működik egy **szakképző iskola**, mely esetében a legfontosabb kihívás, hogy képzés a helyi igényekhez kerüljön igazításra. Nagy hiányossága ugyanakkor a városnak, hogy **nincs felsőoktatási intézménye**.

Az oktatási intézmények sorába tartozó Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Zirci Tagintézménye 3-18 éves korú, pszichés és tanulási problémákkal küzdő gyerekeket, tanulókat és családjaikat fogadja.

A **Zirci Erzsébet Kórház - Rendelőintézet**nek köszönhetően az egészségügy területén is kiemelkedő térségi vonzóereje van a városnak. Sajnálatos módon 2007. április 1-től az intézmény valamennyi aktív kapacitása megszűnt, helyette összesen 137 ágyon mozgásszervi rehabilitációs és krónikus belgyógyászati ellátást nyújtó krónikus fekvőbeteg kapacitást működtet. 2011-re korszerű, emelt szintű járóbeteg szakellátási központ jött létre, melynek köszönhetően a kórház komplex, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtó intézménnyé vált.

Zircen 4 háziorvos és 2 gyermekorvos van, akik a Zirc környéki kisebb településeket is ellátják. Az egy házi- és gyermekorvosra jutó lakosok száma lényegesen kedvezőbb az országos és megyei adatoknál.

A település **szociális ellátás**áról a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ és a Szent Bernát Idősek Otthona gondoskodik. Ezeknek a szervezeteknek a működése is Zirc város térségen belüli központi funkcióját erősíti.

A város kulturális értékeit, jelentőségét erősítik az **itt található kulturális intézmények**. Ezek közül kiemelkedik a Ciszterci Apátság, a Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház, a Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB, az Országos Széchenyi Könyvtár Reguly Antal Műemlékkönyvtár, az Agrárműszaki Emlékek Gyűjteménye és természetesen a 2012-ben rekonstruált és a tavalyi évben az Apátság tulajdonába került Arborétum is. A szórakozás kínálatából azonban hiányzik a színház és a mozi, ami miatt csak korlátozottan képes betölteni a város a kulturális funkciót.

A **sportélet** területén jelenleg 26 egyesület működik a városban, amelyek összefogják a különböző labdajátékokat, a küzdő és testépítő sportágakat, az atlétikát, a speciális mozgáskultúrát és tömegsportot. A város sportlétesítményei viszont fejlesztésre szorulnak, az iskolák tornatermeinek, sportpályáinak, valamint a tanuszoda állapota miatt a sportolási lehetőségek korlátozottak.

A település gazdasága

2001-2012 közötti időszakban évről évre egy szűkebb spektrumon belül ingadozott a működő vállalkozások száma. Ezek túlnyomó többsége magyar tulajdonban lévő 1-9 fős mikrovállalkozás, melyek többnyire a kereskedelem-szolgáltatás, az építőipar, valamint a fa- és bútoripari ágazatba tartoznak. Az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték azonban lényegesen elmarad az országos és a megyei átlaghoz képest.

A külföldi befektetések jellemzően a szálláshely szolgáltatási ágazatot érintették az elmúlt években, általánosságban véve azonban a külföldi tőke kevésbé játszott fontos szerepet Zirc gazdaságában, mint a megyében.

Zirc iparát mára az építőiparban, valamint a fa- és bútoriparban tevékenykedő kis- és közepes vállalkozások határozzák meg, bár számuk folyamatosan csökkent az elmúlt években. A gazdasági életére leginkább a város szolgáltatási központi szerepe a meghatározó, hiszen Zirc jelenti a különböző szolgáltatások igénybevételének lehetőségét a környező települések lakói számára. Nem véletlen tehát, hogy a működő vállalkozások közül a szolgáltatási szektorban érintett cégek vannak a legtöbben.

A város a történelmi emlékeinek, régészeti és műemléki kincseinek köszönhetően kiemelt turisztikai célpontként is funkcionál. Az itt található építészeti és kulturális értékek mellett nagy szerepe van a Bakonynak és az általa kínált természeti értékeknek. A szálláshely-szolgáltatások terén jelentősnek mondható fejlesztések történtek az elmúlt évek során, részben ennek is köszönhetően a vendégéjszakák száma 2004. óta folyamatosan növekszik. Azonban nagy fejlődési potenciál van még ezen a téren, hiszen a turizmus minőségi fejlesztése a város egyik legfontosabb kitörési pontja.

A város környezetében ugyan jelentős a burgonya és káposzta termesztés, de nem a mezőgazdaság a húzó ágazat Zircen. Mezőgazdasági tevékenységet többnyire az őstermelők, kisebb családi gazdaságok végeznek, ebből adódóan alacsony a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma.

A Zirci Ipari Park 2003-ban nyerte el az Ipari Park címet. Jelenleg teljes egészében kiépítésre került a közműhálózat, valamint a közvilágítás és a belső úthálózat, de komoly hátránya, hogy nehezen megközelíthető. Az Ipai Park fejlesztése a város gazdasági növekedése szempontjából kulcskérdés annak érdekében, hogy a meglévő adottságainak jobb kihasználásával vonzó környezetet biztosítson minél több betelepülő vállalkozásnak.
A helyi munkaerő képzettsége jónak mondható, a helyi szakképzés széles palettát nyújt a diákoknak. Ezzel együtt nagyon fontos lenne, hogy a helyi vállalkozások, intézmények komoly, befolyásoló szerephez jussanak a jövőben kialakítandó, helyi viszonyokhoz, igényekhez igazított szakképzések meghatározásában.

Infrastrukturális jellemzők

A város **terület-felhasználás**át elemezve megállapítható, hogy ésszerű és racionális szempontok vezérelték az alakítását. A gazdasági területek elhelyezése a fő közlekedési folyosók mellett történt, a lakóterületektől elválasztva. A településközponti vegyes területek a lakosság ellátását szolgáló területeken találhatóak. A város igyekszik megőrizni a belterületi értékeit, védi az arborétumot és az apátságot, valamint a helyi karaktert őrző épületeket.

A külterületi fejlesztések legnagyobb része az idegenforgalmi célú területek bővítésére, illetve kisebb lakóterület fejlesztésekre irányult. A város leginkább természeti adottságait igyekszik kihasználni a külterületén.

A **közúti kapcsolatok** tekintetében meghatározó a 82. számú másodrendű főút, melynek állapota leromlott, nyomvonal-korrekciókkal tarkított, **túlterhelt** települési szakaszokkal bír. A várost a járás többi településével meglehetősen rossz minőségű, alacsony szolgáltatási színvonalú, kapacitáshiányos út köti össze. A településen **átmenő tranzitforgalom** is jelentős, ami többlet környezeti terhelést eredményez és az utak állapotát rontja. A problémát egy elkerülő út építése oldaná meg. A településen 3 db jelzőlámpával fedezett vasúti kereszteződés található; körforgalom, különszintű csomópont, forgalomcsillapító eszközök eddig nem kerültek kialakításra.

Vasúti, kötöttpályás kapcsolatokat a Győr-Veszprém vasútvonal biztosítja Zirc számára. A település hosszú távú célja, hogy a vasúti közlekedés fennmaradjon, mivel a vasútállomás mellett elhelyezkedő buszpályaudvarral biztosított a közösségi közlekedési eszközök közötti gördülékeny átszállás. Hiányosság, hogy az állomás szabályos megközelítése kerékpárral valamint a B+R tárolók nincsenek kialakítva.

A **közösségi autóbuszjárat**tal történő helyi közlekedési rendszer a városban jól szervezett, a járatok megbízhatóan közlekednek. Az autóbusz-pályaudvar 2007-ben a vasútállomás mellett kapott helyet, a személyszállítási csomópont hiányossága, hogy a kiszolgáló épület a kerékpártárolókkal, kerékpáros szolgáltató hellyel és a dinamikus utastájékoztató rendszerrel egyetemben eddig nem került megvalósításra. Hiányoznak a megfelelően kiépített, peronnal, járdakapcsolattal, akadálymentesítéssel, buszöböllel ellátott megállók. Ezen túlmenően problémát okoz a városközponton átmenő autóbusz forgalom is.

A **parkolási rendszer** nem egységes, a mozgáskorlátozottak számára csak a Rákóczi téren és a kereskedelmi létesítmények környezetében alakítottak ki önálló parkolóhelyeket. A buszpályaudvar és a vasútállomás mellett nincsenek P+R parkolók.

A **kerékpáros közlekedés** fejlesztésre szorul. Problémát jelent, hogy hiányzik egyrészt Győrtől a Balatonig, Zircen és Veszprémen keresztülmenő turisztikai és hivatásforgalmi kerékpárút hálózat-kialakítás, másrészt a városon belüli kerékpárutak kiépítése. A kerékpárral közlekedők száma évről évre növekszik részben hivatásforgalmi, de inkább turisztikai céllal, ugyanakkor a kerékpáros infrastruktúra ettől az igénytől elmarad. A kerékpárutak problematikáján felül nincsenek kiépített kerékpártárolók a közintézmények környezetében, illetve B+R tárolók a vasútállomás és a buszpályaudvar mellett.

A településen belül kiépített **gyalogutak** hossza 18.900 méter, amely közel azonos a kiépítetlen, mintegy 18.200 méteres járdák hosszával. Összesen 9 db kiépített jelzőtáblás gyalogos átkelőhely található, azonban a belvárosban lévők egyike sem rendelkezik akadálymentesítéssel. A járdák állapota vegyes, burkolatuk sem egységes (aszfalt, térkő, beton, hengerelt zúzottkő).

A **közműellátottság** megfelelőnek mondható Zircen, hiszen a közüzemű vízellátottság 99,1%-os, míg a földgáz ellátottság 66,2%-os, a közcsatorna ellátottság 78,6%-os, a villamosenergia ellátottság pedig 100%-os. A lakásállomány 66%-a élvezi a teljes közműellátás komfortját, míg részleges közműellátás a lakásállomány további 13%-a számára biztosított. A hiányos közműellátással a lakásállomány 20%-a rendelkezik, az ellátatlan lakásállomány aránya pedig 1%.

Zirc saját **vízbázis**sal rendelkezik és a térség vízellátásában annak regionális ellátó rendszerében vízbázis szerepet tölt be.

A **villamosenergia** ellátásának bázisa a tágabb térségben üzemelő 132/22 kV-os alállomás, amelyből 22 kV-on érkezik a villamosenergia a településre.

A város s**zennyvízellátás**a saját tisztítóteleppel megoldott, míg a termikus energiaellátás közvetlen a kiépített földgázelosztó hálózat segítségével megoldott.

A városban a **szélenergia** reális megtérülési lehetőséget kínáló megújuló energiahordozó, melynek elhelyezése látványrontást sem okozhat, a napenergia megtérülése viszont csak hosszabb távon várható. Ezen túlmenően szóba jöhető alternatív energiahordozó lehet Zircen a **biomassza**, melynek alkalmazását az erdőgazdasági hulladékhasznosítás lehetősége kínálja. A **geotermikus energia** földhőként történő hasznosításának megtérülése szintén csak hosszabb távon várható, termálvízként

hasznosítása ellenben biztosított, energetikai célú hasznosítására korlátozottan van lehetőség. Vízenergia energetikai célú hasznosítására nincs lehetőség Zircen.

Vezetékes ellátás tekintetében a **távközlés**i ellátottság kielégítő a városban. A vezeték nélküli szolgáltatáshoz rendelkezésre álló hírközlési létesítmények megfelelő lefedettséget viszont csak a város belterületén biztosítanak jelenleg.

Táji, természeti adottságok, környezeti állapot

Zirc a Bakony-hegység központi részén, a zirci-medencében helyezkedik el. A bakonyi hegyvidéki táj patakvölgyekkel szabdalt területein az erdők és mezőgazdasági területek mozaikossága határozza meg a **táj karakterét**. Jellemző gyepterületek spontán erdősödése és a mezőgazdasági területek „zártkert-szerű" felaprózódása. Az északkeletre levő határrész területfelhasználását már az ipari tevékenység határozza meg.

A város **zöldfelületi rendszere** egy összefüggő, komplex, kiterjedt hálózatot alkot. A város belterületén döntő jelentőséggel bírnak a közparkok, kertek, és a leginkább az útvonalhálózatot követő vonalas elemet, utcafásítások. Emellett a város beépítésre nem szánt területein a zöldfelületi rendszer szempontjából nagyon fontos szerepe van az erdőterületeknek, és jellemzően a völgyeket, patakpartokat kísérő természeti területeknek.

A **Cuha patak vízminősége** a város előtt I. osztályú, a város után némileg elmarad ettől az értéktől, melynek oka, hogy még mindig előfordulnak a csapadék csatornába történő szennyvízbekötések. A **felszín alatti vizek** nitrát tartalma emelkedő tendenciát mutat, ez különösen a Reguly forrás vizére jellemző.

Zirc város **levegőjének minősége** az országos átlaghoz képest **kedvező**nek mondható. Zavaró tevékenységek ugyanakkor a nyári időszakokban a közlekedésből származó légszennyezés és zajterhelés.

A **szilárd kommunális hulladék**ok szervezett gyűjtése, szállítása a lakások jelentős arányánál megoldott, a veszélyes hulladékok tárolása, kezelése, ártalmatlanítása szintén, viszont az inert hulladékok gyűjtése, lerakása nem. Az illegális szemétlerakók száma csökkent, de e tekintetben vannak még teendők. A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése javasolt.

A **rendszeres hulladékgyűjtés**ben bevont lakások aránya lassú ütemű, de fokozatosan csökkenő tendenciát mutat, mely aránya még így is kevéssel a járási, megyei, és országos átlag felett van. Ennek oka a lakásállomány gyorsabb ütemű bővülése.

A környezeti elemek áttekintése alapján Zirc főbb veszélyeztető tényezői a közlekedésben, azon belül is elsősorban a veszélyes anyagok és áruk közúti fuvarozásában jelenhetnek meg. Veszélyt jelenthetnek

emellett az ipari üzemek, melyek rendeltetésszerű működés mellett nem okoznak jelentős környezetkárosítást, azonban egy esetleges havária esetén jelentős lehet az élővilágra, valamit az épített környezetre mért negatív hatás. Mindezek által az előírások betartása és a megfelelő szabályozás kialakítása döntő jelentőségű. Zirc **katasztrófavédelmi szempontból** nem tartozik a veszélyeztetett, illetve fokozottan veszélyeztetett kategóriába. A részletes katasztrófavédelmi és polgári védelmi előírásokat a jelentősebb intézmények és gazdasági egységek (üzemek) szabályzatai tartalmazzák.

A terület **klimatikus adottságai** közül legjelentősebb befolyásoló tényező a város táji fekvése, morfológiai és ezek klímaformáló, befolyásoló szerepe, pozitív hatásai. A városi klímát befolyásoló tényezők: közlekedési folyosók, üzemek, telephelyek, deflációs területek. A jövőben a városi mikroklíma helyi javításához a terület zöldfelületi intenzitásának, biológiai aktivitásának növelésével, és az utcák, terek és telkek fásításával lehet hozzájárulni.

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

3.1.1 A folyamatok értékelése

Társadalmi folyamatok

Zirc lakónépességének **természetes fogyás**a sajnos még a járási és megyei adatoknál is negatívabb értéket mutat az elmúlt években. Ennek ellenére az itt élők száma csak minimálisan csökkent az elmúlt években, melynek elsődleges oka, hogy **nagy számban költöztek be lakók**, elsősorban a környező településekről. Ezzel a folyamattal párhuzamosan ráadásul a város népességének elöregedése is folyamatos, vagyis a betelepülők sem tudták kellő mértékben növelni a korfa alsó szegmensét, azaz a fiatalok és gyermekek számát.

Az **itt élők iskolázottsága kedvező**, az országos értékekhez illeszkedő mind az érettségivel, mind pedig az egyetemi, főiskolai vagy egyéb oklevéllel rendelkezők száma és aránya tekintetében. Az érettségi nélküli, középfokú végzettséggel rendelkezők aránya pedig - a helyben található szakképzésnek köszönhetően - még az országos adatokat is meghaladja. Szükséges lenne viszont a jövőre nézve, hogy olyan szakképzések legyenek elérhetők a városban, melyek a változó piaci igények mellett a helyi viszonyokhoz kerülnek igazításra és figyelembe veszik Zirc adottságait.

A **foglalkoztatottak aránya** a 15-64 éves népességen belül meghaladja a megyei és az országos átlagot is. A munkavállalók kisebbik része helyben talált magának munkát, jellemzően a szolgáltatási szektorban, illetve a városban működő kis-, közepes méretű fa-és bútoripari, valamint építőipari gazdasági társaságok valamelyikénél. Nagyobb részük viszont a környező városok (Győr, Székesfehérvár, Mór, Veszprém, Várpalota) ipari cégeinél, termelőüzemeinél dolgozik, melynek okán jelentős az **ingázás** a településéről. Mindez azt eredményezi, hogy a város munkaerőpiaca kiszolgáltatott a távoli központok gazdasági lehetőségeinek, s hosszabb távon erősíti az elvándorlást a munkahelyet biztosító települések irányába.

Zirc **erős társadalmi kohézió**val jellemezhető, ami megmutatkozik a civil szervezetek nagy számában, aktivitásában is, akik így hatékonyan tudják támogatni az önkormányzat szociális területen, vagy a környezet- és természetvédelem terén végzett tevékenységét. A civil szervezetek mellett központi szerepe van Ciszterci Apátságnak a szociális és oktatási feladatok ellátásában.

Gazdasági folyamatok

A zirci gazdaság fejlődési folyamatait korábban erősen befolyásolta a Dudari bánya 2000-ben történt bezárása, melynek következtében jelentősen átalakult a gazdaság szerkezete. A város ma már

elsődlegesen **oktatási és szolgáltatási központi** funkciót tölt be a térségben, melynek következtében a gazdaságát nagyobbrészt a **szolgáltató szektor**, kisebb részt az építőipar, valamint a **fa- és bútoripar** határozza meg. A gazdasági szerkezetet jól mutatja, hogy a városban működő vállalkozások több mint 70%-ának fő tevékenysége valamilyen szolgáltatás nyújtása, míg az ipari (elsősorban építőipari, fa-és bútoripari) cégek aránya 23%, a mezőgazdaságban működőké pedig csupán 7% körül van. Ez a fajta átalakulás viszont azzal járt, hogy összességében **alacsonyabb hozzáadott értékű** munkahelyek jöttek létre a városban, mint átlagosan a megye más járásközpontjaiban, ráadásul a külföldi befektetések sem voltak jellemzőek Zircen.

A szolgáltatási szektoron belül **kiemelt jelentősége van a** környezeti értékekhez, illetve a kultúrához kapcsolódó **turizmusnak**, melynek tudatos fejlesztése révén egyre nagyobb szerep jut a város gazdaságában. Ennek részeredménye látszik az évről évre növekvő vendégéjszakák számában is. A jövő szempontjából azonban rendkívül fontos a szálláshelyek számának további bővítése, turisztikai attrakciók létrehozása, valamint a lovas-, bakancsos-, biciklis-, horgász- és vadászturizmuson keresztül az ágazat folyamatos minőségorientált fejlesztése, mely a város egyik meghatározó kitörési pontja.

Zirc gazdasági fejlődésének tehát a kulcsa, hogy az oktatási-szolgáltatási központi jellege fennmaradjon, bővüljön, mely kihasználja a város jó adottságait és ezáltal a „**Bakony fővárosához" méltó jövőképet** nyújt az itt élőknek és a járás többi településének is.

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

A város jelenlegi helyzetének bemutatása és elemezése után érdemes összefoglalnunk Zirc és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezőket. Ebben az ún. SWOT elemzés segít, mely a stratégiaalkotás folyamatának egyik legfontosabb lépéseként átfogó képet ad a város erősségeiről, gyengeségeiről (belső tényezők), valamint az erősségek kihasználásán alapuló lehetőségekről és azokról a veszélyekről, melyek csökkenthetik a fejlődés esélyeit (külső tényezők).

A következőkben először összesítjük Zirc erősségeit és gyengeségeit a társadalom és a humán közszolgáltatások, a gazdaság, turizmus, az épített környezet, a táji és természeti adottságok, a közlekedés, valamint a közművesítés terén.

22. táblázat - A város erősségei és gyengeségei

Erősségek	Gyengeségek
Társadalom és a humán közszolgáltatások	
- Jelentős történelmi múlt és hagyományok; - Német nemzetiségi kultúra jelenléte és ápolása; - Kulturális, oktatási központi jelleg; - Kedvező iskolázottsági adatok az itt élők körében; - A foglalkoztatottak aránya magas megyei és országos viszonylatban; - Munkanélküliségi adatok relatíve kedvezőek; - Nagyszámú és jelentős múltra visszatekintő helyi civil szervezet; - Bölcsőde, óvoda infrastrukturális szempontból fejlett, férőhelyek száma elégséges; - Szolgáltató központi szerep a szociális közszolgáltatásokban; - Jelentős fejlesztések voltak az egészségügyben (kórház); - Széles közművelődési lehetőségek; - Alacsony a szociálisan hátrányos helyzetű réteg aránya;	- Az országos és megyei átlagnál is nagyobb a népesség természetes fogyása; - A lakosság elöregszik, a fiatalok elvándorolnak; - Jelentős a munka miatti ingázás a környék nagyobb, iparilag fejlett városaiba; - Óvodai tornaszoba hiányzik; - Az általános oktatási rendszer komoly infrastrukturális fejlesztésre szorul; - A szakképző iskola oktatási kínálata fejlesztésre szorul; - A szakképzés nem igazodik a helyi igényekhez; - Nincs a városban mozi, színház;
Gazdaság	
- Erős szolgáltatói központi szerep; - Fejlett munkakultúra a tradicionális fa- és bútoripari ágazatban; - Az Ipari Park közműhálózata, közvilágítása és belső úthálózata kiépült; - Jelentős a burgonya és káposzta termesztés a városban és annak környékén; - Vannak Zirchez kötődő, elismert termékek (Bedeco, Vezírhús);	- Folyamatosan csökken a működő vállalkozások száma; - Nincsenek sok embert foglalkoztató nagyobb vállalatok; - Megyei és országos átlaghoz képest alacsony a bruttó hozzáadott érték; - Alacsony a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma; - Alacsony a város külföldi tőkevonzó-képessége és az export orientált vállalkozások száma; - Az Ipari Park területe kicsi, kevés a telephelykínálat; - Alacsony a helyben foglalkoztatás aránya; - Kicsi a helyi vállalkozások tőkeereje;
Turizmus	
- Erős turisztikai vonzerő a Bakony közelsége és az épített környezetnek köszönhetően; - Jó turisztikai adottságok; - Országosan ismert a város neve;	- Szűkös a vendéglátóipari kínálat; - Gyenge a város-marketig; - Bár növekszik, de még mindig relatíve alacsony a vendégéjszakák száma;

- Széles kínálat a turisztikai terméktípusokban; - Jelentős a lovas-, bakancsos-, biciklis-, horgász- és vadászturizmus, de megjelent a golfturizmus is; - Az Apátság turisztikai-gazdasági szerepe erősödik;	- Jellemző az „egynapos” itttartózkodás;
Épített környezet, táji és természeti adottságok	
- Ésszerű és racionális szempontok vezérelte terület-felhasználás; - A gazdasági területek elhelyezése a fő közlekedési folyosók mellett történtek; - Növekvő lakásállomány; - A belterületi értékek megőrzésre kerültek (Apátság, Arborétum); - Számos természeti érték; - Rendkívül tiszta levegőjű település; - Szilárd kommunális hulladékok szervezett gyűjtése, szállítása megoldott;	- A felszín alatti vizek nitrát tartalma emelkedő tendenciát mutat; - Felszíni csapadékvíz elvezetése problémás; - Illegális szemétlerakók; - A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztésre szorul;
Közlekedés, közmű-ellátottság	
- Itt halad át a Győr-Veszprém vasútvonal; - A közösségi közlekedési rendszer a városban jól szervezett; - A kerékpárral közlekedők száma évről évre növekszik hivatásforgalmi és turisztikai céllal is; - Megfelelő a közműellátottság; - Megyei átlagot meghaladó az összkomfortos és a csatornázott lakások aránya; - Saját vízbázissal rendelkezik a város; - Szennyvíz tisztítása saját tisztítóteleppel megoldott; - Szél-, napenergia és biomassza hasznosítására van lehetőség; - Mindenhol van vezetékes távközlési ellátottság;	- A 82. sz. főút állapota leromlott, túlterhelt települési szakaszokkal bír; - A várost a járás többi településével meglehetősen rossz minőségű út köti össze; - Nagy a településen átmenő tranzitforgalom; - A városközponti autóbusz forgalom többlet környezeti terhelést eredményez és az utak állapotát is rontja; - Vasúti elérhetőség fejlesztésre szorul; - A parkolási rendszer nem egységes; - A vasútállomás mellett nincsenek P+R parkolók; - A kerékpáros közlekedés kiépített kerékpárutakkal vagy kijelölt kerékpársávokkal jelenleg nem támogatott; - Nincsenek kiépített kerékpártárolók a közintézmények környezetében; - Hiányzik a Győrtől a Balatonig, Zircen és Veszprémen keresztülmenő kerékpárút; - A belvárosban lévő gyalogos átkelőhelyek egyike sem rendelkezik akadálymentesítéssel; - A járdák állapota vegyes, burkolatuk sem egységes;

A fentiek figyelembe vételével pedig nézzük meg, hogy milyen lehetőségei lehetnek Zircnek és azokat milyen veszélyekkel lehet és kell mérlegelni.

23. táblázat - A város lehetőségei és a veszélyek

Lehetőségek	Veszélyek
Társadalom és a humán közszolgáltatások: - Óvodai tornaszoba kialakítása; - Általános iskola infrastrukturális fejlesztése; - Szakképzés fejlesztése, helyi igényekhez igazítása; - Sportcsarnok építése; - A lakosság identitásának erősítése; *Gazdaság:* - Ipari Park fejlesztése, bővítése; - Szolgáltató, kiszolgáló jelleg erősítése; - Helyi termelői piac létrehozása; - Helyi termékek előállításának ösztönzése, támogatása; - Helyi vállalkozások támogatása; - Magas hozzáadott értékű munkahelyek teremtése; *Turizmus:* - Turisztikai vonzerő jobb kihasználása, minőségi fejlesztése; - Szálláshelyek számának bővítése; - Turisztikai attrakciók fejlesztése, létrehozása; - Épített kulturális értékek felújításának folytatása, bővítése; - Természeti örökségek védelme; - Város-marketing tevékenység kiterjesztése; *Épített környezet, táji és természeti adottságok:* - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése; - A közvilágítási rendszer korszerűsítése; - Csapadékvíz elvezető rendszer átfogó felújítása; - Mobil hulladékudvar rendszerének létrehozása; - Szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek kialakítása; *Közlekedés:* - 82-es főút várost elkerülő szakaszának megépítése; - Vasúti vonal fejlesztése; - A város (kerékpár)útjainak, járdáinak felújítása, parkolók bővítése; - Autóbusz-pályaudvar továbbfejlesztése;	- A fiatal munkaerő elvándorolása és a lakosság elöregedése folytatódik; - Nem települnek be ipari cégek, így nem jönnek létre új munkahelyek; - A turisztikai fejlesztésben nem látnak további perspektívát a befektetők; - Nem a város érdekeit szolgáló közlekedési fejlesztések valósulnak meg a megyében; - A térségbeli együttműködési hajlam csökken; - A helyi munkaerő kiszolgáltatott marad a távoli központoknak;

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata

Zirc városa törekszik arra, hogy a meglévő területfelhasználások a jelenlegi funkciókhoz igazodjanak és a város jövőképének megfelelő elképzelések, valamint az idő közben felmerülő fejlesztési szándékok alapján kerüljenek kialakításra. Ez tükröződik vissza a településszerkezeti terven is, melyben a város arra törekszik, hogy megőrizze legnagyobb értékeit: a természeti és épített környezetét. Hatalmas területeket von erdőbe, és helyi rendeletben szabályozza az értékes épületek védelmét.

Az Akli, Tündérmajor és Kardosrét nevű külső településrészek falusias lakóterületként kerültek kijelölésre és elsősorban idegenforgalmi terület fejlesztést tartalmaznak. A város ezeken a pontokon kihasználja az adottságait és természeti értékeit igyekszik a pihenni vágyók számára kínálni, mellyel bevételi forrásait tudja növelni. A meglévő majorokban mezőgazdasági tevékenység is folyik, bár az épületállományok egy része meglehetősen leromlott. Ezeknek próbál a településszerkezeti terv idegenforgalmi funkciókat adni.

A központi belterületén a gazdasági- és a lakóterület fejlesztés a hangsúlyos. A két funkciót a város igyekszik elválasztani egymástól és megtalálni a számukra a legkedvezőbb teret, ami azt jelenti, hogy a gazdasági területeket igyekszik a vasút és a nagyobb forgalmú utak közelébe telepíteni és bővíteni és elválasztani a lakóterületektől valamilyen vegyes illetve zöldfelületi funkciójú területfelhasználással. Ezzel kapcsolatban az egyik legmarkánsabb befolyásoló tényező, hogy az Önkormányzat üzemeltetésében lévő Zirci Ipari Park területe az ott lévő gazdasági társaságok tulajdona, így a terület fejlesztése során a tulajdonjogi kérdésekkel mindenképp számolni kell. Ráadásul az Ipari Parkot körülvevő területek nagy része magán kezekben van, ami pedig a Park bővítését nehezíti.

A lakóterületeken az Önkormányzat szeretné megőrizni kisvárosi, sőt a város falusias jellegét, és inkább kertvárosias lakóterületeket jelöl ki, melynek köszönhetően a családi házas beépítés a legjellemzőbb. A lakóterületeket a város több pontján bővíti, leginkább nyugati és déli irányba.

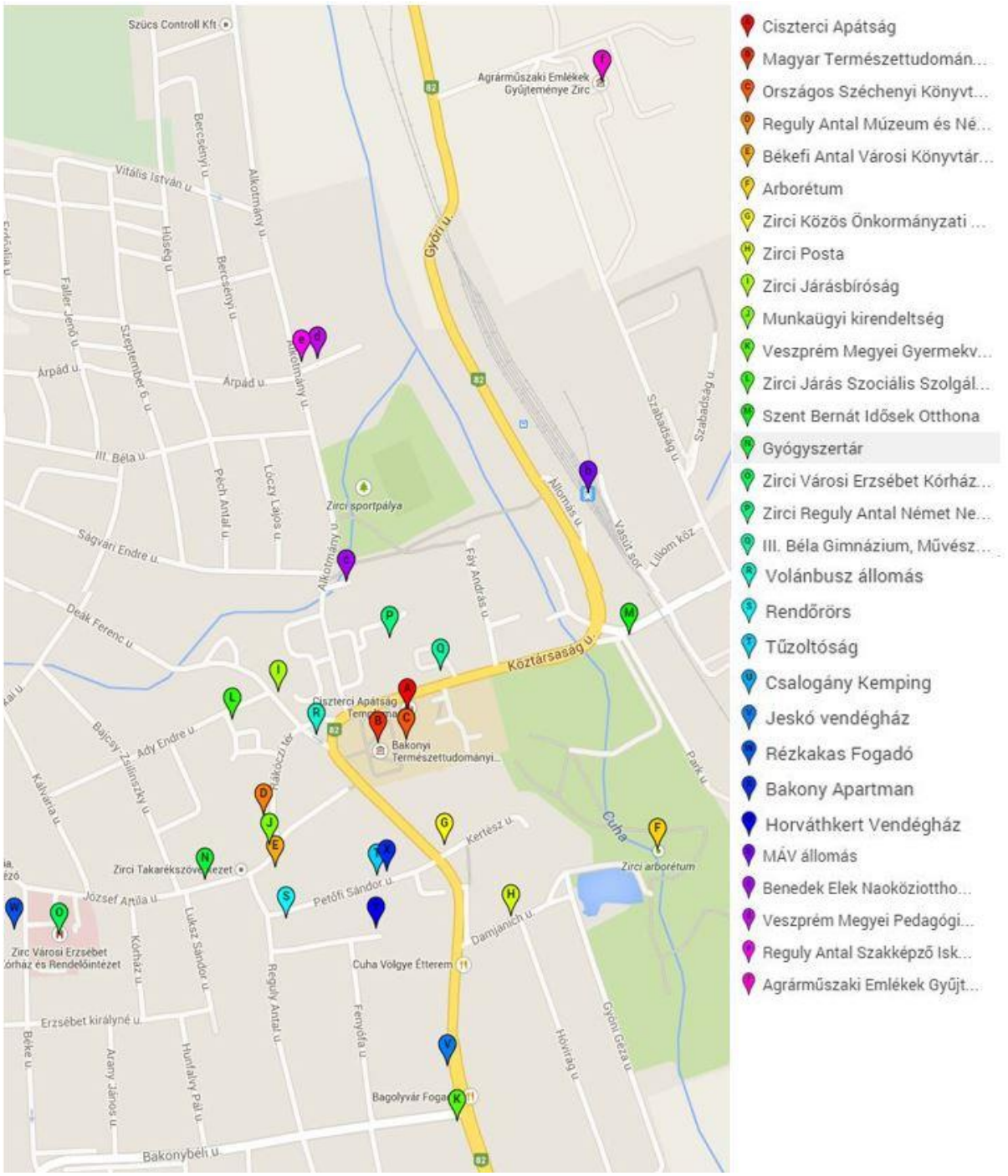
Az idegenforgalmi, valamint a sport és szabadidős területfelhasználások is helyet kapnak a központi belterületen, de lényegesen kisebb mértékben. Ezek inkább a helyi lakosság kiszolgálására hivatottak. A településközpont vegyes területeket igyekszik koncentrálni leginkább a helyi alapfokú szolgáltatásokat tartalmazó telkekre.

Zirc több pontján találhatunk rendeltetésük szerint még hasznosítatlan területeket, telkeket. A városnak jelentős a gazdasági területi és a lakóterületi potenciálja.

3.2 PROBLÉMATÉRKÉP / ÉRTÉKTÉRKÉP

3.2.1 Értéktérkép

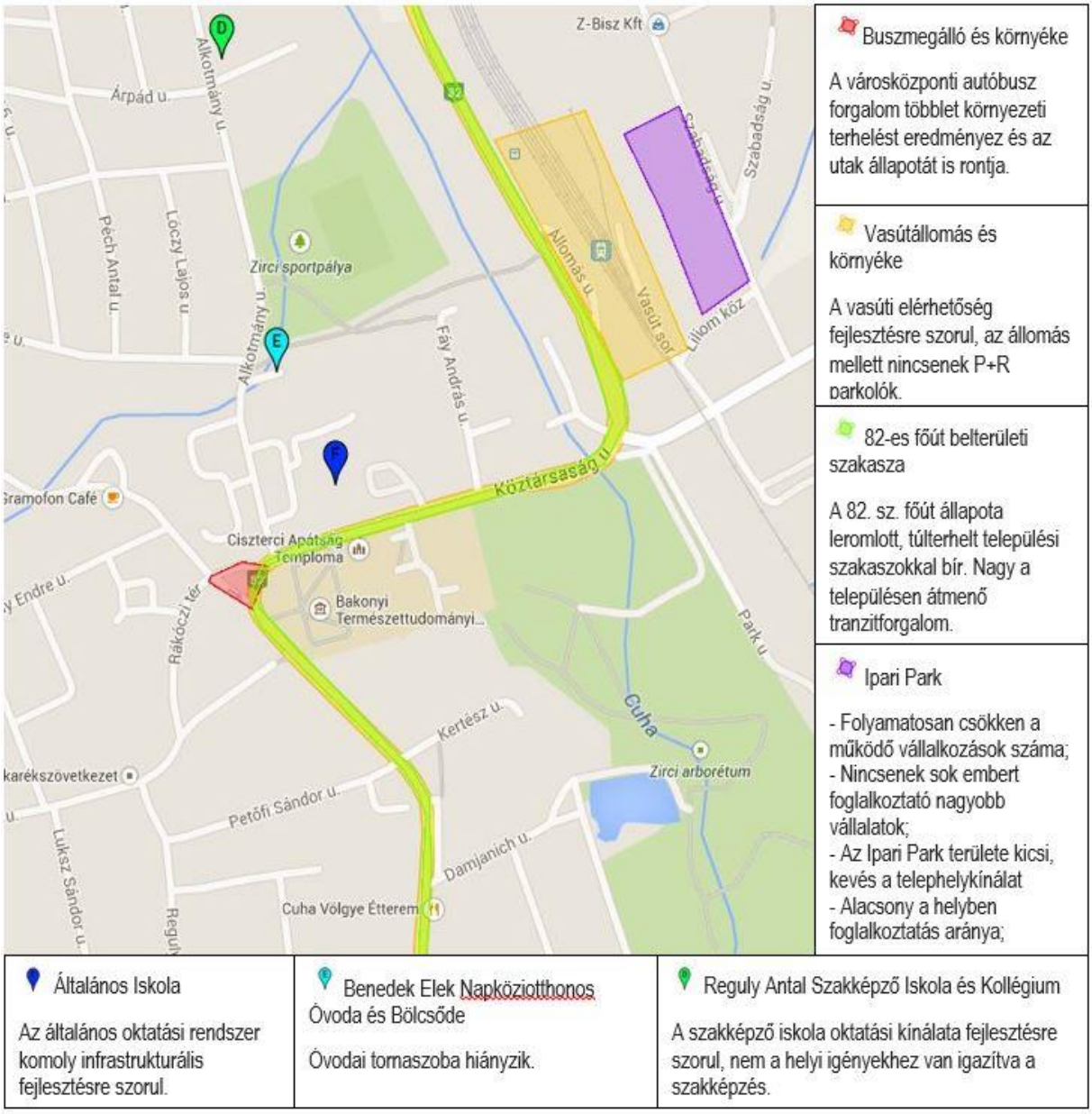
13. térkép - Értéktérkép

Forrás: GoogleMaps

3.2.2 Problématérkép

14. térkép - Problématérkép

Forrás: GoogleMaps segítségével saját szerkesztés

Fentieken túl az alábbi problémák a városon belül konkrét területhez nem (vagy csak részben) köthetőek:

- társadalmi jellegű probléma a természetes fogyás, az elöregedés, az elvándorlás és a munka miatti ingázás;

- gazdasági jellegű probléma, hogy alacsony az 1 főre jutó bruttó hozzáadott érték, a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma, a város külföldi tőkevonzó-képessége, az export orientált vállalkozások száma és a helyi vállalkozások tőkeereje;
- turizmussal kapcsolatos probléma, hogy szűkös a vendéglátóipari kínálat, nem megfelelő a város-marketig, relatíve alacsony a vendégéjszakák száma és jellemző az „egynapos" ittartózkodás;
- infrastruktúrával, környezettel kapcsolatos probléma a Cuha patak város utáni szakaszának vízminősége, a felszín alatti vizek nitrát tartalmának emelkedése, felszíni csapadékvíz elvezetés és az illegális szemétlerakók megléte;
- közlekedéssel kapcsolatos probléma a rossz minőségű úthálózat, a településen átmenő tranzitforgalom, a nem egységes parkolási rendszer, a kerékpártárolók hiánya, valamint a kerékpáros közlekedés, gyalogos átkelőhelyek és járdák fejletlensége.

3.3 ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ VÁROSRÉSZEK

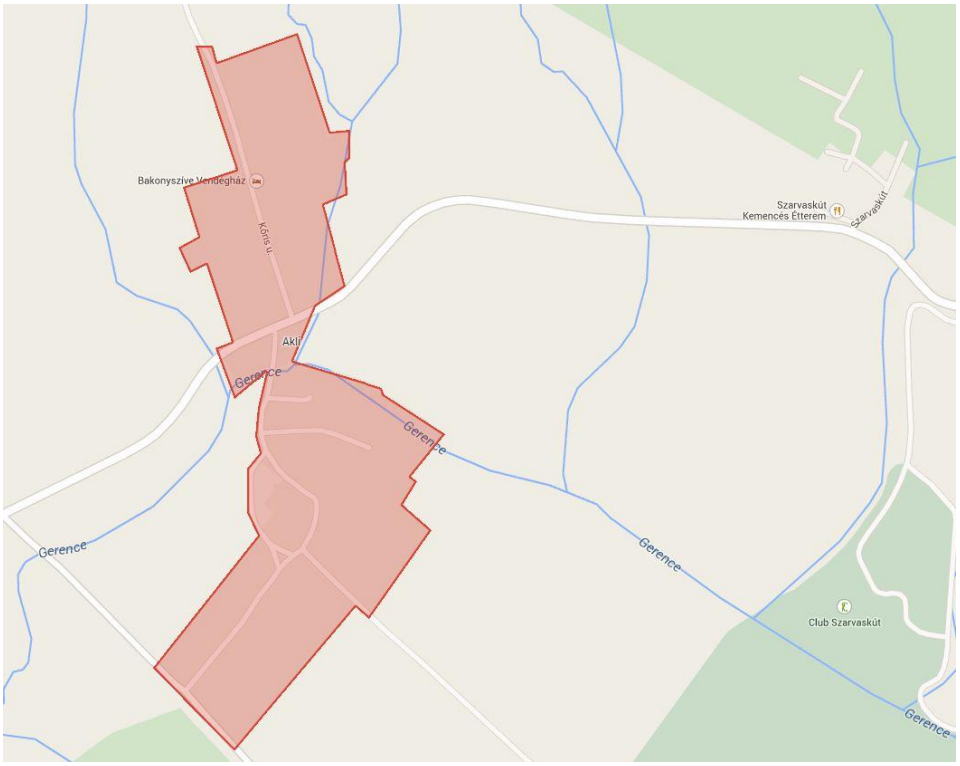
3.3.1 A városrészek kijelölése

A 2002-ben készült Zirc Város Stratégiai Programjában nem kerültek elemzésre városrészek, az akkori Stratégia erre nem terjedt ki. Jelen Megalapozó vizsgálat keretében a 2011. évi népszámlálási adatok figyelembe vételével vizsgáljuk a kijelölt városrészeket

Akli Major

A XV. században került a zirci ciszterci apátság kezébe az akkor még Akol néven említett település és majorság. A XVIII. század elején újjászerveződő ciszterci apátság a zirci templommal egy időben, barokk stílusban építette újjá. A XIX. század közepén a zirci kolostor átépítésével egy időben klasszicista lakot alakítottak ki a főépület emeletén. A szocializmus idején a helyi Termelő Szövetkezet (TSZ) tulajdonában volt, ahol az állattartás mellett irodai és gépműhely munkák folytak.

15. térkép - Akli városrész

Forrás: GoogleMaps

A majorság épületei 1958. óta országos műemléki védettséget élveznek. Állapotuk leromlott, értékfeltáró és értékmegőrző műemléki helyreállítására jött létre az Akli Majorért Műemléki Alapítvány, mely a XVIII-XIX. századi uradalmi majorsági gazdálkodás és életforma egyes elemeit mutatja be a helyszínen. A pajtákat, magtárat, kovács- és bodnár műhelyt, boltozatos istállókat, tejházat, gyümölcsőrző házat, barokk konyhákat, barokk kúriát, klasszicista apáti lakást, ma is működő barokk kápolnát magába foglaló kerített udvarház kiemelkedő agrártörténeti emlék.

Az Alapítvány tervei szerint a barokk major épített környezete keretet nyújt majd egy élő szabadtéri múzeum számára, ahol bemutatásra kerülhet az egykori kiválóan működő szerzetesi gazdálkodás, a hagyományos paraszti életforma értékei, valamint műhelyek, alkotó táborok időszakos működtetését is el tudja látni. Jelenleg is működik az állattartás, ökogazdálkodás és az egykori tejházban helyi termékeket árusító Major Bolt nyílt, illetve szombatonként helyi termékpiac, az ún. Akli Major Piac várja az érdeklődőket. Az egy utcás, alig 100 fő lakónépességű településrészen működik egy vendégház, valamint kissé távolabb, külterületi részen két szálloda is, melyek közül az egyikhez golfpálya is csatlakozik. Ezen felül pedig egy 1 horgásztó is létesült a településrészen.

Az alig lakott Akli városrész korcsoport szerinti megoszlása a 2011-es népszámlálási adatok szerint egyébként illeszkedik a zirci átlaghoz, de az iskolai végzettséget tekintve a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya közel a duplája a Zirc városra vonatkozó értéknek, míg a felsőfokú végzettségűek aránya 10% körül van, lényegesen elmaradva városi átlagtól. A terület sajátosságából adódóan az alacsony komfort fokozatú lakások aránya magas (8,3%), míg a munkanélküliek aránya majdnem a háromszorosa volt a városi átlagnak (21,2%) az utolsó népszámlálási adatok szerint.

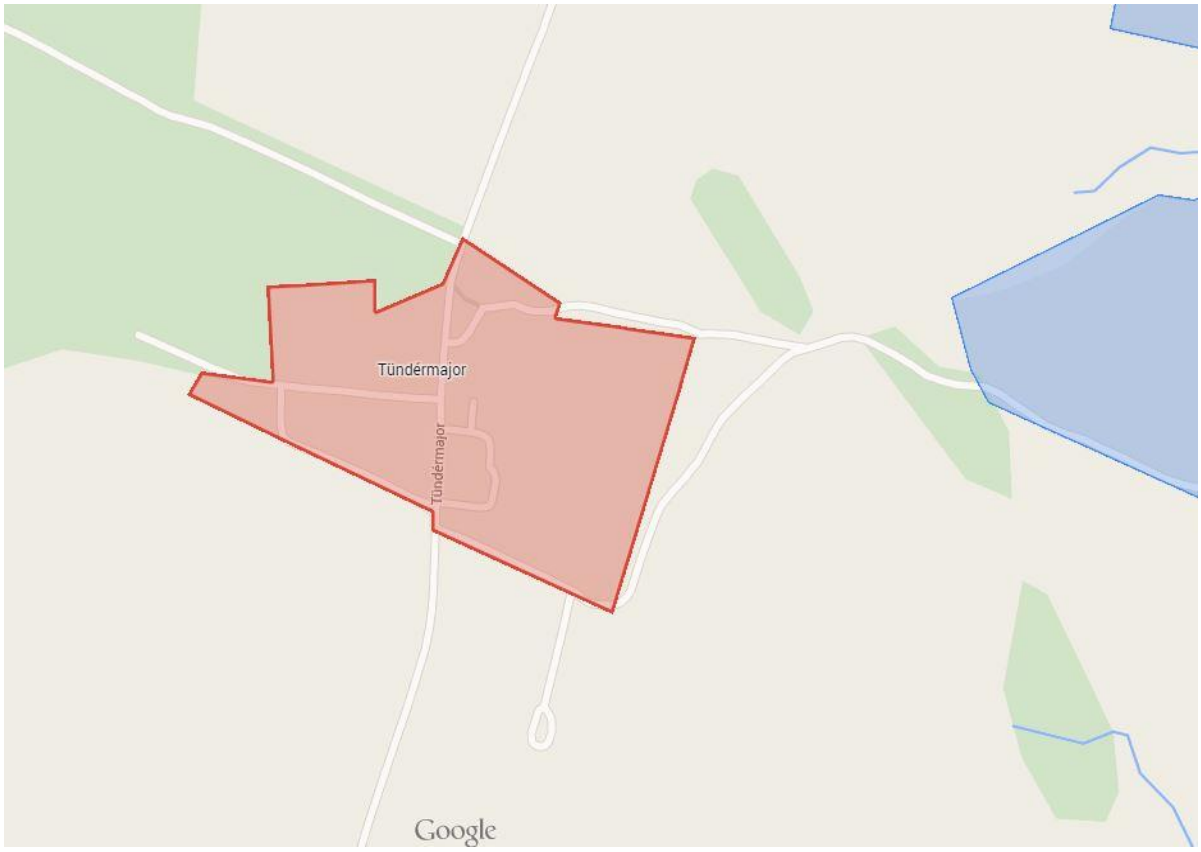
24. táblázat - Akli városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
- Csendes, tiszta levegőjű szép táji adottságokkal rendelkező környezet; - A Majorságban lévő turisztikai potenciál a horgásztóval kiegészülve; - A közelben lévő két szálloda és golfpálya; - A Majorért tenni akaró lelkes elhivatottak Alapítványi formában működve;	- A műemléki épületegyüttes leromlott állapota; - Nincs vezetékes szennyvíz-elvezetés;
Lehetőségek	**Veszélyek**
- Turisztikai attrakciók fejlesztése a lovas-turizmus, ökoturizmus és egyéb ún. szelíd turizmus tekintetében; - Szálláshelyek kialakítása; - A helyben előállított termékek szélesebb piacra vitele, reklámozása;	- A befektetők nem látnak fantáziát a majorban; - A helyben előállított termékeknek nem sikerül piacot szerezni; - Az Alapítvány megszüntetésre kerül;

Tündérmajor

Az egykoron Walla Ferenc földbirtokos tulajdonában lévő gazdaság területe a szocializmus idején szintén Termelő szövetkezet tulajdonába került, később pedig gyermeküdülőként működött. Jelenleg lakófunkciót nem igazán tölt be, hiszen lakónépessége a 2011-es népszámlálási adatok szerint csupán 15 fő. A terület egy részét egy fémipari tevékenységet folytató vállalkozás használja, egy másik részén viszont egy budapesti gazdasági társaság falusi turizmus fejlesztésébe kezdett. Ennek eredményeképpen jött létre a Bakonyi Tündérfarm, ahol faszerkezetes üdülőházak várják az ide látogatókat. A szolgáltatások között megtalálható a lovaglás, lovasoktatás, tereplovaglás és a lovas kocsizás. De szerveznek disznótoros hétvégéket, melynek keretében az igazán kellemes bakonyi környezetben ismerkedhetnek meg a vendégek a házi disznóvágások helyi sajátosságaival, a vendéglátók kiváló boraival és pálinkáival. A hely alkalmas továbbá csapatépítő tréningek megrendezésére is, ahol még paintball pálya és egy helikopter leszálló is üzemel.

16. térkép - Tündérmajor városrész

Forrás: GoogleMaps

Tündérmajor városrész társadalmi jellemzése kevésbé informatív a minimális lakónépesség és a terület sajátossága miatt, ezért ettől most eltekintünk (a felsőfokú végzettségűek aránya pl. 0%).

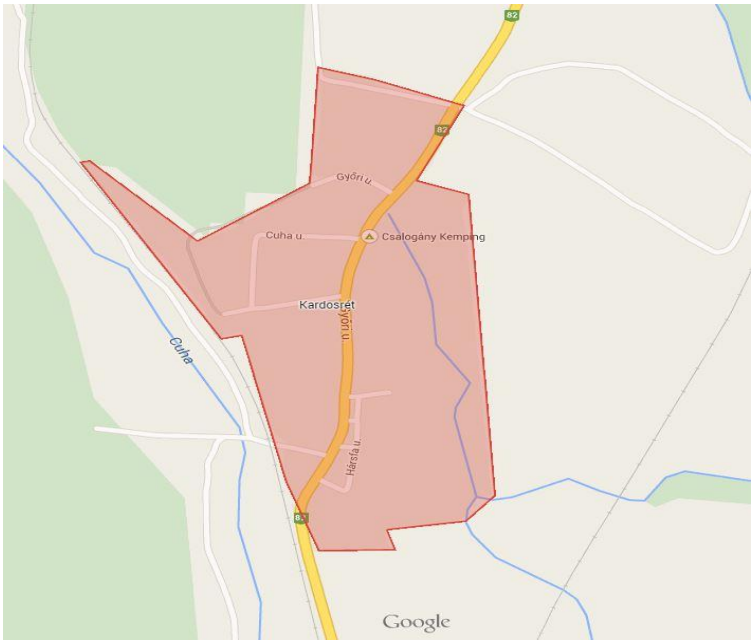
25. táblázat - Tündérmajor városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
- Csendes, tiszta levegőjű szép táji adottságokkal rendelkező környezet; - Lovas-turizmus fejlesztéséhez nagyobb kiterjedésű legelők állnak rendelkezésre; - Tereplovagláshoz megfelelő táj; - Magán helikopter leszálló;	- Megközelítése csak országos közúton keresztül lehetséges (központi belterülethez kapcsolható megközelítés nincs); - Falusi turizmus és az ipar hosszabb távon nem fér meg egymás mellett; - Tervezett lakóingatlanok nincsenek kialakítva;
Lehetőségek	**Veszélyek**
- Turisztikai attrakciók fejlesztése a lovas-turizmus, ökoturizmus és egyéb ún. szelíd turizmus tekintetében; - Szálláshelyek kialakítása;	- Nem kerül kialakításra a megfelelő infrastruktúra, emiatt elmaradnak a vendégek; - Az ipar terjeszkedése miatt vonzerejét veszti; - A befektetők nem látnak fantáziát a fejlesztésben;

Kardosrét

A grófi Walla családé volt egykoron ez a birtok és rajtuk kívül a gazdaságot működtetők laktak itt, mely valamikor Kisesztergár néven a mai Nagyesztergár településhez tartozott.

17. térkép - Kardosrét városrész

Forrás: GoogleMaps

Kardosrét jellemzően lakóövezet, bár lakónépessége a legutolsó népszámlálás szerint nem érte el a 200 főt. Itt található a nyári időszakban üzemelő Csalogány Kemping. A grófi gazdaság az állami gazdaság tulajdonába került és egy kisebb része (a Walla-kert) jelenleg is az állam a tulajdonát képezi, mely azonban nagyon lepusztult állapotban van.

Aklihoz hasonlóan Kardosrét korcsoport szerinti megoszlása is illeszkedik a zirci átlaghoz a 2011-es népszámlálási adatok szerint, de az iskolai végzettséget tekintve a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya itt is közel a duplája a Zirc városra vonatkozó értéknek, míg a felsőfokú végzettségűek aránya csupán 6,5%, még inkább elmaradva városi átlagtól. A terület sajátosságából adódóan az alacsony komfort fokozatú lakások aránya magasnak mondható (7,5%), viszont a munkanélküliek aránya a városrészek közül itt az egyik legalacsonyabb.

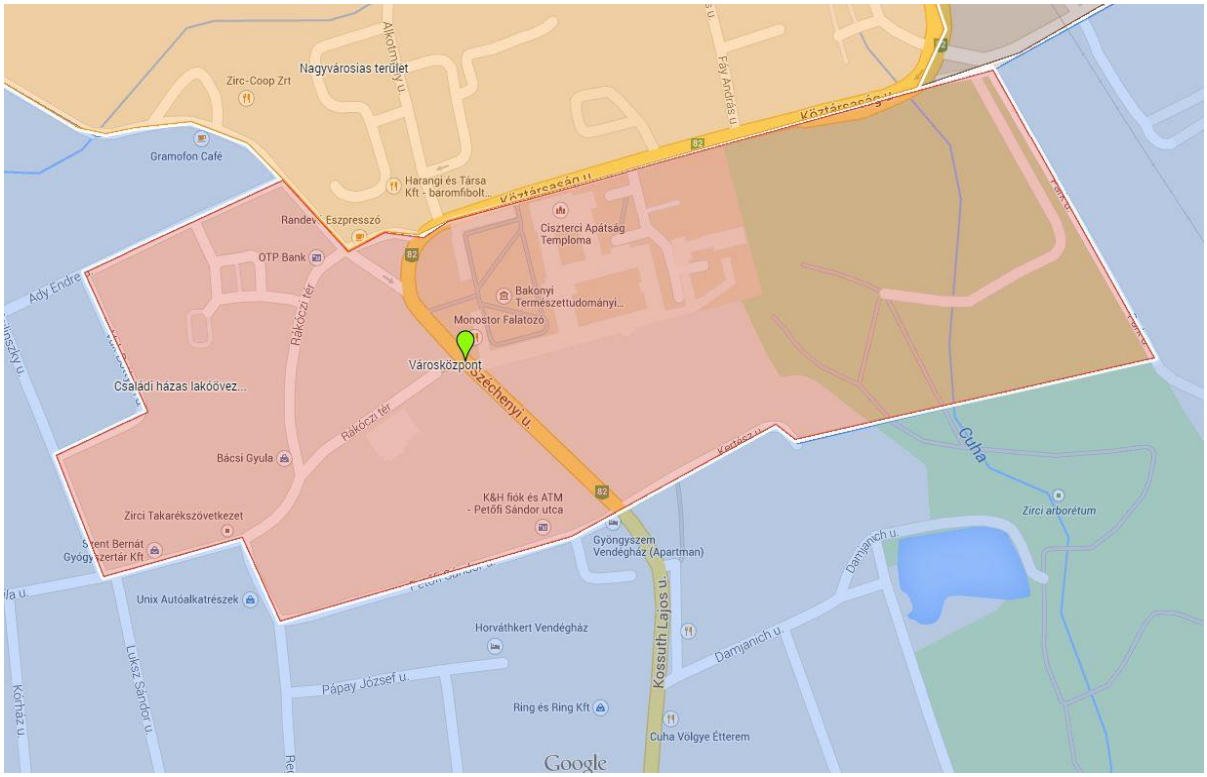
26. táblázat - Kardosrét városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
- Nyugodt lakóövezeti részek; - Jelentős turisztikai potenciál van a Walla kert hasznosításában; - A településrész a Győr-Balaton kerékpárút nyomvonalán fekszik; - Változatos természeti és táji értékek, nagy kiterjedésű erdők a közelben;	- A 82-es főút átszeli a településrészt; - Kevés az elérhető szolgáltatás és azok is csak a központban érhetőek el;
Lehetőségek	**Veszélyek**
- Turisztikai attrakciók fejlesztése a kerékpár-turizmus, ökoturizmus és egyéb ún. szelíd turizmus tekintetében; - Szálláshelyek kialakítása;	- A 82-es út nem fogja elkerülni a településrészt és állapota leromlik; - A Győr-Balaton kerékpárút nem épül meg; - A befektetők nem látnak fantáziát a fejlesztésben;

Városközpont

A városközpont a ciszterci apátság köré szerveződött. Az Apátság létrejöttét követően a tőle nyugatra elhelyezkedő területen kert volt (Imre kert), majd kialakult a vásártér (azaz a mai Rákóczi tér) és a városközpontot határoló utcák egy része. Később a beépítés erősödésével alakultak ki a területi lehatárolást Észak-Nyugat felől határoló utcák. Fő funkciója - a központi jellegéből adódóan - elsősorban a (köz)szolgáltatások, kereskedelmi egységek, kulturális látnivalók, helyközi és helyi közlekedés tekintetében jelentős. Lakófunkciót kevésbé tölt be, hiszen a városrész lakónépessége a legutolsó népszámlálás szerint nem érte el a 200 főt.

18. térkép - Városközpont városrész

Forrás: GoogleMaps

Tulajdonképpen ebben a városrészben koncentrálódik Zirc kulturális és szellemi központi szerepe. Itt található ugyanis a Ciszterci Apátság, melynek 2013-ban felújított Látogatóközpontja középkori szellemiséggel, barokk freskócsodákkal, szerzetesi tárlatvezetéssel, a középkortól napjainkig ívelő képzőművészeti és építészeti mesterművekkel, felújított homlokzattal és díszudvarral, egyház- és rendtörténeti kiállítással, barokk apátsági templommal, kriptákkal, középkori romkerttel és angolkerttel várja a látogatóknak. Itt található továbbá az egyedi értéket képviselő Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma, mely az ország első önálló vidéki természettudományi szakmúzeuma és az Országos Széchenyi Könyvtár Reguly Antal Műemlékkönyvtár (Ciszterci Műemlékkönyvtár), mely a ciszterciek által gyűjtött 65.000 kötetes gyűjtemény őrzője.

Fentieken túl ne feledkezzünk meg a föld minden részéről idetelepített fa- és növénykülönlegességeket bemutató és ezáltal országos hírű Arborétumról, vagy a bakonyi népi mesterségeket és a környék népi hagyományait, történelmét bemutató Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóházról, illetve a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Házról sem, mely szintén a központban található.

A városközpontra - szolgáltatói jellegéből adódóan - kevésbé jellemző a lakófunkció. Főleg idősebbek élnek itt, a 60. életévüket betöltöttek aránya (Tündérmajor városrészt nem számítva) itt a legmagasabb. Ezzel párhuzamosan a felsőfokú végzettségűek aránya is messze meghaladja a többi városrészét. A

lakások jelentős része egyszobás és viszonylag nagy az alacsony komfort fokozatú lakások aránya is (8%). A városi átlagot jóval meghaladó a munkanélküliek aránya, mely a munkaképes korú lakosságon belül 13,5% a 2011-es népszámlálási adatok szerint.

27. táblázat - Városközpont városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
- Jól megközelíthető, emberléptékű városrész; - Sok a zöldfelület; - Felújított műemléki és helyi védett épület; - Kulturális és szellemi központi funkció;	- A 82-es főút átszeli a várost és így annak központi részét is; - Bizonyos időszakokban a közlekedés túlterhelt; - Járdák, utak állapota nem mindenhol megfelelő;
Lehetőségek	**Veszélyek**
- Turisztikai vonzerő jobb kihasználása, minőségi fejlesztése; - Szálláshelyek számának bővítése; - Turisztikai attrakciók fejlesztése, létrehozása; - Épített kulturális értékek felújításának folytatása, bővítése; - Város-marketing tevékenység kiterjesztése; - A városrész útjainak, járdáinak felújítása, parkolók bővítése;	- A 82-es út nem fogja elkerülni a várost és az átmenő forgalom miatt leromlik a belterületi útszakasz; - A turisztikai fejlesztésben nem látnak további perspektívát a befektetők; - Nem a város érdekeit szolgáló közlekedési fejlesztések valósulnak meg a megyében; - Nem lesz pályázati forrás az épített kulturális értékek megőrzésére; - A lakosság elöregedése tovább folytatódik;

Nagyvárosias terület

A nagyvárosias lakóterület valamikor az Apátsághoz tartozó gazdasági területen jött létre az 50-es évektől kezdődően. Az ezt megelőzően épült épületek a dudari bányához kapcsolható megnövekedett lakásigény kiszolgálására létesültek. A városrész jellemzően lakófunkciót tölt be, a zirciek több mint 30%-a (közel 2.400 fő) él az itt található, általában többszintes lakóépületekben. Ezen kívül oktatási funkciót is betölt, hiszen itt található a III. Béla Gimnázium és az Általános iskola „F" épülete is.

A városrész lakónépességének korösszetétele hasonló a városi átlagéhoz. Az aktív korúak zöme középfokú szakképesítéssel, érettségivel rendelkezik, míg a felsőfokúak aránya a belterületi részeken belül itt a legalacsonyabb (13,3%). A munkanélküliek aránya meghaladja a városi átlagot (9,7%), ezzel szemben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya itt a legkedvezőbb (1,2%) egész Zircen.

19. térkép- Nagyvárosias városrész

Forrás: GoogleMaps

28. táblázat - Nagyvárosias terület városrész SWOT elemzése

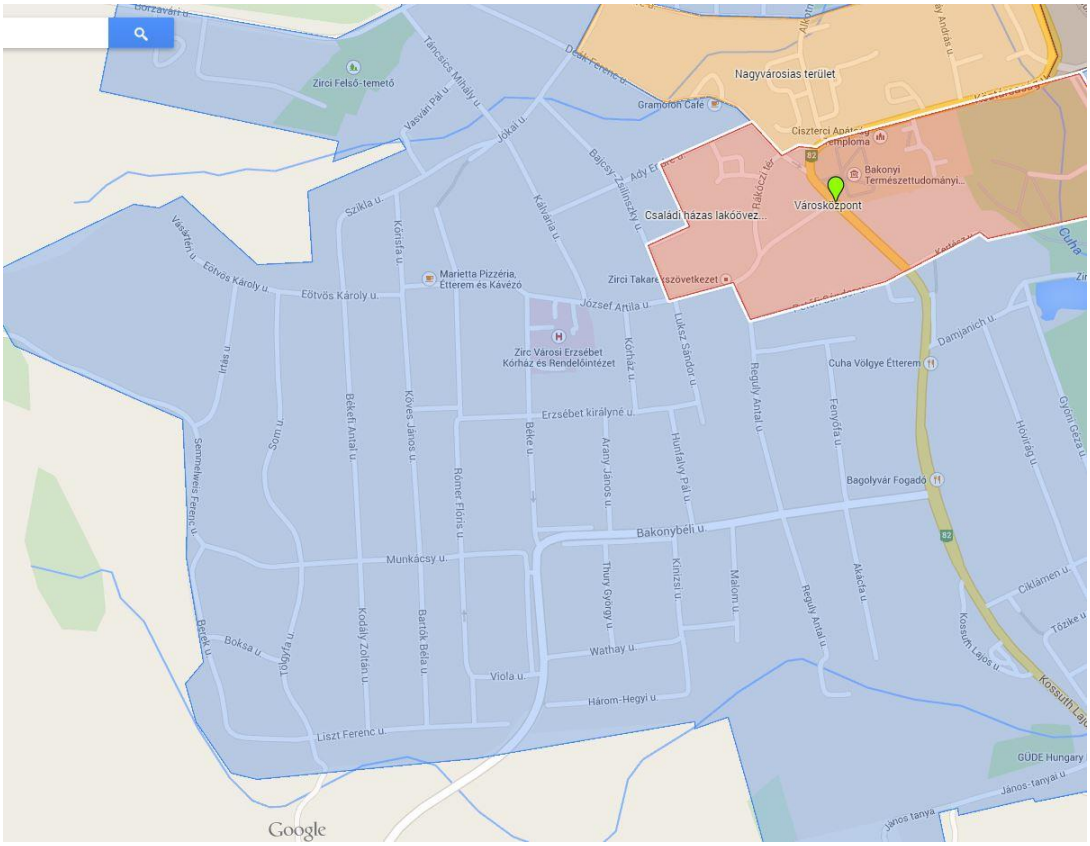
Erősségek	Gyengeségek
- Jól megközelíthető; - Szellős beépítésű, zöldfelületekkel tarkított; - A szolgáltatások könnyen elérhetőek;	- Az épületek egy részének (82-es főút mellettiek) telepítési helye, iránya kedvezőtlen; - Az egyes tömbök megközelítése nehézkes, nincs belső kapcsolat; - Járdák, utak állapota nem mindenhol megfelelő;
Lehetőségek	**Veszélyek**
- Óvodai tornaszoba kialakítása; - Általános iskola infrastrukturális fejlesztése; - Sportcsarnok építése; - Helyi termelői piac létrehozása; - A városrész útjainak, járdáinak felújítása, parkolók bővítése; - A lakosság identitásának erősítése;	- A 82-es út nem fogja elkerülni a várost és az átmenő forgalom miatt leromlik a belterületi útszakasz; - Nem a város érdekeit szolgáló közlekedési fejlesztések valósulnak meg a megyében; - Nem lesz pályázati forrás oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésére; - A fiatal munkaerő elvándorolása és a lakosság elöregedése folytatódik;

Családi házas lakóövezet

A városrész több ütemben alakult ki a város terjeszkedésével. Az első nagyobb betelepülési hullám, ami a várossá váláshoz vezetett az 50-es években, a dudari bánya megnyitásához köthető. Ezt követően a 70-80-as években, jellemzően a környékbeli települések fiatal korosztályának tagjai települtek nagyobb számban ebbe a városrészbe és így alakultak ki a korabeli település körül a lakóövezetek. A zirci lakónépesség közel 60%-a (több mint 4.000 fő) lakik ebben a városrészben, melyre leginkább a családi házas, ikerházas és sorházas beépítés a jellemző. Oktatási funkciója a Szakképző iskola tekintetében jelentős, viszont a városrészben elérhető szolgáltatások száma a központtól távolodva erőteljesen csökken. Tekintettel arra, hogy ez a legnagyobb népességű városrész, nem meglepő, hogy a társadalmát jellemző mutató, arányok itt állnak a legközelebb a városi átlaghoz. Kiragadva néhányat közülük (zárójelben a városi átlagtól való eltérés +-):

- legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya az aktív korúakon belül 12,3% (-1,4);
- a felsőfokú végzettségűek aránya 19,7% (+2,6);
- alacsony komfort fokozatú lakások aránya 3,6% (+0,4);
- munkanélküliek aránya az aktív korúakon belül 7,5% (-1,3);
- egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 4,3% (-1,6);

20. térkép - Családi házas lakóövezet

Forrás: GoogleMaps

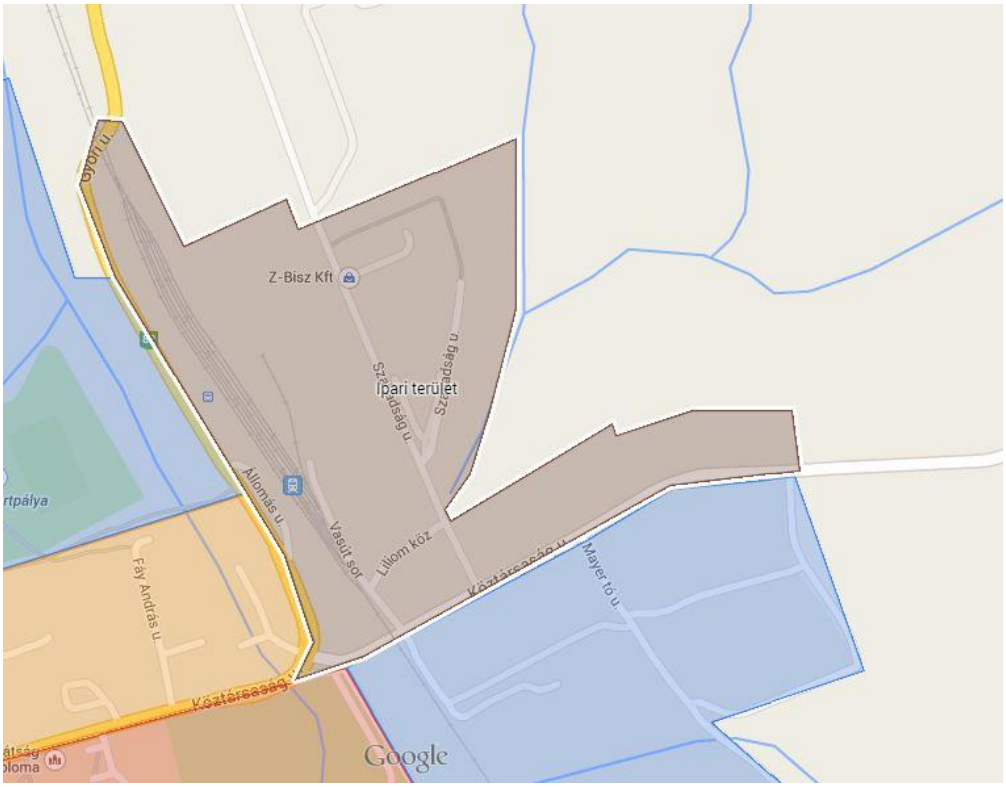
29. táblázat - Családi házas lakóövezet SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
- Jól megközelíthető; - Csendes lakóövezet, zöldfelületekkel tarkítva; - A központi részeken könnyen elérhető szolgáltatások;	- A 82-es főút melletti épületek helye, iránya kedvezőtlen; - Járdák, utak állapota nem mindenhol megfelelő;
Lehetőségek	**Veszélyek**
- Szakképzés fejlesztése, helyi igényekhez igazítása; - Sportcsarnok építése; - A városrész útjainak, járdáinak felújítása, parkolók bővítése; - A lakosság identitásának erősítése;	- A szakképzés leépül, nem lesz vonzó a fiatalok számára a Szakképző iskola; - A fiatal munkaerő elvándorolása és a lakosság elöregedése folytatódik;

Ipari terület

Ez a városrész a Vasútállomástól keletre, észak-keletre helyezkedik el, nevéből adódóan ipari funkciót tölt be (lakónépessége a 2011-es népszámlálási adatok szerint mindössze 117 fő volt). Itt található a Zirci Ipari Park is, amely alapvetően meghatározza a városrész jellegzetességét, erősségeit, gyengeségeit, valamint a fejlődési lehetőségeit és a felmerülő veszélyeket. Ebből kifolyólag ennek a területnek a városrészi elemzése kevésbé releváns, az Ipari Parkról részletesebb leírás az 1.9.4 fejezetben található.

21. térkép - Ipari terület városrész

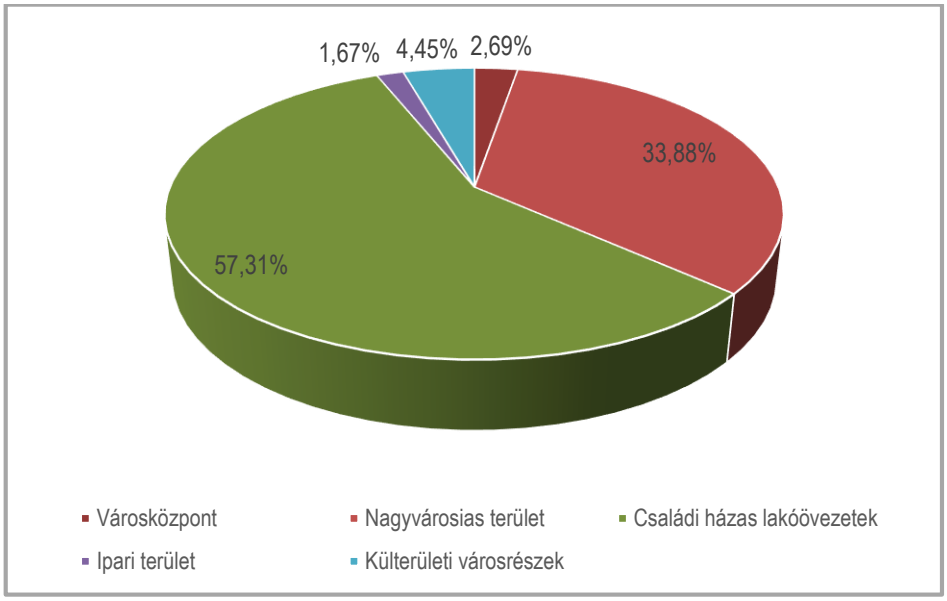

Forrás: GoogleMaps

Látható tehát, hogy a külterületen lévő városrészek (Akli, Tündérmajor, Kardosrét) teljesen más jellemzőkkel írhatóak le és nemcsak a lakosságszám miatt, hanem a területek sajátosságaiból, múltjából adódóan is. Emiatt a városrészek összehasonlításakor az említett külterületi részeket egy egészként érdemes kezelni.

Az előzőekben már kitértünk arra, hogy az egyes városrészeknek a 2011-es népszámlálási adatok szerint mekkora a lakosságszáma. Összefoglalóan az alábbi diagram mutatja a városrészek lakónépességének arányát az összlakossághoz viszonyítva.

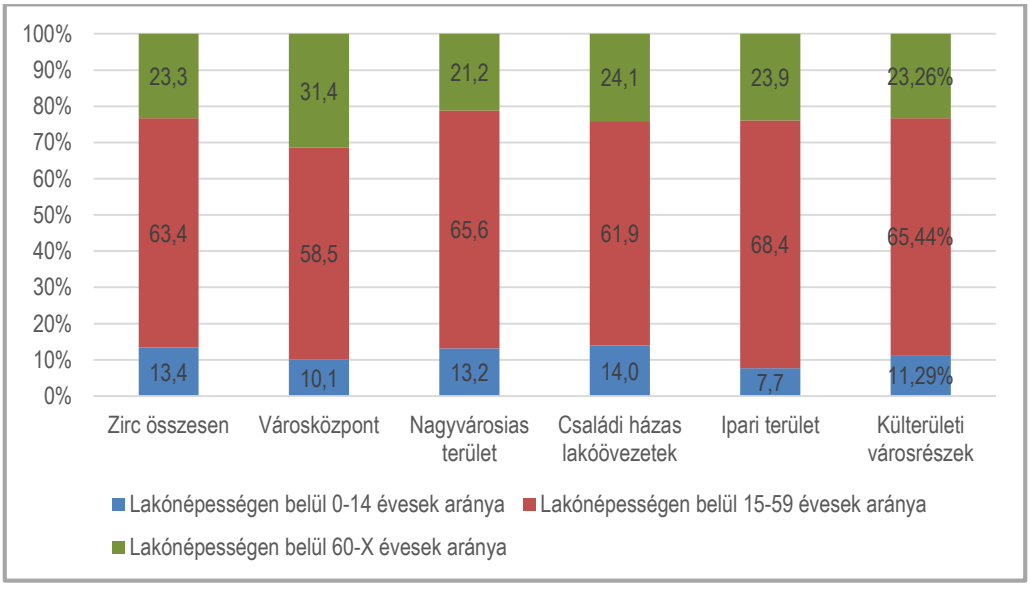
31. diagram - Városrészek lakónépességének megoszlása

Forrás: KSH 2011-es népszámlálási adatok

A lakónépesség korösszetételét vizsgálva látható, hogy a Városközpontban jellemzően idősebbek laknak, itt a legnagyobb a 60. életévüket betöltöttek aránya. A legtöbb 14 éven aluli pedig a családi házas lakóövezetben él, ami annak jellegéből adódóan nem meglepő.

32. diagram - Lakónépesség korösszetétele városrészenként

Forrás: KSH 2011-es népszámlálási adatok

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek

A 2011. évi népszámlálási adatok figyelembe vételével a Központi Statisztikai Hivatal által számított szegregációs mutató a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolásának alapja.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet értelmezésében a szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Lehet önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Zirc városa esetében a 2011. évi népszámlálási adatok alapján nem kerültek kijelölésre szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek, mint ahogyan a 2002-ben készült Zirc Város Stratégiai Programja sem rendelkezett ilyenekről.

3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

Az előző alfejezetekben a városrészek elemzésével a város minden beavatkozást igénylő területe bemutatásra került, egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek a városban nem találhatóak.

.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet – Zircen működő civil szervezetek listája

Kultúra és hagyományőrzés	- Bakonyi Harmónia Kulturális Egyesület – Zirci Városi Vegyeskórus (Pro Urbe Emlékérem) - Bakonyi Természettudományi Múzeum Baráti Köre - Békefi Antal Bakonyi Honismereti és Művelődési Társaskör - TIT Városi Reguly Társaság - Magyar Mezőgazdasági Múzeum Barátainak Köre Zirci Szervezete - Zirci Széchenyi Kör - Zirc Városi Nyugdíjas Klub (Pro Urbe Emlékérem) - „Gyűszűkék" Foltvarró Klub - Rapszódia Énekegyüttes - „A BULI '91" Közhasznú Alapítvány (Pro Urbe Emlékérem) - ‚BÁRKA 2008" Bakonyi Amatőr Rock-zenészek és Képzőművészek Alapítványa - „Együtt a Könyvtárért" Alapítvány - „Kőketánc" Kulturális Alapítvány - „Zirc Kultúrájáért" Közhasznú Alapítvány - „HANGszóró" Alapítvány - A Zirci Apátság Jövőjéért Alapítvány - Zirci Országzászló Alapítvány (Pro Urbe Emlékérem) - Nevelgető Közhasznú Alapítvány - Színes Gyermekkor Közhasznú Alapítvány
Ifjúságpolitika	- Zirc Város Ifjúsági Fórum és Zabhegyező Gyermekanimátorok Egyesülete Zirci Csoport („Zirc Város Közművelődéséért" szakmai kitüntetés) - 452. sz. Szent Bernát Cserkészcsapat - Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Diákönkormányzata - III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Diákönkormányzata - Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium Diákönkormányzata
Oktatás	- „Alapítvány a III. Béla Gimnáziumért" - „Reguly Iskoláért" Alapítvány - „Zirci Napsugarak" Alapítvány - „Zirci Zeneiskoláért" Alapítvány - „Zirciek az Óvodás Gyermekekért" Alapítvány - „Jó Szakember" Alapítvány - Magas-bakonyi Iskolaszövetség Egyesület
Sport	- „Wings" Dart Club - Magyar Technikai Tömegsport Klubok Szövetsége Területi Klub Zirc - Nyomfoglalók Terepjáró Egyesület - Városi Diáksport Bizottság

	- Zirci Sporthorgász Egyesület (Pro Urbe Emlékérem) - Football Club Zirc - Vincze Judo Club Zirc - Zirci Teniszklub Sportegyesület - Zirci Ifjúsági és Szabadidősport Egyesület - Zirc-Akli Városrészi Sportklub - Bakony Baranta Egyesület - Bakony Turisztikai és Sportegyesület - „4x4" Zirc Club
Szociális-karitatív-egészségügy	- Dolgozó Szamaritánusok Zirci Önkéntes Mentő Egylete - Magyar Vöröskereszt Zirci Területi Szervezete - Diabétesz Klub - „Összefogás az Emberekért" Együttműködési Fórum Zirci Egyesülete - Dudari Bányászok Nyugdíjasainak Alapszervezete - Róm. kat. Plébánia Árpádházi Szt. Erzsébet Katolikus Karitász Csoportja - Vakok és Gyengénlátók Zirc Térségi Csoportja - Felnőtt Értelmi Fogyatékosok Klubja - Mozgáskorlátozottak Zirci Csoportja - „Ők is Emberek" Alapítvány - „Segítő Kezek Zirc" Alapítvány („Zirc Város Szociális Ellátásáért" szakmai kitüntetés) - „Zirci Erzsébet Kórház" Alapítvány
Szakmai szervezetek	- Bakony Polgárőr Egyesület (Pro Urbe Emlékérem) - Magas-bakonyi Méhész Egyesület - Zirci Civil Kerekasztal - Zirc Város Közbiztonságáért Alapítvány - „Sziget" Környezetvédelmi Egyesület - Zirci Önkéntes Tűzoltó Egyesület - Közkincs Kerekasztal
Testvérvárosi kapcsolatok	- Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesület - Erdély Baráti Kör Egyesület - Zirci Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesülete
Gazdaság- és térségfejlesztés	- „A BAKONYÉRT" Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület - A Bakony Turizmusáért Egyesület - Bakonyi Önkormányzatok Szövetsége - Területfejlesztési Társulás

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

2. számú melléklet – Zirc Város Stratégiai Programjában rögzített intézkedések megvalósulása, eredmények áttekintése

Intézkedés száma	Intézkedés címe	Megvalósult eredmény
1.1.1. Vállalkozások hálózatának kialakítása		
1.1.1.1	Telephely, vállalkozás és termékkataszter készítése Zircen és a térségben	Nem készült el
1.1.1.2	Beszállítói és klaszter-kapcsolatok létesítésének elősegítése	Voltak kezdeményezések, de érdemi lépések nem történtek
1.1.1.3	Vállalkozói klub létrehozása	Létrejött az Ipartestület
1.1.1.4	Vállalkozói-gazdasági tanácsadás erősítése	Nincs információ róla
1.1.1.5	Érdekegyeztető fórum kialakítása az önkormányzat – gazdasági szféra – civil szektor között	Működik a civil kerekasztal
1.1.2. Környezetbarát tradicionális és új, innovatív technológiát alkalmazó tevékenységek támogatása		
1.1.2.1	Városi környezetvédelmi stratégia kidolgozása	Nincs információ róla
1.1.2.2	A tradicionális ágazatok termék-innovációjának támogatása	Kezdeményezések elindultak, de folytatni kell a helyi termékek innovációjának elősegítését
1.1.2.3	A speciális környezeti igényeknek megfelelő telephelyek feltárása	Egy vállalkozást tudott bevonzani a város ebben a vonzó környezeti adottságaival eltelt időszakban
1.1.3.Gazdasági infrastruktúra-fejlesztés		
1.1.3.1	Ipari terület fejlesztésének koordinálása a városban és térségében	Ipari park van, de működését, infrastruktúráját javítani szükséges, illetve a betelepült vállalkozások számát növelni kell.
1.1.3.2	Elkerülő út megépítésének elősegítése	Nem készült el
1.1.3.3	A magánerős gazdasági infrastruktúra-fejlesztés fokozott támogatása (pl. adókedvezmény)	Nincs adókedvezmény
1.2.1.Turisztikai termékfejlesztés – vonzerő		
1.2.1.1	Kínálati elemek felmérése a városban és a térségben, ezek összekapcsolása, látogató útvonalak szervezése	Vonzerőleltár elkészült, az útvonalak fejlesztendők
1.2.1.2	Új vonzerő elemek létrehozása, kapcsolódva a meglévő turisztikai formákhoz: sport (téli–nyári), kulturális, ismeretszerzési (technikai), rekreációs, vallási stb. turizmus, valamint a meglévő kézműves	Elsősorban a lovasturizmus, erdei tábor, túrázás terén történtek fejlesztések, de pl. az Agrárműszaki Gyűjteményt nem sikerült jobban

	és művészeti kínálat, sport, lovas és horgászhagyományok kihasználása	bekapcsolni a turisztikai termékkínálatba
1.2.1.3	Új turisztikai vonzerők létrehozása, pl. nosztalgia vasút	Nagyrészt megvalósult: nosztalgia vasút- ipari műemlék vasútvonal, bányászati szabadtéri bemutató
1.2.2.Turisztikai termékfejlesztés – infrastruktúra		
1.2.2.1	Olcsó szálláshelyek kialakítása (iskolák, kollégium jobb kihasználása, kemping fejlesztése)	Olcsó szálláshely működik a kollégiumban
1.2.2.2	A környező falusi vendéglátás bevonása a fogadó bázisba	A Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezeten és más csatornákon keresztül is megvalósult
1.2.2.3	Az ökoturizmus infrastrukturális feltételeinek megteremtése, javítása (pl. erdei szálláslehetőségek, sátorhelyek kialakítása, turistautak rendezése, információs táblák felújítása, újak kihelyezése, erdei iskolai és vándortáborok fogadási feltételeinek kialakítása	Két ilyen szálláslehetőség is létrejött a városban
1.2.2.4	A meglévő turisztikai szakemberképzés bővítése a fenntarthatóság elemeivel, a magasabb szintű képzés lehetőségeinek megteremtése, (ösztöndíj rendszer) fiatal önkéntesek munkájának bevonása a különböző, idegenforgalommal kapcsolatos munkákba, úm. idegenvezetés, turisztikai felmérések.	A Szakképző iskolában van ilyen jellegű szakemberképzés, illetve egyetemi szinten Veszprémben van turizmussal kapcsolatos képzés
1.2.2.5	A turisztikai megközelíthetőség javítása (pl. tömegközlekedési menetrendek igazítása)	Részben megtörtént
1.2.3.Zirc turisztikai imázsának erősítése		
1.2.3.1	A város kínálatának beillesztése a térség kínálatába, közös kiajánlás	A Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezeten keresztül megvalósult
1.2.3.2	A média-kapcsolat általános erősítése, az információ nyújtás fejlesztése, a már működő programok országos média-megjelenésének további támogatása	Folyamatosan működik: a médiaérdeklődésre számot tartó programok megjelentetése a megye és a szomszéd megyék napilapjaiban, országos magazinokban, a programok hirdetése
1.2.3.3	A kapcsolatok erősítése a balatoni turizmussal	A város továbbra sem tudott kapcsolódni a balatoni turizmushoz
1.2.3.4	A helybeliek bevonása a propagandába: pl. zirciek ingyenes belépése a múzeumokba	Nincs egységes koncepció erre vonatkozóan, helyiek részére

		kedvezményes belépők csak az Apátságban vannak
1.3.1.Hagyományos termékek ismertségének növelése, "Zircikum"-ok létrehozása		
1.3.1.1	„Zirc a fa városa", ill. „Zirc a burgonya városa" kép kialakítása kiadványokkal, rendezvényekkel (favágó versenyek, krumpli-fesztivál), média eseményekkel, szakkiállítással, tanácskozással.	A kezdeményezés elindult, de megtorpant
1.3.1.2	Az ágazatok történetének feldolgozása, megjelenítése, a tradicionális ipar létének és a munkakultúrának kihangsúlyozása minden kiadványban	Nem került feldolgozásra
1.3.2.Marketing tevékenység az új befektetők vonzása érdekében		
1.3.2.1	Zirc és a térség összefogásával közös marketing stratégia kidolgozása a befektetők vonzása érdekében	Marketingstratégia nem készült
1.3.2.2	A helyi vállalkozók helyben vagy a térségben tartása különböző kedvezményekkel	Legfeljebb részsikerekről lehet beszámolni: a helyben képződött tőkének csak egy részét fektették be a városban. A helyi lakosok vállalkozásai többnyire Zirchez kötődnek.
1.3.2.3	A vállalkozások indulásának megkönnyítése rugalmas ügyintézéssel, adókedvezményekkel	Nincs adókedvezmény
2.1.1.Belső kapcsolatrendszer fejlesztése		
2.1.1.1	Az önkormányzati munka „közelebb vitele" a lakossághoz (pl. kihelyezett testületi ülés, a testületi ülések televíziós közvetítése, interaktivitás megteremtése).	A testületi ülésekről a helyi televízió közvetít, mely online visszanézhető
2.1.1.2	A lakossági vélemények rendszeres felmérése, pl. kérdőíves formában, s közzé tétele	Nem zajlik rendszeres felmérés
2.1.1.3	„Közös munkák Zircért" A jelenleg már működő kezdeményezések kiterjesztése – pl. kedvezményes virágvásár a parkosításhoz, ablakok díszítéséhez, városszépítési akciók rendezvényekhez kötődően	Vannak városszépítő akciók a településen rendezvényekhez kötődően és azokon kívül is
2.1.1.4	A helyi média erősítése tartalmi és technikai, valamint személyi feltételek szempontjából egyaránt	Teljesült

2.1.1.5	Városi kitüntetések, Zircért díj, díszpolgárság adományozásának kiterjesztése, széleskörű társadalmi elfogadtatása különböző területeken és tevékenységért közösségi, megyei, regionális szinten.	Teljesült
2.1.1.6	A városi közösségi tér, „agóra” megteremtése	A közösségi terek folyamatosan alakultak, fejlődtek
2.1.1.7	A Ciszterci Rend fokozott bevonása a városfejlesztést érintő kérdésekbe	Teljesült és folyamatos
2.1.2.Külső kapcsolatrendszer erősítése		
2.1.2.1	Zirci lobby kialakítása az érdekelt politikusok, elszármazott zirciek körében, a kapcsolatok rendszeres ápolása	Teljesült és folyamatos
2.1.2.2	Kapcsolatépítés megyei és regionális szinten	A megyei és regionális fejlesztési tevékenységgel való összhang biztosított
2.1.2.3	A nemzetközi kapcsolatok ápolása, eredményeinek széles körű bemutatása a városban	Teljesült és folyamatos
2.1.2.4	A térségi kapcsolatok megerősítése, javítása, térségi rendezvények, közös testületi ülések, viták egyeztetések formájában	Teljesült és folyamatos
2.1.3.A civil szervezeti és közösségi élet erősítése; a civil szervezetek és az önkormányzat kapcsolatának bővítése		
2.1.3.1	Civil szervezetek munkájának és helyi társadalomban betöltött szerepének erősítése	Teljesült és folyamatos, a civil szervezetek fontos és meghatározó szerepet töltenek be a város életében
2.1.3.2	A civil szervezetek rendszeres bevonása a döntés-előkészítésbe	A civil szervezetek bevonása a döntés-előkészítésbe folyamatos
2.1.3.3	Önkormányzati feladatok átadásának elősegítése a megfelelő szervezetek irányába	Ezek jellemzően csak az anyagi támogatások, vagy a segélyezés terén működnek
2.1.3.4	A civil szervezetek helyi társadalomba való integrálásának elősegítése	Az Önkormányzat biztosít bemutatkozási lehetőséget a civil szervezetek számára
2.1.3.5	Az önkormányzati pályázati rendszer fejlesztése a civil szféra finanszírozása érdekében	Teljesült és folyamatos
2.2.1.Képzés, szakképzés fejlesztése		
2.2.1.1	A helyi szakképzés adaptálása az átalakuló helyi gazdasághoz	Nem tudott megvalósulni, tekintettel arra, hogy központi irányítás alá tartozik a szakképzés. Az

		önkormányzatnak nincs ráhatása erre, pedig igény lenne rá.
2.2.1.2	Az információs társadalom követelményeihez szükséges képzés biztosítása	Van rá lehetőség közösségi elérési pontokon keresztül
2.2.1.3	Munkanélküliek, nem megfelelő képzettségűek átképzése	Központi intézkedések részeként működik
2.2.2.A képzett lakosság megtartása, arányának növelése		
2.2.2.1	A város számára fontos középfokú, felsőfokú képzés támogatása (kollégiumi férőhelyek bérlése, ösztöndíj)	A városi ösztöndíj rendszer működik a középiskolások és felsőfokú tanulmányokat folytatók körében
2.2.2.2	A várossal és/vagy környékével foglalkozó tudományos munkák, szakdolgozatok támogatása	Nem valósult meg, nem jellemző
2.2.2.3	Képzett munkaerőt vonzó intézmények, vállalatok dolgozóinak letelepedési segítség nyújtása (pl. kedvezményes lakótelek, bérlakás)	Nem valósult meg
2.2.3.Az alap- és középfokú oktatás fejlesztése		
2.2.3.1	A speciális képzést nyújtó tagozatok kiemelt támogatása	A város ösztöndíjjal támogatja a szakképzést, illetőleg a művészeti szakközépiskola rendszeresen bevonásra kerül a városi feladatokba (pl. arculati elemek, 30 éves Zirc kapcsán nekik kiírt pályázatok)
2.2.3.2	A korrekciós oktatás feltételeinek erősítése	Központi intézkedés része, illetve helyi szinten működik a segítő kezek háza, ahol a végzett, megváltozott munkaképességű emberek tudnak nekik megfelelő kézműves munkát végezni.
2.2.3.3	Az iskolán kívüli pedagógiai szolgáltatás, tanácsadás fejlesztése	Teljesült és folyamatosan működik
2.3.1.A fiatalkorú népesség helyben tartása, arányának növelése		
2.3.1.1	Az elkészült ifjúsági koncepció ajánlásainak megvalósítása	Megvalósult
2.3.1.2	Az életkezdés lehetőségeinek megteremtése, javítása a városban	Elhatározás van, de az intézkedés leírásában is szereplő „fecskeház” tervezés szinten áll, nincs forrás a megvalósításhoz, önkormányzati lakótelek pedig nem áll rendelkezésre
2.3.1.3	Megfelelő szórakozási, kulturális lehetőségek kialakításának támogatása	Csak részeredmények vannak ehhez az intézkedéshez (pl. apátsági

		rendezvények), sok lehetőség lenne még ebben
2.3.1.4	Önálló ifjúsági színtér biztosítása	Megvalósult
2.3.1.5	Az oktatás feltételeinek javítása (alapfokú nevelés – oktatás, pedagógiai szolgáltatások, művészetoktatás, uszodai oktatás)	Állami feladat lett az oktatás, az Önkormányzatnak kevésbé van már ráhatása
2.3.2.A "családbarát" város megteremtése		
2.3.2.1	A gyermekvállalás megkönnyítése, szülésre felkészítő tanfolyamok	Működik a Baba-mama Klub
2.3.2.2	Játszóterek, közparkok fejlesztése, akadály-mentesítés a babakocsik és a rokkant kocsik számára, pelenkázó hely a közintézmények mellékhelyiségeiben stb.	A közterületek akadálymentesítése kivételével az egyes elemek megvalósultak
2.3.2.3	Gyermekprogramok a legkisebbek számára is, napközis táborok szervezése (pl. arborétum gondozói tábor, múzeumi tábor, környezetvédő, kézműves, egészséges életmód, prevenciós, sport stb. tábor.	Több ilyen program is elérhető, működik
3.1.1.Elérhetőség javítása a környező településekről		
3.1.1.1	Vasúti közlekedés javítása, pályaudvar fejlesztés, menetrendi változtatás	A vasútvonal fejlesztése más irányt vett
3.1.1.2	Autóbusz közlekedés javítása, a pályaudvar korszerűsítése, kapacitásbővítés	Megvalósult
3.1.1.3	Helyközi utak állapotának javítása	Lehetőségekhez és az anyagi forrásokhoz mérten ez folyamatosan megvalósult (állami utak)
3.1.2.Térségi szolgáltatások fejlesztése		
3.1.2.1	Koordinációs fórum létrehozása az érdekelt önkormányzatokkal	Társulási tanács működik a feladatkörébe tartozó területeket illetően
3.1.2.2	Közös szolgáltatás fejlesztési terv kidolgozása	Nincs róla információ
3.1.2.3	Közös intézményfinanszírozás kialakítása	Nagy része állami feladat, illetve társulásban látja el a feladatot az önkormányzat
3.1.2.4	Kistérségi iroda funkciójának fejlesztése	10 év alatt átalakult a struktúra, többek között csökkent a Bakonyi Önkormányzatok Szövetségének jelentősége is
3.1.2.5	Összehangolt város- és térségfejlesztés a Zirc – Bakonyi Önkormányzatok Szövetsége – megye –	A Bakonyi Önkormányzatok Szövetségének 2004-ben elkészült a hosszú távú kistérség-fejlesztési programja

	régió által készített fejlesztési programokban megfogalmazottakkal összhangban	
3.2.1.Zirc Város Területrendezési Tervének elkészíttetése		
3.2.1.1	A városképet rontó épületek rehabilitációja	Megvalósult
3.2.1.2	A zöld területek nagyságának növelése, rendezése	Jelenleg is folyamatban van
3.2.1.3	A városközpont funkcionális átrendezése	Nagyobb része már megvalósult
3.2.1.4	A belterületi utak és járdák állapotának javítása	Lehetőségekhez és az anyagi forrásokhoz mérten ez folyamatosan valósult meg, de a nagy átmenő forgalom miatt aktuális még jelenleg is
3.2.1.5	A helyi védettségre alkalmas objektumok (kulturális örökségi, természeti) kijelölése	Megvalósult
3.2.1.6	Közvilágítás, vízvezeték rendszer, kábelhálózat stb. folyamatos fejlesztése, karbantartása	Lehetőségekhez és az anyagi forrásokhoz mérten folyamatosan valósult meg
3.2.2.Kellemes városi miliő teremtése		
3.2.2.1	Köztéri szobrok és egyéb látvány elemek (pl. szökőkút) elhelyezése	Részben megvalósult
3.2.2.2	Kávéház, terasz, kerthelyiség létrehozásának támogatása (pl. közterület-foglalási díj elengedésével)	Nincs ilyen támogatás
3.2.2.3	Közbiztonság javítása	Köztéri kamera nincs, jelenleg az előkészítése zajlik
3.2.3.Biztonságos közlekedés megteremtése		
3.2.3.1	Forgalomcsillapítás közlekedéstechnikai eszközökkel a belvárosban, kiemelt forgalomcsillapítás a közintézmények (iskolák) előtt	Nem valósult meg
3.2.3.2	Gyalogos- és kerékpáros közlekedés biztonságának növelése (több átkelő felfestése, közlekedési lámpák felszerelése, közvilágítás fejlesztése)	Nem valósult meg
3.2.3.3	Forgalom ellenőrzés erősítése	Jelen van a rendőrség és időszakosan a polgárőrség
3.2.4.Környezetminőség javítása		
3.2.4.1	Környezettudatos viselkedés propagálása az iskolákban és a médiákban	Rendszeresek a kampányok, tájékoztatók a témában

3.2.4.2	Szelektív szemétgyűjtés fejlesztése, közterületi szemetes edények számának növelése, láthatóbbá tétele, az illegális szemétlerakók megszüntetése	Szelektív gyűjtés van a városban, de szükséges kialakítani a házhozmenő szállítási lehetőséget is. Az illegális szemétlerakás csökkent
3.2.4.3	Lakossági környezetvédelmi akciók szervezése, “nyílt nap” a Természet-tudományi Múzeumban, az Arborétumban	A környezettudatos viselkedés elterjesztésével kapcsolatban rendszeresek az akciók, ill. a múzeumok éjszakája is azt a célt szolgálja, hogy a lakosság közelebb kerüljön a természeti értékekhez
3.3.1.Közösségi intézmények fejlesztése		
3.3.1.1	A Művelődési Központ felújítása, korszerűsítése, színház és moziterem kialakításával	A Művelődési Központ felújítása megvalósult
3.3.1.2	A nevelési-oktatási intézmények, általános iskolák műszaki állapotának, személyi és tárgyi felszereltségének javítása	Elsősorban az EU-s pályázati lehetőségeknek köszönhetően részben megvalósult
3.3.1.3	Többfunkciós terem létesítése, amely alkalmas díszterem, konferencia terem, házasságkötő terem céljára	Jelenleg a városháza nagyterme szolgálja ezt a célt
3.3.1.4	Az önkormányzat épületének, szolgáltató tereinek fejlesztése, korszerűsítése	Az önkormányzat épületének felújítása megtörtént 2006-ban
3.3.1.5	Piac építése	Akli városrészen van piac, a városközpontban sajnos nem valósult még meg, de szükséges lenne
3.3.1.6	A Zirci Tanuszoda fejlesztése	Nem valósult meg
3.3.2.Egészségügyi és szociális intézmények fejlesztése		
3.3.2.1	A bölcsődei ellátás biztosítása	Megvalósult
3.3.2.2	Kórház fejlesztése, korszerűsítése	Átalakítás, bővítés megtörtént, ma állami feladat és állami tulajdon a Kórház
3.3.2.3	Korszerű nyugdíjas otthon kialakítása	Apátság épület együttesén belül működik
3.3.2.4	A mentálhigiénés prevenciós feladatok támogatása, a programok bővítése	Megvalósult
3.3.3.Az információs társadalom Zircen		
3.3.3.1	Közösségi Internet-hozzáférés lehetőségének széles körű biztosítása (internet kávéház, teleház segítségével)	Megvalósult

3.3.3.2	A városi, térségi elektronikus tartalmi szolgáltatások bővítése: pl. rendeletek, közérdekű adatok, pályázatok, nyitvatartási idők stb. internetes megjelenésének biztosítása, mindezekről CD ROM megjelentetése	Részben valósult meg
3.3.3.3	A zirci honlap továbbfejlesztése, alkalmassá tétele a turisztikai és a településmarketing céljainak elősegítésére	A honlap folyamatosan újult meg az elmúlt években
3.3.3.4	Az elektronikus ügyintézés és lakossági szolgáltatások alapjainak lerakása	Bizonyos ügyfajtákban működik
3.3.3.5	A város közintézményeinek informatikai rendszerbe kapcsolása (“intelligens város”)	Megvalósult
3.3.3.6	Az informatikai oktatás, képzés fejlesztése, széles körű hozzáférhetővé tételének támogatása	Megvalósult

Forrás: Zirc Város Stratégiai Programja, 2002.

3. számú melléklet – Zircen megvalósult EU-s pályázati projektek az elmúlt években (kivéve mezőgazdasági és vidékfejlesztési pályázatok)

Projekt gazda	Projekt címe	Támogató döntés dátuma	Beruházás összege	Megvalósítás dátuma
ZIRC VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	Zirc város területén lévő települési szilárd hulladék lerakó, mint szennyező forrás és a lerakó által okozott szennyezés megszüntetése	2012.07.20	1 382 946 800	2015.
Zirc Városi Erzsébet Kórház-Rendelőintézet	Zirc Városi Erzsébet Kórház- és Rendelőintézet új, emelt szintű (R1) járóbeteg szakrendelőjének kialakítása	2009.04.16	919 227 516	2012.
ROBIX HUNGARY Mezőgazdasági Gépgyártó és Kereskedelmi Kft.	Magasnyomású, többcélúan felhasználható ipari tisztítástechnológiai gépcsalád kifejlesztése európai (elsődlegesen német és francia) piacokra	2012.02.03	795 763 977	2015.
TRANSACT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Magas színvonalú, egészségügyi-turisztikai létesítmény, a Tündérmajor Medihotel**** létrehozása Zircen, mely saját szolgáltatásai és együttműködései révén hozzájárul a külföldi és hazai turisták hosszú távú ott tartózkodásához.	2013.01.15	780 584 215	2015.
Ciszterci Rend Zirc-Pilis-Pásztó-Szentgotthárd Egyesített Apátsága Zirc	Zirc, a Bakony fővárosa - Komplex, látogatóbarát turisztikai kínálat kialakítása a Ciszterci Apátságban és Zirc Város főterén	2010.05.31	714 459 429	2013.
ROBIX HUNGARY Mezőgazdasági Gépgyártó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	A Robix Hungary Kft. technológia fejlesztése magas precizitású CNC eszterga és horganyzást segítő centrifuga berendezések segítségével	2012.09.14	254 675 834	2015.
ROBIX HUNGARY Mezőgazdasági Gépgyártó és Kereskedelmi Kft.	A Robix Kft horgonyzó és galvanizáló üzemének fejlesztése	2012.03.13	251 144 640	2013.
ROBIX HUNGARY Mezőgazdasági Gépgyártó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	A Robix Hungary Kft. forgácsoló üzemének korszerűsítése Zircen	2011.12.29	199 659 338	2013.

ZIRC VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	Reguly Antal Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola"F" épületének energetikai felújítása	2014.03.11	171 518 460	2015.
Zirc Városi Önkormányzat	Zirc város belterületi csapadékvíz elvezetése, Rákóczi tér, Luksz utca térsége és III. Béla utca térsége	2012.02.08	168 960 898	2013.
Zirc Városi Önkormányzat	A Rákóczi tér rendezése és a téren található Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház homlokzatfelújítása	2010.06.01	112 864 188	2012.
TECHNOLÓGIA MÉRNöKI IRODA KFT	A Technológia Mérnöki Iroda Kft komplex technológiai innovációja	2012.08.31	110 137 338	2013.
Szegletkő General Korlátolt Felelősségű Társaság	A Zirci Bagolyvár fogadó történelmileg hiteles felújítása, látványkonyha és emlékmúzeum kialakítása.	2011.08.12	99 685 202	2012.
"Bakony Elektronika" Villamosipari Gyártó, Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	A Bakony Elektronika Kft. zirci telephelyének fejlesztése	2013.09.12	98 459 390	2014.
Zirc Városi Önkormányzat	Benedek Elek Napköziotthonos Bölcsőde fejlesztése	2010.03.24	88 772 378	2012.
"BEDECO" Italporgyártó és Forgalmazó Korlátolt felelősségű társaság	Komplex vállalati fejlesztés a BEDECO Kft.-nél	2013.05.10	77 139 610	2014.
"MG Építész" Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Komplex vállalati technológia-fejlesztés az "MG Építész" Kft-nél	2014.04.09	62 456 230	2015.
ZIRCI ERZSÉBET KÓRHÁZ-RENDELŐINTÉZET	Foglalkoztatás támogatása a Zirci Kórházban II.	2012.11.30	50 000 000	2015.
Technológia Mérnöki Iroda Kft.	Technológia Mérnöki Iroda Kft K+F projektje	2011.06.23	38 461 538	2011.
LYRA FLORAE Kertépítészeti Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Új típusú tevékenységek elindításához szükséges innovatív eszközbeszerzés a Lyra Florae Kft-nél	2012.09.14	38 236 571	2013.
ROBIX HUNGARY Mezőgazdasági	Adapter termékcsalád fejlesztése a Robix láncos meghajtású gépeihez	2011.12.12	38 205 040	2012.

Gépgyártó és Kereskedelmi Kft.				
"BAKONYVÍZ" Kivitelező és Szolgáltató Kft.	A Bakonyvíz Kft. építési technológiájának fejlesztése	2011.06.01	37 762 500	2011.
Zirc Város Önkormányzata	Kincsek a padláson - a Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház tanulmányi raktára	2012.09.28	32 796 500	2014.
Kommunió Alapítvány	Specifikus környezettudatosság a Bakony szívében	2012.10.12	26 036 600	2013.
ZIRCI ERZSÉBET KÓRHÁZ-RENDELŐINTÉZET	Rehabilitációs szolgáltatásokhoz kapcsolódó foglalkoztatás a Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézetben	2014.06.30	23 294 125	2015.
IHÁSZ ÉPÍTŐK HÁZA Korlátolt Felelősségű Társaság	"TÜZÉP" kereskedelmi épület átalakítás, bővítés	2012.10.17	22 727 273	2013.
BALÁZS-FA 2001. Faipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Innovációs eredmények hasznosítása a Balázs-Fa 2001. Kft-nél	2012.09.28	21 030 360	2013.
MG Építész Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Telephelybővítás az MG Építész Kft-ben.	2012.06.20	20 321 873	2013.
Bagi Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Hatékonyságnövelő folymatmenedzsment-fejlesztés a Bagi Kft-nál.	2012.03.12	19 800 000	2013.
Veszprém-Főegyházmegyei Karitász	„Jót tenni jó" – Karitász program a Zirci Kistérségben	2012.08.22	19 743 408	2013.
"VEZIR-HÚS-COOP" Húsfeldolgozó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	Komplex technológiafejlesztési beruházás megvalósítása a Vezír-Hús-Coop Kft-nél	2013.07.16	19 608 000	2013.
"MG Építész" Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Környezetbarát falazóelem kifejlesztése az MG-Építész Kft.-ben.	2012.05.07	18 144 200	2013.
REDÁTA HAÁSZ Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Ingatlan vásárlás a Redáta Haász Korlátolt Felelősségű Társaságnál	2013.06.12	18 000 000	2013.

VÍZESÉS Vízépítő, Kivitelező Kft.	Vízesés Kft Zircen megvalósuló csarnoképítése	2011.11.09	16 000 000	2012.
Zirci Takarékszövetkezet	Technológiai fejlesztség a Zirci Takarékszövetkezetnél	2013.05.10	13 024 103	2014.
BALÁZS-FA 2001. Faipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Terepi targonca beszerzése a Balázs-Fa 2001. Kft. számára	2011.09.05	11 088 000	2012.
ThermoSéd Műanyag Nyílászáró Gyártó és Forgalmazó Korlátolt Felelősségű Társaság	Ingatlanvásárlás új üzlethelyiség kialakítása céljából a ThermoSéd Kft.-nél.	2012.08.01	10 500 000	2012.
REGULY ANTAL MÚZEUM ÉS NÉPMŰVÉSZETI ALKOTÓHÁZ	Nomád múzeum - a Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház kihelyezett foglalkozásai	2013.05.08	10 335 732	2014.
Szalay Attila egyéni vállalkozó	Szalay Attila Egyéni Vállalkozó új székhelyének megvásárlása Zircen	2013.01.16	9 400 000	2013.
Zirci Takarékszövetkezet	Technológiai fejlesztés a Zirci Takarékszövetkezetnél	2011.08.10	7 500 000	2011.
ZIRCI ERZSÉBET KÓRHÁZ-RENDELŐINTÉZET	Kerékpárprogram Zircen	2011.12.15	7 340 000	2013.
REKORD ÜZLETHÁZ Korlátolt Felelősségű Társaság	Rekord üzletház bővítése	2012.09.05	5 284 460	2013.
Boros Dániel	Optikai szolgáltatások bővitése és fejlesztése Zircen és térségében	2015.02.17	3 332 771	2015.
"MG Építész" Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Vállalati folyamatmenedzsment támogatása az "MG Építész" Kft-nél	2013.03.04	2 708 000	2013.
TRANS-DIAG Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	TRANS-DIAG Kft. általi gyakornoki foglalkoztatás támogatása, eszközfejlesztéssel	2014.12.04	2 304 128	2015.
Vajcs Gábor egyéni vállalkozó	Egy fő gyakornok foglalkoztatása Vajcs Gábor egyéni vállalkozónál.	2014.06.30	2 283 908	2015.

Forrás: www.palyazat.gov.hu